

ספר

מעשה אבות

כינום לצדיקים

בו מוכא דברי פסק בית דין אשר נעשה כאסיפת הגאונים הצדיקים הרבנים בשנת תרכ"ן - כוסכם ומוסמך מכל בתי דינים מארבע ארצות, מרכותינו שבא"י, ורכותינו שבגולה. —

ועוד מדור שני בפני עצמו אורות בתי ספר חדשים (שוהלען, שקאלעס) אשר נעשו בא"י, ולהזהיר גדולים על הקמנים.

ועוד מדור שלישי אורות בתי ספר של בנות את אשר נגזר עליהם מרכותינו שבא"י ומן רישי מתיבתא דבבל עם אנשי כנה"ג אשר היו עמהם ומן החכמים נגידים וגבירים שרי ישראל יצ"ו.

כל הכתוב בספר הזה הוא ע"פ דעת התורה וחכמיה, אמנם הם אמרו והם אמרו דינא דמלכותא דינא יר"ה.

כל המבקש ספר הזה, יבקשנו ממני. ואשר אהו דברים להתזיק ענינים הללו ישלחם לי לשטן, ואודיע כי ישנו חתת ידי עוד כ"י מגאון וצדיק מפורס' בדורנו לפרש דברי פב"ד הגדפס ע"פ ש"ס ופוסקים מדרשים הלכה וסברא באר היטב ורק צריכין הוצאות הרפוס כי רב הוא. ומי אשר חפץ לעזור להדפיסו יודיעני. —

פעה"ק ירושלם תובב"א

שנת אסת"ר לפ"ק

אררעם :

David Schlesinger Jernsalem, Palästina.

הקדמה

ענין הזה אשר לפנינו אין זה נוגע לפרט או לצד אשר בו חדדא דמטונא וכיוצא כ"א נוגע לכלל בדבר השווה לכל נפש לעשות כמו שב' שמע בני מוסר אביך (מה שב' בתורה) ואל תמוש תורת אבך (כנ"י עם נמוסיה) ולהחזיק בקבלת אבותינו — בעניני הדת ומנהגיה — ודע כי לעלוקה שתי בנות הב הב (משגי ל') דרך לגהנם הנקרא עלוקה הוא שני דרכים את אשר הוא פשעי ישראל בגופו אשר באים לגהנם ויש להם תקוה כמתני' (עדיות פ"ג) י"ב חודש, ושוב כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב אע"פ שחטא ישראל הוא ומומר לדבר א' אינו מומר לכל התורה ואין לך דבר העומד בפני תשובה וזה כאשר הוא חוטא לעצמו לא כן אשר החטיא את הרבים ומחזיק ידי עוברי עבירה על כזה נאמר למען ספות הרוה את הצמאה לא די לו אשר הוא רוה בכל האוה לבו מושך גם זולתו עמו כי חמד רשע מצוד או לא יאבה ה' סלוח לו גו' כי מה לך לשטות זה להיות חבר לאיש משחית ולהיות כמו שורש פורה ראש ולענה אין אדם חוטא ולא לו ונחשב כמו מומר להכעים כי הוא מסית ע"י הב לצודד זולתו בדרך חטאים ואין זה כמו מומר להתאבון אשר לפעמים יצרו אנסו או פרנסתו מורדתו עם ויתערבו בגוים וגו' וכמו אונם רהמנא פטרו לא כן על זולתו ע"י הב הב בא אל שוחה עמוקה פי זרה אשר כל באיה לא ישיבון שאין לו תקומה כמו (ר"ה י"ז) מה גם אשר חותר לו היתירים לגלות פנים בתורה שלא כהלכה עד שנכשל במינות או צדוקית ולפקוד במדרש חכמים או אין לו תקנה בי כל האומר כל התורה כולה אמת חוץ הג א' ה"ז מין (סנהדרין צ"ט) ולא נוכל להכחיש במתני' פ' חלק (שם צ') הקורא בספרים חצונים וכו' ואין בירינו להכחיש דברי הש"ע (או"ח סי' ש"ז) וכן (יו"ד סי' רמ"ו) כי דברים הללו אסורים ומהם נקראו אלילים ואלקים אחרים וכ"כ בזוהר (משפטים קב"ד) ודם דרכי ע"ז מפי אלי' (תדב"א פ' י"ז כ"ג כ"ד) ואם חותר אחרי היתר כאשר בידו לעשות גם מעברה מצוה ולטהר שרץ מן התורה בק"ן טעמים סוף כל סוף שרץ טמא הוא ונכשל לא רק בעצמו עי"כ כ"א גם מכשיל — וזאת אומרת הב הב להוסיף לו חטא על

הקדמה

פשע ואין לו תקומה מן העלוקה מן שוחה עמוקה פי זרה ומה לו לשמות כזה אם הוא עושה בן כעצמו לעצמו כאונם מחמת ממון וכיוצא אך אחריות דאחרינא למה לו לפתוח פתח חמאת לאחרים וכי גם את הבהמה ההרוגו מפני שבא לאדם תקלה על ידה, ואם הוא כאונם או ברצון עבר ושנה ויצא בשלים לפי דעתו [כי כומין שבסתר אין אדם יודע] יודה לה' חסדו שניצל ויהחרט לתקן עצמו במה דאפשר וזה דומה לאשר נבנם כיער מסוכן אשר א' מן האלף לא יצא ממונו בשלום מפני הרוצחים וחיות רעות אשר בו ואם הוא ניצל לא ישלח חברו בתוכו ואין סומכין על הנס, ואל יאמר עוד הב הב למסרם לעלוקה הזאת, ואל יפתוך יצרך לבקש לך זכות רבים כדרך זה כי יצא שצרו בהפסדו לצודד נפשות אחרים לעלוקה אשר מכנה כל (רוז ככל) כאיה לא ישובן גו' כ"א דרך המלך הלך בדרך אשר הלכו בו זקניך ומסרו לנו רבותינו גרר מזה וגרר מזה להגיע עליו בדרך החיים מעולם ועד עולם — ואשר אין לו כח למחות ברבים כמו (שבת נ"ה) עכ"פ ועשיה מצקה לגניך ולא תשוב דמים בביתך וגו' ולהיות כל איש שורר בביתו (שם נ"ד:) אם חפץ עוד להעמיד זרעו כחיים לפני ה' אל עולם עם אין פרץ ואין יוצאת וגו' ואחרי כי גברו מים הזדונים עד כמעט נשכחו דרכי אבות ע"כ הדפסנו זה ספר מעשה אבות למען יזכרו ראשונות וידעו כי היה מי שמתרה כהם — אולי נזכה ונחיה ונראה כי יגיע הזמן מן אשר ברוחו פי שנים והשיב לב אבות אל בנים (להחזירם למוטב) ולב בנים אל אבותם כ"ב אמן:

מפתחות מדור ראשון

- (א) פסק בית דין הגעשה מגדולי ישראל ז"ל באסיפת הרבנים וע"א זקני חכמי ישראל (ויותר)
(ב) הסכמה לפס"ד הנ"ל ותוקף וקיים מהנאמן ראשין לניון.
(ג) וכן כנ"ל מהנאמן בעל אמרי בינה ראב"ד צירושלם עם בית דינים של אשכנזים.
(ד) וכן כנ"ל מהג' החכם בעל שער ההצר ראב"ד דק"ק מערבים בעיה"ק ירושלם ת"ו.
- דף סימן
א — ג
י — א
י — ב
י"ג — ג

מפתחות

י"ד — 7	(ה) וכן כנ"ל מהג' ראב"ד וז"ד דק"ק ספרדים שס —
ט"ו — ה	(ו) וכן כנ"ל מהג' חכס המקובל בעל כפי אהרן עם לירף חכמי המקובלים
ט"ז — ו	(ז) וכן כנ"ל מן בית דין הזמן מק"ק ספרדים
שס — ז	(ח) ועוד כנ"ל מהג' חכס המקובל רב ספרדיים בעיה"ק חזרון ת"ו
י"ז — ח	(ט) וכן כנ"ל מהג' אב"ד דאשכנזים בעיה"ק חזרון ת"ו עם בית דינו
י"ח — ט	(י) וכן כנ"ל מהגאון מה' שמואל העלליר אב"ד דעיה"ק לפת ת"ו עם בית דינו
כ"א — י	(יא) עוד כנ"ל מן ראב"ד דק"ק ספרדים בעיה"ק לפת ת"ו עם בית דינו
כ"ב — י"א	(יב) וכן כנ"ל מחכס הקדוש בעל אפר יצחק
כ"ג — י"ב	(יג) ועוד כנ"ל מחכס המקובל בעל שמן ששון
כ"ד — י"ג	(יד) ועוד כנ"ל מהג' חכס אב"ד דיפו ת"ו עם ב"ד
כ"ה — י"ד	(טו) ועוד כנ"ל מן גדולי ראב"ד חכמי ספרד ובית דינם בעיה"ק טבריא ה"ו
כ"ז — ט"ז	(טז) ועוד כנ"ל מהג' הראב"ד דאשכנזים עם בית דינם בעיה"ק טבריא ת"ו
כ"ח — —	(יז) קול קורא הכדפס תרס"א מן גאיני הזמן לקיים ולזרוז על דברי פכ"ד הנ"ל
ל' — ט"ז	(יח) וכן כנ"ל מן הגאון דדעעש והגאון דטערדאס שליט"א
ל"ב — ט"ז	(יט) וכן כנ"ל מהגאון דה' מאד שליט"א
" — ה"י	(כ) וכן כנ"ל מהגאון דקראלי שליט"א
ל"ג — י"ט	(כא) וכן כנ"ל מהגאון דסאטמאר שליט"א
" — כ	(כב) וכן כנ"ל מהגאון דהיסע שליט"א
ל"ה — כ"א	(כג) וכן כנ"ל מהגאון דאונגדארף שליט"א
" — כ"ב	(כד) וכן כנ"ל מהגאון דסיגוט שליט"א
ל"ז — כ"ג	עוד כנ"ל מהגאון דוויילטען שליט"א

מדור השני

ט"ל — —

מאמר המיקדם

מפתחות

מ"ב - -	כרוז המכריז צהכ"ג הגדולה
מ"ה - א	איסור הנעשה תרט"ז מגדולי עולם ז"ל
מ"ח - ב	איסור מן הרב החכם המקובל רל"ז ז"ל
מ"ח - ג	כרוז ואיסור מהנאון בעל תפארת ירושלים
נ' - ד	קונטרס להטע החרב מן הג' הג"ל ורבנים רבים
נ"ז - ה	איסור הנעשה בעיה"ק חברון ת"ו
נ"ט - ו	עוד כנ"ל מרב המקובל וחכם ספרדי ז"ל
ס' - ז	עיד כנ"ל מן לפת וטבריא ת"ו
ס"ג - ח	אלות הברית מהג' הג' דכריסק ז"ל
ס"ט - ט	עוד מחכמי ספרד לקיים כל דבר הג"ל
ע"א - ב	דברי הכ"ד הגדול על הג"ל

מדור השלישי

ע"ג - א	איסור הנעשה על בית ספר לבנות
ע"ה - ב	עיד בזה מגדולי ארץ
ע"ז - -	מעשה ספרד
פ"א - ג	מעשה אשכנז
פ"ב - ד	תוכחת מגולה
פ"ו - ז	מכתב מקונטרס קול ירושלים
נ' - ה	עוד בו מכתב מעורר מן גדולי עולם ז"ל
נ"ד - ו	עוד מקונטרס בצדק ומשפט עם מכתב הרב הגביר ר' עקיבא לכהן מאשכנז
נ"ז - ז	מכתב גלוי מהרה"ג דכריסק ז"ל
נ"ח - ח	עוד מכתב גלוי מן רבנים
נ"ט - ט	פסק וקיים על דפכ"ד וכנגד בתי ספר וכו' מהנה"ג מהר"ם שיק ז"ל
ק' - י	ראשונים שמסרו נפשם על קידוש הבט
ק"א - י"א	הבקפה כלליות

תיקונים

דף מ' בסוגר (עקאנאמיוא) יש למחוק, כי באו בטענה וכי צריכין בית ספר לעבודת אדמה — ומהיכן למדו הפלחין ואיכרים עבודתם — ומה נעשה לחדשים כי אין רוצים לדעת מן נשואים בלא חצוניות (ראמאנען), ואין יודעים לעבוד אדמתם בלא בית הספר, אדוקי לע"ז ר"ל. ואנחנו כבני אדם לדעת שלום בית וברכת

תיקונים

הבית בלא בית הספר ב"ה עם אשרי המימי דרך וגו' ופוק חזי מה עמא דבר כאשר בעולם נעשו כל הכפרים, בלא כופרים, וכן בקנ"מ לא נכתב הנ"ל.

זמ"ה נעשה עם אדוקי לע"ז כמו בימי אופל בני קדם שלא היה להם חיוה בלא אליל אשר הלך לפניהם ולפני חיילותיהם כן עם לועזי ההוא לא ידעו מאימה בלא בית הספר — לע"ז מוקדם להם — הם לא ידעו נשואין בלא מיאטער בעל וראמאן ורעות רוח, לא כן אנחנו ב"ה יודעין מן כי יקח איש אשה ומן וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה בלא למודי זיות ובלא הבלי הגוים ההם. **דף מ"ב** (חסר) ולהסיר מכשול רבים הגדול והנורא בדור הזה אשר עמדו עליהם לכלותם ולהסיר לבב ישראל מאחרי ה' ומדפיסים ספרי מינין וספרי חשק כל מיני רע בלה"ק ובכל לשון ואשכנז (וארגאן) גיהנם כלו והם לא יהיו כלים כגמ' (ר"ה י"ז) וכש"ע (או"ח סי' ש"ז) אשר כולאים זימה, (ראמאנען) לעשות כדור המבול כי מי נח זאת לי ג' ואם מבול של מים אינו מביא אך מבול של אש יביא עליהם בניהנם ושאל מתחת רגזה להם כי לא לעולם יחיו — ותמדפיסים ומוכרים ומוסרים כאלו הם מחמיאי רבים — ואבות על בנים יזהירו וכל רב ומגיד בגבולו ידרשו ויכריזו עליהם שאל להביא תועבה כזאת לביתם ולבדוק ולבער כל מחמצה — עורו ישנים להציל זרעכם זרע ישראל מכים הזדונים מדור ההפוכות כרבי השבלה לעשות שכול וגלמוד — ר"ל, חוסו על נפשיכם ונפשם שלא לאבד עולמם בשעה זו — וכל ספר ודף צריך ענה שמירה ובדיקה וסמיכה על טהרת הקודש ולא יהיה משבלה ועקרה בארציה למען ירבו ימיכם וימי בניכם וגו' כימי השמים על הארץ.

דף מ"ג (חסר) ואם נתבונן עוד הלא רוב הבאים לא"י בעתים הללו מקיימים בנפשם דברי הרמב"ם (פ"ו ה' דעות) אשר כתב שם להלכה שאם יושב במדינה שמנהגיה רעים צריך לצאת משם אפילו למדבריות למערות וחוחים ואל ישב שם ע"ש — ע"כ בוטחים כמה שנאמר ובהר ציון תהיה פליטה וגו' ועולים מן כל ירא וחרד ע"פ רוב למען להציל זרעם לפני ה' מן כל כאלו מדינות הפרוצות ומינות דמשכי ואשר בהם הגזרות מן איתר

תיקונים

נשואין ולמודי חצוניות כנודע ה"י וכהלכה (יו"ד סי' קנ"ז) על הצלת ביתו וזרעו לדורות עולם בקו"ח משם, אשר צריך לעשות כמה דאפשר, והיה בידם להצילם מטעם הממשלה יר"ה — אם לא כעין מעשה ירבעם בא להושיב פרדסיות עם כמותם להחטיא ולהברית עולל מבחוץ במזימותם — למנוע כל עילה הרגל אשר עולים אל הר ה' לילך בדרכיו וללמוד אירחותיו ככ' בית יעקב לכו ונלכה באור ה' וגו' אל בית אלקי יעקב ויורינו מדרכיו ונלכה באורחותיו כי מציון תצא תורה וגו' טרם והלכו עמים רבים וגו' (ישעי' ב') אך מהרסיך ומחריביך מוכן יצאו כי המו בדרכם באים להכרית גם שארית הפליטה ולגרש אותם למדבריות ה"י ומבקשים לעשות להם כמו שעשו לאחבי בארגא נמינא ה"י ולהיכן יברחו עיר — שימו לבבכם על זאת ועל כזאת כמו (שופטים י"ט) ולה' הישועה אם תבקשנו ימצא לך ויהי ה' עמכם כאשר היה עם אבותיכם באוחזי מעשה אבותיהם בידיהם ולעשות כאשר הם היו עושים, אם ובקשתם משם את ה' אלקיכם וגו' ושוב דבר מדבריו אחר לא ישוב ובהר ציון תהיה פליטה והיה קודש ובכן וירשו בית יעקב את מורשיהם ובכן והיה בית יעקבאש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואבלם ולא יהיה שריד לבית עשו כי ה' דיבר (עובדיה) וכ' בשעה"פ"ו"ל: אחו"ל שהקב"ה בעצמו ופמליא שלו נלחמים עם בית עשו מרב' קומו ונקומה עליה למלחמה עם בית עשו הוקא (ע"ר) לא עם עשי שזא עזיר ליתקן עב"ל בכתבי אריו"ל ודע זאת — ייה"ר שיהמו חמאים מן הארץ ורשעים עור אינם כדרו"ל כב"א. דף ס"ג ואל התמה מה שב' שם „בשלשה" אסור זה בשביל גזירות המלכות (חסר) ואם יש מכאוב כמכאיכינו הלא תראו במדינות נאורות כממשלה יר"ה פה וכמו אמעריקא ענגלאנד אין שום אונם כל אנש שורר בביתו וזרעו כרצונו וישנו מלכים אשר אצלם (שוהלצוואנג) אך שרי המדינה אשר מושלים בכפרים מי יעלה על לכו איך הכפרי יחנך בניו להיות איכרים כמוהו ואלו בראשית ביאתם לארץ טרם כאפרוחים פתחו עיניהם כה באו עם הבה נתחבמה כל כן הילור (היאורה) לכית הספר תשליכיהו וכל הבת תחיינ לכם או לשלחה לפריזי כאשר יבינו, או לערבם מיד נערים ובתולות ביחד בתרעבות בית הספר וכמו בארגא נמינא כאשר כוננו להשחית ר"ל

תיקונים

אשר לא יעשה כן כל גוי ולא ינחר להם שורות קלועות (צעפ) של עם (שוואבען) כאשר נוחר להם פאות הראש של עם בער לאומי אשר כ' בהורה אשר הוא לבושה להם ה"י.

דף פ"ה וגם למען ציון לא ישימו על הלב על מה שב' שם עד יצא כנונה צדקה בהשגחה על העניים ועל הצדקה ולדין דין עני ואביון כב' (ירמי' ב"ב) ובשבר זאת וישועתה כלפיך יבער וגו' ולהאיר מחשבים אך לא במחשבה וזה עם פסל לעויות כאשר היו בימי קדם (כמו בשנת תתנ"ו) בעמים ארוקי לע"ו (זעליגמאבער) עם דרכו לע"ו שלהם ולא חסו כן גם על אבות גם על הבנים וגם בחברון לשלה יד למען להעמיד גם שם פסל לעויות ולא עלה בידם, ועכ"פ שכרו להם מלמד במתן בסתר ללמד הלשון כי יודעים כי המות והחיים ביד הלשון — וגם בידם לוייתן בחכ"י ניצד בלשונו — וז"ל: המכתב אשר שלח להם הרב הג' דראדום (ספרדי) שליט"א אל חתנו הרב זצ"ל דשם וז"ל:

כ"ה היום י"ג לחי רחמים תרנ"ו פנה"ק ירושלים ת"ו.

כבוד מעלת תהלת הרב הגדול מעוז ומגדול, כבא דמשפטים רב חתני כקב"ת מזה"ר רחמים יוסף פראנקו הי"ו, ראב"ד כפה"ק חברון ת"ו, אהדב"ט. כן באו אלי מרדכי אשכנזים דפנה"ק ת"ו, וממח"ק חברון ת"ו, והזיעו לפני אך במתנון פנזה גדולה כמת"ק חת"ו בתעוררה עכבו לעשות במה איסקולא מה בלא ה' ע"ע, וכבר ידוע הדבר שאתריה מרה כלענה והמינות מתרבה ר"ל. וכבר אני חתום מוזמן רב באיסור על הדבר החדש הזה, ולא באתי עכבו אלא לבקש ממך דליתו רבא שיסתדל ככל מאמצי כח ביראת ה' אשר על פניו להסיר את הפנזה הזאת ממח"ק וכבוד תורתו הדבר תלוי להליל עיר אחת בלימה מאה"ק ת"ו מרבת המינות והגפירה ר"ל, ומפי עליון יבורך גבר ורא ה' ואבה"ק אברהם יצחק ויטקב זי"ע ימליצו טוב בעדו בעמדו להליל עיר משכנות מרעה גדולה כזה, ויכתב לחיים טובים ולשלום לאלתר לחיים ולשלום, וכבא גדולתו תרום בכבודו כל תורה כנה"ר וכנפש חותנו המבקשו מקירות לבו.

הצעיר רפאל יצחק ישראל ס"ט
 הצעיר רפאל יצחק ישראל ס"ט

ואנו אין לנו להשען אא על אבינו שבשמים ובגלל אבות הושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם כב"א.

מודעה כל אשר כוגיע ספר זה ישלה עכ"פ נור (קראעט) לצרכי דפוס או ישלחנו להורה מיד — אדרעם כנ"ל

בעזה"ת. פעה"ק ירושלם תובכ"א

מעשה אבות

זכור ימות עולם בינו שגות דור ודור שאל אביך
ויגדך זקנך ויאמרו לך. (דברים ל"ג ז')

העתק פסק בית דין מיותר מע"א זקני הדור זיע"א, כאשר
הי' בא הנה ממדינת אונגארן הנעשה שם בשנת תרכ"ו
באסיפת רבנים וגאונים צדיקים וכו' מתמן זיע"א, ונדפס כמה
פעמים שמה כנודע והרבנים הגאונים הצדיקים בתי דינין מפעה"ק
ת"ו וארבע ארצות, זקני הדור חכמי ישראל נוחי נפש זיע"א
מק"ק ספרדים אשכנזים מערבים וכו' קיימו את כל
המעשה הנעשה יותר מן ע"א זקנים הלכו כהלכות גוברין
יהוראין למוסדות דור דור לקיים עלינו ועל זרעינו כל זרע
ישראל עד כי יעמוד הכהן לאורים ותומים בב"א, ונדפס פעה"ק
ת"ו בשנת הרל"ג לפ"ק.

וזה לשונם הקדוש אות באות :

פסק בית דין

תורה אמרה צופה נתתיך לביה ישראל אם רשע בעונו ימות דמו
מידך אבקש אם לא דברת להזהר אותו מדרכו, וכשלו איש
באחיו דרשו חז"ל איש בעון אחיו ח' כמשפט יבוא עם זקני עמו
ושריו אמרו חז"ל על זקנים שלא מיחו בשרים, ואשמם בראשיכם
אשמותיהם של ישראל תלויות בראשי דייניהם, ארור שלא יקום,
כדרשת ירושלמי, למד ולימד קיים ועשה והיה בידו להקים ולא
הרי זה בכלל ארור, ואם כך הזהירה תורה על איש פרטי ועבירה
פרמית עבירה בזאת שגורמת ומביאה לפרצות והריסות התורה
בכללה, וגם שנוגע לרבים מישראל על אחת כו"ב וקו"ח בן בנו של

קו"ח שלא להיות נחבא אל הכלים, ולטמון ידו בצלחת, אלא כל מי שיראת אמת בלבבו יאזור כגבר חלציו וישנם מתניו ויאמר מי לה' ולהורתו אלי (ויאספו אליו כל בני לוי כמדרש אותם שרצונם באמת ללוות בנים למקום ומי הם המה, האומר עבור אהבת ה' ולעשות עבורו, לאביו ולאמו לא ראיתיו, ואחיו לא הכיר, ובניו לא ידע) לחזק בדקיה של תורה ולגדור הריסותי' לבל יעלה עוד פורץ עליהם, ע"כ מוצאנו עצמינו מחויבים בדבר זה (בראותנו בעוה"ר זה זמן זמנים מקרוב באו חדשים, וחדשים עם ישנים, מחבלים כרמים כרם ה' בפרוע פרעות בישראל פרצו ועברו חק יודעים רבונם ומכוננים למרוד בו, ובנו וכוננים במות לעצמם, לנתוש ולהרוס להחליף ולשנות בהבנית דמות בנין בהכנ"ס, ובעשיות מגדל, ובנין בימה, ובמחיצה בין עזרת נשים לאנשים, ובהעמדת חופה, ושינוי כסות ש"ץ, ועם אותן נערים הידועים המנוערים, ובשאר מנהגי בהכנ"ס וניגוני תפלה הנהוגי' בכל הפוצות ישראל מקדם קדמתה) כוונת יצר הרע ומלאכיו משלחת מלאכי רעים נראה בעליל רק להתדמות ולהתחבר ולהתערב לשאר נימוסי דתות אה"ע ולהחליש ולעקור ר"ל דת יהדות כמו שנראה בעין בכמה מקומות לפני איוה שנים מה היו ועתה איך ירדו עשר מעלות אחרנית (למרות עיני בכורו כלפי שהזהירה תורה בכל אלה בכמה ל"ת ואמרו בחוקותיהם לא תלכו, השמור לך פן הנקש אחריהם, איכה יעברו, ועי"כ קיומה של תורה חלילה היתה לבער, ואחרון הכביד שהנהיגו ביניהם שלא יזכר שם ולשון ישראל עוד, אוי לעינים עיני שכליים שכך רואות עד היכן הגיע צרעת הממארת ואיש הגדולה הזאת בכמה מדינות מה לנו לפורמם ולהזכיר שמם, לבי, לבי, על חלליהם אשר כגון הארץ לפניו, ואחריו מדבר שממה ששרפה ועקרה יסודותיה של תורה והיראת, ועד היכן הגיע גם במדינתנו בכמה מקומות, מעתה עד היכן יוכל להגיע) ואין לנו שיור לעורר ולהתלהב לב ההמון עם ה' רק התורה הזאת ששומעים בררשה וגם היא תנהן ליד יצר הרע ללבוש מלבוש נכרי ולעשות מסניגור קטיגור ר"ל, ואכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתו און ועי"כ גם רבים מהמון עם הכשרים נלכדים ברשתם ואומרים לרשע צדיק אתה, כלפי שהזהירה תורה נגד זה וצותה ויהי שם לגוי מלמד שהיו ישראל מצויינים

שם, ורק דבר זה גרם להם במצרים שלא נאבדו בין אוה"ע, וקרא צווח ואבדיל אתכם מן העמים, והן עם לכרד ישכון כתרנום יהונתן שם דבנימוסי אומיא לא מדכרין ויתערבו כגוים וילמדו מעשיהם (שלא יעמדו דור אחרון בנים יולדו אם כעת אנו מחשים, יאמרו פרושים התירו את הדבר) וע"כ מחוייבים אנחנו לחקוק בעט כרזל ועופרת לזכרון לדורות הבאים דברים אלו האמורים בכאן:

א אסור לדרוש דרשה בלשון אוה"ע, וכן אסור לשמוע דרשת האמורה בלשון אוה"ע, ע"כ צריך כל בר ישראל אשר ישמע שרב או אחר דורש בלשון נכרי לעיוב בהכנ"ס ולצאת חוצה, והדרוש צריך לדרוש בלשון יהדות שמדברים בו ישראל הכשרים אנשי המדינה הזאת:

ב אסור לכנום להתפלל בהכנ"ס אשר אין לה כימה באמצע:

ג אסור לעשות בהכנ"ס במגדל:

ד אסור לעשות מלבושים מיוחדים לש"ץ ומשוררים באופן שיהיה דומים לשאר נימוסי דהות:

ה אסור לעשות המחיצה המבדלת בין עזרת נשים ואנשים באופן שיוכלו להסתכל אנשים בנשים רק יעשו כנהוג מימי קדם, וכן אם כבר נעשה לא יכנסו בה:

ו אסור לשמוע תפילה קאהר קו"ח להתפלל עמהם או לענות אמן אחריהם אף אם הוא מוכרח עי"כ לקיים ישב כרד וירום וגו':

ז בתי כנסיות הנקראים קאהר שוהל, מאחר שהוא בית אפיקורסות אסור לכנום לתוכם כדאיתא במס' שבת דף קט"ז ע"א א"ר טרפון וכו' שאפילו אדם רודף אחריו להרגו ונחש רץ להכישו נכנס לבית ע"ז ואינו נכנס לבתיהם של אלו וכו':

ח אסור לעשות החופה בהכנ"ס רק תהי' תחת השמים:

ט אסור לשנות שום מנהג יהדות או שום נימוס בהכנ"ס מאשר מקובל מאבותינו ואבות אבותינו:

י (עוד אחרת היתה שהוא כנגד כולם פתח חמאת מקור כל הרעות ה"י ולא רצו חכמים לגנותו מפני גזרת המלכות דשם והוא, אסור ללמוד או למסור בנו לשום לימד חוץ תורה או אומנות שהוא מלאכה ולא חכמה ולא כתב ולשון כשדים וכבר יצא ע"ז הוראה מכרן הגאון ר' עקיבא איגר זיע"א שהוא בכלל יהרג ואל

יעבר חמיר יותר מערקתא דמסאני' וכגמ' ע"ז י"ז וכ"ז ונדפס גם בזה דברי ראשונים נחי נפש זיע"א כ"פ, ומי שאינו יכול לעמוד על נפשו מחויב לצאת מן המדינה להציל נפשו וזרעו כמבואר רמב"ם פ"ו ה' דעות ופ"ה ה' יסו"ת יו"ד סי' קנ"ז וכו' ומבואר (בביאורו) (עודנו בכתובים):

אלו בהי כנסיות אשר כתבנו שאסור לכנוס בתוכם אין חיזוק בין שאר ימים לשבת ור"ה ויו"כ, ואף אם צריך להתפלל עי"כ ביחידות. **לחזק** בדק של קיום תוה"ק אצל המון עם ז', שעדיין לבם קרוב אל ה' וגחלתו של אברהם עדיין בוערת בקרבם, למען ידעו ידיעה ברורה שכל מנהגי ותקנות ישראל יסודותם בהררי קודש ועומדים ברומו של עולם ומאן חשוב וכאן ספון ברור היתום הזה לשנות את אשר כבר עשהו, הלא אחז"ל אם ראשונים כמלאכי' אנו כבני אדם אם ראשוני' כבני אדם אנו בחמורי' ולא כחמורו של ר' פינחס בן יאיר ומעתה אם יפתוך חמאי' אל תאבה, הא חרא. ושניה, ידעו שכל דבר שעושין לשנות מנהגי ישראל, להתדמות איכה יעברו, הוא עובר בכמה ל"ת וחמור מאכילת חזיר באיכות וכמות, בכמות, אכילות כזית חזיר הוא רק ל"ת אחת, ועל שניו וחילוף מנהגי' בהתדמות הוא עובר על כמה ל"ת, ובאיכות כי ל"ת האלה המה אבירייהו דע"ז ויש ספק אם אינם בכלל יהרג ואל יעבור, ובאמת לפי חומר הנושא היה ראוי לצאת עבור ענין זה בחרמות ושמתא ובלמותא דנחש דלית לה אסותא אבל אנחנו רק עשינו זאת להמון עם ה' שמאמיני' בתורתו וחפיצים בקיומה, רק כמה וכמה דימו וסברו מה בכך על הענינים הנ"ל, ואפשר רק בכלל חסידות הוא ואינו כדאי שיעשה עבור זה פירוד לבבות ומכש"כ מחלוקת (מעתה ידעו נא שהן המה עיקרי תורה ובכלל אבירייהו דע"ז, ושנוי לשון בכלל י"ח דבר שעמדו עליהן בחרב, ואפי' אליה אם יבא לבטלן אין שומעים לה, והתייר הגדול רבן של ישראל בדורינו דור האחרון מאור הגולה אדמו"ר בעל חת"ס זללה"ה צוה לקהילתו שלא יהיה להם דורש כזה שידרוש בלשון לאומים כי אם כאשר שמעתם ממני ושנה עוד בתשובתי לח"מ סי' קצ"ז; וזה לשונו שלא יהיה מהלועזים בלע"ז ואסור לקבל תורה מפיו וכמעמד אשירה בהיכל ה', וממילא ישמעו) ועשינו זאת בפומבי

ובפרהסי' בקיבוץ ובוועד גדולי חכמים כי היכא דלפול באורני,
ומעתה לא יהיה צריכים יראי ה' שבכסה וכמה קהלות לשו"ת
להריץ אנרותיהם לרבנים איך יעשו בענינים הנ"ל :

וכל ההרחקות הנ"ל שאסור לנו להתדמות להם ולנהוג
מנהגיהם ולילך בנימוסיהן הוא רק מה שנוגע לעניני דת ואמונה
עבור שקיום תורתנו ודת שלנו היא רחוק מאד משאר דתות שבכלל
אזהרת תה"ק הוא תרי"ג מצות מה שאוה"ע אינם מצווים, אבל
זולת הדת אנו מזהירי בתורה, ובנביאים, ובכתובים, לכבדם
ולדרוש בשלומם :

הורה אמרה לא התעב מצרי כי גר היית בארצו ואחו"ל בירא
דשתיה מינה מיא לא תשרי ביה קלא, מעתה קו"ח הדברים אם
מצרים שקרבו את ישראל רק לצורך עצמן והיתה להם שם ענויים
קשים שתורה אמרה ראה ראיתי עני עמי ותעל שועתם אל האלקים
מן העבודה עם כל זה אמרה וצותה תורה שדרכיה דרכי נועם
הואיל והיה לך שם אכסניא בעת הדחק לא תתעב מצרי, האומות
האלה שאנו דרים ביניהם וחוסים בצילם ויש לנו מחיה בתוכם,
והמה, מלכיה, ושריה, וחוריה, ומגניה, ושופטיה, וכל תושבי הארץ
הן המה בעלי יושר, בעלי מדות, אנשי צדק, ושלמים הם אתנו
ואין לנו שום מניעה וביטול בעניני קיום תוה"ק ודתינו, עאכו"כ
שאנו מצווים מצד מצות תה"ק שלא להיות כפוי מובה, מי שאינו
עושה כן יש לו לירא מקללות שלמה משיב רעה תחת מובה לא
תמוש רעה מביתו, בנביאים דרשו את שלום העיר, ובכתובים אני
פי מלך שמור, ירא ה' בני ומלך : זאת אשר יצא מאתנו ח"מ
בוועד אשר נתוועדנו ונשאנו ונתנו ברבר עפ"י דת והנם דברים
ברורים עפ"י דתוה"ק בלי שום שינוי :

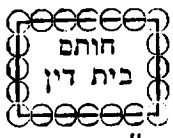
וע"ז בעה"ח פה ק"ק מיהאלאוויטין יע"א יום ג' לשבת
וישלח תרכ"ו לפ"ק.

(ועל סידור החתומים לה ניתן הקפדה)

הק' מנחם בלאאמ"ו מאיר א"ש ו"ל אבד"ק אונגוואר יע"א
" שלמה גאנצפריד דיין
" שמואל בר"מ מאשקאוויץ דיין

הק' חיים יוסף האבד"ק סטראפקאב
 " פסח אברהם בהר"מ שענפעלד חונה פק"ק קורעמי
 " נפתלי טעקמאן מלאדאמער דיין
 " שמואל שמעלקי הק' חונה פה ק"ק סוליש והגלילות יע"א
 " יוסף במה"ו זלמן דיין דק"ק הנ"ל
 " זאב וואלף טענענבוים אב"ד דק"ק ווערפליט והגליל
 " הילל ל"ש טוועטש אב"ד דק"ק סיקס יע"א עם ב"ד
 " אברהם יודא הכהן שווארץ הק', פה בערגסאם יע"א
 " משה לוי הייטליך מפאטאק דיין
 " שמואל ארי' ליכטענשטיין דיין
 " יהודא בלאא"מ מו"ה מאיר א"ש רב דגליל סאבראניץ
 " צבי הירש ווייס אב"ד דק"ק מ' לאפאש
 " יוסף גרינוואלד חונה פה ק"ק צעצאוויץ יע"א, עם בית דין
 " ישיע אהרן צבי וויינבערגער חונה פה ק"ק מארגרעטען והגליל
 " ליבש יוליש חונה בק"ק שעביש יע"א והגליל
 " יהודה ליבש אבד"ק הומנא והגליל
 " אביש שפירא חונה בק"ק הנ"ל
 " אהרן גריענבערג אב"ד דק"ק מיחאלאוויטץ והגליל
 " אשר בן להר"ר משה נ"י דיין
 " משה דוד בן המנוח מו"ה בצלאל אייכענבוים דיין
 " חיים חונה פה ק"ק ספ"ט
 " יקותיאל יהודה שייטלבוים הוב"ק סוגיט והגלילות
 " משה גראס כ"ן חונה פק"ק פ' ניידארף והגליל
 " אברהם יצחק וו"ב הוב"ק קליין ווארדיין והגליל
 " גבריאל יעקב אב"ד דק"ק טאקאי והגליל
 " חיים אברהם ארנשטיין אב"ד דק"ק בארטפעלר עם ב"ד
 " ישראל יונה צבי ראזענבערג אב"ד דק"ק טיסא פירער והגליל
 " ברוך אברהם בינדיגר חונה פה ק"ק האנשאווין והגליל
 " יצחק אייזיק בדר"ב בג"ל אב"ד דק"ק נאדיערע והגליל
 " אהרן פריער אב"ד דק"ק בוסערמין והגלילות
 " בנימין זאב טאנעלבוים האב"ד פק"ק סאטמאר והגליל יע"א

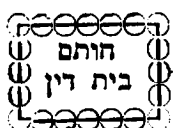
הק' מנחם מענדל בתרב מו"ה יחזקאל פאנעם זצ"ל"ה אב"ד דק"ק
דעעש יע"א

" ישעי' כמו"ה בן ציון בייערן אב"ד דק"ק ש' פאטאק והגליל
" פינחס וויינבערגער משוסבורג אב"ד דק"ק נעגרעשט והגליל
" מיכאל צבי יחזקאל אשפירא אב"ד דק"ק ס' וודאל עם ב"ד

" משה ראב"ד דק"ק מונקאטש
" משולם דוב דיין בק"ק מונקאטש
" שמואל צבי דיין בק"ק מונקאטש
" אברהם ב"ד דוד ז"ל דיין דק"ק מונקאטש
" יואל צבי ראטה חונה פ"ק ב' אויפאלע עם ב"ד
" חיים צבי ווינקלער אבדק"ק ראצפערד והגליל
" יצחק אייזיק כהנא חונה כרויסנאוויץ והגליל
" מרדכי האראוויץ אבד"ק האלמי והגליל
" יחזקאל משולם טעלמר אב"ד דק"ק נירמאדע והגליל עם ב"ד
" זכריה שפירא חונה פה ק"ק דאראג יע"א עם ב"ד
" הצעיר ישראל אפרים פישל בן מו"ה צבי שרייבער חופ"ק
נאנאש יע"א עם ב"ד
" פינחס דוד אבד"ק בוקין
" אברהם יששכר לייכטאג בלאא"מ המנוח הגאון מה"ו א"ש אבד"ק
ב' היניאר והגליל
" מרדכי יודא במה"ו יששכר ז"ל חונה פה ק"ק ענטראדאם עם ב"ב
" עזריאל אייזיק קעללער אב"ד דק"ק שאמקושע והגליל יע"א
" צבי יהודא סג"ל אב"ד נ' באניע והגלילות
" חנינא דיפא מ"ב אב"ד דק"ק טעמעש
" יעקב בן הגאון מהרש"ל אב"ד דק"ק בילקע והגליל
" יעקב יחזקאל גרינוואלד אבד"ק סרעדניא
" יעקב טענענבוים אבד"ק טאללע והגליל
" יצחק כמו"ה יוסף טישה וללה"ה פרירמאן ח"פ ק"ק באוים יע"א
" נתן נטע הלוי שווייגער אבד"ק פאראסלא והגליל עם ב"ד
" מנחם בייער ה"ק הצעיר ח"פ מ' איגר והגליל
" אברהם יעקב רייניץ בתרב מו"ה נתן ז"ל בגליל קאפאש

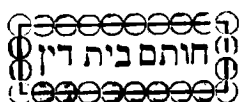
הק' שמעי' כ"ץ אבד"ק ס' מיהאי והגליל
 " יעקב משה חונה פה ק"ק קראסנע והגליל
 " מרדכי צבי שלעזינגער אבד"ק נאדפאללע והגליל
 " שרגא צבי טענענבוים אב"ד דק"ק סענדרע
 " פנחס חונה בק"ק קענדריש יע"א
 " עמרם הק' בלום בק"ק מאדע
 " עמרם ישי בלאא"מ מ' יצחק אייזיק סג"ל נ"י הרב דק"ק סערענש
 והגליל טיסא ליץ
 " יעקב צבי קאלטמאן רב דפה ווירטיש והגליל
 " הצעיר מאיר זאב חיים הארטמאן בה"מ בנימין ז"ל אבד"ק שאמלוי
 " נתן נטע צבי הלוי אב"ד דק"ק הידאלמאש והגליל
 " פייבל וועזעל אב"ד דק"ק טארדא והגליל
 " שמואל גינז הרב דק"ק אבראהאם
 " אברהם יצחק ה"ק גליק חונה פה ק"ק טאלשווע
 " שלמה סג"ל וואהרמאן דיין
 " יצחק אייזיק ראטהמאן דיין

ליתן תוקף לדברינו הג"ל בין מן ראשי הפרושים יל"ו ובין ע"י
 ראשי החסידים יל"ו בקשנו גם הסכמת ראשי חסדי ספרדים יל"ו
 אשר תלמידיהם סוכנים במדינתנו חונגתרן. וז"ל :

הנני באתי כיהורה ועוד
 לקרא, ליתן תוקף לתורה הק'
 דת ישראל שיקיים ואסור לשנות
 ולינטות מדרך התורה הנמסר
 לנו ממעמד זה סיני וממנהג
 אבותינו התנאים והאמוראים
 הק' כמבואר לעיל בהחתימות
 הרבנים וכל השומע ינעם.
 כ"ד הק' יצחק אייזיק מוידשוב

כל הדברים הג"ל אסורים
 המה עפ"י הש"ע והפוסקים
 ואסור לשנות שום מנהג ישראל
 בבנין בהכנ"ס או באיזה נימוס
 ומנהג המקובל מאבותינו
 ומדורות הראשונים והמשנה
 ירו על התחזונה.
 הק' חיים האלבערשטאם מצאנו

הק' צבי הירש בהרא"ם אב"ד דק"ק ליסקא יע"א

וזאת לדעת כל הדברים הכתובים פה רק על מכאן ולהבא
אמנם על מי שלא עשה כן בימים ראשונים מרם ידע פסק ב"ד הזה
עליו אין להרהר ולרנן ח"ו. (ע"ל הפסק בית דין)

אזהרה

משנתנו אמרו ולמה לא נתפרשו שמותם של זקנים לא ללמד
שכל שלשה ושלשה שעמדו בית דין על ישראל הרי הוא כבית דין
של משה (ר"ה דף כ"א) וכגמ' ללמדך שאפילו קל שבקלין ונתמנה
פרנס על הציבור הרי הוא כאביר שכאבורים ואומר ובאת אל
הכהנים הלויים ואל השופט אשר יהי' בימים ההם וכי תעלה על
דעתך שאדם הולך אצל הדיין שלא היה בימיו הא אין לך לילך
לא אצל שופט שבימיו ואומר אל האמר מה היה שהימים הראשונים
היו טובים מאלו (שם) וברמב"ם פ"ב מה' ממרים ב"ד שגזרו גזרה
או תקנו תקנה והנהיגו מנהג וכו' אין האחרונים יכולים לבטל עד
שיהיו גדולים מהם ואיך יהי' גדולים מהם במנין דואיל וכל ב"ד
וב"ד של ע"א הוא זה מנין חכמי הדור שהסכימו וקבלו הדבר
שאמרו בית דין הגדול ולא חלקו [ב] כמד"א בדברים שלא איסרו
אותן כדי לעשות סיוג לתורה אלא בשאר דיני תורה. אבל דברים
שראו ב"ד לגזור ולאסרן לעשות אם פשט איסורים בכל ישראל
(ר"ל רוב ישראל כמבואר בכ"מ) אין ב"ד גדול אחר יכול לעקר
ולתקן אפילו הי' גדול מן הראשונים עב"ל הרמב"ם. ות"ל באלו
דברים שנכתבו בפסק ב"ד פשט איסורו מימים קדמונים בכל ישראל
וכעת ברוב ישראל וברמ"א ז"ל ח"מ סימן י"א מי שאומר שאינו
חושש על גזירת ב"ר או חכם אע"פ שבא לב"ד מנדין אותו וכו'
והוי אפיקורתא ועיין סי' של"ד עב"ל רמ"א ז"ל (ועיין סי' י"ט) ר"ע
אמר מיטב למות מיתת עצמו ואל אעכור על דברי חבריו וכו'
(ערובין דף כ"א) משנתנו אמרה הזוהר בנחלתם שלא תכוה שנשיבתן
נשיכת שועל ועקיצתן עקיצת עקרב וכל דבריהם כנחלי אש, ודי
באזהרה זו בעת.

עד כאן נדפס באונגוואר בשנת ציון תמלא (תקפ"ז לס"ק) ושזב

נדפס בציון צענה תרל"ג עם הסכמות והוקף כל בתי דינים שצ"ו וכל גדולי עולם בכל הרבעה הארצות, וז"ל הסכמות.

א.

הסכמת הכב הגאון ראשון לציון.

בי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים תובב"א.

אחי ועמי שימו על לב הלא זה המעט אשר הבדילנו ה' מכל העמים והיינו מצויינים בשל"ם (שם לשון מלבוש) והמנהגי ישראל אלו הם איהנו עד היום באורך הגלות הוזה והדבר אשר שלחו מהם הוזהרו כמנהג אבותיכם הוא שורש המצב של כל ישראל כי בלתי זאת ח"ו חלפו ועברו ברבות הימים ויהי שם לעם, ע"י שהיו מצויינים שם ואיך עתה באחרית הימים אדרי אשר האיר ה"י עיני העמים והשרים וכל ישראל יוצאים ביד רמה לעשות כדת ואין מעצר והטה עלינו חסד אצל עם ועם עד וישכון ישראל בטח בדה, הלה' הגמלו זאת לכלות כרם ה' צבאות אשר נמץ אבותיכם ואבות אבותיכם כדמם ונפשם, וכבר אמר המדך החכם עין הלעג לאב ותבוז ליקהת אם וגו', לא כן אחי הריעו לא טובה השמועה אשר אנכי שומע, שמעו ותחי נפשכם שימו כבוד לה' אלוהיכם והנו כבוד לאבותיכם ולמקדש מעט שלכם אל הפרצו גדרו אל השיתוהו בטה אל יעלה בו שמיר ושית אל העשו באשים, ורעו את משכנותיך על כשבנות הדועים ראשוני' אל תמשו תורת אמכם אל הטיפון יטיפון כי אם אמרו אל היהודים ככתבם ובלשונם, ולקיים את כל דברי הכפר הזה ובזכות זה תוכו לראות במקדש ה' ברמים אשר ינהרו אליו כל הגוים ויאמרו לבו ונעלה אל בית אלוקי יעקב ויורנו מדרכיו וגו' ברכ עזו ושלו.

(חותם הבם באשי) **אברהם אשכנזי** ס"ט

ב.

הסכמת הכב הגאון בעל אמרי בינה עם בית דיני

ב"ה. **ראה** ראינו דברים החוצבים להבות אש רשפיה רשפי יה המתלקחים ולוהמים מקרב ולב קדושים ונאמני ארץ הרבנים הגאונים צדיקים פרושים וחסידים ממדינת אונגארן מהם

רועים נאמנים נפשם בטוב הלין זיע"א ויבולו לחיים העומדים
בפרצות בארץ ההיא ועיניהם לנכח הביטו לראות אחרית דבר,
ואזרו חיל בהמלתם על עניי צאן קדשים אשר לא ימעדו קרסוליהם
ולא יעבטו אורחות התורה והמצוה נשמת רוח אפס וחיי אמונתם
המהורה והקדושה אשר בצלה יחיו ובה יחסו אשר בעוה"ר באו בה
פריצים וחללות לארץ חללו כל קדשי בני ישראל, רמסו ומרפו
מנהגי ישראל אשר הם להם חומה וחוסמים את העוברים על דרכי
התורה, לכך יהרסו את חומת אש הדת והורידו עוז מבטחה, אשר
לואת קמו גם נצבו הרבנים גאוני וגדולי המדינה ההיא, הגרו בעוז
מתניהם ויאמצו זרועותיהם, לנטוע במסמרות את המנהגי הקדושי'
והן הן גופי תורה בכרם ה' צבאות ולאסור איסור לכלתי סור ימין
ושמאל מכל דברי פסק דינם, ולכל ימו מני אורח ומן המסילה
אשר הלכו בה אבותינו דרכי ה' אשר דור אב לבנים יודיע אף
פסיעה קלה כמו שהיא ואיש אשר הוגה מן המסילה נלכד בפח
יוקשים וניצוד ברשת היצה"ר רח"ל לחצוב לו בארות נשברות כי
בכרה קלה משרכת דרכיה וכך הוא דרכו של יצה"ר אם פותחין
לו, לפתח חטאת רובץ בין המשפתיים להרום ולנהוש עקרי התורה
ר"ל, ומה רע ומר לראות הפרצות הגדולות אשר פרצו באחב"י
וימאסו תורת ה' וחקיו לא שמרו ומולך יועצים שולל בדרכי לבם
הרע אשר סר צלם מעליהם וכמעט כל רואיהם לא יכירום כי הם
זרע קדש דור מה רבו עיניו ובצעדי ענקים בחרב נוקמת צועד
היצה"ר לערות עד היסוד ולעקור ח"ו כל שרש וענף הדת והאמונה,
וימיר טוב ברע, אוי לנו מיום הדין המעט לנו לבכות ולהתאונן
כי קטן יעקב ודל וכל מי שלא נבנה כיהמ"ק בימיו כאלו נחרב
בימיו, וכל אשר לו עינים צופה ומביט מה תהי אחריתה אמנם
הבטיחנו ית' כי העולה על רוחם היו לא תהי, ולא תמוש התורה,
גם צבא המרום במרום יבולו והגבעות המושנה ורבר ה' יקום
לעולם כנאמר אם לא ביד חזקה, אפס כי לא תהי הפארתינו על
דרך הזה ויסוד ואבן פינה מעקרי דת תוה"ק היא לשמוע אל ההורים
מורים אשר יורו עפ"י דת תוה"ק שבכתב ושבע"פ והולכים בדרכיה
ומתנהגים בכל אירחתייה ובכל מנהגי אבותינו נ"ע אשר היא החוט
החורו ושלמית הדת כי דבר ה' יקום לעולם ולא יקבל ח"ו שום

הטורה וחילוף וכל רוחות שבעולם לא יזיוו אף אפס קצהו מכל מנהגי אבותינו שהמה שם עפ"י חקי ונמוסי התורה, לכן אחינו בית ישראל שיכו לב הקשיבו והאזינו לשמוע בכל דבריהם של אלה הרבנים הגאונים זיע"א ושלא לזוה אף זיו כ"ש מדבריהם הנאמרים באמת וצדק עפ"י דת הוה"ק שבכתב וישבע"פ ובל איש אשר ימרה את פיהם הוא "כמרים" יד "כתורה" "משה, ואליהם השמעון לא ללכת אחר צו ח"ו לקחת לקח מאנשים אשר נפת הטופנה שפתי זרה כו' ואשר חצבו להם בארות נשברות ושוהים מי מרה ודרכיהם ומעלליהם היא רק להחמיא רכים וחטא רכים תלוי בהם, ובל איש אש- בשם ישראל יכונה חיובא רמיא עליו לקחת לקח טוב אך עפ"י פסקיהם וכל הרבנים האמתים רועים נאמנים כאלה אשר כבוד ישראל ודתוה"ק יקר בעיניהם ואך זאת חיי רוחם, לכן לאורם הסעו ותלכו ודהתחמם כנגדן אורן ולבל יכזה בגחלתן ואיש לרעהו יאמר חזק לכו ונלכה באור ה' ונלכה באורחותיו וכדרכי אבותינו נסעה ונלכה, ואור חדש על ציון המצויינים זרע אבותינו מעולם יאיר לנו ולבל אחינו הנפוצים לכל יורם העטרה ולכלתי יוסר המצנפת המחבר לבבות אחב"י לאביהם שבשמים, והא המיב ירחם על שארית ישראל וישלח לנו הרועה הנאמן אשר ילמד להתועים כינה ושכם אחד נעבוד לא אחד במקום המיוחד בכ"א. כעתירת אנחנו בד"צ דכוללות אשכנזים הי"ו אשר בהוככי ירושלם הובב"א הכעה"ח יום ה' כ"ח למט"מונים תרל"א לפ"ק.

מאיר אויערבאך מלפנים אבד"ק קאליש, כעת
 ראב"ד בעה"ק ירושלם הוב"א
 אברהם א"ש יעקב יהודא לעווי

ג.

הסכמת הרב הגאון בעל שער החצר רב דק"ק מערזים י"ז עס בית דין

קנאת ה' צבאות תעשה זאת.

עינינו לו ראו את קול דברי עליוני' למעלה רבני וגאוני הקיפי ארעא דישראל ואשר בחו"ל, אשר קול דבריהם כגחלי אש

חוצני להבות, וקירעי לבבות, על כרם ה' צבאות אשר פורץ גדרו והיה למרמס, חדישים מקרוב באו לא שערום אבותינו, הפרו בריה עברו חק, לנתוש ולנתוץ ולהאכיד ולהרום, את כל מנהגי אורחות יושר מנהגי ישראל עם קדוש ה' אשר הם חומה סביב לכל יפרצו פרצות בחומת הדת, וכל רואיהם יכירום כי הם זרע בירך צאצאי ישראל, ואי לזאת חגרו עז, ואזרו חיל, רבני וגאוני דורנו ובזרועות חשופות ניצבו להלחם במלחמת מצוה, להכות באגרוף רשע, ולשבר מתלעות החטאים האלה בנפשותם אשר חשבו מזוהה כל יוכלו, לבא בכרם ה' ולעשות לו תועה, להסר משוכתו והיה לבער, בשומם את אבני יסוד תורתנו כאבני גיר מנופצות, ולהתדמות לגוים כשרתם ולא יזכר שם ישראל עוד חלילה, ואנחנו בשם ה' נזכיר, ובקנאתנו לתורתנו הקדושה והטהורה והישרה, אשר היא בית חיינו, משוש הפארתינו ונחמתנו בגלות זה המר, נודיעה נא אתכם דבר וכשופר נרים קולינו, למען לא תעשינה ידיהם תושיה, ובלתי סור מן הדרך אשר סללו ראשונים מאז היה ישראל לגוי אחד בארץ. אחינו בית ישראל, סולו סולו פנו דרך, מה לכם לדרך אשר לשתות מי נהר, ולחצוב לכם בורות נשברים אשר מימיהם גורשו מרפש ומיט, להטות מני דרך דרכי אבותינו וללכת בנתיבות חשך ושכילי אפילה. אשר לא ידענום המול שלשום, שימו נא אחינו בין עיניכם מאז עדר ה' נשבה, ועדת ישראל נפוצה, וידחו מדחי אל דחי בארצות אויביהם, מגוי א גוי ומממלכה לממלכה נתונים למשסה ובזה, כל חמלה כמה מתלאות איזמות ונוראות, עברו ראשם בגזירות, שטרות וגירושין, בעוה"ר וכזאבי ערבות שדדום למען המיר כבודם בלא יועיל ועם ה' אלה כשמיר חזק מצור נהנו מצחם מול מדיחיהם ומנדיהם, ויעמדו כעיר מבצר, ועמוד כרזל, וחומות נחושה לימין דתינו, לבלתי נטות מן מנהגי אבותינו, ולהפיל משערתם ארצה, עד שפוך דם עליהם, אשר לחרב לחרב, ונטו ערפם כיד מונה למען דתם, התחת זאת בדורות הללו אשר ה' הותיר לנו שריד לשארית ישראל הנמצאה, ויתננו לחן בעיני מלכי חסד אשר אין מפריע ונוגש לעשות כדת יקומו נא אנשי און ומרמה מפריצי הפרצה וידיחו אתכם לתת עורף ליסודי תורתנו בהתערכה כגוים. ולמדם מעשיהם ויחפו דברים על תורת ה' אשר לא צוה ולא עלתה

על לבו, אחינו היקרים, לא זו הדרך לעבודת קוננו, דעו נא נאמנה
 כי מנהגים החדשים אשר בקרבם המה פתח חטאת אבן מכשול,
 וצור נגף לקעקע אחר תורתנו ח"ו, לבלתי תת עוד שם ושארית
 לתורת משה, בעבוד את אלקיכם בעבודה נכריה, אישר לא חפין
 בה, שאלו נא לדורות ראשונים אבותיכם ויגידו לכם הנהיה כדבר
 הזה או הנשמע כמוהו לעמוד לשרת לפני ה' בהבלי נכר, כדור
 הזה אשר בתועבות וחוקות הגוי דבקו בהם לאהבה, תורתנו
 תעיד בנו לאמר ובגוים לא יתחשב, אנא נוליד את חרפתינו, אחינו
 טהורי לב חרלו לכם מן הדבר הזה, הסירו נא את אלדי הנכר
 אשר בקרבכם, דרשו את ה' וידרש לנו, המו נא און קשבה לקול
 רועי ישראל הרבנים מורים לכם איזה הדרך ישכון אור ובדרכי
 אבותינו אשר הההלכו כם מאז ניתנה למורשה לנו את התורה
 בהם נלך לטוב לנו כל הימים, ובמנהגים הראשונים נחזיק ולא
 נרף, כי לא יחכם דורינו מדורותם, ולאמונה נדע כי קמנם עבה
 ממתנינו ובאהבת תורתנו נשגה תמיד אשר היא לחיי רוח עדה
 ישראל ונחמתם ותקותם באורך ימי גלותם בארצות נכריות, והיה
 כי תעשו הדבר הזה ה' יערה ענינו רוח ממרום ויחיש פרותינו,
 ויטע בגבולינו, ויטע בלבנו אהבתו ויחודו לעשות רצונו כעתירת
 אבן חו"ר ק"ק בני מארקו ואפריקא יצ"ו היושבים פעה"ק ירושלים
 תובב"א, בחדש רחמים ס' ושבת עד ה' אלדי"ך ושבעת בקולו
 אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך, ש' הרל"א
 ליצירה ושלוש.

ע"ה דוד בן שמעון הי"ו
 הצעיר ע"ה שלמה מלכה ס"ט.
 ע"ה אברהם בן יצחק חרוש.

ד.

הסמכת הרב הגאון הראב"ד עם נ"ד הראשון של ק"ק ספרדים י"ו.

ב"ה אמת ומשפט שלום

עינינו הרואות את כל הכתוב מעל"ד מאת הרבנים הגדולים

הע"י ואברהם בראש מרן הגאון המפורסם ראשון לציון
היו הם המדברים אליכם אישים ישראל קדושים בתוכחה מוסר
להיטיב את דרכיכם ולאחוז בידכם מנהג אבותיכם הישרים
והתמימים נכורי בח עושה דברו. אחינו בית ישראל צר לנו מאד
מאד, על לא טובה השמועה דאבה נפשינו משמוע וע"ז ידו כל
הדווים ישבו לארץ ירמו וקני בת ציון, ראשי עם קדש מדוע תעשו
כה לתורתנו הקדושה ומוסריה ומנהגיה כל מחפדיה אשר באהבתה
נשגה תמיד, אחינו בשרינו, המו אזניכם ותחי נפשיכם חדלו לכם
מכל הנשמע ומדובר עליכם, כי לא דבר טוב יוצא מהריסת
המנהגים הטובי' והישרים והלשון הישראלי אשר במ יחסון כל
בני הגולה למן היום אשר גלינו מארצינו ואם שמוע השמעו
להחזיר עטרת המנהגים הקדושים ליושנה ולחזק בדקי תוה"ק
ומנהגיה לטוב לכם כל הימים ובדבר הזה תזכו לחזות בנועם ה'
ולבקר בהבלו בבית הגרול והקדוש אשר יבנה במהרה, ואקי"ם
משמים יחוס על דל ואביון ונפשות אביונים יושיע, ויקבץ נדחי
ישראל ויבא לציון גואל, הלא כה דברי בי דינא דקהלא קדישא
דירושלם תוכב"א החותמים לאהבת האמת והשלום :

הצעיר **יעקב שאול אלישר** ס"ט. בא סי' יש"א ברב"ה נ"י.

רחמים יוסף פראנקו ס"ט זעה"מ שערי רחמים.

הצעיר **שלום משה חי גאנין** ס"ט זעה"מ ישמח לב.

ה.

הסגנית ז"ד המודע ובלאכס הגאון חכם המקובל הלאהון זק"ק בית א' זכ"ך.

גם אנחנו ב"ר דחת"ל דפעה"ק ירושת"ו, ראינו כל הכתוב למע'
מרבנים הגאונים ומלכם בראשם מ"ט עמ"ר מוה"ר רש"ל הי"ו

דבריהם כגחלי אש להעמיד תורתנו הק' ומנהגם אשר יסדו ראשונים
כמלאכים זיע"א ולאפושי גברי גם אנחנו מסבומים ככל הכתוב אין
נגרע כו"ע, זהחיוב המוטל ע"כ דיני ישראל להעמיד כל הנז',
ובדבר הזה יאריבו ימים ברוב עז ושלום.

הצעיר **אהרן עזריאל** ס"ט זעה"מ סו"ת כפי אהרן.

הצעיר **ברוך פינמזו** יצ"ו.

אפרים ב' משה ס"ט.

ז.

הסכמת ב"ד רבא ב"ד הוּמַן מִקַּ"ק סְפָרְדִים.

גַּם אֲנַחְנִי ב"ד רבא ב"ד הוּמַן מִנְהֵלִי ק"ק סְפָרְדִים דְּפַע"ה יְרוּשָׁת"ו. עֵתָה בָּאֵנוּ בִּיאֹרְדָא וְעוֹד לְאִפּוּשֵׁי גְבֵרָא לְהַחְזִיק בְּמוֹסַר וְהַחֲיוּב הַמוֹטֵל ע"כ אַחֲיֵנוּ שֶׁבְּגוֹלָה שְׁלֵא לִזְוֵי וְלִשְׁנֹת שׁוּם מִנְהַג שֶׁנִּהְיָו בְּהֵם רֵאשׁוֹנִים כְּמֵלְאֲכִים וּמִקְרָא מֵלֵא אֵל תִּמְשׁ הוֹרֵת כְּתִיב וְיִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים בְּמַחְנוּ שְׁעוֹד יוֹסִיפִי לַעֲשׂוֹת סִיג וּמִשְׁמֵרֵת וְלֹא לְנִמְוֹת יִמִּין וּשְׂמָאל וְה' הַטּוֹב לֹא יִמְנַע טוֹב לְהוֹלִכִים בְּתַמִּים וּבְשֹׁכֵר זֹאת אֵל חַי חֲלֻקֵינוּ יִקְבֵץ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל. הַב"ד הַחוֹתְמִים לְכַבּוֹד הַתּוֹרָה לְאַהֲבַת הָאֵמֶת וְהַשְּׁלוֹם.

יוסף יאושע קארו :
יוסף רפאל עוזיאל
נסים חיים ברוך

ז.

הסכמת הגאון הנס המקובל הכב דק"ק סְפָרְדִים יל"ו בעי"ק חֲבֵרוֹן ת"ו עַם בֵּית דִּינֵנו. גַּם אֲנַחְנוּ הַח"מ חו"ר עה"ק חֲבֵרוֹן תוֹב"ב הַסְפָּרְדִים הִי"ו שִׁמְעֵנוּ שִׁמְעָה וְחִדְשׁוֹת מִקְרוֹב בָּאוּ לֹא שְׁעָרוֹם אֲבוֹתֵינוּ וְלֹא יֹאמְרוּ בִּי יוֹסֵפֵר (אֵמֶת אִמְרוּ) עַל שְׁמוּעוֹת רַעוֹת מִזְבַּח מוֹרִיד דְּסַעוֹת לְקוֹל הַמוֹדָה אֲשֶׁר יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע פִּתְהָ וְגַם יוֹכֵל לְהַפּוֹךְ אֵת מִנְהַגֵּי יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים וְרִצּוֹ לְעַקּוֹר נְטוּעַ, שֵׁנוּ אֵת לְשׁוֹנָם וּמִנְהַגָּם דֶּרֶךְ הַנְּכַרִי וְדוֹרְשִׁים בְּרַגְלֵי בְּלִשׁוֹן שְׁלֵהֶם וּכְאֲשֶׁר מִפּוֹרֵשׁ יוֹצֵא לְעֵיל הַבַּל לְאַתּוֹי מִנְהַג הַכּוֹמְרִים וְלֵאמֹת אִמְרוּ הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כַךְ וְכו' עַד שְׁמוֹרִיד לְבָאֵר יִשְׁחַת וּכְגוֹן דָּא שׁוּחָה עִמּוּקָה אֲשֶׁר מִמְּנָה יֵצְאוּ הַתּוֹלְדוֹת וְהַתּוֹלְדוֹתֵיהֶן כִּיּוֹצֵא בְּהֵם הַמִּסְפַּחַת עַד שֶׁתִּבְטַל ח"ו חֲלִילָה כֹּל הַתּוֹרָה כֹּלָּה וּבְהִיּוֹת דְּבַר זֶה נוֹגַע אֵל הַרְתַּת חוֹבָה עֲלֵינוּ לְעַמּוּד כְּכֹל כְּחֵינוּ בְּעִזְרַת שְׁמוֹ ית' לְבַטֵּל כֹּל הַמְּנַהֲגִים הַחֲדָשִׁים בָּאוּ וּכִיּוֹצֵא בְּהֵם בְּכַח הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁתִּתְעַלֶּה וּבְכַח אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב ע"ה וְחוֹבָה מוֹטֵלֶת עַל כֹּל אִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל לְשִׁמּוֹעַ בְּלִימּוֹדִים וּלְקִיִּים אֵת כֹּל הָאִמּוֹר לְמַעֲלָה וְהַשּׁוֹמֵעַ לֵנוּ יִשְׁכּוֹן בְּטַח וְשִׁאֲנָן מִפְּחַד רַעָה וּזְכוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁתִּתְעַלֶּה

יגן עליהם ועל כל אשר להם מסביב והיה זה שלום.
הצעיר אליהו סלימאן מנ"י יצ"ו

יעקב גיגילו
משה קביחי
יוסף ויטל ס"ט

ח.

הסכמת סגני הגלון רב דק"ק אשכנזים בע"ה"ק חברון ת"ו עכ"ל בית דינו.

גם אנחנו הח"מ חו"ר פעה"ק חברון תוב"ב לקול השמועה והרגו
במנינו מי האמין כזאת כל השומע תצלנה אזניו, קול ענות אנבי
שומע, קול ענות חלושה לחלוש מוסרי ד"ה הק', וימירו את כבודם
כו', ותועבה עשו לחלל מקדש אלקינו, ובילדי נכרים ישפיקו וישימו
בבית ה' את אליל והמסכה, וימירו את כבודם של אבות ראשונים
בתבנית צור ואת מנהגי ישראל יחליפו במנהגי העמים ובונים במות בית
תופת במראיתם לעשות להם שם כגוים, ע"כ חלפו ועברו חק
להיות כגוים סביבותיהם ובעמקי שפה ידברו אל העם הזה לקיים
כה שנאמר ובניהם חצי מדבר אשרודיה כו' ואינם מכירים לדבר
יהודית וכדומה מרעה לרעה יוצאים כו' וכמבואר הכל באר הפיב
בדברי הספר הזה אשר ע"כ בכדי שלא יבשלו בהם בנ"א מאחב"י
גם אנחנו קוראים להם אמרו למנהיגים בשמינו אם שומעים
(כהנ"ל) מוטב ואם לאו וכו' ואמרו לאחינו שבגולה אם שומעים
מוטב ואם לאו (ח"ו) יעלו להר יבנו מזבח וינגנו בכנור ויכפרו כול'
בשם ה' ויאמרו אין להם חלק באלקי ישראל והשמע לנו ישכון בטח
ויזכה לראות בנועם ה' על עמו את נרחיו יקבץ ויעלה מושיעים
בהר ציון ברוב עוז ושלום :

נאם שמעון מנשה בלא"א מו"ה משה זללה"ה
נאם חיים יעקב בלא"א מו"ה מאיר ז"ל
נאם שאול בלא"א מו"ה יעקב מרדכי זללה"ה

מ.

הסכמת הרבנים הגדולים דקבל להכניס נשיה"ק צפת ת"ן, ונראה שרוב הגאון בקש"ת
מו"ה שמואל העליר ז"ל וכת דינו

הנה ראה ראינו דברי רבותינו שבגולה אשר קנאו קנאה גדולה
קנאת ה' צבאות והורתנו הקדושה אשר בעו"ה באו פריצים
וחיללו בפרהסי' ושאת נפש לשנות מנהגי ישראל וגדרים שגדרו
לנו אבותינו וכיון שפרצו הגדר פגעו בגופי התורה צו לצו ובעבות
עגלה חטאה וגם מרם ראינו דברי רבותינו שבגולה שמענו ותרנו
במנינו לשמע אוזן דאבה נפשינו, כאשר כל ימי משך גליותינו
מימות החורבן בעו"ה כמה גזרות ושמדות עברו עלינו ואלפי
רבוא רבאות אין שיעור ומספר אשר נהרגו על קידוש השם א נקמות ה'
ונקתי דמם לא נקתי ואיתא בכתבי האר"י זיע"א אשר כל אלו
שנהרגו על קידוש ה' הן המה הנשמות אשר עבדו ע"ז בבית
הראשון שאין להם תקנה אלא בגלגול וליהרג על ק"ה ואמר כי
בימים כבר עברו ונתקנו הנשמות האלו, ובאמת באותו הזמן גם
אם נמצא מעומא דמעומא מישראל שלא יכלו לעמוד בנסיון לא הי'
עונש כ"ב על ישראל הערבים זה בזה כי אנוסים המה, ועתה אשר
חננו הישי"ת ברוב רחמי וחפדיו ונתן בלב כל המלכים והשרים
יר"ת אשר ב"י תחת ממשלתם ונתנו חופש וחירות לשמור דתם
ותורתם באין משכית ואין מכלים דבר, ועתה בעו"ה אשר קמו
תרבות אנשים חמאים ובזרון לבם ובשאת נפש פורקים עול ומוסרות
שמו כל מגמתם להשוות עצמם עם נימוסי הגוים עד שבאו לגדר
כופרים ומומרים ואחרי שאנחנו עומדים היום בעלות השחר
מצפים לאור היום ישועהנו וגאולתנו קרובה לבא בעזה"י והנה קמו
אנשים חמאים לספות עוד על חרון אף ה' כי ישובון מאחריו ויסף
עוד להניחו ושחתם לכל העם הזה ח"ו נקרע לבבינו ודמוע הדמע
עינינו מאין הפוגות מאי יהי' בסופינו בכ"ז לקול השמועה הרעה
הזה לא הרהבנו בנפשינו להרעים ולבוא בכתובים כי ידענו כי לא
גועיל כלום אחרי שכבר נשקעו בשערי המומאה וכל באיה לא
ישובון כתיב ואין לנו אלא לבקש רחמים עליהם דליהדרו בתיובתא
כאשר שמעתי מפי מחותני הרב הגאון חצדיק בקש"ת מו"ה עמרם
וצוק"ל שאמר בשם רבו הגאון ר' מרדכי בנעט וצוק"ל על מה

ראמרו בגמ' ברכות ד' יו"ד ע"א הנהו בריוני דהו בשבבותי' דר"מ והו קא מצערי לי' טובא הוי קא בעי ר"מ רחמי עלייהו דלימיתו אמרה לי' ברורה דביתהו מאי דעתך משום דכתיב יתמו חטאים מי כתיב חוטאים חטאים כתיב וגו' כיון דיתמו חטאים ורשעים עוד אינם אלא בעי רחמי עלויהו דליודרו בהשובה עכ"ל וקשה כמה קושיות במאמר הזה כדאיתא במפרשים ואמר הגאון הנז' כי אלו הבריונים היו מינים ולולי זאת לא הי' מתפלל עליהם ר"מ שימותו וכרוריא דביתהו בחכמה אמרה לי' למה יתפלל שימותו יתפלל ליהדרו בהיובתא והפורש מן המינות מיד כוונת — וירויה שימותו וגם יהיו בהשובה וז"ש הכתוב יתמו חטאים היינו שיעשו תשובה וממילא רשעים עוד אינם כי ימותו ודפח"חונגם זאת חשבנו לתנחומתינו מה דאיתא בכתבי האר"י זיע"א בכמה מקומות כי אחרי שכל עיקר חמא אדה"ר הוא תערובות המוכותרע והתיקון הוא הבירור הטוב מהרע היינו צדיקים גמורים רשעים גמורים ועד שיהי בירור גמור יבוא משיח צדקינו והדברים עתיקים, אולם עתה כי ראינו חפץ ורצון רבותינו וגאונינו עמרת ראשינו שבגולה אשר גם אנחנו יושבי ארץ ת"ו נבוא לקיים דכריהם וחשבנו טוב כוונתם הוא להציל דלות העם הכשרים שלא יתפשו ח"ו במצודתם ולואת אמרנו הננו הננו באנו בקצרה בענין לשנות מנהג הנה ביו"ד סי' רי"ד ס"ב פוסק כי קבלות רבים חלה עליהם ועל זרעם ואפילו בדבר שלא קיבלו עליהם בני העיר אלא שנהגים בן מעצמם לעשות גדר וסיג לתורה וכו' והייבום לעשות כתקנתן ע"כ ואפי' במנהג גרוע פסק הרא"ש שם דאסור לשנות אפי' הביאם שם מעיר אחרת ובסי' רכ"ח סב"ח פ' הסכמה שהוא לגדר וסיג או לדבר מצוה אין יכולים להתיר וכן הוא במהרי"ק שורש קמ"ד ומהרשד"ם יו"ד ס' ט' וגם הפר"ח או"ח סי' תצ"ו יודה בזה כמבואר למעין ואפי' מנהג שנהגו בעצמם שלא בתקנת חכמים לגדר ולהתקדש במותר להם אסור לעבור עליהם כגופי תורה כמ"ש הרשב"א ז"ל בס' תולדות אדם סי' רס"ח ואמרינן נמי ביבמות ד' ק"ב ע"א אם יבוא אליה ויאמר אין הולצין בסנדל אין שומעין לו שכבר נהגו והיינו דמנהג מבטל הלכה ואם המנהג מבטל ד"ת אפי' אין למנהג שורש מה"ת כלל הוה מנהג קיים כד"כ מהרי"ק שורש ט', והרא"מ ח"א סי' ס"ה

עי"ש ועי' בשו"ת אמרי אש או"ח סי' ז' בענין שרצו לשנות הבימה
בביהב"נ ובסי' יו"ד בענין שלא לעשות חופה תחת אויר הרקיע וכל
דבריו שם אמרי אש קדושים ומהירים ועי' בנודע ביהודה מהרו"ת
או"ח סי' י"ח בענין שינוי ביהב"נ ובמה פעמים אין שיעור מוזכר
בפוסקים על מבטל מנהג בעלמא פורץ גדר ישכנו נחש, זה אמרנו
בענין סתם מנהגים הנוהגים בישראל לבר, ובענין מנהגים להשתוות
עם נמוסי הגוים הלא זה א' מתרו"ג מצות תוה"ק ובחוקותיהם לא
תלכו ומנאו הרמב"ם בפ"א מה' עבו"ם וש"ע סי' קע"ח וכ' הו"ל
ומעיקר המצוה שיהיה מובדל מהם במלבושים ובשאר מעשים
ובתו' מס' ע"ז דנ"א ע"א ד"ה ואי חקה כ' הו"ל אבל ודאי אי לא
הוה כתובה בתורה לא היה לנו להנהג אף ההנהגות של שמות
עכ"ל הרי אפי' במנהג דליכא מעמא דדרך ע"ז כלל אלא מנהג
הבל ושמות חיביים ישראל לפרוש מהם והוא בלאו ובחוקתיהם לא
תלכו וכן נראה להדיא מלשון הרמב"ם בי"א מה' ע"ז ישכ' ולא
מדמין להם לא במלבוש ולא בשער וכו' אלא יהיה ישראל מובדל
מהם במלבושים ובשאר מעשיו וכו' הרי דכ"ל והני שינוי המלבושים
אפי' במנהג הבל ושמות בין דסתמא קאמר כל מלבוש המיוחד
להם וכ"ל אותם עם מגדלי בלורית שהוא חוק ע"ז בדאי' בגמ' וכן
משמע מדברי הרי"ף סוף פרק בן סורר ומורה ודברי הרא"ש והנ"י
למעין דם"ל כהתו' וערקתא דמסאני אמרו בסנהדרין יהרג ואל
יעבור והוא אינו אלא מנהג בפרש"י שם ובמס' ברכות רב אידא
בר אהבה קרע מלבוש נברי ומב"ש בנ"ד כי כל מנהגם בבתי
הפלתם הוא וודאי הכל להא דע"ז וגרע מערקתא דמסאני ויהרג
ואל יעבור והגענו עד כה ורבות מחשבות בלב איש להרעיש
עוד והנה הביאו לי הס' לב עיברי אשר חיבר הרב הגאון הצדיק כקש"ת
מו"ה עקיבא יוסף הו"ו וראיתי אשר האריך והרחיב בדבר הזה
וכל הס' הכל סובב הולך על ענין הגו' והפליא לעשות לא
הניח פינה זוית וכל דבריו מיוסדים על אדני פו נכוחים
וישרים למוצאי דעת אשרי לו. ולזאת שמנו קנצי למילין
בהחילנו לצור עליון, יברכנו מציון, ותחינה עינינו נוה שאנן
בנין אפריון אבי"ר ובאעה"ח וא"ו מנחם אב, ק"ץ הגאול"ה לפ"ק

פיעה"ק צפת ת"ו כב"א.

נאם הק' שמואל העליר

הק' רפאל בהר"מ זצ"ל דומ"ץ בעיה"ק צפת ת"ו

הק' יצחק במהר"א ז"ל רב מבוטשעמש

הק' משה במהר"ש ז"ל מרודניק דומ"ץ

הק' יוסף ארי בן שלמה הכהן דומ"ץ

הק' חנוך זונדיל במהר"נ ז"ל

י.

הסכמת חו"ר בני דינא רבא דקבל ספרדים בעיה"ק צפת ת"ו

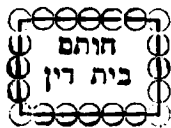
טובה תוכחת מגולה מב"ד הצדק של ק"ק ספרדים הי"ו אשר
בעה"ק צפת היאור ת"ו הי"ו.

לכו חזו מפעלות אלקים אסיפת זקנים רבנים וגאונים מהם אשר
הלקם בחיים אשר שמענו ונדעם והורתם מכרות אליהם כמו הגאון
רע"ק איגר זצוק"ל והגאון מר חתנו הרב המחבר ספר חתם סופר
הם ורומיהם שבעים סנהדרין בין החיים ובין קדושים אשר בארץ
המה אשר לבשו קנאה קנאת ה' תעשה זאת להעמיד דת תורתנו
הקדושה ומנהגי קדמונינו וגדרו גדר משמרת למשמרת לבלתי
הקריב אפילו ברמיזה למנהגי האומות אשר שרשם מתחקה ללכת
בדרכי אבותם ולא תהיה עדת ישראל נאחות בסבך ושייכות
ותערובות עם מנהגי גויי הארץ דנפיק מינה חורבה גדול' להרום
כל יסודי דתינו הקדושה ח"ו לאט לאט כי זה הוא דרך היצר
המסית והמדיח היום אומר לו עשה כך ומחר אומר לו עשה כך
ומה בכך ומחר וכו' עד שנמצא מעבירו ע"כ דברי התורה והגם
כי כוודאי ידענו נאמנה כי שארית ישראל לא יעשו עולה ולא
במרד ובמעל חדשו מנהגים וחוקים אשר לא טובים רק כי יצר
סמוך הוא המפתה אותם לאמר למה יהיה גרועים משאר האומות
שעושים כבוד לכהנים ומיחדים להם מלכושים ולשונות חדשים
ובנינם שונים ומשיאון משואות בבית הפילהם ברם העיני בשר לו
עינו יחזו שהיצר לא דיבר איליו נכונה ושוברו כצידו והשובתו
הרמתה גדולה תשובה ולא דאי זה כראי זה הרב המרחק בינינו

וביניהם ואינהו כדיריהו אוחזין מעשה אבותיהן בידיהם ואנן כרידן מצוה עלינו ללכת בדרכי אבותינו ואבות אבותינו הקדושים אשר קמנם עבה ממתני' וספרין פתיחו כמה שמדת וגזירות סבלו ומסרו עצמם על קידוש ה' שם ולא סרו מדרכי אבותינו וממנהגי קדמונינו אפי' בדבר שאין בו איסור מוסף משום אל תמוש תורת אמך, ובמדה זו נשתבחה אומתינו המהורה שלא שינו את לשונם וכו' ק"ו הדברים בימים האלה ובזמן שהמלכים האדירים מלכי חסד המה וחפצם ורצונם שכל אומה ולשון יהיו שומרים דתם ולא ישנו את הפקידם ברוך שבחר בהם ובמשנתם וכל הפורש מהם כפורש מן החיים ושומע לנו ישכון במח ושאנן ובצל שדי יתלונן ברב עז ושלום.

הצעיר משה שוראקי ס"ט

הצעיר מרדכי מאמאן ס"ט

הצעיר משה הכהן נהר בעל כסא דברכתא

יא.

הסכמת הרב הקדוש המקובל המפורסם נקב"ה מו"ה אהרן משה פירירא ז"ל ראב"ד ישיבת בע"ב דקהל ספרדים סי"ו בעה"ק ירושלים ת"ו

את ה' האמרת היום להיות לך לאהים וללכת בדרכיו ולשמור את כל מצוותיו כהיום הזה, וה' האמירך היום להיות לו לעם סגולה ולהתך עליון על כל הגוים אשר עשה לתהילה ולשם ולהפארה ולהיותך עם קדוש לה' אהיך כאשר דיבר, הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום וכו' וע"ז אחי ורעי חיזקו ואמצו לבני חיל החלוש יאמר גיבור אני מי לה' אלי ויאספו אליו כל בני לוי והי' א הצלח לישראל ולהפך לא הצלח כלל אכי"ר הביטו וראו מה אירע לירבעם ו' נבט שכל חכמי דורו לפניו כעשבי השדה והלכו אחריו רוב ישראל והשחית והתעיב רבים מהם אחרי ע"ז והוא והם נאבדו ויהודה וישראל נשארו חיים וקיימים לעד ואחריו קם מלך יאודה אהו ובקש לעקור התורה ואטינה ואחו דלתות ב"כ ומדרשות יהוא ג"כ לא הצליח ואמר ישעיה הנביא ע"ה הנה אנוכי והילדים אשר נתן כי ה' לאוהות ולמופתים בישראל והחזיק הוא ותלמידיו הקו' והאמונה והאלהות והוא הצליח עד שיהיו ישראל

היום ככוכבי השמים וכחול אישר על שפת הים ה' עליהם יהיו ויצליחו
בכל מכל כל אבי"ר ואחריהם קמו כל העכו"ם העומדים עלינו
לכלותנו בכל שנה ושנה והקב"ה מצילנו מידם כדרו"ל גדול
הרועה המציל צאנו בין ע' זאבים ומע' אומות לא נשארו היום
כ"א מעט מוער כי נתבמלו זה עם זה וישראל גוי אחד בכל הארץ
ולא יתבמל לעד לעולם כדרו"ל ושמתו את זרעך כעפר הארץ
מה עפר הארץ מבלה את הכל והוא קיים כן ישראל אבי"ר וע"ו
חזקו ואסצו אל תיראו ואל תערצו אפילו אם ח"ו ישארו א' מעיר
וב' ממשפחה הקב"ה מחדש עולמו בהם כמו נח ובניו וכ"א יאמר
אנכי ובני מהם כי ה' אלהיך בקרבך א' גדול ונורא ומנסה ה'
אלהינו אותנו ולך נא ראה אגרת הרמב"ם כשרבו היוצאים בימיו
שבא להם המשיח וכו' ובוראי יתקיים נכואת דניאל שאמר יתבררו
ויהלבנו וכו' והצדיקו רבים והרשיעו רשעים דוקא והמשכילים יבינו
ודי בזה דברים קמני אר"ש לקיים ולאשר דברי גאוני קרמאין הנ"ל
לאוהב האמת והשלום נאום חחותם לכבוד קבה"ו ולהגדיל ולהאדיר
כבוד תורה הק' שבכתב ושכע"פ ומנהג אבותיו שכל המשנה ידו
על התחתונה וכל המחזיק תו' הק' ומנהג אבותיו הק' והישרים עליו
נאמר ברוך אשר יקים את כל דברי התורה הזאת וכל הברכות
וההבטחות והגאולות והישועות וההצלות יחולו על ראשו ועל ראש
זרעו וקרוביו ואוהביו ויש להם חלק באלוה"י ובכל ישראל הצדיקים
והחסידים ה' עליהם יחיו ויהיה להם חלק בירושלם ובכנין בית
המקדש שיבנה כב"א ברב עז ושלום.

ע"ה אהרן משה פיררא ס"פ. בעה"מ ס' אפר יצחק ותולדות
אהרן ומשה וס' דבר ה' מירושלים המעתיר פה ק"ק בית א'
יע"א בעדת המכוונים פניהם א' הקודש פנימה.

יב.

הסכמת סגן המוקבל המפורסם בעה"מ יימן יששון ראש דק"ק בית א' יב"ז
גם אני הבא לחתום למטה בראותי את כל הנז"ל נעשה בשרי
קרעים על לא מיובה השמועה דאין זה דרך תורתנו הקדושה
ישראל קדושים בודאי לא יעזבו ישראל את דברי תורתנו הקדושה

ומנהגי ישראל הקדים נ"ע ולה"ה וככל ד"ם הנז"ל.
אני הצעיר **שישון** בעל המחבר שמן ישון הי"ו מק"ק חסידים
בית א יכב"ץ.

יג.

הסכמת הרבנים הגדולים יוכני על מדין כשה"ק יפו ת"ו
ראה ראינו מ"ש חו"ר ע"ק ירושת"ו עליונים למעלה ונבהלה
נפשנו מראות ברבה בני עכנו בחו"ל בנו כמה לעצמם
ויהערבו בגוים וילמדו מעשיהם ללכת בחוקות הגוים בשמם
ובלשונם ובלבושם של"ם קטיעא ומאבות יצאו תולדות להוסיף
כהנה וכהנה לספות עוד חרון אף על ישראל שעתידה תורה
שתשתכח באומרים איכה יעבדו הגוים האה את איהם ואעשה
כן גם אני ופרצו גדרן של הראשונים כמלאכים ומעו בעושרם שיפה
עשו והיא צרעת ממארת בעור בשרם שורש פורה ריש לגדע קרן
הורתינו הקדושה ולהעמיד דגל הטומאה אוי לעינים שכך רואה
אוי לאזנים שכך שומעות הבזאת יעשה בישראל ע"כ אנשי לבב
שמעו לי ולא תסורו מאחרי ה' וממנהג אבותינו וכתוב ולא תסור
מן הדבר אשר יגידו לך אפי' על ימין שהוא שמאל וקניך ויאמרו
לך ולא תלכו בחוקות הגוים אף שלנגד עיניך מנהג יפה הוא גם
בזה לא בחר ה' מאשר הוא מחוקותיהם והתחזקו לשמור ולעשות
את כל דברי התורה למען ייטב לכם ולכניכם לעולם והוא יתכרך
יעשה למען שמו לבלתי החל ונדחי ישראל יקבץ ומלאה הארץ
דעה את ה' לעובדו שכס אחד וראו גוים צדקך כה דברי החופ"ק
עה"ק יפו ת"ו ס' זאת חוקת התורה כאן שנה וישישו וישמחו
והכל אמת ויציב ונכון וקיים.

ע"ה שלמה חזן. ע"י דוד הכהן, יהודא הלוי.

**עב"ד פב"ד בקיצ' ויתר תקפו וגבורתו הלא בתובי' על הספר
מהד"ק על הבאר חפרוהו במחוקק במשענותם מש"ם
ופוסקים ומדרש חכמים כתורה צוה לנו :**

עד כאן היה נדפס בבית תלמי"ג אך ע"י כי נתאחד הסלית מן עי"ק טבריא ת"ו ע"כ לא
בא בדפוס ע"ע.

יד.

ואלו הן ההסכמות חו"ר גדולי חכמי ספרד בעי"ק טבריא ת"ו ע"כ לאביס
שופטיהם והג' האב"ד ובתי דיניהם י"ו.

כול הקריה הומיה היא וצורתה, על כתף ים כנרת, תחיל תועק
בחבליה, ואנו ואבלו פתחיה, א שמועה כי באה, והנה מתלאה
מחמס"ת המינים, חמת הנינים, הנה אלה רשעים, עדה מרעים,
שמה ושערוריה, בערי אונגריא, אשר הפרו חק עברו ברית ויצאו
אנשים בני בליעל, למעול מעל, ולדרוש את ה' בלשון עלגים, כסף
סיגים, מהגים ואינם יודעים מה מהגים, וידרכו את לשונם,
קבר פתוח גרונם, לדבר תועה שתו בשמים פיהם
ולשונם, והמה בקשו לעשות חדשה, ויהיו מלעיבים במלאכי אקים
דברי חכמים וחידותם קולם כנחש קול ענות חלושה, לא ידעו
ולא יבינו בחשכה יהלכו, בעת יזרבו נצמתו בחוסו נדעכו, ועל
כל אין דהוו נצבו כמו נד להקים דגל התורה ולהרים יסודותיה,
כפתוריה ופרחיה, הרבנים הגדולים דייני דנה"ר דעה ק"ק אשכנזים
הי"ו כאר"ש טובה הוכחה, את כל ונוכחה, אף אנן נמי הנינן
תאניה ואניה, אוי נא לה אמרה רקת בצוק"י טבריא, על זה היה
דוה לבנו, על אה חשכו עינינו, אוי לדור שכך עלה בימי אחינו
המסו את לבבינו, אשר הרימו יד בתורתנו הקדושה, להלל כרם
ה' צבאות ללכת דרך לא סלולה, את קובעת כוס התרעלה, מי שמע
כזאת מי ראה כאלה ולא יקרע סגור לבבו, ויפג לבו, ללבוש נקם
קנאת ה' צבאות לגלות חרפתם, אנא ה' שפוך עליהם זעמך וחרון
אפך ישוגם, שואת פתנים ההרגם, הוי האומרים לרע טוב שמים
אור לחשך, נחש שרף ועקרב שפיפון עלי אורח הנושך, ימקו בעונם
וילכדו בגאונם, אי לזאת יקומו נא הנהרים. מהדרים מן המהדרים
ראשי גולה אריא לעזרת ה' בגבורים, להפר עצהם ולקלקל מחשבותם

למינים א' הרי תקוה קראו בשמותם. תורה חוגרת שק כי באו בה פריצים וחללוה, הקדשה היא בעינים מפרי ידיה ויהללוה, והיה ה' עם השופט עם זקני עמו אשר כח בהם לגדור הפרצה לרציץ את מוחם מאה עוכלי בעוכלא ולא תעשנה ידיהם תושיה, ומשם יפרד והיה, לשמוע בלימודים לקול מורים המקיימים את התורה, לעובדה ולשומרה, ומה נמלצו דברי מר"ן הק' בהשובת אבקה רוכל סי' יו"ד דף ח' ע"א שהחמיר עלינו שלא להתנגד אפי' על חכם שכדורו וטמן רומז אמרי הכתוב ובאת א' השופט אשר יהיה בימים ההם וכו' ר"ת ובא"ת, ו'א' ב'ינתך א'ל ה'שען, וכשיהיה לך מדה זאת תבוא א' השופט אפי' שיאמר לך על ימין שהוא שמא, ובפרט כדור הרע הזה מן הסתר יסיהוהו הסה כפול א' האיטור, כי רבו המתפרצים ע"י למוד בספרי החיצונים ולשונות העמים, בלתי בשולם היטיב בתלמוד תורתינו, ועל ידי זה עזבו מקור מים חיים ונשא לבם אותם ונדמה להם כי גברו חיל והמה חכמים בעיניהם על חכמי דורם ועל ראשונים כמלאכים, עד שנכנסו לכלל טעות ובאו לידי מדה מגונה כזו רוח גבוהה ועכרו על מאמר החכם בעל הנסיון וא' בינתך א' השען בנו' והיא שעמדה לאבותינו שלא לנטות ימין ושמא מתורתנו הקדושה כמין טיפי, תורה שבכתב ותורה שבעל פה, כי כל דבר ודבר וכל קוץ וקוץ יש לו שורש גדול ואמונה שלמה באחדותו יתברך, וה' נתן את חן העם הזה בעיני כל מלכי חסד ותמיד אנחנו סתפללים בעד שלומם וטובתם שהקב"ה יגביה כוכב מערכתם, ובימיהם ובימינו תושע יאודה וישראל ישכון לבטח כיר"א, ומצוה ע"כ איש ישראל אשר נגע יראת אקים בלבם ובפרט על נשיאי העדה שבכל מקום ומקום איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק ונתחזק בעד עמינו ובעד תורה אקינו להפיץ ולהדיח את החטאים האלה בנפשותם, וזכות התורה הק' תתן להם מגינת אלף המגן להפיצם ולהדיחם מעדת ישראל, וה' אקים יעזור להם בכח וא', אתאן לסיפא בסוף עקבות משיחא, אנא ה' אלקינו דעני למכיבי רוחא, עננו בעת צרה כי באו מים עד נפש מים כמרה, הבט משמים וראה כל גאה וירטו אותנו ויענונו, על ההרים דלקונו, שכינה מה הלשון אומרת תחת עבד גלו נגליתי הקשיבה רנתי כי דלותי, עד מהי קץ הפלאות, כי רב

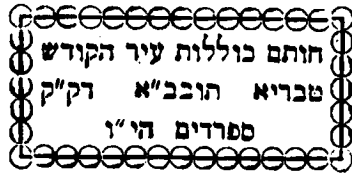
שבענו בו וחשנו הרואות, איה קנאתך וגבורותיך, שוב כחרון אפך, והפר כעסך עמנו, והשב את שביתינו, ובא לציון גואל, משיח לישראל, כיר"א, הכ"ד הבעה"ח פעה"ק מבריא ת"ו לכבוד התורה בח' רחמים ש' תרל"ד כאן שנה ובא לציון גואל ורשבי פשע ביעקב לפ"ק.

הצעיר רפא מאמאן ס"ט הצעיר שלמה אבולעפיא ס"ט

הצעיר יוסף דוד אבולעפיא ס"ט

הצעיר מסעוד חגואל ס"ט הצעיר שלמה מאמאן ס"ט

הצעיר יצחק אבולעפיא ס"ט

זו.

ו"ל: הסכמות הרב הג' הלאה"ד דק"ק אשכנזים ינעו"ק מבריא ת"ו עם בית דינו י"ו

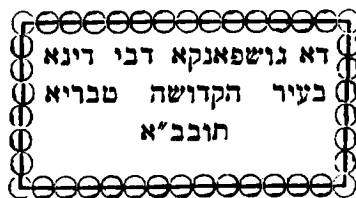
באזנינו שמענו קול צוחה ואנחה בשברון מתנים ובמחירות מקרב מהורי לב, ראשי בית יעקב וקציני בית ישראל המה אבירי הרועים הדיינים רבני גאוני וצדיקי מדינת אונגריה הי"ו מהם נוחי נפש זיע"א ועודם בחייהם שאו קינה ותהי נהי על עם ד' ועל צאן קדשי בני ישראל זרע ברך ד' על כי חרשים מקרוב באו האנשים מזקני ישראל לדרוש את ד' בלשון נכריה ואת לשון ישראל מאסו חמסו תורתנו ויחל העם לזנות אחרי המנהגים חרשים אשר לא שערום אבותינו בשנותם דמות הבנית ביהכנ"ס וישכה ישראל עושהו ויבן היכלות מזבחות לחטוא ובשרי מנהגים הגרועים המזכרים בהפסק של רבני אונגריה הי"ו וישעיהו הנביא אמר ד' במשפט יבוא עם זקני עמו ושריו ופירשהו ז"ל שהי' להם למחות ויחוקא אמר ואתה כי הזהרת רשע ולא שב מרשעו הוא בעונו ימות ואתה את נפשך הצלה, ולמען לא יאמרו המתפרצים שאין בכל זה בית פירוש ובה אמר ד' וד' לא דיבר: קמו הרבנים האיתנים מוסדי

ארץ וחגרו עזו ואזרו חיל ללחום במלחמה של הודה ולנקום נקם בקנאת ד' צבאות והדפסו פסק ב"ד והזהירו את בני ישראל החרדים לדבר ד' לבלתי ילכו בחוקות דור תהפוכות ובמנהגיהם החדשים ובגילוליהם אל ישמאו ובכן גם אנחנו מצאנו עצמינו חובה בדבר הזה ואנו מזהירים לכל אשר בשם ישראל יכונה לשמוע ככל דבריהם אשר פסקו ואמרו רבני גדולי מדינת אונגרו הי"ו המחזיקים בתורת ד' מנהגים הישינים והם אמת ודבריהם אמת כי מנהג ישראל דין והכתוב קבעי חובה אקרקפתא דגברי יונק עם איש שיבה והאיש אשר יעשה בודון לבלתי שמוע דברי חכמים לא כאה חלק יעקב לחצוב להם בורות נשברים מחבלים כרמים כרם ד' צבאות ואתם הרי ישראל א נא אחי תרעו והנו כבוד לד' אלדיכם למען תחיון ורביתם וישבתם לבטח בארצכם ד' צבאות יגן עליכם הכ"ד החותמים פעיה"ק טברי' ת"ו למען הקים את דברי התורה, חמשה עשר יום לחדש מנחם אב תרל"ד לפ"ק ברוב עזו ושלום.

הק' אברהם צבי הלוי הראב"ד ומו"צ עיה"ק ת"ו.

נאם מרדכי נמו"ה משה כו"ץ מווליקא.

ונאם שמואל זנוול הלוי דיין מראטאן.

עתה צבאת אסת"ד לפ"ק כל הנה נדפס הפסק בית דין הג"ל כדמות טבלא גדולה כדי לקבוע אותה בכל בהכנס ובהמ"ד לזכרון דור דור עם תוספות דברים מגאוני ולדיקי הזמן בליט"א. ואלו הם דבריהם :

שיל"ת בעזהשי"ת ויתעלה

קול קורא!

לאחינו בני ישראל הנאמנים לה' ולתוה"ק במס"ג שליט"א. אמר הנביא אני ה' לא שנית ע"כ כאנו להחזיר העטרה

ליושנה להתוודע ולהגלות שהגדרים והסייגים והתקנות אשר גבלו לנו ראשונים כמלאכים ה"ה רבותינו הצדיקים הקדושים הגאונים בשנת תרכ"ו. אשר מפיהם אנו חיים הם חיים וקיימים לעד לנו ולזרעינו וזרע זרעינו עד עולם, יען כי חדשים כקרוב באו אשר אמרו לא כימים הראשונים דורות האחרונים רוח אחרת רוח הזמן [צייטגייסט] בא בהם ומטהרים עצמם בק"ן טעמים לדרוש בלע"ז אשר אמרו ללשונינו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו ומתחכמים ופוסחים על שתי סעיפים ולמצוה יחשב להם ועושים אסמכתא סמך קנה רצוץ כי הוא חכמתכם וגו' יבלו ימיהם בילדי נכרים בספרי חזונים כדי להראות העמים והשרים את יופי מדברותיהם וזה הוא כבוד התורה לפי שבלם, אבל ראו מה עלתה בדורינו אוי לדור שכך עלתה בימיו וכבר כתב הח"ס ז"ל בהשובותיו או"ח סי' נ"א כל המפקפק על נימוסי' ומנהגינו צריך בדיקה אחריו כי מי שתורתו אומנתו ויראה ה' חתולתו ובילדי נכרים לא יספיק לא יתן לחמוא את בשרו, עבלה"ק, ע"כ באו לעזרת ה' גבורי ישראל מלומדי מלחמה מלחמתה של תורה לעורר את אישי ישראל אשר עוד יראת ה' ותורתו הקדושה נוססה בהם להראות להם אשר הקנו לנו קדושינו גאונינו בדור שלפנינו ובפרט מרן הקדוש הגאון בעל הח"ס זי"ע עוד אבי חי אבי רכב ישראל ופרישו אשר גזר אומר בהשובתו „שלא יהי' מהלועזים בלע"ז ואסור לבקש תורה מפיו וכמעמיד אשירה בהיכל ה'" ע"כ, והי' האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש אשר בוחר ועוסק רק בתלמוד רבינא ורב אישי, וכל השומע לדבריהם תבוא עליו ברכת טוב לראות בנים ובני בנים שתולים על פלגי מים חיים בתוה"ק אשר היא עין החיים ודברי הפסק ב"ד לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם, לכבוד הרמת קרן תורה הקדושה ולקידוש השם לעשות נחת רוח ריח ניחוח לה' ית"ש ויתעלה לטובה.

על פי סדר הזמן אשר נתנו הצדיקים הנ"ל עידיהן כן יבאו על סדר הנכון ראשון ואחרון אחרון, ובלא"ה אין מוקדם ומאוחר בתורה. וזה לשונם הנהב :

פסק בית דין (הנדפס לעיל דף א')

מז.

בע"ה.

הנה ידוע שהי' אסיפה גדולה בשנת תרכ"ן בעיר מיהאלאוויטץ מהרבנים גדולי וגאוני ארץ צדיקים ואנשי קודש ונתנו עידיהן והותמיהן ע"א רבנים זללה"ה ועשו תקנות גדולות לחוק הדת ולהרים קרן התורה והיראה שלא יהי' בכח השועלים המחבלים הכרמים כרם ה' צבאות לחבל עוד, ע"י שהמו לבות בני אדם מדרך התורה והיראה ע"י הדרשות שדרשו בלשון העמים ואסרו ע"כ לשמוע דרשות כאדו ונתקבל האיסור ברוב המדינה כי ראו היראים שדרך הנה ישרש האמונה והיראה מבני עמינו ותשתכח ח"ו תורה מבני ישראל וכאשר ראו ברוח קדשם כן נהיתה בעוה"ר כי כמה המורים היושבים על כסא הוראה רוב השתדלותם הוא בלשונות העמים לדרוש בלשון צח ועזבו לימוד התורה וכבר אמר חכו"ל אם אין תורה אין יראה ובכמה מקומות שקבלו עליהם אז האיסור פרצו הגדר בעוה"ר ולקחו להם מורים כאלו לנהל עדת ישורון ואם ח"ו נטמון ידינו בצלחת לחשות על כל זה נשכח התורה ונעתק היראה מבני ישראל, ע"כ החיוב עלינו לעורר את לבב בני עמינו לדעת הסיבה אשר כ"כ מבענו ביון מצולה לפרוץ הגדר אשר גבלו הראשונים גאוני וצדיקי הזמן ואין ספק שהסיבה הוא על אשר באורך הזמן אשר חלץ ועבר עלינו מהעת אשר התוועדו הגאונים הצדיקים הנ"ל נשכחו התקנות אשר עשאו והתגברו עלינו הפריצים האלו, וע"כ החיוב עלינו להחזיר עטרה ליושנה ולחדש הדבר עוד הפעם להדפיס מחדש תקנות הגאונים והצדיקים הנ"ל ולהפיצם בישראל לחקיצם משינתם ומתררמותם לקבל עלינו מחדש התקנות הנ"ל ואף שאין בירינו להוסיף על רבניהם בכל זאת ההכרח אלצוני לפרש היטב כוונתם שאסור להושיב על כסאות לתורות באיסור והיתר ובענייני הדת אנשים שהם ריק מתורתינו הקדושה כי נתגדלו בישיבות שרוב הלימודים שלהם בספרי חיצונים ובילדי נכרים יספיקו רח"ל ע"כ מי שלבו נאמן עוד לה' ואש שלהבת אהבה ה' ותוה"ק ועריין גחלת של אברהם אבינו בוערת בקרבו בוודאי יטה און קושבת לרבני הצדיקים הגאונים הנ"ל — וכל

השומע לדבריהם יתברך בכל מיני טובות עוה"ז ועוה"ב ויזכו לראות
בנים ובני בנים המתברכים בכל טוב.

בעה"ח פ' עקב יום ג' שנת סת"ר לפ"ק.

הק' משה פאנעט

מרדכי יהודא במהו' ישכר ז"ל

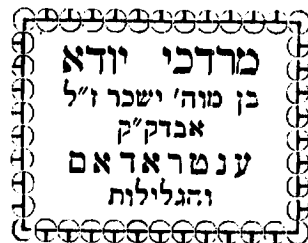
חונה פה דעעש יע"א

הראב"ד מאינטערדאם.

חותם

חותם

יז.

ב"ה.

הנה גם אני ראיתי אחרי רואי המה הרבנים הגאונים גדולי צדיקים
זלה"ה אשר בשנת תרכ"ו נתוועדו יחדיו בק"ק מיהאלאוויטץ
להמתיק סוד למען הושע עם ד' מפרצות הדור וע"כ גדרו גדרן של
הראשונים כמו שנרפס במכתב הגלוי לכל כי אין מעצר להושיע
אך ורק לשמוע דברי חכז"ל עדיפי מנביאי וחזות קשה ראו כמה
הדברים מגיעים ועתה בזה"ז בעוה"ר פוק חזי מה הרע אשר
נעשה תחת השמש, ה"ה דברים אשר מאז עד הנה כמעט לא
נשמע כזאה ולא האמינו מלכי רבנן כי כה וכה יגיעו מים עד נפש
והלא משמוע און ראבה נפשינו על הפרויץ המרובה עד כי נערים
מנוערים מהורה ומצוה עולים במעלות על גפי מרומי קרת במקום
גדולים וק"ק אשר הי' לשם ותפארת ישראל ע"י רבן שהי' גאון
ישראל ומקורב באו בעלי לשון חלקלקות ומדברת בלשונם לאומהם
וכן אמרו, לנו הארץ, המה הצעירים אשר לא ידעו ולא ידעו מיב
צורתא דשמעתהא נערים דחפו זקנים זקני חכמת התורה ועתה
בא וראה הרע ומר כלענה אשר נצמח ע"י כי גם בחורי בני ישיבה
לא יתנו און קושבת לקול מורים באטרם הלא בא וראה זו תורה
וזו שכרה ולבי דוי על כמה מרגניתא טבא שנאבדו טבינינו המה
בחורי חמד אשר במעלתם והתמדתם עד כי העידו ת"ח זקנים כי גם

בימי מרן חת"ס הי' מפוארים בין מופלגי התלמידים ויען כי בעוה"ר ע"י כל הבאים עלינו אין שואל ומבקש לטובתם ע"כ לנדחים הי' מהם בארץ אשכנז ושווייץ מהם מדברים מהם סוחרים מנהיגי פינקסים וגם במדינתנו הלא יום יום מגיע לנו כל זאת היאך אבני קודש מושלכים בראש כל חוצות לבקש על נפשם ולמזלם טבא יחשב להם אם יגיע פרנסהו כדרך הולכי דרכים (אגענמן) ועתה מורי ורבותי, וכי בזו לא נבוש להמטין ידינו בצלחת שלא לעשות מאומה שלא יאבד ח"ו שריד כמעט מהוה"ק ע"כ ידי הכן ומסכים עם הרבנים הגאונים לחדש אורן של צדיקים בכל תוקף ועזו להשמר ולהזהר שלא לעבור מתשע הקנות אפילו א' מהנה כאשר יסדו הגאונים ז"ל וככל ההקנות והגדרים אשר גזרו חכו"ל הן הן ככחן של ראשונים וכי יש לנו ב"ד גדול לבחמה וכש"כ שהתקנות משום גדר ותיקון להוה"ק ידוע ב"ש בט"ז דהם כשל תורה כמ"ש הרמב"ם ופסקו בשו"ע ובכ"ן ירם קרן אור הוה"ק יום יום אנו מצפים להשועתו והשועת ד' בקרב הימים.

יום נ' א' דר"ח אדר הרס"א לפ"ק.

הק' מרדכי ליב ווינקלער חוב"ק מאד.

חותם

יח.

בע"ה.

למען ציון לא אחשה אשר ראינו בעינינו בעוה"ר אשר הפסק ב"ד שגדרו לנו גאוני וצדיקי ארץ בדור שלפנינו ומהם שלא לדרוש בלע"ז פרצו ועברו אשר אמרו כלשונינו נגביר ואמרו לתקן כפי דעתם אבל החת להרים קרן היראה והתורה ירדו עשר מעלות אחורנית הא חזי מה עלתה בדורינו גשמעתי לפרש צדקה נפשי

משובת ישראל ממשוכת יודא כי ישראל נכנסו לדבר מתחלה כי אמרי כי לא יזיק להם דבר זה ולבסוף נכשלו ונאבדו, ושבת יודא כבר ראו זה ועכ"ז הלכו בדרכם לכן אין להם התנצלות כן הוא בדורינו הראשונים לפנינו אמרו כי לא יזיק הדבר להיראה והתורה ועתה רואים בעיניהם איך ירדה התורה עשר מעלות אחורנית ויותר, ובכל זאת מחזיקים ברעתם מה יענו על זה לעתיד, לפן עורו נא והתעוררו דלא ליקו ח"ו בארור אשר לא יקום לחוק תקנות קדמונינו ולחוס על כבוד שמים, לכן למען חוק מוסדות הוה"ק אשר יסדו לנו אבותינו ראוי וחוב להדפיס הפסק ב"ד ולהדפיס הנדפס בבתי כנסיות ובבתי מדרשות וכמה וכמה מהרכנים הגדולים יתנו עידיהן עליו ואם אנו מחשים אזי מי יודע אם יקובל עוד רב ירא שמים אשר ההודה חתילתו לרב ומורה כי הדבר נעשה כהיתר אצל המון בעלי בתים וחובה עלינו להזהיר אחבנ"י שישבו מדרך הזה וכל אשר עוד יראת ה' נגעה בלבבו יתן אוזן קושבת להתקנות גדולות וקבועות שנשנו בו למען הקים קרן היראה והתורה ונזכה להעמידנו בקרן אורה כ"ד המדבר בלב נשבר למען התוה"ק. **יעקב משה רב פה קראל.**

חותם

יעקב משה בר"י
רב דק"י בקראל.

ימ.

בעהית"ב.

כלפי שאחז"ל ע"פ מעוות לא יוכל לתקן איזה כל שחביריו נמנו
לדבר מצוה והוא לא נמנה עמהם וגם אמנם מקרא מלא
דיבר הכתוב ושמרתם את משמרתו וכ' מו"ז ביו"ד סי' רכ"ח דממקרא
זה נפק שצריך לעשות גדר וסייג וסחמא הנן ועשו סייג לתורה
ומכש"כ בדבר שגדולי הרבנים דמדינה שיחיו יוצאים ראשונה בזה
לחדש אורם של התקנות הקבועות מרבותינו בשנת הרכ"ו לפ"ק
ע"כ גם אנכי בעניינותי הנני מסכים עם אותם שכבר קדמוני וזירוני

ה

לחדש הדר זיוום של התקנות הנ"ל וזכותם של רבותינו הנ"ל
יגן עלינו ובעדינו ויתרבה כבוד שמים ובנו ממנו חרבות עולם ומוסדי
דור ודור לקומם.

כ"ד המעתיר לראות בהרמת קרן התורה באמת ומצפה
לישועה הבעה"ח פה סאטמאר ח' אדר תרס"א לפ"ק.

הק' יודא גרינוואלד.

חותם.

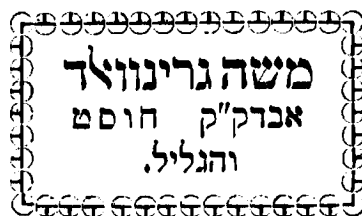
ב.

בעה"ב.

הן נודע למכביר בשער בת רבים את אשר נהווערו גדולי
ישראל רבותינו מוסדי דור ודור בשנת הרכ"ו ואיזנו וחקרו
גדרים וסייגים כפי אשר נתפרסם מאז בפסק כ"ד שיצא מאהם
והנה בעונותינו סעו רובם למנוחות, ואנן יהמי דיהמי כבר נתקיים
בימינו מאמרו"ל שארי חבימיא למהוי בספריא וכו' ועמא דארעא
אזלו ונרדלו ואין דורש ואין מבקש וכל הגדרים אשר גבלו
הראשונים ז"ל ברבות הימים אבד זכרם המה, ע"כ מן הראוי לחדש
הדר זיוום למען לא ימוש הדברים ולא יעברו מתוך היהודים
וזכרם לא יסוף מזרעם עד עולם עד ירחם השי"ת ושבו בנים לגבולם.
בעה"ח חוסט א' השא תרס"א.

הק' משה בלאא"מ עמרם גרינוואלד.

חותם

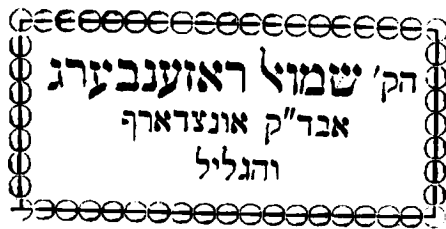
בא.

בע"ה.

גם אנכי הרואה כי עת לכל חפץ להרפים מחדש הפסב"ד אשר נעשה במיהאלוויטין שנת תרכ"ו כי ברבות הימים נשכחו הרברים ומני אז גברו בעלי הלשון עד אשר כמה בחורים מבלי כל ימי בחרותם בקריאת ספרים חיצונים להיות חץ שחוט לשונם והקהילות נותנים עיניהם בבעלי לשון עד אשר אוהן הנערים המנוערים מתורה ויראה עולים ויושבים על גפי מרומי קרת ותורה מונחת בקרן זיוה תלמידו חכמים מובהקים וצדיקים גמורים אין שואל ואין דורש ואין מבקש בא וראה חכמתו בעין קדשו של הגאון הקדוש רבן של ישראל בעל הח"ס זצ"ל זי"ע אשר הזהיר על זה יותר מעל כל מנהגי החרשים מפני שראה התקלה אשר תצמח מזה ושפחה כי תירש גבירתה בעוה"ר ואלו ידעו והבינו הגאונים הקדמונים זצ"ל"ה עד היכן יגיע הרברים לא הי' אחד מהם נמנע מלבוא על החתום ע"כ לכו ונתחזקה בעד ה' ובעד תוה"ק לקיים התקנות אשר גבלו לנו הראשונים, הכ"ר או"ד כ' דחניכה תרס"א לפ"ק.

הק' שמואל ראזענבערג.

חותם

בב.

בע"ה.

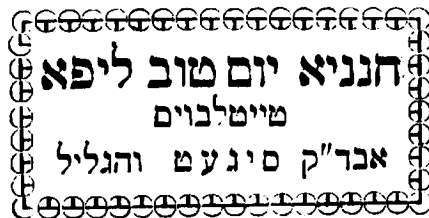
זה כמה נתעוררתי להצטרף עצמי בצירוף דרבנן לחדש אורו של הפסק ב"ד מאורי בית ישראל ראשונים כמלאכים אשר נוערו יחדיו בשנת תרכ"ו בעיר מיהאלוויטין שם שמו לנו חוק ומשפט תקנות ואזהרות להקים את התורה הזאת ואם שראיתי הרבר לישר

ונכון מאוד כי אחרי שרבו השנים וחלפו הדורות נתמעטו הלכבות וחשכו המאורות כמעט כבר נשתכחו הדברים מאתנו ובעוה"ר הפריץ מרובה על העומד נתרבה המספחה וצרעת הממארת שהרבנים ישאו מדברותיהם ודרשותיהם בשפת זרה בלשון הפרעדיגערם בעוד שהוא הראש והראשון מן הגזירות שגזרו הכ"ד הגדול עלינו ועל זרעינו עד סוף כל הדורות עם כל זאת משכתי ידי מלקיים אחרי דברי המעירר הישנות לחתום עצמי יען כבר אני נמנה בין החותמים מאז כצאת הפסק ב"ד בגבורתו אולם בעת אחרי שניתן למראה עיני הכרויך מכתבים מהרבנים הגאונים חכמי זמנינו שליט"א שקמו ונתעודדו לחזור ולשנות הדברים אשר נאמרו ונשנו אמרתי מי יראה אלו יוצאים מאהבת ה' ותורתו הקדושה ולא יצא לכן הנני להיות נמפל לעושי מצוה שוב שנית לקדשו להעלות אור שמשו של הפסק ב"ד ואתנה תוקף ועוז לכל הדברים הכתוב בו בלי מגרעת שלא ימושו ולא יופרו מאתנו עד עולם וכל הפורש מהם כפורש מן החיים ח"ו ויהי ד' עמנו כאשר הי' עם אבותינו אל יעזבינו ואל ישנינו להמות לבבנו אליו עד כי תמלא הארץ דעה וראו כל בשר יחדיו וגו' בכ"א והשי"ת ירום קרן התורה וקרן ישראל בכ"א בכלל ופרט וע"ז בעה"ח יום ו' עש"ק לסדר תשא את ראש בני ישראל הרס"א לפ"ק פה סיגעמ.

חנניא יום טוב ליפא ט"ב

חפ"ק סיגעט והגליל.

חותם

כג.

בע"ה.

נדרשתי לאשר שאלוני להיות מסכים עם הני אריותא הרבנים הגאונים הצדיקים נ"י לאשר ראו כי תורה מונדת

בקרן זוית ואין דורש ואין מבקש לה ועי"ז ירדה פלאים מעמד המוסרי בכלל ובפרט לזה התקוממו הרבנים הצדיקים נ"י לגדור גדר ולעמוד בפרץ להציל שארית הפליטה ולעורר הישנוה לאשר ולקיים כל הרברים הנאמרים בעבר השני כאשר קיבלו וקימו באסיפה גדולה בק"ק מיהאלוויטץ זה ל"ה שנים רוב הרבנים גדולי הדור אשר רבים מהם כבר המה כג"כ — וטו הוא אשר רואה אלו יוצאים חלוצים ולא יצא גם הוא ע"כ הנני הנני להמנות לדבר גדול הלזה, ולבי בטוח כי בודאי כל הרבנים גדולי דורינו שיחי' והבעלי בתים החרדים על דבר ד' וחושבי שמו יאמרו זה היום שקיינוהו ראינוהו דבר בעתו מה טוב, כי אם ח"ו נתמהמה עוד, אברה נגזרה ח"ו תקותינו להעמיד הדת על תלה.

והשי"ת יהא עמנו ועם כל חבמי דורינו להרים דגל התורה והיראה ויראנו בהשועתו.

פה וואיצן ה' אמור כ"ח למב"י הרס"א לפ"ק.

ישעי' ה"ק זילבערשטיין

בלאאמ"ו הג' רד"ל רב אב"ד דק"ק וואיצן.

חותם

ישעי' באא"מה"המ'ד"לז"ש
וללה"ה
אב"ד דקהל יראים
דק"ק וואיטצען יע"א.

ב"ה

נ"ב כהיות כשנת תרנ"ו כאשר נעשה הפנ"ד הנ"ל באכופת הרבנים הגאונים נחי גפ"ז ז"ל וזש"א נגמר בנייהם בלא יחתמו כולם את שם, למען יהיו נשאים גדולים מצויינים עוד כדי להכריע בן אם יעמדו מן [הרבנים] המתחדשים כנגדם, וגם כהיות כי י"אוי מן הרבנים אשר נוגעין בדבר ע"י עזמן או ע"י בנייהם וקדוניהם אשר כבודם ופנינתם תלו, כזה ע"כ בן נועים מן הדקך או ע"כ בותקים כמו נוגע פכול לדון כדנ"ל אפילו אם הם כמשה ואהרן פכולין לדון בדבר הנוגע להם (כ"כ ק"ט) וכעין הנוטל בכר לדון בכל דיניו בעלים (תו"ט ט' וכו') וע"כ לא יאמרו על אשר מקלו יגיד לו לאמר בלוג יהיה לי כי כשרקות

לנו אבר ליתך אחרי מאהני נחמים לחמי וכו' ולא כן כוללה זאת וכו' יראה מן הכ המור"ה מן
אבר אין נוגעין בדבר כלל וכלל :

ב"ה.

ע"כ יאמרו המושלים בואו חשבון לאמתו מי ומי אשר לפנינו באו
על החתום ער מעשה פב"ד הנ"ל מן הגאונים צדיקים אנשי
השם אשר בשמותם כפורסמים בחבוריהם ונזכיר מה מקצה מקצתם
ואלו הן אמרי בינה (ירושלם). אמרי בינה (אוגוואר). אבני צדק.
אמרי ישר. אהלי שם. אוון אהרן. אך פרי תבואה. אבקת הרוכל.
אפריון. בני בנימין. באר יצחק. בית לאבות. דברי חיים (שו"ת). דברי
חיים (על ס' גיטין זה' מקוואות). דברי חיים (תורה). דבר ה'
מירושלם. הישר והטוב. זכרון יהודא. ייטיב לב. ישמח לב. מעיל
קודש כסא אליה'. כנפי נשרים. כפי אהרן. לחם ושמלה. לשכת
הסופר. מעגל צדק. כחנה חיים. משכיל אל דל. מנוחת אשר. מקרי
דרדקי. נהרי אפרסמון. עת לעשות. פלם חיים. פלגי מים. קסה
הסופר. קיצור שולחן ערוך. רחובת הנהר. שמן ששון. שערי חצר.
שערי חיים. שערי רחמים. שערי צדק. שמחה לאיש. שדה יצחק.
תורת זבח. תולדות אהרן ומשה. ועיד כמה וכמה חבורי מהרה אשר
לא נזכרים פה ומפורסמים על פני התבל, (ואין כזה נוגע לא לרדיפת
פרט או כלל (כולל) כ"א להזק אמנות אומן שלומי אמוני ישראל אשר נודע
ברוחו לעיני כל רואי שמש) וכנגד כולם שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו
לך קבלות אבותינו ורבותינו אשר בדינו עמוד התווך באמונה
אומן כמו תורה צוה לנו משה מורישה קהלת יעקב :

מדרור השני

בענין כתי ספר (תקאלעס סולטן) ומה בענין כנעם מלכותינו ורבותינו ככ"י בארבעה הארלות]
וה"ל האמר המוקדם אשר נדפס בקונטרס קנ"מ בשנת תרל"ג.

בעזה"י.

ציון במר תבכה וירושלים תתן קולה.

עם ה' כשבא רבשקה על ירושלים להשחיתה ויקרע חזקיהו את בגדיו ויהתם בשק ויבא בית ה' וישלח אל ישעי' בן אמוץ ויאמר יום צרה והוכחה ונאצה היום הזה ונשאת הפלה בעד שארית הנמצאה וישלח רבשקה אל חזקי' מלך יהודא לאמר אל ישאך אלקיך אשר אהה בוטח בו לאמר לא תנתן ירושלים ביד מלך אשור וגו' ויקח חזקיהו את הספרים ויפרשהו לפני ה' וגו' (ישעי' ס"ו ל"ז) :

שמועה שמענו ונמס כל לב כי פלוני הנים כל חילו על ירושלים וארצה, לצור עליה ולפרוץ פרצות בחומת בת ציון לשפוך על עולל ועל סוד בחורים אש עכרהו, וידרוך את לשונו להרוג במסתרם הם ליתן למשסה יעקב ואת ילדי בני ישראל למכרם לזונה נכריה, ליקח ילדים (יתומים) ללמדם ספר ולשון כשדים לאותות לבני נכר אשר הוא צור מכשור אבן נגף פתח חטאת פתח לע"ז ואשר רבים חללים הפילו ועצומים כל הרגיה בדרכי שאול ביתם בנופת המופנה שפתי זרה ואהריתה דרכי מות ר"ל :
רבי לבי על חלליהם אשר שמענו וראינו מאחינו הנדחים המפוזרים ויהערכי בגוים וילמדו מעשיהם רובם באונם מגזירת המלכות ומצרת שיעבוד הפרנסה והגלויות :

אך לא האמינו כל יושבי הכל כי יבא צר ואויב הזה בשערי ירושלים, והנה פתאום כא השודד קרץ מצפון בא בא, הצפוני הזה אשר החריב נאות יעקב חטא והחמיא מכל אשר לפניו להפוך שכולי עולם להוליכם שובב בדרך לא סלולה, לעזוב מקור מים חיים לחצוב להם בורות נשברות, אחרי אשר שם ארצם לשמה עד כמעט לא נשאר עוד לפניו להשחית ועתה על ירושלים ידו הרה לעלות מרום הרים ורכתי לבנון להעמיד צלם בהיכל

לאמר לכו ונלחמה עמו בביתו ר"ל :

ובידעם כל שקר שאין אמה בתחלתו אין סופו להתקיים ע"כ הקדימו להם עשות צדק, וגם עתה פתחו ואמרו שרצונם כדרכם זה להציל ישראל מרשת המיסיאנער"ן, ראה ה' עותהם שפטה משפטי, אם כנים דבריהם היה להם לבנות בתי יתומים ללמוד תורת ה' המגינה ומצילה עם מלאכות או עבודת אדמה (עקאנאמיא) לפרנסה ולא למודי גוים כאלו לפתוח פתח חטאת לשחת ולדראון עולם ר"ל, ומאחר שיש לאל ידם די מוצא כסף לפי דבריהם, למה לא יעשו תקנה לדורות באמת וצדק, להחזיק ולהתמיד (עכ"פ) בהר הקודש הנוקת דבי רב בהבל בלי חטא, ומה גם אם היו מקיימים בהם טוב תורה עם ד"א ללמדם גם אומנות נקיה וקלה אשר על ידם ימצאו להם משען לחם בדרכי ה' לולי עשו כן החרשנו ואמרנו ברוך הבא בשם ה' :

לא כן עתה בדרך אשר באו רק להשיב העם דרך מצרימה לפרוש רשת המינות לרגלי בני ציון, עליהם נאמר וחומא אחר יאבד מוכה הרבה וגו', ועל כזה נאמר והוא בטח על צדקתו ועשה עול כל צדקותיו לא תזכרנו ובעודו אשר עשה בו ימות וגו' (יחזקאל ל"ג) אחת אמרנו מה בין דרכם לדרכי מיסאנערן, מה לי הכאמה לי התם, ולא נופל מהם בדרכיהם ומעשיהם ועודם רעים מהם לחיות למכשול רבים לפרי חטאת לאבן נגף לנפשות יקרות אשר לא יעלו על רשת המיס"אן לעולם: (השמטה).

הנה יום ה' בא כוער כהנור ומי יבלבל את יום בואו מה כחינו לבלות הימים במלחמתן של רשעים ולהשיב על דבריהם להג הרבה אין קץ, תורה מה תהי עלה עבודה מתי תהי, ע"כ החרשנו עד כה וכאשה גלמודה אנכי יושבת אמרה ציון עדי ירחם ה' וירא בעניה, בדור הזה אשר נתקיים היו צדיה לראש אויביה שלו, ותהי האמת נעדרת וגו' והחמס קם למטה רשע וגו' הכיטו וראו את כל מחשבותם עלי עוד זה מדבר וזה בא, זה איזהו שנים נתנו עלינו בקול חכרא נובעת מפארי"ש אשר אמרו להקים נחלת יעקב ליתן לנו שדה וכרם ולקיים מצות ישוב הארץ ולקחו את הרכוש הון גדול אשר קבצו מאחינו בני ישראל לתכלית הטובה והמשלה יר"ה בחסדה נתנה להם נחלה רחבת ידיים סמוך לעיר

יפו אשר בה יש מקום לפרנס אולי כמה מאות נפשות והעניים האומללים שמחו בעל מוצא שלל רב כי מי הוא זה אשר ירצה שיהי' העולם חשוך בעדו לצפה על שולחן אחרים, אשר עיניהם יהי' תלוי למרחק על מתנת בו"ד, ומי לא ידע אשר היונה אמרה והנה עלה זית טרף וגו' (ערוזין 77 י"ה ע"ב) והיינו מוכנים לחרוש ולזרוע בעשר אצבעותינו אולי ירחם ה' אשר בזיעת אפינו עב"פ נאכל לחם עלי ארץ :

אך בעינינו צפינו אל עזרתנו הבל כי לא עבודת אדמה חפצו וזלת "אבירת אדמה ר"ל לא נתנו לא שדה ולא כרם אין איש מישראל אשר יש לו פרנסה משם כי אם כך גזרה "חכמתם ליקח רק ילדים קטנים להלבישם צרפתי וללמדם צרפתי ולשלחם לפארי"ש שם ילמדו מלאכת מחשבת לאבירת האדמה ושם יגדלו להיות לאנשים כבני צרפתיה וכן ישוּבו על נחלתם ולהכלית זה שלחו להם איש בחור מבן חמשים שנים ולמעלה אשר מעולם לא נשא אשה (אולי למד מכן עזאי כ"י) והביא גם הוא מורה מפארי"ש ללמדם בדרכי צרפת ללשונם לארצם, התכוננו אם יש מכאוב כמכאובינו וד"ל איך יתיעצו על צפוניך האומרים לכו ונשמידם מגוי למען לא יזכר שם ישראל עוד ר"ל, ובכל זאת החרשנו עד כה אם כי ראינו כי תופס מילדי בני ספרדים למזימותיו ומצודתו פרוסה ליפו בעוה"ר להסיתם ולהביאם ללמודי גוים ללשונם וכו' ומכשיל רבים במכירת טבלים ה"י, בכ"ז אמרנו מאחר שהוא מפורסם שהוא בופר בפרהסי' בתורה שב"ע"פ הם מלהזכיר לפנינו מן התלמוד ויוזב בפרהסי' ואוכל בגלוי ראש בלי מיכל בלי ברכה וכו' א"כ אין זה מכשול כ"כ בי מי שאין לו מינא בלבו לא ילך אחריו, והמטים עקלקלותם יוליכם ה' את פועלי און וגו' והמחנף לרשעים סוף וכו', ומה כח כח התורה יש לנו על כיוצא בו מי שמלעיג בפרהסי' על דברי רז"ל (מתא כקראיכ) וכי מורא יהי' לו מן חרמות או תוכחות כנא' ל' תוכח לין וגו' ולמה לנו לכנוס למחלוקת חנם שאין מבוא ממנו לתכלית הנרצה לפני ה'. (המשנה) **ואתם** בית ישראל דעו ראו את חמאתם אשר תמצא אהכם ח"ו אם יהיו עוזרים לרעה ר"ל כי איש איש אשר יתן מכספו לבית און זה הרי הוא באשר הקריב קרבן לעבודה זרה, ולא לכד לע"ז כ"א להעמיד צלם בהיכל ה', או להעמיד עגלי ירבעם ה",

כי כן אמרה תורת הנטפל לעוברי עבירה מקבל שכר כעושי עברה
 (מכות 7 דף ה' ע"ג) וגורן מה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלם
 גם שרי אוה"ע ברחו על נפשם פחדו מציון ולא שדחו יר בירושלים
 כי הקב"ה בעי לכפורי ידיה בהאי גברא וכו' (גיטין ד' נ"ו) ומה
 גם להוסיף כן חטא על פשע ליקח יהומים אומללים ולהפילם לשוחה
 עמוקה פי זרה ר"ל, והלא אבי יהומים ודיין אלמנות אלקים ב"מעון
 ק"דשו, עושה"משפט, יתום ואלמנה, אבי יהומים של אלו עוללים
 בני ציון היקרים ודיין האלמנות של האלמנה העלובה ירושלים עיר
 הקודש אשר היתה כאלמנה, הוא ירין דינם והוא יריב ריבם וקבע
 את קובעהם נפש ח"ו, ולמה תרוע ולמה תשחיתו את הר קדשו
 ה"י איה חכמתכם איה תבונתכם במקום הזה אשר אנו מהפלדין
 עליכם ועל אורך ימיכם על בניכם ועל שלוותיכם יתעיכם צדיקים כאו
 להחריבו ח"ו (יומא 7 דף ס"ע ע"ג) ואין אנו כפוי טובה ח"ו רק שאין
 רצונינו להחליף עולם עובר בעולם עומד ר"ל, והמיבה ה'
 לטובים ולישרים בלבותם, והממים עקלקלותם וגו'. (השמטה)
 ומה נאמר מה נדבר קשה לנו דבר זה כשריפת בית אלקינו,
 וכמעשי עגלי ירבעם, הציר והמיר לנו יותר ממלכי אשור
 ובבל כי אלו על גופם באו וגם לא על גופם בא רבשקה כ"א
 לגרשם מנחלה אבותינו מהסתפח בנחלת אלקינו כנא' עד באי
 ולקחתי אתכם אל ארץ כארצכם וגו' (סס) ופלוגי ועוזריו על
 נפשות בני ציון בני אלקים חיים באו לגרשם מהסתפח על
 נחלת אלקים לאמר לכו עבדו אהים אחרים (כמדדשו של רש"י דא
 ספרים אחרים דלא מסטרא דאורייתא וכו' פ' ק"ד משפטים) אשר
 לא ידעו אבותיכם ואבות אבותיכם להשמירם להכזיתם מחי
 עולם ה"י.

ובכן הלכנו אל בית ה' אל **כותל המערבי** ופרשנו את דבריו
 לפני ה' וגעינו בבכיה וזעקנו זעקה גדולה וטרה ואמרנו
 חוסה ה' על שארית הפליטה וגנות על העיר הזאת (העיר הקודש

והמחוזות) למענך ולמען דוד עבדך:

ואל ישע'י בן אמוץ איך נשדח שישא בעדינו תפלה, ע"כ אנחנו
 שולחים דברינו אל יעקב כמצות חז"ל יודיע צערו לרבים
 ברכים יבקשו עלינו רחמים והן א' כביר לא ימאס, ואל ההרים נשא

עינינו אל ראשי בית יעקב וישריהם, עליכם דבר המצוה לקום לעזרת ציון, כי ירושלים היא יושבת גלמודה כאלמנה עטויה באבלה ועליכם לקיים פתח פיך לאלם וגו' קומן והושיענו ואת אשר בכחכם עשו אולי ירחם ה', ואולי יועילו דבריכם להושיכם מדרכם הרעה וכל העוסקים בצרכי ציבור לש"ש זכות אבות מסייע על ידם מה גם הבאים בעזרה ה' בגבירים למען לא יריעו ולא ישחיתו בכל הר קדשו :

ואנו כפה אין כחינו אלא כפה צעק נצעק כחבלינו אל החיים ואל המתים נלך אל קברי אבות עולם להרעישם בדמעה עשוקים, ועל קבר **רה"ל** אמנו נבא לחונן את עפרה על בניה כי איננו כי נהפכו לנו כאויבים בכני אדום האומרים ערו ערו וגו' להצית אש בציון לאכל יסודותיה ה"י, ואנו מפה ואהם משם אל התנו דמי עדוי ירחם ה' הרב את ריבנו והרן את דיננו ויקנא לארצו ויחמול לעמו, לקיים בנו והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל אל הר ה' אל בית אלני יעקב ויורינו מדרכין ונלכה בארחתיו כי כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים כב"א.

ועתה נסדר פה מעשה אבות על בנים לידע ולהודיע את אשר גדרו לנו אבותינו ורבותינו שבא"י גאונים קרושים נחי נפש ז"ל, ואת המעשה אשר עשו החיים אתנו לאורך ימים לא הדפסנו מטעם הנודע, ודעו וראו לעמוד על נפשיכם וליקח דוגמא לדורות לדעת את דרכיכם לפני ה' שלא לפנות אחרי אלילים ואל תקרב אל פתח ביתם וכזקנים נתבונן שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך :

הכרוז אשר נעשה באסיפת עם ה' בבהב"נ הגדולה בצום ובכו :

לה' הישועה !

הלוא זה צום אבחרתו פתח חרצובות רשע וגו'

אחינו שביעו צרעת ממארת פורחת בשערי ירושלם, צרעת פורחת היא בעור בשרינו, לא בראשינו ולא

בוקננו, כי אם בבנינו ובבנותינו, הלא נודע לכל עמינו, כי מאז פשהה המספחת הזאת באחינו, נהי' מה שנהי' והנה עתה גם עד לב ירושלם נגעה הרעה, גם בהוכה נמצאו אנשים מבקשים לייסד בתי סקאלעס ללמד נערי בני ישראל ונערות כתב ולשון נכר, ונודע כבר מעשיהם ומחשבותיהם, בהחלה מראים סימני מהרה לצודר נפשות נקיים, משמיעים קול כי ילמדו עברית, תורת ד' ומצותיו וחוקיו, ורק מסוף מעשיהם נודע מחשבותיהם בתחלה והי' לנו לאות הסקאלע אשר הכין פה פראנקל ווינער לפני תשע שנים רק ללמדם תורה, וצאו וראו כמה גדול כחם בעוה"ר, תשעה שנים שליכות עצור עצרו בעד מזותיהם הרעה, עד אשר הפיקו זממם, בשבוע זאת, מהולל נקרא ד' כי אותנו הציל, ונודע האיסור החמור הרובץ על הדבר הרע הזה משני דור ודור, גם מזמן הרב הגה"ג וכו' רל"צ המ"ו מהרח"א גאגין ז"ל וחכמי הדור ההוא וגם מגאוני האשכנזי נוחי נפש זיע"א והעומדים חיים עמנו לאווי"ש, וכבר קימנו וקבלנו עלינו כל קהלות עדת האשכנזים בא"צ, האיסור הנורא, ויען כי גם כעת הוסיפו לחדש הדבר, והמה הכינו כל הדרוש לבהי סקאלעס לנערות ב"י, שכרו חצר והכינו כל כליהם שולחנות וספסלים, ושכרו מלמדות, וכוננו חיצם על יתר לירות כמו אפל לישרי לב ועל כן, גם אנחנו כולנו כל ראשי וקני ורבני של קהלות האשכנזים אשר פעה"ק ירושלם ת"ו, פרושים וחסידים, מכל המדינות, וכל יהידי קהלתינו, ביום הצום הזה הננו מחדשים עלינו עוד הפעם את האיסור הרובץ עלינו לבלתי תת מבנינו ובנותינו להתלמד בבתים ובחדרים הנ"ל ודומיהן אף לא עברית והתפירה וכדומה, ועוד הפעם אנחנו מצרפים קובה"ו ושכינהו וכבח תורתנו הקדושה, וכרוכ בנין ורוב מנין מכל קהלות האשכנזים אשר רובם ישנם פה נצבים היום לפני ד' אלקינו, ואותם שאינם פה בטלה דעתם במיעוטם נגד הרוב, והננו גוזרים בגזירת עירין פתגמא ובמאמר קדישין, עלינו כל קהלות האשכנזים הדרים פעה"ק וא"י ת"ו, איסור גמור וחמור שלא ליתן א' מבנינו ומבנותינו לבתים וחדרים הנ"ל והננו כולנו מקבלים עלינו מהיום, מלבד אשר כבר מקובל עלינו משנים קדמוניות אשר מי ומי מאתנו אשר יעבור יתן את בנו או בתו להתלמד בבתים וחדרים הנ"ל אף עברית והתפירה

וברומה, הן איש הן אשה הן הבן או הבת בעצמם, והן מי מכולנו אשר יהי' מסייע לדבר הזה ועוסק בזה ומורה ומלמדה, מהיום הזה ומעלה, הוא נ'ח'ש כרוך עליו, בו נידוי בו חרם בו שמתא, ארור הוא, ויהי מופרש ומובדל מעדת ישראל, ורכצה בו כל האלה הכתובה בספר התורה, גם הננו אוסרים בכח תוה"ק על כל ממוני כל כוללות האשכנזים לבלי לתת אף פ"א מחלוקת הכולל להאישי או האשה הבן או הבת העוברים על דבר החרם והאיסור הלזה, במחנו שארית ישראל לא ישלחו בעולתה ידיהם, והטיבה ה' לטובים וכל ישראל נקיים, והשומע יונעם ותבא עליו ברכת טוב :

א.

זה לבן האיסור הנעשה בשנת תרמ"ז ועליו חתומים הגאון הסדיק מ"ה ישי" בלרדקי התן הגאון הסדיק מ"ה ישראל תלמיד הגר"א בעה"מ ס' פאת השולחן ותקלין חדתין ז"ל והגאון החסיד ז"ה יוסף זונדל מסאלאנט רבו של הגאון החסיד אור ישראל סאלאנט ז"ל והגאון הסדיק המפורסם מו"ה נחום בעה"מ ז"ל ועוד כו"כ גאונים וקדושים ז"ל :

ב"ה.

בבית יש ראינו שערוריה, וההורה חוגרת שק כאבילה עטויה, כי נמצאו בעיר אלקים איזה אנשים מיסדים בית לימוד הנערי בני ישראל, ללמדם ספר ולשון נכריה לימודיות ונמוסיות אוה"ע, והגם שתחילהם רך ומתוק באמרם שיהי' עפ"י משגיחים יראי ד' וילמדו עיקרי תוה"ק, אבל באשר ידוע לנו אחרי הבחון שסופו קשה ואחריתה מרה כלענה שיעשו הלימודיות והנמוסיות של אינן ישראל עיקר ותוה"ק כמחי מפל ח"ו, וגם כבר נודע ובדוק אשר הדבר הרע הזה גורם להשכיח מישראל תורתנו הקדושה ופורקת יראת ה' מעל ילדי בני ישראל ושורש פורה למינות ואפקורסיה, וכאשר פשתה המספחה הזאת בחו"ל רבו המתפרצים מאדון אל חי ובנו להם כמות בעל (קארטול) ומהם יצאו ללא אמונה ומרעה אל רעה יצאו, בשם ישראל יתכנו וכמשפטי הגוים לא יעשו, ולכם לא נכון עם ה' ובכרית הממשלה לא יבואו, — ובעונותינו שרבו, צרעת ממארת הזאת נגע עד שער עמינו עד לב ירושלם עה"ק, או לעינים שכך רואות, אשר ח"ו, לא תהי' כעיר הנדחת, אוי להם מעלבונה של תורה ובשגם הבאים לשם ה' להסתפח בנחלתו כל מגמתם

לקנות שלימות הנפשי ולהקדיש כל ימיהם וליליהם כולו קדיש לה', על זה דוה לבינו על אלה חשכו עינינו, כי נלכדו בשחיתותם ונתפשו במצודה רעה הזאת גם אנשים נשירים ההולכים לתומם ולא יראו את הנולד והנחש הכרוך בעקבה, או מפניות אחרות המסמא את העינים, ואחרי כל העצות והתושיות ועיון היטב עפ"י דת תוה"ק בהתאסף יחד כל ראשי ויחידי סגולה רוב בנין ורוב מנין וב"ד צדק מכל כוללות האשכנזים אשר פעה"ק ירושלם תוכב"א, ועלינו כולנו בהסכמה וכדעה אחת בלב שלם וכנפש חפיצה וגוזרים בגזירה חמורה ואוסרים באיסור גמור בכל תוקף גזירות ואיסורים החמורים מתקנת חז"ל ובכח תוה"ק אשר כד איש ישראל מאחינו כל כוללות האשכנזים אשר ישנו פה אתנו היום ואשר יבואו אחרינו לא יתדבקו ולא יתקרבו לבא בבית הלימוד כזאת או להת מבניו ומבנותיו להתלמד שמה לא בקביעות ולא באקראי סחור סחור כו' וכל מי אשר יעבור על הגזירה והאיסור הזה וילך להתלמד בבית כזאת או שיהן מורעו שמה הרי הוא בכלל פורץ גדר כו' לא יאבה ה' סלוח לו ורכצה בו כל האלה ויבדל מקהל עדת אשכנזים וחלק לא יהי' לו בכוללות האשכנזים והתקנה והאיסור הזאת הוא חק ולא יעבור לנו ולבנינו עד עולם, והירא את דבר ה' ישמע לקול דברינו הנאמרים באמת ובצדק בדין וכיושר ויתברך טאלקי אמן:

היום ט' סיון שנת וּבַחֲרַת כַּחֲיִים לַפֿ"ק פֿעה"ק יְרוּשָׁלַם תּוֹכֵב"א.
 נאם ישעי' בארדאקי ונאם יוסף זונדל מסלאנט
 ונאם שמואל סלאנט* ונאם אי' ירורא דייכעס חב"ק נייאשטיאט
 ונאם מרדכי מאיר בהרב מו"ה אלי', ונאם ברוך בנימין זאב
 ונאם שמרי' שמעריל אב"ד מרימעליו, ונאם יעקב מוהר"י ז"ל
 ונאם הק' שלמה אשכנזי בהרב הגאון ז"ל ונאם נפתלי הערץ גינצבורג
 ונאם משה חאסלאוויצר, ונאם מאיר ב"מ גדלי'
 ונאם יצחק יוסף כ"ץ. ונאם שאול פאלק מאורלא

* ביום ח' מנחם תרמ"ז מסר לנו עוד כתב בחתימת ידו שהאיסור עודנו בתקפו כמקדם, דאין ב"ד יכול לבטל דבריו ב"ד חבירו וכו' ושקר דברו עליו . . . שהוא כפסק ח"ו בהאיסור תאלמנה שפתי שקר.

ונאם הק' יוסף רוקה. ונאם אלעזר פיווש בהרב
ונאם יוסף בלא"א מו"ה אהרן ז"ל שמיינהארט מסמרגאן
ונאם שלמה פנחס ונאם יוסף יהודא בהר"ח ז"ל.
ונאם דוד בלא"א מו"ה זוסמאן. ונאם יעקב כמורה"ר וללה"ה
ונאם גבריא בן א"א המנוח כמ"ה יחזקאל ונאם נחום בהרט"א ז"ל
ונאם דוד טביא מלאמוע. ונאם נתנאל כמורה"ה יעקב ז"ל
ונאם יעקב מלוצין. ונאם יצחק דוד
נאם הק' שמואל אב"ד טראלהינוב בעהמ"ח ס' מנ"ש וס' שע"ד
ונאם יצחק בהרב מו"ה יהודא ליב כהנא ז"ל. ונאם יהודא אליעזר הלוי
ונאם זאב וואף בלא"א כו"ה משה ז"ל. ונאם יוסף הלוי לאנדא הי"ו
ונאם מש' כמ' ארי' ליב מפינסק. ונאם יהודא ליב הבהן מכריסק
ונאם יהודא ליב כמ' דובער שמובצר. ונאם ניסן כרי"פ קרעל ז"ל מווילנא
ונאם מנחם מאנש כמ"ה ישראל זצ"ל. ונאם אורי שבתי כמ"ה חיים ז"ר
ונאם יצחק בה"ר אברהם ש"ז וללה"ה. ונאם אברהם מיניץ.
ונאם משה רומשילד. ונאם איצק ליב מדובנא
ונאם אהרן משה בלאאמ"ו. ונאם יצחק כמ"י ממיר
ונאם אשר כהר"י מפינסק. ונאם אליעזר כ"ר שמואל
ונאם שבתי מווילנא. ונאם אברהם מייאנווע
ונאם אליעזר דוד כמ' דוד ז"ל. ונאם בצלאל כהרא"ש
ונאם אי' יהושע בא"א מו"ה נחום זצ"ל. ונאם אברהם בר"ג
ונאם ישראל כמורה"ר פרץ אוטיאנר. ונאם משה בלא"א מו"ה אפרים
ונאם שמואל כמ' אברהם יצחק ז"ל. ונאם יעקב הערש פעלמאן.
ונאם אברהם כמורה"ר ראובן ז"ל הכ"מ. ונאם יחיאל כמורה"ה יהודא ליב
ונאם אברהם יצחק.
(בל החתומים אשר הם בחיים אתנו לא"י השמטנו).

ב.

אנא נפשאי הבא על החתום ראיתי כל מה שכתבו וחתמו רבני
אשכנז יצ"ו וגורו בגזירת עירין בכח חרם ונכל אלות הברית
שלא יוכל שום אדם מעדת חכמי אשכנזים יצ"ו להניח בנו או בתו
בכית ת"ת כהחדש הנקרא בית מחסה לילדים (אשר הניא ויסד
האיט דאקטער פרענקל החדש טבא מוויין) ובגזירת עירין פתגמא

עליהם ועל זרעם אחריהם, וע"ז חתמו כל רבני אשכנז והבאים אחריהם, ועם כי דבריהם כגחלי אש בוערות וכונתם רצויה לשמים ועמדו בפרץ למען לא יבואו לראות כבלע את הקדש הורתנו הקדושה ובפרט בירושלם היכל ה' מקדש וקדשיו, ומי יתן והיה כי גם רבני הספרדים יעשו כזאת ויסכימו יחד כל הכוללים שבירושלם ואזי יקודש שם שמים גם ע"י הספרדים, אך מהנעשה כי הם עדיין לא עמדו בנסיונא ולא עמדו על הבחינה לראות מה היוצאת הזאת אשר יתנוצץ אח"כ באחרית הימים, ואם שעשו כמה תיקונים וסיוגים ונדרים כאשר שמעתי והגידו לי, עכ"ז אין דעתי נחזה כי לא יועילו, ואני מסכים בזה עם רבני אשכנזים יצ"ו, על כן גם אני הבא על החתום מקבל עלי כל אשר גזרו וחתמו לעיל רבני אשכנזים יצ"ו, והקבלה הזאת שקבלתי הוא עלי ועל זרעי וז"ו ע"ם כל הדורות והלואי ואולי מי יתן והיה שתהיה הסכמתי זאת גם על כמה אנשים שכמותי הסרים למשמעתי ישגם המה יסכימו ויחתמו בזה כי אין לך קידוש ה' גדול מזה וע"ד אמו"ץ חתמתי שמי פעה"ק ירושלם ת"ו כ"ח סיון ש' ובחרת בחיים, כ"ד הגונח מליבא ונפישא לכבוד שמים שלא יהחלל העומד לשרת בשם ד' במקום זריון והוא ועירא דמן חברייא ושלום :

רפאל ידידי בולעפויא.

הוא ניהי הרב המקובל החכם המפורסם ולה"ה אשר היה ראשון לציון בבית מדרשו של המקובל אלקי הרב רבי שלום שרעבי וצוק"ל המכונה בית א' :

ג.

זה לשון האיסור הנעשה בשנת תרכ"ב ועליו חתומים הגאון הגדול מרנא ורבינא מ"ה משה יהושע ליב אב"ד דקוענא בע"מ כ' מפלגת ירוכלס ואו"ת זית רעק והגאון הזדיק מו"ה נחום זל"ל :

ברוזא קרא בחיל ! (אל שנת תרכ"ב לפ"ק).

בבית ישראל ראינו שערוריה, קיר נטווי גדר הרחוויה, כי בעוה"ר צרעת הכמארת אשר פרחת בקרית הוצות מאת מהרסי ומחריבי דתינו הק' היא מעשה השקאלעם ללמד את נערי בני

בני ישראל לשונות העמים וכתביהם, לצודר נפשות נקיים חפי פשע ילדים אשר אין בהם כל מום במצודה הרעה הזאת, אשר גם גאוני וצדיקי עולם שהיו לפנינו ה"ה הגאון הצדיק יסו"ע מוהר"ר עקיבא איגער זצוק"ל, ואתו גאוני הזמן, המה ראו את הנולד הצומח מזה ובעוה"ר כבר נראה בעליל בקצות הארץ, את הנזק, ההוה מזה בעוה"ר :

והנה עתה בעוה"ר, גם בשעריך ירושלים נמצא קשר בוגדים וחטאים, מהרסוך ומחריבך כו', כי נמצאו בעמינו עם כ"י פעה"ק, אנשים רעים וחטאים אשר לא יחתו ממצודת ומהאיסור הגדול הפרוס על הדבר הרע הזה לא יגורו, וכבר השרישו ישרש פרה ראש ולענה, והשמיעו קול כי ילמדו את נערי בני ישראל לשונות וכתבי העמים, למען ספות הרוה את הצמאה :

והנה האף אמנם, כי דברי החכמים כמשמרות נטועים, והאיסור הגדול אשר הרביצו הרבנים הגדולים זה כששה שנים, בעמדו עומד, ובתקפו, ובחוקתו הוא, לא יסע ולא יצען, ואולם, אחרי כי בשנים האלה אחר מעשה האיסור הנ"ל ערו ובאו לשכון כבוד בארצינו, איזה רבנים גדולים, גאוני ישראל, אשר לא היו בעת האיסור הנ"ל, לואה התאספו יחד כל ראשי העם ורבני וגאוני קהלותינו הנמצאים, כמירב"י ואסרו איסור חמור בכל תוקף ועזו עוד הפעם, והאיסור הרבוץ על הדבר הזה מאז :

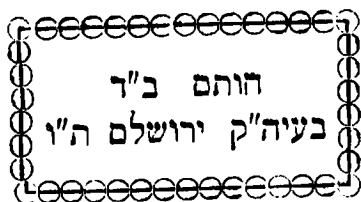
ומעתה כל איש ואשה, נער וזקן אשר יתנו את בניהם להתלמדן בבית האנשים הנ"ל והן הנערים בעצמם, אשר ילך בשאט נפש ללמוד בכל אשר ילמדו בכ ית ההוא, או אף לשו א' או כתב א', או אפי' כתב ולשון הקדש אם ילך להתלמד בבית הזאת, וכן כל מי שיסייע בידי עוברי עכירה הנ"ל, וכל אשר יחזיק בידם כל מין סיוע וחיוזק בעולם, הן אשר ישנם פה היום, והן אשר אינם פה, הבאים מחו"ל, והנולדים, לדורות עולם, אשר יעשו אחת מכל התועבות הנ"ל והי' מלכד האיסור העומד בתקפו מכבר, אשר ילכדנו, ורכצה בו כל האלה הכתובה כו', גם כל ראשי העם ישימו עיניהם על האיש ההוא, לרעה ולא לטובה, וענוש יענש ככל אשר ישיתו עליו מלכד אשר לא ינתן לו מנת חלקו מהכולל אשר הוא ממנו, ומלכד זה לכוד ילכד במצודת

האיסור הפרוס מכבר, והכדילו ה' לרעה מכל שבמי ישראל וכל
העם יהיו נקיים, והשומע יונעם ותבא עליו ברבת טוב:
ישמעו נא לקול המשהרים ומבקשים טובתכם והצלחת זרעכם וזרע
זרעכם, בזהובבא, וחיו ונוכה לראות בבנין בית הפארתנו ב"ב
אמן סלה :

יום ו' עש"ק קרתא קדישא ה' א"ש תברך לפ"ק.

משה יהודה ליב.

האב"ד דקוטנא בעל המחבר ספר הפארת ירושלים וש"ת זית רענן וכו'.
נאום נחום בהרמ"א ז"ל. אב"ד דק"ק שדיק

(ושאר גדולי רבנים הי"ו אשר הם בחיים אתנו לא"י השממנו):

ד.

האיסור הגדול אשר נתחדש בהקבל עם ה' ראביס דכניס זקניס על כל בית ישראל
ונפס בקונטרס צבס להט החרב צבנת תרל"ג לפ"ק.

להט זאת חקת התורה החרב

אלה מסיף על הראשונים האיסורים שנעשו מכבר בשנים קדמוניות
בשנת ובחרת בחיים ובשנת תברך ובשנת תרכ"ה מפי הכ"ד
הדול. ובראש הרב הנאון הגדול הנדיק המפורס מוה"ר משה יהודה
ליב ז"ל: בעהמ"ה ספר זית רענן וספר הפארת ירושלים
מרא דארעא דישראל בזמנו וסגר ואין פותח: ולא באו עתה עם הקבל מכל
ארבע ארצות הקודש אלא להעדפה ולזכרון עולם:

מודעת זאת לכל באי שערי ירושלים עה"ק ת"ו, ולרבים וכן
שלמים בקריה חוצוה, כי פעמים רבות נאסרו בין
האשכנזים לימודים זרים זולה לימוד תוה"ק לבר, ונאסרו כל

הלימודים חיצונים, וכל מעשה כתבים ולשונות ורות בבית מפר, והאיסורים נעשו בכח תוה"ק עפ"י בד"צ ומורי הוראות מק"ק אשכנזים, ובפרט גאוני עולם אשר היו פה, ונתקבלו על כל האשכנזים להיות דבריהם כגחלי אש ולשמוע בקולם ולשמור את כל תקנותיהם, ולאסור עלינו כל איסוריהם, ודבריהם חיים וקיימים עלינו ועל בנינו ועל דורותינו, ונודע למשגב כי האיסור הזה כח בו לעמוד, יען יסודו חזק מאד, כי מלבד אשר נעשה לשמירת ילדי בני ישראל, מלהתגאל בלימודים זרים מחריבי אמונתנו, עוד בה כי כל העולים רובם ככולם לשכון באה"ק, קימו וקבלו עליהם מידי עלותם, רק ללמוד הורה ולהפלה, ולהתפלל בעד שלומה של מלכות, ושלום אחיהם שבחו"ל הומכי נפשם, וכמה פעמים הכריזו ברבים כל דברי האיסורים וכל העם מגדול ועד קטן עמדו ושמעו וקיימו עליהם, וכל פעם בקים עלינו מי ומי החפץ ליסד על אדמת הקודש בית לימוד אחר זולת לימוד תוה"ק, ונאספו כל העדרים עדרי צאן ירושלים צאן קדשים, וגללו את האבן ההוא והכוהו לרסיסים, והיו כל מחשבותיהם לריק, כאשר עד כה עזרנו ד' :

והנה על כן, כי פחד ורעדה ופליצות השבר רוחינו בפחדתנו לבנינו, מפחד יום הבא, אולי עוד יקומו חושבי מחשבות כאלה לפרוש רשת לבנינו, ואך אם יצליחו למצוא נער אחד מכל קהילותינו למשכו ברשתם, באמור לו כי ילמדוהו דרכי התורה והיראה, ולימודי המלאכה יהיו מעולפים בספירי האכונה ושמירת התורה, ככה יצודו אם גם נפש אחד. לבנינו דוי, וחייבים אנחנו לדאוג מראשית אחריה, ובפרט כי חוששנו מחמאת נערים פורקי עול בעוה"ר אשר עתה פחד הרבנים והמנהלים עליהם, ואז יאמרו שפתינו אתנו, מי אדון לנו, ומי זה אשר עיניו תשע מראות הסכנה העצומה הכרוכה בעקיבה של הדבר המר הזה אשר ישימוהו כמו מתוק מהחילתו :

על כן נקהלנו ונתאספנו יחד כאיש אחד בלב אחד, זקני כוללות ירושלים ומנהליהם וראשיהם ויח"ם וכל בני דעה, וחדשנו עלינו ועל דעינו, ועל כל מקהילות כוללות האשכנזים שבירושלים וכל אה"ק ת"ו, את האיסור הרוכץ עלינו מרבנינו וגאונינו מלפנים,

אשר אין צריך לחדשו, כי יצא דבר האיסור הנורא מיתה ידי גאונים גדולי וצדיקי עולם, ובכל זאת הננו בכל לבבינו ובכל נפשינו, לחדש את האיסור על כל הלימודים בבית ספר זולת לימוד תה"ק לבריה, או אומנות, אנחנו כוללות אשכנזים שבירושלים וכל סביבה בכר ערי אה"ק הנמצאים על אדמת הקודש עלינו ועל זרעינו אחרינו, על כולם רובין האיסור הנורא והחמור אשר נ'ח'ש כרוך בעקבו בידוע, וכל איש או אשה זקן ונער בחור וכתולה, יהי מי שיהי, אשר יעבור על האיסור הזה ירדוף האיסור נפשו, וישיגהו וירמסהו, ויהי מובדל ומופרש מעדת ישראל, וכל מיני קנסות ועונשים שיוכלו להעניש את העבריין ההוא יקנסוהו ויענשוהו עד שובו מדרכו הרעה :

ובפירושו נאמר אשר גם אם יהיו המיסדים את בית הלימוד לשום ענין זולת לתה"ק מפורסמים לגאונים וצדיקים וכדומה, וגם אם יאמרו המיסדים אשר רק לשם שמים, ולשם חיזוק האמונה וחיזוק לימוד התורה וכדומה כל ישעם וכל חפצם, לא יאבו ולא ישמעו להם, וידוע לכל כי לא נאסר לימוד אומנות המחיה את בעליה, כי זו דרך התורה היא, אשר הנער שלא ראה סימן ברכה בלמודו התה"ק, ילמדוהו אומנות בהשגחה אביו, או אפטרופסו, או ממוני הכולל שלו, אבל ליסד על זה בית לימוד אומנות או כתב ולשון, על זה רובין האיסור החמור מעתה ועד עולם, אף אם יאמר המיסד להיות לימוד התורה עיקר, ולימודים האחרים טפלים בבית ההוא, חלילה חלילה, על זה רובין האיסור הנורא הנעשה מכבר ונתהדש כעת מכל החתומים מטה ובהסכם כל יראי ד', ובכח המסור כיד ממוני כל כולל וכולל מהגזברים הכוללים של כולליהם שבחו"ל ושארית ישראל לא יעשו עולה, ויראי ד' גם בחו"ל ישמעו ויראו, ויניחו את ארץ הקדושה ללימוד התורה, ולמשלת אמונת ישראל לבר, ולאבן בוחן לכל העולם ולהשומע יונעם ותבא עליו ברכת טוב, כל זה נעשה יום ד' ד' בסליו התרל"ג לפ"ק פעה"ק ירושלם תובכ"א :

וגאס י'חק דוד כהנא מוהר"מ זל"ה"ה
" מכה נחמ" ברכ"א מו"ה משולס פייוויז
קהנא אב"ד מחאסלאוויץ

וגאס אברהם א"ה
" מאיר כמור"ר אב"ר מאניקסט
" אלעזר מנקס כהנא מוהר"מ זל"ה"ק

גם אנחנו הח"מ קבלנו עלינו ועל זרעינו ככל האמיר לעיל וע"ד
אמור"צ חתמנו שמינו יום ושנה הנ"ל

נאם אלעזר נתן כהנא בפירא	נאם מרדכי אהרן ליבערזאהן
" בנימין בלח"א משה"ש ז"ל בה"ר רב דק"ק שטובן	" יהודא בלח"א משה"ר חיים ז"ל
" אברהם אלעזר מקטשניא	" אורי בלח"א משה"ר משה ז"ל אורינשטיין
" פייווש פרידמאן	" יעקב יהודא לעווי אב"ד דק"ק בלעבין
" בנימין דוד מוויילנא	" בנימין יהודא ליב בהר"פ
" משה בלח"א משה"ר יעקב זללה"ה	" מרדכי ליפשיץ מכראד
" יעקב אלי' כהנא בפירא בהר"ג משה"ר	" אלי' מרגליות אב"ד דק"ק דובריאן
אשר ז"ל אב"ד דק"ק זאלבין	" בלמה זלמן בהר"ן ז"ל
" יעשי' אורינשטיין	" יחזק בלח"א בהר"ג משה"ר חיים ז"ל אב"ד דק"ק פומפשאן
" יהושע לבי מיכל בה"ר יעקב קאפיל נ"י	" אלעזר לבי קב ונקן
" אשר אנהול זיימאן אב"ד דק"ק ווייזין	" דוד מסמילא
" אברהם מאזווס	" יחזק גאלדבערג אב"ד דק"ק רייזשערד
" לוי ב"ק	" אפרים יהושע סהן
" לבי הירש כהנא מו"ל דק"ק ווארשא	" במואל ב"ק
" אפרים גוטמאן	" אלעזר ליבער כ"ץ מ"ץ מקאמינקא
" חיים דולבארנער	" נתן גרינגארט
" נתן נטע במה"ר אשר ז"ל	" במואל מושי' בה"ר אברהם יחזק ז"ל
" ישראל בפירא	" אלעזר בה"ר משה"ר יעקב משה ז"ל לאנדא
" במואל שידלאווער	נכד הגר"א
" אפרים במה"ו נפתלי מקריימנאן	" חייזיק יפה מדבוי'
" יעשי' הלוי הורוויץ	" יהודא בהרב הגדול אב"ד דק"ק ראמאן
" דובער נכד הרב הג' משה"ר ברוך מרדכי ז"ל אב"ד מצאנזש	" אלימלך בה"ר הג' משה"ר ישראל איסר
" פיבל סהן לאפין	אב"ד דק"ק ראזוואדוב
" אברהם ראבינאוואהן	" בלמה זלמן בהר"ל
" ישראל יהודא ליב בהרב הגאון סה"ס משה"ר בלמה ז"ל אב"ד דקראשאנב	" בלום במשה"ר משה
" אברהם ליב בהר' משה"ר משה ז"ל סיים	" יחזק חייזיק סהן
" הק' דוד ברד"ק מוויזשניא	" מרדכי בפירא
" יחזק משה ממינסק	" יהושע בלח"א משה"ר בנימין נ"י
" ישראל בנימין שו"ב	שטאמפער מאזנאן
" משה יהושע בהר"ל מענדילזאהן	" יהושע העביל בהרב הג' משה"ר יונתן תאומים ז"ל
" במואל יחזק מוואלקאוויצק	" משה מענדיל בלח"א משה"ר יהודא
" בנתי במשה"ר יחזק	" פתח בהרב משה"ר חיים אשר אב"ד דק"ק ראדום
" אהרן בה"א מלאמע	" יחזק משה"ר פאסינאלער
" אברהם יחזק מק"ת לוי ב"ר	

גם אנחנו הח"מ קבלנו עלינו ועל זרעינו ככל האמור לעיל וע"ד
אמו"צ חתמנו שמינו יום ושנה הנ"ל

נאם הפל משה ב"ר ז"ל קטלער מגליוויץ	נאם יהואל מיכל ב"ר מר"ה יחיאל מיכל ז"ל
" יהודא ליב סג"ל מפינסק	" גדלי' ב"ר א"ח מוס"ר הכרמס מוואלאוין
" ברוך בור מצ"ד	" ארי' ליב ב"ר אלימלך דוב ז"ל מקרלין
" יהודא ליב כהמנות מוס"ר הכרמס האמבורג	" מנחם מענדיל הכהן
מווינא	" אהרן זבילון
" מרדכי יוסף ב"ר משה דוד	" הכרמס ב"ר ז"ל
" יהודא ליב ב"ר מאיר ז"ל	" זבי בן מאיר
" יצחק דוד כהרס מקאמפלינג	" אלקסנדר זיסקינד ב"ר אליעזר סג"ל
" זבי יוסף ב"ר ברוך נתן	" הכרמס ב"ר ז"ל
" יבראל ליב כהמ"ר שמשון בן י"ון	" זבי זאב ב"ר א"ח מוס"ר יהודא ליב
" יצחק ב"ר ז"ל	" אהרן ב"ר בלמה ז"ל
" זלמן בור	" חיים סלאנט
" דוד ב"ר ארי'	" יעקב משה בן יוסף
" משה דוב בן מרדכי ז"ל	" באול ב"ר יוסף ז"ל
" זבי מענדילין	" יהובע משה ב"ר א"ח מוס"ר יעקב ז"ל
" הכרמס וויינבערגער	" חיים אהרן
" מרדכי ב"ר יעקב ז"ל	" יעקב מרדכי
" שוודי' מוצקוס מסאטינאו	" יהובע העביל יואל על"ה מוס"ר אלי'
" אהרן ליב ניימאן	בלמה זלמן ב"ר
" יהובע ב"ר ז"ל מווינא	" בלמה ראב מאונגארין
" יבראל דוד ב"ר זבי	" משה נתמן כהנא
" מרדכי רא"ד	" זבולן כהמ"ר יצחק ז"ל
" יצחק אהרן גרינבארג	" עזריאל בן יוסף
" זבי ארי' כהמ"ר חיים שכנא סג"מ	" מיכאל ב"ר יהודא
" אבאלא שאיין מאכרוב	" יעקב ב"ר יצחק הלוי
" חיים ב"ר מרדכי מפינסק	" יעקב ווערטהיימער
" זבי הירש ב"ר ברוך	" יעקב אלימלך ב"ר יצחק אייזיק אמלאשעקע
" נתן חיים ווייס	" משה מענדיל מווארקע
" מענדיל ב"ר ז"ל מענדילזאבן	" פנחס סג"ל מפ"ב
" משה מנחם מענדיל קליין	" משה נחום ב"ר ז"ל
" יוסף שמואל הערשבער	" הכרמס משה ב"ר ז"ל
" זבי בן פדן	" מאיר זבי ב"ר א"ח מוס"ר יוסף שמואל
" אהרן כהן מפינסק	" יעשי' ב"ר פנחס סג"ל
" אהרן ב"ר א"ח מוס"ר יוסף שמואל	" אבא מאהר"ם
" יהובע דוד דוינבערג	" הכרמס ב"ר ראזנשטארק

גם אנחנו הח"מ קבלנו עלינו ועל זרעינו ככל האמור לעיל וע"ד
אמו"צ חתמנו שמינו יום ושנה הנ"ל

שם הר"י ממאהילוב	שם מאיר שיינבוים
" אברהם בן שמואל	" בער בר"א ממאהילוב
" ישראל בלא"א מוכר"מ שיינבוים	" דוד בר"א שמואל חרד"ק
" יוסף יהודה בר"מ ז"ל ממערלינג	" משה שמואל הארטמאן בה"ר יחזקאל
" מנחם מאנוב שיינבערג	" יוסף יהודה בכור אולאי
" נבי בר"א יצחק חיים	" חיים בערים כ"ץ
" גרשון סת"ס מכוחאוו	" אברהם שייגיל
" אליעזר דוב	" העניך בר"א שמואל ז"ל סיק
" משה בר"א נפתלי ג"ב	" מני מרדכי הכהן
" זלמן בר"א אפרים יצחק עששטיין	" יוסעף ראקשווער מקראץ
" נבי הירש במוה"ר דובער	" בנימין זלמן בהר"י שניאורסאהן
" דוד בן מוויזניץ	" יוסף במוה"ר מנחם בינס ריס
" זאב וואלף מאינווייטן	" מיכל וויינבערגער מסטראסקעווע
" שמואל פערל שטיק	" חיים בר"א יעקב ז"ל מאשיאוו
" העמיל ווייס מחיסט	" אברהם ינון גארדין
" יצחק בריע"ז ז"ל מאשיאוו	" אליעזר גאלדבערגער מצערנוויטן
" משה סג"ל לאווימעשטער	" חיים יחזקאל מהאמין
" נבי הירש בר"א אפרים הלוי	" זאב וואלף סלאנימסקי
" יוסף דוד טאמארעס מהאמין	" אברהם רויזניבלום מפ"ב
" יהודה ליב במוה"ר יצחק	" ישראל בר"א דובער ז"ל משטארדזוב
" נבי בר"א מבולס מקעשניאוו	" אליעזר מוארג
" מנחם מן בר"א חיים ז"ל שטיינהארט	" יוסף יוסעף גאלדזאהן
" חיים יצחק בר"א זאב מיאס	" יחיאל בר"א מנחם מן
" מיכל ברוך וואלד מסאט	" אהרן ליפקין
" יוסעף בר"א אברהם מקריסלאווע	" ברוך מטיסאלאק
" יהודה במוה"ר שמש קויפמאן	" מענדיל כ"ץ ראפארארט
" אברהם אליעזר מכולל ווארשא	" שיינזיל ביינהארין
" שמש בהר"י ז"ל שניאורסאהן	" נתמן ביילינסאהן
" יצחק זאב במוה"ר יהודה דוד	" אברהם חיים בר"א יצחק יעקב
" יוסף יעקב קאפיל בהרמ"ק	" אהרן בן גדלי'
" יהודה ליב במוה"ר מאיר לעווין	" אליעזר מרדכי מטרארקעווע
" נבי הירש בלוס	" אברהם יצחק בלומענטאהל
" שמואל קליין	" דוד קאלמיר
" דוד בן יצחק ז"ל	" בנימין וואלף סג"ל טראגער מפ"ב
" גרשון במוה"ר יהודה ליב ז"ל	" משה בן נבי הכהן

גם אנחנו הח"מ קבלנו עלינו ועל זרעינו ככל האמור לעיל וע"ד
אמו"צ חתמנו שמינו יום ושנה הנ"ל

גאס גלוי' בהמנוח מוה"ר אברהם ז"ל	גאס שלמה זלמן ברה' הג' מוה"ר שלמה זלמן זל"ל
" עקיבא בן ליב	" מרדכי יצחק בהרי"ל מדאמבראווא
" גרשון במוה"ר יהודא ליב זל"ל	" ישראל יוסף הכהן מרדוניק
" יחיאל פישל במוה"ר יצחק	" אהרן בן מנשה
" זבי יהודא הלוי לעדערבערגער מפלאזק	" משה פיינשטיין
" שלמה ב"ר יחיאל מאניקשט	" יהודא ליב כהנא ראפאפארט
" דוד בן מאיר	" טובי' במוה"ר דוד זל"ה מקאווא
" יהושע העשיל סאמעט	" יהודא יבוע
" קיים קדיש מדריסק	" יחיאל יצחק מאיר באלטענשטער
" יוסף בן יעקב סג"ל	" שלמה בן יוסף זבי מיאס
" מרדכי אוסטרייכער ממונקאטש	" שמעלקע רובין
" ישראל מטאמעשאוו	" יעקב מאיר הכהן מלובלין
" דובער מווילנא	" אברהם מנשה ב"ר ישראל יואל
" מנחם מענדיל כ"ץ	" יצחק אשכנזי
" יהודא ליב במוה"ר אהרן	" אפרים בן יחיאל
" שמואל קלייזר	" זבי הירש סופר
" זבי פרוש מפאנאווע	" אהרן יוסף וויינגארטין
" משה אהרן בן יצחק זאב	" הלל מבוטשן
" יצחק זאב הנירטאוו	" זעליג בן משה בורסקי
" מרדכי ראבינאוויץ	" זרח אלטר במוה"ר אברהם אליעזר
" יוקב ב"ר יהודא לױזענבער	" זדוק בלא"ה מוהר"ר ראובן
" דוב במוה"ר שלמה	" גדלי' ב"ר אהרן ממינסק
" וואלף אמבוטער	" מנחם אליעזר במוה"ר מרדכי
" אברהם בן דוד	" יהודא מפומפיאן
" טובי' זוקערמאן מבארדיטשעב	" זבי הירש בר"א פרוש
" ירוחם ברה' יוסף זל"ל	" שניאור זל"ל באמוה"ר זבי
" משה כהן מטאלאשין	" נתן ספרא במ"א העליר
" יעקב מווילנא	" משה מקריסלאווא
" יצחק ברה' לוי רוזין מבא"ד	" יצחק יהודא ליב ב"ר משה הי"ס
" מרדכי ב"ר ישראל	" אברהם יחיאל מיכל ברה"ד זל"ל
" אברהם יצחק בלא"ה מוה"ר יהוד' ליב	" ישראל ברמ"ט זל"ל
" זאלמינא בן יצחק	" יחיאל דוד מדובנא
" פנחס בר"מ כ"ץ	" יעקב אהרן
" מרדכי ברה' אברהם מ"מ מקאיינא	" זבי ב"ר ארי' ממאהילוב
" ישראל בן יהושע	" מיכאל יצחק וואלפאווא

גם אנחנו הח"מ קבלנו עלינו ועל זרעינו ככל האפור לעיל וע"ד
אמו"צ חתמנו שמינו יום ושנה הנ"ל

נאם שמעון ב"ר יוחנן	נאם שמעון ב"ר יוחנן
" ראונו ב"ר מרדכי ב"ר	" ראונו ב"ר מרדכי ב"ר
" אברהם מ"ן	" אברהם מ"ן
" ליב ב"ר	" ליב ב"ר
" במחנה קלמן מבעני	" במחנה קלמן מבעני
" שמואל ב"ר ישראל	" שמואל ב"ר ישראל
" משה מאיר ב"ר יעקב מוואסלא	" משה מאיר ב"ר יעקב מוואסלא
" לבי בן אברהם קלמן	" לבי בן אברהם קלמן
" דוד במוה"ר יצחק אייזיק	" דוד במוה"ר יצחק אייזיק
" יחזקאל ב"ר יהודה	" יחזקאל ב"ר יהודה
" אבא מבורגנא	" אבא מבורגנא
" ליכער ווייסברויט	" ליכער ווייסברויט
" יעקב ב"ר אפרים ז"ל	" יעקב ב"ר אפרים ז"ל
" חיים גאלדמער	" חיים גאלדמער
" שמואל זאנביל מונקסקער	" שמואל זאנביל מונקסקער
" אלי' זוסניימן	" אלי' זוסניימן
" יוסף מענדיל במוה"ר דובעריש ז"ל	" יוסף מענדיל במוה"ר דובעריש ז"ל
" אלי' בן נתן נטע מאריקאער	" אלי' בן נתן נטע מאריקאער
" יצחק בער במוה"ר יהודה מוועקסנא	" יצחק בער במוה"ר יהודה מוועקסנא
" מנחם מענדיל מלות	" מנחם מענדיל מלות
" יהודה ליב שאפירנע	" יהודה ליב שאפירנע
" עמחה ברה' מאיר	" עמחה ברה' מאיר
" יעשי' זאב במוה"ר יעקב זללה"ם	" יעשי' זאב במוה"ר יעקב זללה"ם
" לוי יצחק מבאברוק	" לוי יצחק מבאברוק
" יצחק ב"ר ז"ל מדפיס	" יצחק ב"ר ז"ל מדפיס

ה.

ואלה דברי האיסור הנעשה בבית תל"ג מעם חלקי אברהם בכ"ה"ק חברון ת"ו ראביהם
וזקניהם וכל נכדי הקהל שבמזרח ובראשם כרם הגאון הנדיק המפורסם
כקב"ת הר"ר שמעון מנשה זללה"ם ראב"ד עה"ק הי"ל.

וכן אנחנו יושבי עה"ק חברון תו"ב, הגם כי יפלא בעינינו
כל אריכות הדברים הנ"ל, כי הוצטרך לאסור דבר
האסור, ומי הוא אשר יערב לנפשו להקריב בניו לבית הכפירה,

ר"ל, כידוע אשר בתים כאלו הם ראשית פרי חטאת הכופרים. בכל פלך ופלך, הם החריבו כל המדינות מקצה העולם ועד קצהו ר"ל, ותורה ואמונה סה' תהא עלי', אם גם יכבשוה אתה בבית באה"ק, בכל זאת מי הוא הרואה את כל אלו יוצאים ולא יצא אחריהם ולא יצא עמהם ובכנ' באנו בכח תוה"ק ובכח ישיבתנו באה"ק לחוק חוק, ולאסור איסור בכל חומר האיסורים שבתוה"ק, עלינו ועל כל יושבי אה"ק, ועל כל הבאים אחרינו לבלי לגשת את בניהם ובנותיהם לבית הטומאה צרעת מטארת באלו, וכל העובר על זה בו' בו', ולהשומע יונעם, ח"ש שנת תרל"ג לפ"ק.

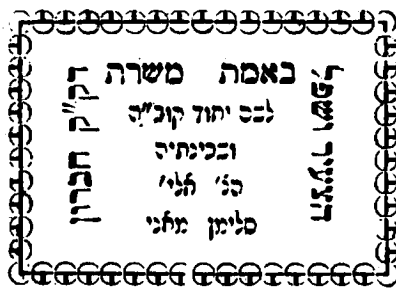
נאם שמעון מנשה בלא"ח מו"ה משה ז"ל נאם מנחם נחום ארי' בהר"ש זללה"ה
אב"ד דעה"ק חברון למקהילות האשכנזים " יונה זאב במוהר"ר מנחם מענדיל
נאם לוי יצחק סלאנים יבדי אדמו"ר " עודרום ב"ר לזי גליקמאן
" מרדכי דובער סלאנים זי"א " שלמה שניאור זלמן סלאנים
" שניאור זלמן פונדמינסקי " שלמה ליב במוה"ר אהרן סג"ל
" נח בלא"ח מוה"ר חיים ישכר בער " שאול ברימ"ס ז"ל
" חיים יעקב בלא"ח מ' מאיר ז"ל מקדאן " שמרי' שמואל בלא"ח מוהר"מ מיזילס
" לזי הירש ברא"פ יפה ז"ל " חיים ישכר בער בלא"ח מוה"ר נפתלי
" יידל בר"מ שניאורסאן " חיים במוה"ר שמואל ז"ל
" מנחם מענדיל במוה"ר זכרי' זללה"ה " יחיאל אביגדור בהר"ש שמערלינג
" אלכסנדר זושא מאונגארן " מרדכי מיזליש במוהר"ה זלה"ה
" אברהם אביגדור שמערלינג " ארי' ליב מאונגארן
" יהודה ליב ב"מ מנחם מן " יהושע ליב ב"ר יוסף ז"ל
" יוסף חיים ב"ר שמואל פסח מיזלום " אפרים בלא"ח מו"ה יצחק ז"ל
" מרדכי בהר"מ ז"ל שו"ב " משה גרשון הכהן
" דוד לזי ריבלין " אהרן משה בן רמ"ז ז"ל
" שמעון ב"ר אלכסנדר זושא מאונגארן " אברהם בלא"ח מוה"ר שאול ג"י
" מיכל ב"ר ברוך אהרן " אליעזר יעקב רוזינוואשר מאונגארן
" זאב וואלף דובער סלאנים " זאב וואלף
" מרדכי בלא"ח מוה"ר יוסף ז"ל הלוי " חיים אברהם בהר"ש כוגדמינסקי
" בנימין ריבלין " מנחם נחום במו"ה משה שפירא

נאם שמואל אייזיק עפשטיין נאם יעקב בן"א מיה"ר אלי' ז"ל יעקבבאן
" אברהם שרגא בן ר' יעקב ז"ל

ו.

ואלה דברי סאיפור סטעטע כשנת תרל"ג מהרב הגאון המקובל הכס המפורסם
קצ"ת מו"ה אלוי בני זללה"ה רב דקבל ספרדים בעה"ק חברון ה"ו.

אנא נפשאי הבא על החתום, ראה ראיתי את אשר אזרו חיל מע'
חו"ר אשכנזים הי"ו, ויעמדו בכל תוקף בבח החרם ובכל
אלות הברית, למען לא יוכל איש לשלוח בנו או בתו
בבתי הלמוד החדשים, ללמוד לשונות הגוים אשר זממו לעשות
דברים אשר לא היו מעולם בא"י ת"ו, והא ודאי כי כל דבריהם
אמה וצדק, כי הטיבו לראות שאחריה דרכי מוה, ומו יתן והי'
שגם אחינו מע' חו"ר ספרדים אשר בכל ארצות החיים ת"ו, יעמדו
בפרץ, להעביר גלולים מן הארץ, וישתקע הרבר הרע הזה מארץ
הקדושה, עב"פ כל לגבי דידי אנא דאמרי הנני הנני מסכים והולך
בזה, סקבלה ואילך עלי ועל זרעי את כל אשר כתבו וחתמו בזה
מעלת חו"ר אשכנזים הי"ו, ואל א שדי אתחנן כי דברי אלה יעשו
פירות לעיני בני עמי, שגם הם יאיצו ברוב כח לגרש אופל הרעה
הגדולה הזאת אשר עליה נאמר אל הקרב אל פתח ביתה, כ"ד
הנאנח על חלול התורה ועל חלול הארץ, החותם בש"א לחדש
טבת שנת התרל"ג בא סימן לא ימצא בך מעביר בנו ובתו
באיש לפ"ק, פעה"ק חברון תוכב"א, והוא הצעיר

סאיפור הוה נדפס בשם חוקת התורה נקיטערס להט החרב הי"ל פעיה"ק
ירושלם ה"ו בשנת תרל"ג לפ"ק

ואלה דברי איסור הנעשה כשנת תל"ג מעט ד' כנע"ק לפת וטבריה ת"ו. ראשיתם
רביהם ווקייהם ונלאשם בגאון הגדול המפורסם כקב"ת מו"ה שמואל העליר ז"ללה"ה.

לקול השמועה הרעה, מחלה ונועה, עד הנפש נגעה, כי קמו והתעודרו
בערי מדינת אשכנז יע"א, לייסד בציון ובכנותיה בתי
חינוך ולימוד לנערי בני ישראל, (שקאלים) ללמדם ספר ולשונות
עמים, ואם כי יוכל להיות שכוונתם לטובה, ואין בלבכם שום
מחשבת חוץ פגול הוא, אבל אנחנו מכפנים רואים ויודעים היטב
הרק את הרעה הנשקף באחריתה, כי יצמח מזה חורבן והריסות
יסודי ועיקרי אמונתנו המהורה, ויראת אלקינו, וכאשר מודעת
היא לכל, ונראת בעליל את אשר גרמה לימודים האלה בערי
אירופ"א, כי גברה המינות והאפיקורסית ומרעה אל רעה יצאו
בערים רבות לעבור בשאט נפש על קלות וחמורות מכל מצות
ד' אשר לא תעשינה, ורבו המתפרצים מחללי שבתות ויוה"כ
ומקראי קודש לעין השמש ופרקו עול שמים מעליהם ואין אדונים
לאלה, ובכן מדאגה בדבר לבל יהגולל גם עלינו ועל עולילנו
גמפינו, להדיחם מאחרי שם אלקינו, באנו בברית האלה, כאיש אחד
חברים, לאסור איסור חמור על נפשינו ועל כל יושבי ערי קדשינו,
גם על כל באי שערי עירנו, ועל זרעינו וזרע זרעינו, ובכל לב ונפש
הננו גוזרים בגזירה חמורה ככח תורתנו הק', וכתוקף כל גזירות
ואיסורים חמירים מהקנות חו"ל, אשר כל בר ישראל אשר ישנו פה
עמנו, ואשר יבא אחרינו, לא יקרבו לפתח בתי לימוד האלה, לא
הוא ולא זרעו בניו או בנותיו וכל מרבית ביתו, והאיש אשר יעשה
בזרון לבלתי שמוע ככל האלות הברית האלה בכואו בבתי לימוד
כאלה, או בהתו מזרעו ללימודים האלה, יהי' מופרש ומובדל
מקהל עדת ד', ויהי' נידון ככופר בעיקר, אשר יחד כאיש אחד
נרדפו עד חרמה, בכל הקנסות ועונשין ככל אשר תמצא ידינו,
מלבד אשר נח"ש ברוך בעקבו, ורבעה בו כל המללות הכתובים
באלות הברית, והבדילו ד' לרעה ודא לטובה, וכל באיה לא ישיגו
אורחות חיים, ואנחנו נקיים, ולהשומעים יונעם, ועליהם תבא ברכת
טוב, ולאות אמת ולראי' מהימנא בעה"ח בד"צ עדת ישורון ויחידי

סגולה, וראשי ומנהלי, בשני ערי הק' צפת וטבריא ת"ו
יום ה' י"ב בסליו תרל"ג לפ"ק:

נאם הק' שמואל העליר	נאם רפאל בהר"מ ז"ל דומ"ס
" הק' משה צמורה"ש מרודניק	" אליעזר ליפא
" משה בן זבי	" אברהם דוד ז"ר יוסף ליב
" אורי פיוש בר' פנחס מפיאטעא	" ברוך בן יהודא ליב ז"ל
" אהרן הכהן	" הק' חנוך זונדל צמורה"ל
" ישראל ליב מאווריטש	" דוד זבי מיאסי
" שניאור זלמן ריבלין	" אליה אברהם
" מאיר יוסף מואכריז	" הק' יעקב צמו' מרדכי הלוי זלל"ה
" שלמה מאיעט	" שמואל זאווייל הלוי דיין מראמין
" הק' יהודא ליב בהר"ר אפרים פישל ז"ל	" יוסף שלום בהרב ז"ל
" יוקב יעקב מליפקאן	" דוד זבי שלמה בן ר' אלעזר מנהס נ"י
" נפתלי מנהס מן מקאוויק	" יהושע הר"ז
" אברהם ז"ר יעקב	" זוסא מטעפליק
" זאב שלמה הלוי ממעוזבו	" הק' מרדכי סג"ל
" מרדכי ז"ר קלמן סג"ל	" שמואל גרשון מש"ג
" שלום מאיר בהר"ש ז"ל	" זלמינא צהמנוח מ' משה מאטיק
" יהושע זאב הלוי מפינסק	" ישכר צעריש לעכטמאנן
" הק' אשר צרח"ש	" מנחם מענדיל מיערסלאב
" פנחס בהר"צ מקליוואן	" הייס בן ישראל דוד
" אהרן יוסף צרמז"ל	" שמואל נתן בהרב מו"ה אלעזר זלה"ה
" אלעזר צר"ז כ"ן	" אברהם יחזק כ"ן
" אברהם צר' ישראל מקאליש	" פנחס צרי"ס
" ישראל צימין מצובריקא	" אלכסנדר אפרים הלוי

דא גושפנקא
דבי דינא
בעיה"ק טבריא ת"ו

חותם ב"ד הצדק
ק"ק אשכנזים פה
עיה"ק צפת תובב"א

גם אנחנו הח"מ קבלנו עלינו ועל זרעינו בכל האמור לעיל וע"ר
אמו"צ חתמנו שמינו יום ושנה הנ"ל

" פייבוש ליב "	" ברוך מקבלען "
" אברהם דוד ברי"ל מאוריש "	" שאל מדאנופקי "
נאם משה הכהן	נאם מרדכי מאטיל אשכנזי
" ליפא מעה"ק נפת ת"ז "	" שצתי כמו"ה יהודא ליב "
" יוסף משה הלוי הורוויץ "	" אברהם דוד בר"ח "
" אפרים שו"צ "	" אברהם יוסף הלוי "
" אברהם לבי הלוי "	" יחיאל ארי' ליב בר"י מזט"פ "
" אברהם ליב שוב מלוטין "	" יצחק מטעלעשט "
" הק' פנחס ז"ק "	" משה הייס ארי' נכדהרצ"ל מסדילקאב "
" לבי הירש מדאקליט "	" יעקב פנחס כמו"ה חליהו "
" יצחק במהר"א ז"ל "	" לבי יחיאל בהר' ישעי' "
" מרדכי ווייס ממונקאטש "	" משה יעקב ז"ר אלעזר מיאם "
" מנחם מענדיל הכהן מקעשנזיב "	" ישראל כמו"ה גרשון "
" נפתלי נכד הנדיק ר' ברוך זללה"ה "	" מרדכי בלא"א מו"ה נהן נטע ז"ל "
" איתמר בהר' לבי זאט "	" משה מרדכי "
" מרדכי בן יוסף מצענדער "	" אברהם יצחק בר"י "
" ברוך דובנער "	" מאיר ז"ר משה "
	" אברהם ז"ר הייס "

הותם הכולל ק"ק אשכנזים
אניש עסארייך הי"ו פה
עה"ק צפת תוב"ב

הותם מקהלות אנישי רוסי'
מאלדאווע ואלביא הי"ו
בעיה"ק צפת תובב"א

הותם הכולל אשכנזים
חסידים רכולל וואלין הי"ו
בעה"ק טבריא ת"ז

ח.

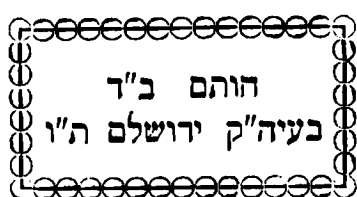
וזה לבן האיסור הנעשה בחסיפת עט ה' ונראה ש' מן הגאון הגדול הלדיק המפורסם וכו' קב"ת מו"ה משה יהושע יהודא ליב כהנאון מו"ה בנימין זללה"ה אב"ד דק"ק בריסק דליטא יע"ח וגדפס פעה"ק כבנת תרל"ח בקונטרס כסס נקרא מו"ל :

אלות הברית.

אנהנו הח"מ מצאני חובה בנפשינו להקהל ולעמוד על נפשינו לשוב לחזק הישגונה, לחזק הגדרות אשר גדרו לנו קדמונינו זיע"א. **לאסור** איסור ללמיד חכמות חיצוניות, אפילו אותם המותרים ע"פ דין ללמדם עכ"ו אסור ללמוד אותם מפני מורה המיוחד ומקבל פ"ם מהו"ל, וכן לאסור לימודי כתבים ולשונות זרים לבלי יתלמדו בכנופיא בכל מקום שיהיה לא כבית ספר לכדו ולא לספחו לבתי ה"ת אפי' לעשותן מפל דמפל כלל וכלל אפי' ע"י משגיח יר"ש כאשר נעשה בראשונה בשנת, ובחרת" ושיב נתהזק בשנת, הבר"ך" ונשתלש בשנת, הכה"ר" ובריבעית בשנת, הרל"ב" אשר הטילו **חרמות** ונידוים וקללות עד כל המיסדים בהי לימוד כאלו בין קהלהינו האשכנזים, ועל המלמדים. ועל הבאים בהוכן ללמוד, ועל אבות הילדים, ועל כל המסייעים לזה, כגלוי ובסתר, ו**ראשונים** כמלאכים מי יבא ומי יחוש להיהר אחרי דבריהם כגחלי אש, הקיימים לעד ולנצח נצחים. **אולם** למען לא ימצאו הכאים אחרינו למצא פתח חרטה באיזה סניף קל לפרש דבריהם כרצונם לפרוץ בין הגדרות האלו, בכך באנו לקבל עלינו האיסור הנ"ל מחדש ולפרשו באר היטב ככל פרט, האיסורים הישנים והחדשים, רובצים על כל לימודי לשונות נכריים, זולת תוה"ק בינותינו האשכנזים יושבי עיה"ק ירושלים תובכ"א וכל אנפיה וכל סביבותיה, [ומסתמא טמנו יראו וכן יעשו ג"כ אחינו הספרדים יצ"ו] אפילו רק בשלשה יחד אסור הוא, וכל אה"ק בכלל האיסור, **הגזירות והחרמות** הם אפילו על לשון המדינה ג"כ, הגזירות והחרמות רובצים על פל הבאים ללמוד וללמד, ואפי' בשכר, והן להמלמדות, ועל כל המייסדים והמסייעים, ואבות הילדים והילדות, יהיה מי שיהיה, ואפילו ללמוד ביחוד מאיש מיוחד אפילו לזמן קצר ואפילו ליום אחד, הגזירות והחרמות, נאמרו בין על

הזכרים בין על הנקבות תינוק ותינוקת גדול וקטן שם הוא, הגזירות והחרמות נאמרו עלינו ועל כל הבאים אחרינו, ואשר יעלו עוד לשכון כבוד באה"ק עד זמן ביאת גואל צדק בב"א, וכל סניף ושום ספק אשר יוכל להסתפק בפירושו של אותם הגזירות, הכל הוא להחמיר ולא להקל כלל, כל זה הוא פירושו של הגזירות והחרמות הקדומות, כאשר ידענו נאמנה, וליתר תוקף ועוז הננו אנחנו מקהילות אשכנזים יחדיו יושבי עיה"ק ירושלים ת"ו מקבלים עלינו עכשיו מחדש בגזירות **נח"ש בחרם** גמור וחמור, בו נידוי, בו שמתא, ובכח תוה"ק הננו סחוקים וסמילים החימרות הנ"ל על כל יושבי עיה"ק ירושלים ת"ו למקהלות האשכנזים ועל כל העולים מהיום עד בגו"ץ בב"א, והעובר על על דברינו אלה ורבעה בו כל האלה מוהרם ומוברל הוא מעדת ישראל, ועלינו לרודפו ולהודפו בכל יכלתנו, וה' הטוב יהיה בעזרתנו, לבלות קוצים מכרמו, למען לא תחולל בריהו אתנו, ולא יושפל כבוד תוה"ק, וכבוד ארצינו הקרושה, ולמען גלך בדרכי אכותינו להשתבח ולהדבק במעשיהם כנאסר בתנדב"א (פכ'ג' ופ' כד) שלא ילמדו לשון מצרים עי"ש. וכללן של דברים כי הגזירות והחרמות הללו, בין הישנות בין האיסור החדש הכל יהיה נידון לחומרא. בפ' לשונותינו ודברינו. ומקום שאמרו להחמיר אינו רשאי להקל. וכ"ז קבלנו ברצון נפשינו. ובכבוד בפ"מ ולהכריז בבהכ"נ. ובהבנו וחתמנו יום י"ב אדר ראשון ש' וברייתך ינצורו פעה"ק ירושלים תובב"א.

נאם משה יהושע יהודה ליב בהגאון מוה' בנימין זלה"ק אבד"ק בריסק דליוטא יע"ה

" יוסף נאהט אב"ד דק"ק יאס	" יעקב יהודא לעווי במאז"ל	
" ילחק צעהס מקראל		" יעקב צמוה"ר משה זלה"ה
" אברהם אלטיר מקישטוב		" מרדכי צמוה"ר ארי' ליב ז"ל
" חייס זאנגפעלד		
" מרדכי אליעזר צהקדוש מ' דוד	 <p>הותם ב"ד בעיה"ק ירושלים ת"ו</p>	
" וועצער אב"ד מאדא		
" אליעזר מנחס צידערמאן		
" צרוך מנדילצוים אב"ד דק"ק טוראוו		

גם אנחנו הח"מ קבלנו עלינו ועל זרעינו ככל האמור לעיל וע"ד
אמו"צ חתמנו שמינו יום ושנה הנ"ל

נאם יצחק דוד זידערמאן	נאם נתן יוסף ג"צ
" משה מנווימעסטע	" אורי בלא"ה מנהר"ס אוריגשטיין ז"ל
" יעקב מאיר הכהן	" יעקב צמוהר"ר ישפ' אוריגשטיין
" ישעיה צמוהר"ר אורי אוריגשטיין	" דוד יולים
" לוי יצחק אלכסנדר מהללאוויץ	" ניסן ז"ק
" אליעזר ליבער הכהן	" בנימין יהודה ניב צהר' פישל ז"ל
" משה בלא"ה מוהר"ר יעקב ז"ל	" דוד נחמן
" יעקב יהודה צהר"ר יצחק צעהס	" הלל משה העשיל צהר' זבי ז"ל
וצנו יחיאל	געלפישטין
" מרדכי ליפשיץ	" מרדכי אהרן ליבערזאהן
" אפרים מהמעלניק	" יהודה ליבעש
" אהרן פילוענדליך	" יעקב כהנא שפירא
" שמואל שמעלקי הוורוויץ	" נחמן דוב צער
" יהודה צמוהר"ר חיים זא"ט	" פינחס צהר"ר ח"א אבד"ק רודקיה
" אפרים ליפשיץ	" יוסף מאיר בן יעקב
" יהודה סינאי צמו"ה משה ז"ל	" יחיאל זבי ז"ר בלאל
" יששכר צער סג"ל	" יצחק דוד צהר"מ ז"ל
" אברהם מאיר צהרב צמו"ה ירמיה	" אברהם ז"ר דוד זאב סופר
" חיים ז"ר ברוך פינקילשטיין	" אליעזר ז"ר אברהם יעקב הכהן
" לוי יצחק ז"ר מאיר מו"ץ	" אליעזר מיכל קאניל
" מרדכי ישראל	" אברהם עזריאל ז"ר יחזקאל ז"ל
" יצחק ז"ר יוסף משה	" יצחק ז"ר שמואל הגוי
" יוסף ז"ר אברהם אבא	" נפתלי מירושלים
" מנחם קלונימוס	" חיים ז"ר צער
" דוד זבי שלמה	" מנחם ז"ר יחיאל מויכאל
" יהושע העשל צהר"י ז"ל	" אליעזר מרדכי לוי
" יהושע ז"ר זבי ז"ל	" ישראל נחמן שלחנג
" יהושע ליב ז"ר יוסף	" ליב ז"ר משה חיים חפץ
" שלמה יצחק צהרב י"ב הכהן	" יהודה ליב מוויגברווי
" אהרן משה שפירא	" יצחק צמוהר"ר דוד

גם אנחנו הח"מ קבלנו עלינו ועל זרעינו ככל האמור לעיל וע"ד
אמו"צ התמנו שמינו יום ושנה-הג"ל

נאם ישראל במוהר"ר ברוך	נאם מנחם מענדיל ב"ר אליהו
" מרדכי חזן	" נתן הייס טאים
" ישראל אליעזר ב"ר משה	" שמואל שפיטציר סג"ל
" נתן ב"ר יוסף ז"ל	" מאיר שינבוס
" לבי ב"ר יצחק ז"ל	" בן ליון וועבר
" יהושע זאב הלוי	" אברהם בר' משה בורשטיין
" אברהם לבי אידילמאן	" לבי הירש בר"ז
" אלימלך ברי"א פירלמאן	" משה יהושע היר"ל
" אפרים בלא"א ר' נפתלי	" יהודה שטרעייך
" אפרים מזריבזין	" נחמן יעקב
" מרדכי ב"ר איפשוין	" זעליג ב"ר יצחק דוד
" מנחם נחום לאנדא	" מרדכי ב"ר משה כהן
" אליעזר שיק ב"ר יחיאל מיכאל ז"ל	" דוב בער זילבערמאן
" מאטל וייסמאן	" מאיר ב"ר משה סג"ל
" שלמה הייס לוריא	" אהרן בר' משה סג"ל
" בנימין בר"נ כהן	" נתן לבי בר' משה סג"ל
" אברהם יצחק במוהר"ר דוב בער	" פינסער בר' משה סג"ל
" סלאנימסקי	" אברהם ארי' בר' משה סג"ל
" זאב דוב	" בנימין שטמפער
" אשר ליבער אליעזר ברמי"ל ז"ל	" יחזקאל אדלער
" ישראל ב"ר נתן מאודעסא	" משה מאיר מואסלווי
" יצחק קלמאן פירלשיק התנו של ר'	" דוד בר' משה מאיר מואסלווי
" נתן קורנויל	" יעקב לבי בר משה מאיר מואסלווי
" נפתלי הירץ	" דוב מפמילע
" שלמה ב"ר לבי	" משה ב"ר אייזיק
" אברהם נחמן ב"ר משה יצחק ז"ל	" משה ישראל בר' בנימין
" אלטיר ב"ר אלעזר מנחם	" דוד ברודא
" זלמן יוליב	" ישראל יהודה זאב סמוט
" אלכסנדר גולדשטיין	" ראובן יהודא בר' שלמה יצחק כהן
" יחזקאל צוויבנער	" שמואל בר' יואל זאב

גט אנחנו הח"מ קבלנו עלינו וער זרעינו ככל האמור לעיל וע"ד
אמו"צ חתמנו שמינו יום ושנה הנ"ל

נאם יעקב ז"ל	נאם אברהם חיים ז"ר יעקב שי"ב
" אהרן יוסף בר' דוד	" מפיאטרע
" מרדכי שפירא בהגאון מוהר"ן ז"ל	" אהרן מגאלין
" אברהם יהואל מיכל ז"ר דוד	" זאב חזן מיאם
" יהואל יצחק מאיר	" טוביה ז"ר חיים מזרדיטשוב
" טוביה ז"ר יוסף	" ישראל מאודעסא
" אהרן זלאל הכהן	" זבי מאודעסא
" שמשון עזריאל זעליג בר' מנחם	" ישראל נחום מזרדיטשוב
" קלוגימוס	" ישראל יצחק במוהר"ר זבי
" אשר בר' אברהם סופר	" מאיר בר' מאיר חיים
" יוסף שמואל הירשילער	" אשר לעמעל בהר"ן הכהן
" משה נחום בהר"מ	" אבא אליהו דייטש
" שמשון ליב אינוורד	" משה שלמה פרענקל
" מתתיהו יאיר ראטה	" יעקב יהודה בר' יעקב יוסף
" זבי בר' יצחק חיים	" אברהם יהושע העשיל
" יצחק מאיר ראטה	" יעקב זלומענטאל
" הירש פרגס	" אריה ליב ז"ר בנימין
" נתן הלוי	" מרדכי יעקב
" זבי הירש בר' ישראל דוד סת"ס	" משה סג"ל זילבערשטיין
" אריה לייב	" יהואל מיכל בר"י ז"ל
" ישראל נחום סג"ל	" אברהם וואגנבערגער
" יצחק ז"ר אלטיר מווארשא	" שמעון ליב מורד
" שלום לונער	" יעקב מרדכי במהר"ר מאיר
" אברהם אבא בן נחום יוסף	" יעקב לוויבנער
" זבי זאב ז"ר יצחק	" מאיר לאנדא
" גרשום איזנער	" שמואל ליב נ.ווישניאל
" ישראל ז"ר יוסף	" יעקב ז"ר זבי מזרדיטשוב
" זעליג זירסקי	" ישראל ז"ר דוב
" ישראל בר' יהושע	" יהואל מיכאל זוכוואלד
" יעקב מענדיל	" זבי לאנדא

גם אנחנו הח"מ קבלנו עלינו ועל זרעינו בכל האמור לעיל וע"ר
אמו"צ חתמנו שמינו יום ושנה הנ"ל

נאם מאיר יהושע	נאם אברהם ב"ר ישראל
" אברהם דוב ב"ר חיים ז"ל	" דוב בער שליטין סו"ב
" מרדכי יצחק במהיר"ר אברהם	" שניאור זלמן בהרא"ם
" משה אהרן ב"ר זעליג מלצוב	" יהודא ליב שמירלינג
" משיל ב"ר דן	" שמעון אורי שמירלינג
" מרדכי יוסף בורשטין	" גרשון מפלוצק
" חיים לבי במהיר"ר ברוך	" זאב וולף במוהר"ם ישעי' מי אגוויץ
" מאיר זכורזער	" בנימן זאב ב"ר משה
" אברהם דוב בער מקישנוב	" יעקב ב"ר דוב
" יעקב מקאלצנים	" לבי ב"ר שמואל
" יהושע מקרקא	" שלמה זלמן בהר"מ
" לבי הירש מקראקא	" יהודא ב"ר יעקב
" לבי ב"ר משולם מקישנוב	" מרדכי ברוך סג"ל
" ישראל פינחס מפינגליק	" בנימן זאב ב"ר יעקב ז"ל
" דוד יפה	" אליהו מסמילאן
" שמשון ליפשיץ מלצוב	" יהושע גליקמאן
" אליהו זאב ב"ר יצחק הכהן	" נחום ליב קרנצבורג
" חיים ב"ר אברהם דוד	" מנחם אליעזר ב"ר אליהו
" ליב ב"ר אליעזר	" אהרן עזריאל ב"ר גרשון סופר
" אריה ליב הועמאן	" מנחם מ"ן בהר"ח
" יצחק יעקב ב"ר לבי	" שלמה ב"ר יוסף לבי
" יעקב ב"ר ישראל	" מרדכי אוסטריכער
" שלמה לבירען	" יצחק ב"ר אברהם
" משה יהושע	" יחיאל מיכל ב"ר ישראל אליעזר
" דוב דוד במוהר"ר דן	" אליעזר מנחם ב"ר לבי מסדלין
" מאיר לבי בהרי"ז	" שבת ב"ר לבי אריה
" דוד בה"ר י"ש	" במשן ב"ר משה
" יוסף מאיר ב"ר שמעון	" שמואל פירלמאן
" יוסף ב"ר יעקב מברוד	" אברהם ברש"י
" אהרן בהרי"ל לעי	" יחיאל יעקב שמערלינג

גם אנחנו הח"מ קבלנו עלינו ועל זרעינו ככל האמור לעיל וע"ר
אמרו"צ חתמנו שמינו יום ושנה הנ"ל

נאס יוסף צהר"ז איפשטיין	נאס יוסף צהר"ז איפשטיין	נאס יוסף צהר"ז איפשטיין
" ישראל צרמ"ט	" ישראל צרמ"ט	" ישראל צרמ"ט
" אריה ממהלוב	" אריה ממהלוב	" אריה ממהלוב
" גרשין סיפר	" גרשין סיפר	" גרשין סיפר
" מאיר מלאטניסע	" מאיר מלאטניסע	" מאיר מלאטניסע
" יוסף צ"ר מרדכי זינגער	" יוסף צ"ר מרדכי זינגער	" יוסף צ"ר מרדכי זינגער
" אהרן הכהן ממינסק	" אהרן הכהן ממינסק	" אהרן הכהן ממינסק
" דוד צער צר"ז ספירא	" דוד צער צר"ז ספירא	" דוד צער צר"ז ספירא
" אפרים צ"ר יעקב	" אפרים צ"ר יעקב	" אפרים צ"ר יעקב
" יעקב משה צ"ר שלום	" יעקב משה צ"ר שלום	" יעקב משה צ"ר שלום
" מנחם חיים לעוויט	" מנחם חיים לעוויט	" מנחם חיים לעוויט
		" אהרן יסה

ז.

ולמען שלא לעשות בזה כשתי תורות להבדיל בין אשכנזים הי"ו לספרדיים
הי"ו ע"כ אנהנו מעתיקים עוד מן חכמי ספרד יל"ו אשר באו על החתום בעד
כל ירח והרד על דבר ה' אמת ליעקב — וכימנך ויבא יעקב של"ם (ר"ת
ש"ס לבין מלבוש, חת"ס) :

ואלה החתימות של חכמי ספרד הי"ו הידוע לכל אחד מעלתם
הרמה על ענין השקאלעם (*):

אנא נפשאי ידעתי גם ידעתי כמה פיוגם זה הענין של האיסקולא
שהוא לימוד לשון המשוקץ והמהועב, לשון פראנסים לילדי
בנ"י, כי הוא גורם להוציא מדת הישראל, ולהכנס טוטאה בהיכלא
דמלכא עה"ק ירושלם תובב"א, ע"כ אני גודר בעדי ובעד זרעי
זרע זרעי ע"ס כל הדורות שלא להכניס בני באיסקולא, שיש בתוכה
ובפרט לימוד לשון הרע הזה הוא לשון פראנסים, וקבלתי זה עלי קבלה
גמורה וחלוטא בל"ש ובנ"ח וקיים :

הצעיר מורינו יהואל בר אדון ס"מ, דיין ודקן.

* קבנים אנהנו כלהעורך מעלת בא"א ואין מקדם ומאוחר בתורה.

גם אנכי החותם מטה קבלתי עליו ועל זרעי שלא יהיו זרעי וז"ו עד
ביאת משיח צ' בכלל באיסקולאס שישבם לשונות זרים כלל
וה' ירהם על עמו שלא תשחכח תורה מישראל ש' תרמ"ב ראשית
חכמה יראת ה' :

הצעיר רפאל אליעזר הלוי נ' טובי'.

רצ דק"ק מערביס זעה"ק ירושלים ת"ו וכעהמ"ם פקורת אלעזר.

הריני חותם למען כבוד התורה ולקדש שמו יתעלה הקטן שבישראל.

רפאל יצחק ישראל ס"ט.

מלפניס רצ דק"ק ראדיס, וכעת חד מאבות
כתי דיניס דק"ק ספרדיס זעה"ק ירושלים ת"ו.

הריני חותם ליקבה"ו להקים רגל התורה ולקדש שמו יה"ש באהבה
וברצון

הצעיר נסים ישראל ששון ס"ט.

דיין זעה"ק דק"ק ספרדיס.

גם אני באתי להקים רגל התורה לשם יחוד קוב"ה :

הצעיר ששון בכר משה פרסיאדו הי"ו.

זעה"מ שמן ששון.

גם אנחנו החתומים מטה באנו על החתום ומסכימים ככל הנז"ל

אברהם מבורך. דיין זעה"ק דק"ק ספרדיס. ברוך ירושלמי.

יצחק בכר רחמים ענתבי. אליעזר פאפו. יהושע ציון הלוי.

שלמה יוסף. אהרן אלנקוה. חנוך אנג'ל.

יהודה יהושע פיזאנטי. נסים עני. שמואל נסים הי"ו.

חיים אבולעפיא.

התימות הנ"ל נדפסו בז'נבה מאתרי רז"ל אבר נעשה נכתב ונתחם מן הרב הג' החכם המקל:
מהר"י אבולאפיא ומן הרב הגאון חכם המקובל מו"ה אליה' מני האב"ד חברון זל"ל נדפס
תרל"ג כמובא לשיל ונדפסו תרמ"ב עוד הפעם עם תוספות התימות הנ"ל.

י.

וכבוד תרג"ו ולפסו עוד הפעם איסורים הללו בקיים דבר הב"ד הגדול וגדק ככל כהכ"נ
וכהמ"ד לפרכס איסורכ התורף וכחוספות דברים אלו ו"ל :

ב"ה.

דברי הב"ד הגדול שבירושלם

עה"ק תובב"א.

הני תלתא צנתרי דדהבא הגאונים האדירים
צדיקי יסודי עולם — בחו"ח לפ"מ — ה' עליהם יחי'.
בעזרת השם יתברך

גם אני הנני
בא על החתום
ועל הגלוי
שהאיסור הנעשה
זה ארבעים שנה
מהרבנים הגאונים
הצדיקים זצ"ל
שהיו אז בפעה"ק
תובב"א. בהסכם
כולם. (וגם אני
הח"מ הייתי אז
עמהם זצ"ל).
לאסור איסור על
אחינו כוללות
האשכנזים הי"ו
לכל ילמדו בבתי
ספר (הנק'
שקאלעם) — וכן
חזרו ונשנו כ"פ
בהסכם הרבנים

הנה כבר נודע מתוקף
האיסור שנעשה פעה"ק
ירושלם תובב"א
מהרבנים הגאונים
וצדיקים שהיו ברור
שלפנינו. וגם אח"כ
מהגאונים זצ"ל
הבאים אחריהם וכמו
שכבר נדפסו דבריהם,
פעיה"ק וכידוע. לאסור
איסור חמור וכולל על
אחינו כוללות האשכנזים
שכא"ה"ק הי"ו לכל יתנו
את בניהם ללמוד בבתי
הלימודיות (שנק'
שקאלעם) ושלא לסייע
בידי העוברים על איסור
זה. ועתה באתי להודיע
ולזהיר לאחב"י יראיה'
וחושיבי שמו

זו איזהו שנים באתי
בכתובים — ומסרתי ליד
הרה"ג הצדיק המנוח
סו"ה יעקב ליב לעווי
זצ"ל. אשר האיסור על
הקמה בתי ספר (הנק'
שקאלעם) באה"ק —
לכל פרטיו ודקדוקיו
של האיסור (כאשר בא
ברפוס כמה פעמים
הוא בתקפו ועוזו,
ולא הוקלש אפי' כחוט
השערה, ואין בכח שום
אדם להתירו. כי
יסרוהו גאוני קדמאי.
צדיקי יסודי עולם.
מצוקי ארץ. נבג"מ.
וגם הוא סייג להורה
שאי אפשר להתירו

— גם אם יתקבצו
 כל חכמי ישראל
 אינם רשאים
 ואינם יכולים
 להזיזו אפי' זיו
 כ"ש — ויען כי שמעתי
 עתה -- אשר ימצאון
 דוברי שקר, האומרים
 כי התירו פרושים את
 את הדבר ח"ו. לכן
 באתי עתה בדברי שנית
 לאמור כי דברי
 המלעזים הוא ושקר.
 באתי עת"ח היום יום
 ו' עש"ק ז' אדר תרנ"א
 לפ"ק פה עיה"ק ירושלים
 תוכב"א.

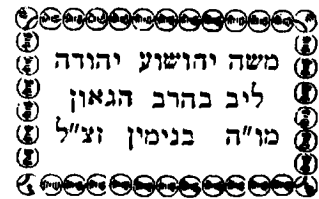
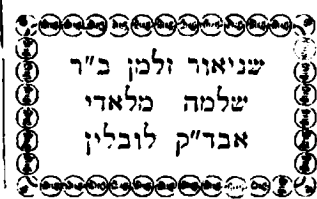
שהאיסור הנ"ל
 הוא גם עתה
 בתקפו בכל תומר
 האיסור ואין שום
 ב"ד יכולין לבטלו
 והלילה לא יוד שום
 איש לפרוץ גדר התורה
 ולעבור על האיסור
 הנ"ל וגם שלא לסייע
 בידי העוברים ע"ז ח"ו.
 ובטוחים אנחנו בהשית
 ששאריה ישראל לא
 יעשו עולה ומכשול
 איסור ח"ו ולשומעים
 יונעם והעב"ט. וכזכות
 זה נזכה לקרב ק"ן
 גאיתנו ולראות בנחמ"ת
 ציו"ן לפ"ק. ו' עש"ק
 ז' אדר.

הגאונים הצדיקים
 זצ"ל שבאו אה"כ
 לשכון כבוד בפה
 עה"ק ירושת"ו —
 האיסור הזה
 הוא בתוקפו
 וגבורתו עד
 היום ואין
 שום ב"ד יכול
 לבטלו. ובאם
 נמצאו ח"ו איזהו
 אינשי דלא מעלי
 העוברים ע"ז אין
 בידינו למהות.
 ואנחנו את
 נפשותינו הצלנו.
 ומי ששומע
 לדברינו יהולרב
 ברכות על ראשו.
 כעתירת החותם
 בכרכה יום ועש"ק
 ז' אדר תרנ"א פה
 עה"ק ירושלם"ו.
 נאם שמואל

סלאנט.

נאום משה יהושע
 יהודא ליב בהגאון
 מו"ה בנימין זללה"ה.

מדור השלישי

בעניני כתי ספר לבנו ומה שנעשה כנגדם באבותינו ודעותינו ועוד מאמרים ומכתבים הנוגעים
בענינים הללו לגדור גדר ולעמוד כפרץ עד ביאת יטן כנ"א :

א.

אה דברי הברית והאיסור שנעשה על ככה בבנת תרב"ה מן הגלוים גדולי ישראל המפורסמים
הנבי שבס ה"ה הגאון בעל תפארת ירושלם ובעל זית רענן והגאון מו"ה נחום והגאון
מהרי"ז כלאנץ והגאון מ"ה אל"י יוסף בע"מ אוהל יוסף ועוד מן הגלוים וקדוים אבכ
בארץ בני ז"ל ונדפס בבנת תל"ג בע"ס"ק ת"ו :

בהתאסף יחד אנחנו ראשי כוללותנו אשכנזים הי"ו פעה"ק
ירושלם ת"ו על אודות האשה שבאה לפעה"ק להיות
מלמדת את נערות בנות ישראל מלאכה וכתב ולשון אשר לזאת
החרד לבבנו על השערורי' הזאת צרעת ממארת היא אשר הפרח
בעיר אלקינו, ח"ו, לצודר ע"ו נפשות נקיים ילדים וילדות להשריש
בלבם שורש פורה, ולהדיח את צאן קדשים ממרעיתם וכו' ולמען
תפוס את לבם בנעוריהם ח"ו, אהה, הנוכל עמוד בדבר הזה, ולא
נזעק מרה על הפרצה הזאת, וכאשר כבר הרעישו בקול עז ע"ו
הראשונים במלאכים הגאון הגדול רשכבה"ג הרב ר' **עקיבא** איגער
זיע"א, (א"ה כאשר העירו תלמידי רבינו עקיבא איגער ז"ל ששמעו
מפיו הקלוש על שקאלע"ם (שוהלען) יהרג ואל יעבר עכ"ל נא"ל
ראיה ברורה מש"ס ע"ו דף כ"ו ע"ב ע"ש ואם התם מחשש שמא
יבא לידי מינות קו"ח באלו הפותחין פתח חמאת מושכי עון
בחבלי שוא וכו' ה"י) ונדרו בעד הרעה הזאת ככל אשר הי' לאל
ידם, בראותם את הנולד והנוק אשר תגרום הענין הזה לכלל
אמונתינו הק', והן זה שנים כבירים אשר נשמע הרבר הוזה פעה"ק
והתאספו פה אז ראשי הכוללים ואסרו איסר וחרם דאורייתא שלא יביאו
אנשי כוללנו אשכנזים הנ"ל את נעדיהם ואת נערותיהן לבתי
לימוד באלה הם כי לא להזכיר ומאן ספון ורקיע לעבור ח"ו על
דבריהם הראשונים וספיר גזרתם ואיסורא כדקאי קאי :

והנה עתה לעת כזאת אשר המצודה רעה פרוסה עתה פה
לפנינו היא המשלחת האשה הזאת, אשר באה לפה לייסד
הבית לימוד כתב ולשון ומלאכות לנערות כנ"ל, ורואים אנחנו

את רנולד והנצמח מזה בעוה"ר, אשר ע"כ הסכמנו יחד לחדש
 האיסור הנ"ל ונזורים אנחנו בכל חימר וחזק ותוקף אשר לא
 יביאו כל נפשות כוללינו האשכנזים הנ"ל את נערוותיהן אל בית
 לימוד הזאת ואל כל בית לימוד כיוצא בזה היינו אם ישלחו עוד
 מחו"ל איש או אשה לייסד פה בתי לימוד כאלה לנערות, וכן
 בתי לימוד לנערים שיתלמדו בהם כתב ולשון, ולבתי לימוד כאלה
 אשר שלחו מחו"ל ליסדם פעה"ק שיתנהגו עפ"י משמרים וסדרים
 של המשלחים מחו"ל לא יביאו אחינו נפשות כוללותינו אליהם
 את נעריהם ונערוותיהם כלל וכלל, וכל העובר על דבר הגזירה
 והסכמה הזאת, ורבעה בו וגו' ומלבד אשר ענש יענש כל העובר
 על הסכמה הזאת בדבר החלוקה מהכוללים, וד' יהי' בעזרינו ויגן
 על העיר הזאת, וישוב לרחמנו גאולת עולם ההי' לנו בב"א.

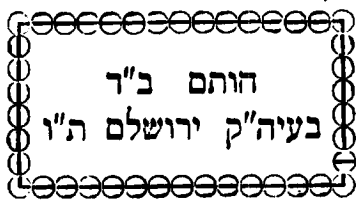
הב"ד הבאים עה"ח יום ער"ח מרחשון הרכ"ה.

ונחלתו לא יעזב לפ"ק בעה"ק ירושלם ה"ו.

נאם משה יהודא ליב בן הרבני מו"ה בנימין זללה"ה

בעל תפארת ירוכלס וכו"ת זית דעין.

ונאם ארי' בא"א מו"ה ירחמיאל זלה"ה זאמן.

" אברהם במוהרצ"ה זלה"ה א"ש
 נאם יעקב בא"א מוהר"ר דוד האומים.
 " יעקב במוהר"י ברלין ז"ל מקומיר.

נהום בהרמ"א ז"ל הרב דשאדין	„ בנימין דוד מווילנא
שלמה משערשאוו	„ נתן יוסף בהרב מו"ה יעקב ז"ל
יעקב יהודה לעווי	„ מרדכי אהרן ליברזאהן
יחזק לבי צמו"ה משה הלוי ז"ל	„ משה יהודה ליב מעביל
אשר צא"א מ' יוסף ז"ל	„ יחזק צמ' יחזק ז"ל
אליעזר לבי קצ ונקי	„ יוסף זוגדל סלאנט
אלי' יוסף צהר"א זל"ל ריבעלין	„ אברהם מרדכי
אלעזר כהנא שפירא	„ אברהם מנאה"ם
מחיר צא"א מו"ה אשר נ"י	„ וגאס פיסל הכהן לאפיין
משה צהרי"ץ זלה"ה האסלאווינר	„ דוד ליב ד"ץ בעל שנילי דוד
„ מרדכי ליפשיין	

הרבה תחומים השמטנו בכל מקום מטעם ידוע והגם בכתובים.

ב.

עוד ציית ביולא בו מן הנלווים הגדולים האון כגל שבילי דוד וכו' וסייעתה הנעכה
בשנת החד"ר לפ"ק.

בחתאספנו יחד אנחנו ראשי ומנהלי חו"ר ויחידי סגולה ורוב
בנין ורוב בנין דכוללות אשכנזים ק"ק פרושים
וק"ק חסירים הי"ו פעה"ק ירושלם ה"ו, ראה ראינו כי עוד חוזר
וניערור פעה"ק ה"ו ענין בית לימוד לנערות בנות ישראל בקיבוץ
ובכניפי' להתלמר מלאכות ולימודיות ולשונות וגם תפלה עבריות
ודייטש ואשר על זה כבר גדרו גדר מזה לפני השעה שנים
בהסכם הרבנים גאוני הזמן אשר בתי לימוד לנערות כאלה וכן
בתי לימודיות כאלה לנערים לא ישמע פעה"ק כלל וגזרו ע"ז
בחרם דאורייתא ומאן ספון ורקיע לבטל דבריהם והננו באסיפתינו זאת
לחדש הגזירה הזאת ולקבל על עצמינו ועל כל אנשי כוללותינו
האשכנזים הי"ו דפה בחד"א על כל אשר ישנם אהנו פעה"ק בעה
ואשר יבואו עור אל הק' כלנו יחד הננו בכלל האיפור הזה אשר
לא יתערב מי ומי מכל כוללותינו האשכנזים מאיש ועד אשה מגדול
ועד קטן לכנום ודכהנים לבית לימוד ובהי חינוך כאלה אשר יהוועד
ח"ו פה עה"ק לנערים או לנערות קו"ח לשניהם יחד ח"ו, הן על
לשונות, הן על מלאכות ולימודיות או אפילו על לימוד התפלה
בלשון עברי ודייטש הן ע"י מלמדים אנשים או מלמדות נשים יהי'
מי שיהי' חלילה לנו מלעבור על החד"א ולהכניס צאצאינו אל
הבתים האלה, כי אם שנלמד את צאצאינו כנהוג עד כה מימות
אבותינו על דרך התורה ויראת ד' ובפי דרך רסלולה לנו משנות
דור ובפרט לכוללהינו האשכנזים היושבים בעה"ק ירושלם ה"ו אשר
כל סגמת כואינו לפה הוא לבלות שנותינו בתורת ד' ועבודהו
ולהדריך את צאצאינו בנינו ובנותינו על דרך התורה והמצוה ועם
שונים בל נתערב, וגם אחב"י המחזיקים במעוז שבתנו בקדש
המפרנסים אותנו כל דעתם היא אשר נתנהג במנהגינו הקדושים
והמהירים אשר לנו מימות עולם וחדשות בל נעשה בארץ וקבלנו
על עצמינו לעמוד על המשמר לחוק הגדר הזה ככל אשר לאל

ידינו וכל אשר יעבור על דבר ההסכמה הזאת ודאי כי נרדוף מלא
 על כל אשר יהי' בידו למחות באנשי ביתו ולא ימחה, וגם יהי'
 לאל ידינו לענוש בדבר החלוקות מצדקות אחב"י אשר דעתם
 דוקא על האנשים הוגי תורת ד' ומקיימי מצותיו, וכל השומע
 לדברינו ישכון בטח ושאנן, ור' ירחם על עמו ונחלהו ויכלה הקוצים
 מכרמו ושדמתו ויחיש לגאלינו ויטה שכנם כלנו לעבדו שכנם אחד
 באמת ולבב שלם כיר"א :

הננו הבעה"ח יום ה' אייר תרכ"ה לפ"ק פעה"ק ירושלם ת"ו.

נאם אלי' יוסף ריבעלין,	נאם בנימין דוד מוילנא
בעה"מ ספר אהלי יוסף וכו'	" משה יהודה ליב מעביל
נאם אליעזר לבי קב ונקי מהוראדנא	" אברהם צמורה"ה זללה"ה
" יצחק אייזיק וונדר	" הק' מרדכי אהרן ליברזאן
" זאב הכהן עלינשטיין מפינסק	" יצחק דוד צהרצ מהר"מ זללה"ה
" ברוך בנימין זאב	" יהואל בא"א מ' יהודא ליב ז"ל
" יעקב צמורה"י ז"ל ברלין מקומיר	" אליעזר מנהם
" יוסף בא"א מ' יהודא לבי גארדן	" נחום צהרמ"א ז"ל אב"ד דשאדן
" יצחק יעקב צמ' מאיר ז"ל	" יצחק לבי צמ' משה הלוי ז"ל
" לבי יהודא ברי"ל הכהן רב מזאגווער	" יוסף יהודא ליב צהר"ח זללה"ה
" נתן נטע מרגליות	" ארי' בא"א מו"ה ירהמיאל ז"ל, נאמן
" דובער בא"א מוהר"ר הירש זללה"ה	" יצחק צמ' יצחק ז"ל
" אשר בא"א מ' יוסף ז"ל מאניקשט	" שמואל פיינשטיין מסלוצק
" פישל צמ' ארי' ליב הכהן מהוראדנא	" נחום מפאלטאק
" יעקב צמורה"ר דוב	" דוד גאדזווער
" הק' אלעזר נתן כהנא	" מרדכי בא"א מהר"ר אשר זללה"ה
" דוד ליב כעל שבילי דוד	" מרדכי ליפשיץ

ולא נזכרים ונחהמו פה לקיים חרם כ"א אלו אשר הם כבר
 להבדיל בחיים לעיה"ב אשר קיבלו עריהם ועל זרעיהם וזרע
 זרעיהם ע"ע כל הכתוב בכהובים הנ"ל בשבועה ואלה וחרם
 דאורייתא, ואשר נגמר ונעשה מן כל היראים החיים עמנו לא"י לא
 נכתב פה, ודי במה שלפנינו ליקח דוגמא לדורות עד כמה יש
 לעמוד על נפשינו להרחיק נדוד מדרך זה, ואל תקרב אל פתה ביתה
 וגו' ופורץ גדר וכו' ומוקנים נתכונן שאל אביך ויגדך וקניך ויאמרו

לך וגו' ודי באזהרה זאת כעת :

והוי המעטיקים על ה' לסתור עצה להעמיד בית און זה סמוך לירושלים לקיים סביב רשעים יההלכון לעשות במחשך מעשיהם ולררוג במסתרים המימי דרך ובפרש אלו אחינו בני ספרדיים הללו אשר לא ידעו כמה יכש'ו ולא נודע להם עוד מגודל המכשלה עד מה הדבר מגיע ואינם בקיאים בהם ובמעשיהם ע"כ פורסים המצודה לרגלם בחנף וחלקלקות וכדמים יארוכו להרוג דם נקיים נפשות אביונים, ומשוד עניים ומאנקת אביונים עתה אקום יאמר ה' :
(ע"כ נדפס תרל"ג).

ג.

מעשה ספרד.

ב"ה.

בהיות כי בין הספרדיים ופאלנות המערב אשר אין מכירין בהם פורכוס רשתת ביותה לזודד נפשות אחז"י שלהם ועמו כן בית הספר בארם צובא ת"ו אמנם גם הגיעו ספרי קדושים שלנו וזה הקדמו געשה לשמע וגרמו את אויב הפרזיו היה מתוך מתנותם עד שבת הסוכר המורה עם עוזריו משלחת מלאכי הדעים בת"י שלהם וגסגר הבית הספר (בית ספר, בית קבר) שלהם מי יתן שיהי סגור לעולם ויעלו בו חרולים ועשבים ולא נפשות כי ארסם נרעת ממחרת אלל נערים ונערות וראייתם מויק דוח המינות וזנות שלהם שורף וכאשר בעוה"ר התרצו עונוס ואלג'יר וכו' וגרמו לרשעת הגוים כגו"ר כי לא רק לנפשו גם רשעת הגוים יתעורר בקהלה ובגלוי מן דרכי בני אלוס הללו הטורדים יותר מן מזרים עם הבה נתחבמה שלהם וגם על בבל הבתי (כנגד) פרסו מזודתם עם פתח חזאת בית ספר כל בנות אמנם מיד קם הנביא ריב מתיבתא דבבל המפורסם בשם (במכ"ע נתפרסם הרעש גדול אשר היה בעת פטירתו כי ב"י קברו אותו בקברת יחושע הכהן הגדול אמנם המקום הזה קדוש גם להגריים ועמדו כנגד מגלי תת קברו גם והיה מלתמה גדולה כשפטו דמים עד כי באו אנכי חיל ונעשה משפט משעמכול כוודע) וזה הוא התותם ראשון עם ע' זקנים וק"ב תכמים וגבירים אנכי כנה"ג שלהם וז"ל : פתשגן הכתב —

אנחנו ח"מ חו"ר וגבירי ויהודי ק"ק עי"ת בג'דאד יע"א מסכימים הסכמה גו"ש על ענין מה שרוצים איזה אנשים לעשות אסכו"ל של בנות לקבץ בנובת למקום מיוחד ללמדם אומניות, ויען שהדבר הזה הוא מהתנגד לשורת דרך ארץ וצניעות, ומכמה טעמים הידועים אצלנו הסכמה גשו"ק למנוע את הדבר הזה ושלא לעשותו בכל אופן שבעולם, ואם המצא ימצא איזה אנשים שיעיו לעשות את הדבר הזה ולא ישמעו לקול כורים, מחוייבים אנחנו לעמוד כנגדם ולמונעם מעשות את הדבר הזה והומר ותוקף הסכמה זו בחומר

ותוקף כל ההסכמות החוקות הנהוגות בישראל, והיה זה ביום
הארבעה ועשרים לחו' אדר א' לשנת ה'תרמ"ו ליצירה, והכל
שריר וקיים.

הגפיר עבדאללה אברהם יוסף סומך יל"ו (רצ הגדול) „ נסים אהרן כהן	
„ נסים הי יחזקאל הייס הלוי יל"ו „ יצחק אברהם שלמה	
„ אברהם יאושע אליעזר „ יחזקאל משה הלוי (דיין)	
„ אברהם משה הלל (דיין) „ אלישע נסים מע' ששין (ה' באשי וראב"ד)	
„ משה רחמים הויגן „ אברהם נסים הייס	
„ ששון ישראל יעקב „ משה הייס שלמה	
„ ברוך יצחק רחמים „ משה יעקב יחזקאל עזרא	
„ עזרא נאלה אדם „ יצחק ה' מרדכי ח"ר ששין (ראש ישיבה)	
„ שמואל אברהם לדקה „ יוסף משה אבא	
„ יחזקאל ה' עבדאללה „ משה ראובן דנגור	
„ אליהו ח"ר יעקב „ עבדאללה אליהו אברהם	
„ יחזקאל עזרא אליה „ יחזקאל עזרא הלוי	
„ חיים שלום מע' יחזקאל „ ראובן יוסף יעקב	
„ שלמה משה שי' שאול „ עזרא יחזקאל כהן	
„ סלמאן ה' יוסף „ יאידה משה פתיא	
„ משה אברהם משה „ משה ח' שמעון ח' משה	
„ משה ראובן לדקה „ יעקב ראובן לדקה	
„ יעקב אליהו סלמאן „ שמעון אהרן אג'סי	
„ יוסף עזרא אברהם „ אליאו שלמה דוד	
„ אברהם יחזקאל עזרא „ עבדאללה שי' עזרא	
„ ברוך יחזקאל כרכובלי „ סלמאן משה הלוי	
„ אפרים עבדאללה יוסף „ שאול יצחק כהן	
„ יוסף יצחק יעקב אברהם „ אברהם מנשה אליאו	
„ עזרא נאלה מעתיק „ יחזקאל משה רחמים הלוי	
„ יחזקאל דוד יחזקאל „ יעקב מנשה אלישע	
„ יחזקאל עזרא נאלה „ יחזקאל עבד סיפר	
„ יהיאל דוד ניסן „ ששון עזרא סחייק	
„ יצחק אברהם מת'אלון „ יחזקאל אליהו זלעון	
„ יעקב יצחק יעקב „ עזרא דניאל ח' אליעזר	

נאם מנשה היים שאבי	נאם היים דניאל שאבי
„ יוסף מנחם	„ יחזקאל עבדאללה קבושה
„ אליה שאל ה' יצחק	„ משה נסים מע' ששין
„ עזרא דוד יחזקאל	„ אליאז עזרא עיני
„ ראובן נחום ששין	„ יאודה יחזקאל גפתלי
„ זאלה שלמה יחזקאל	„ אליאז לוי
„ משה מאיר אליאז	„ משה יצחק שמעון
„ אליאז זאלה עזרא	„ מנחם עזרא דוד
„ יוסף נחום שלום	„ נסים אברהם כהן
„ יאודה יוסף שי' ששין	„ יוסף היים נתן
„ עזרא עבדאלאה משה	„ אברהם שמואל כאשי
„ יצחק זאלה היים	„ יחזקאל מרדכי דוד
„ אליאז עזרא סאלס	„ משה אהרן הנגיה
„ אללאן מאיר אללאן	„ מרדכי משה
„ רחמים דוד זלטון	„ שאל משה שכר
„ משה ששין אהרן	„ סלמאן ח' עזרא
„ יוסף יחזקאל נתנאל	„ היים נוריאל בנימין
„ יצחק יחזקאל הלל	„ עבדי אליהו יצחק
„ אליאז נסים	„ הוגי יעקב יצחק
„ אברהם זאלה	„ יעקב זאלה מרדכי
„ יעקב ראובן יוסף	„ שאל ראובן יחזקאל
„ משה ראובן יחזקאל יאודה	„ יצחק זאלה מנצור
„ יחזקאל עזרא סנהין	„ מאיר מע' יחזקאל
„ עבדאללה עזרא גבאי	„ אליה ראובן הלוי
„ ראובן יחזקאל יאודה	„ יצחק נסים כהן
„ כ'זום דוד יחזקאל	„ אליאז מרדכי יוסף היים
„ סלמאן דוד סלמאן	„ עזרא אליהו אברהם
„ יחזקאל ח' דוד הי	„ עבדי אהרן אבא
„ ראובן יוסף חייה	„ נסים ראובן יוסף
„ יחזקאל אליה בחר	„ יחזקאל ברוך סופר
„ אברהם משה סאלס	„ אהרן אליה סופר
„ יחזקאל ראובן	„ אברהם ששין כהן

גאס משה יהיח משה	גאס נאלה מרדכי בנימין
„ ינחק יוסף מרדכי	„ מנשה עבדאללה בלכול
„ יחזקאל עזרא אליאו	„ עבדאללה יוכף אברהם
„ מנחם ראובן עזרא מנחם	„ יחזקאל נאלה מנזיר
„ ינחק יוסף זלכ'ה	„ יעקב אליה יעקב
„ יחזקאל מנשה שמיאל	„ רפאל יחזקאל הייס
„ יעקב ה' משה שמאש	„ אברהם ששון אברהם
„ ינחק יחזקאל יוסף	„ אהרן יעקב שאטר
„ פרץ אליה פרץ	„ מרדכי יחזקאל ששון גבאי
„ רחמים יחזקאל אברהם כהן	„ ששון בצרי עזרא
„ סלימאן מאיר אליאו	„ הייס שלום הייס
„ יחזקאל עזרא רפאל	„ יחזקאל אברהם
„ אליאו יחזקאל אהרן	„ ינחק שמואל אלישע
„ אהרן עזרא אהרן	„ אפרים ראובן אברהם
„ יחזקאל דניאל	„ דוד נסים
„ יאודה אברהם שלום	„ ראובן מנשה
„ עזרא סלמאן יחזקאל דוד הי	„ יעקב ינחק יוסף
„ יחזקאל אליאו ינחק	„ מנשה שלמה רביע
„ עיזר ששון אהרן	„ יעקב אהרן עבדי
„ רחמים משה	„ יחזקאל נאלה הייס הלוי
„ ינחק נסים רביע	„ מאיר עאבד
„ שיגה	„ דוד עבדאללה יחזקאל
„ נאלה מע' דרוש	„ יחזקאל נסים
„ זכריה נסים מע' ששון	„ עזרא ינחק
„ יחזקאל נסים מע' ששון	„ שאול שמעון
„ עבדאללה דוד עבדאללה	„ יחזקאל משה הייס
„ יוסף ינחק רחמים	„ דוד עזרא ששון
„ יעקב נאלה מנזיר	„ ראובן יעקב לדקה
„ עזרא אברהם אהרן דוד נאלה	„ יחזקאל עזרא אליאו משה
„ שמואל יוסף ה' משה הלוי	„ משה דוד ראובן
„ מנשה יחזקאל הייס מנשה	„ עזרא יחזקאל יאיר הלוי
„ דוד הי רחמים עיני	„ יאושע שמעון מאיר גבאי

נאם עזרא יחזקאל אברהם הלוי	נאם יעקב עבדאללה מנגור
„ אהרן מנשה כהן	„ אברהם דוד
„ יחזקאל אג'באבה אליאז	„ דוד יהודה יחזק סומך
„ יוסף עזרא זלכ'ה	„ זאלה יחזקאל כהן
„ אהרן בנימין שמאש	„ סלמאן שמיל
„ שאול מנשה	„ דוד עזרא כ'זמה
„ יחזק חיים עזרא מת'אלון	„ יחזקאל זכאיי
„ יחזק ראובן שעשוע	„ מרדכי ברוך עזודי
„ יחזקאל חי שלום	„ אליהו נסים יחזקאל

ועוד חתימות כבו מאה וחמשים אשר לא העתקנום פה. ולהיות שאח"כ שמעו מעלת חברה „כל ישראל חברים" הי"ו ש ב פ א ר י ם יע"א שק"ק דפה אין דעתם נוחה בזה, שלחו ובטלום. לכן לא הוצרכנו אל החתימות עוד. וכן היה כי נתבטל האסכול הגו', ואי אהי ישראל ינחנו בדרך אמת לעבדו בלב שלם ובנפש חפצה אבי"ר. המעתיק בצווי אדמו"ר ועט"ר כמות"ר עבדאלה אברהם סומך הי"ו. סופר ב"ד עזרא ראובן דנגור יצ"ו

ג.

מעשה אשכנז.

ב"ה.

באשר שמענו ודאנו כבר בזמן כאשר בא לירושלם השר האדיק המנוח ר' משה מאנטשפיארא ז"ל עם אחוזת מריעיו יא קול במחנה כי חשאים ליסד ת"ת עם לימוד לבון המדינה אזוה זעה ותהום העיר וזאלו מהם בקנאות עד כי הלכו עדה בשפלות תקעו והריעו והכריזו עליו חרם וכאשר נתודע הדבר לקאנטול בלח שוטרים ולקחו תמשה עשר מן הקנאים לבית הכורים וכסרו המעשה להשר ז"ל ובלת להוילאם משה והתנגל לפניהם כי לא עלה בלבבו דבר זה ורק מן הרב ד"ר פלוני אשר נסע עמו דיבר בענין זה מעלמו במחשבה ולא במעשה ומיד התירו את החרם וזה היה בבוקר אור והתפללו שם עמו שהיה זמן קריאת ס"ת ועלה השר ז"ל לס"ת וזוה לעשות מי שבירך לכל אלו אשר היו בבית האסורים ונדד לכל אחד לערך עשרה או עברים פוגד (טעערינג) כי אמר כאלו המקנאים קנאת ה' ואין מובאים פנים בתורה הם ראוי' לכבוד וזכרה — קן הי' דרכי השר ז"ל בדורו — לא קן הדור אחריו עם ברים ומנהיגים כאלו אשר להבמיד בלבבם ורק מתחילה מביח לערב ארבו עם לבשו — ולעשות עין הניח עין למחזקים אשר ארכו רב כמנוח האורגים — וחנית כסופו לקור בו את כזבי וחזרי — (אם זכא פתחם) ומן הסתה לבסוף בא גם בהתה צורע במסירות ככניכות ומן סעודת אחשורוש נעשה גזירת השן — ז"ל — וכן היה מעשה שהיה כאשר לא הועילו תרמות וגזרות ואיסורים ופתחו את בית הספר פה הלך הרב המנוח מו"ה ליב חפץ ז"ל בקנאתו בכל בהכ"ז ובהמ"ד בפקודת האדמו"ר הגאון

דברים וז"ל להכניח את האיסורים ולהזכיר אבות על בנים וילא המורים כנגדו עם בדידות
אבר הכו אוחו ועד אבר נתנו אוחו כבית הסוהר ופלוגי במכ"ע שלו עמד על לד המורים
ותירק ונידף על בני ליון המורים על דבר כי ועל הכנ המנות הכל זל"ל והדפיכו אז כנגדו
פתגם כתב הוא :

ד.

תוכחת מגולה

נגד נעדרות נשיקות שונא.

מה המפות האלה, אשר הפייתו בית מאהבי (זכרי' י"ג ו').

בש"ק יו"ד תמוז יום הובקעה עה"ק ת"ו בחירבן ראשון,
נעשה כמרקחה גם בשנה הזאת שנת הרמ"ו, בלהות התהפכו,
על שלשה בתי כנסיות צרו אנשי נשק, לחפיל פחד על כל הבא
לשפוך שיח ותפלה, ברחובות ירושלם עברו ושבו הנה והנה
חרבות ורמחים וברק חניהות, להרכות חרדה, שומרי העיר בפנים
ביערה, וסמרי דמתא בזעם יעבורו, אך איש לא ידע מי שלחם,
מי צוה, מי פקר, מה מבקשים ומה מחפשים, זה לזה מביטים, אלו
לא לו שואלים, מה קול הרעש במחנה ואין יודע ער מה, בהוך קול
ההמולה, והנה ת"ח יקר אחד יר"א וישר דרך מו"ה ליב חפץ נ"י
לפתאום הוכה הכה ופצוע מכות אכזריות, ומושיע אין, אברך אחד
ערב לבו לערוך שאלה בשפה רכה מדוע זה ועל מה זה הוכה
הנקי כפים חנם, והנה חיש מהר גם השואל נענה מאה הרודפים
במלא כפים במדה גרושה הכה ופצוע, הת"ח הנ"ל הובא ביה
הכלא, ואז משפמו לא פורש לו, וחמאתו לא נודע.

החידה הנפלאה הזאת, פתר לנו עתה (*פלוגי בעיר פלוגי במכ"ע
ויפתח בשער פיהו להלביש האכזריות הנ"ל בטעמה צרק, ויפער
פיו לכלי חק, על כל יראי ה' בירושלם ת"ו, חשף זרועו גלוי לכל
העמים, להודיע כי במשפט משור נעשה התועבה במתק לשון
הציע הנדיב הרחמן את כל הנגזר על עה"ק כל הרואה יתפלא
איך שקר מוליד שקר, כי בוש לא יבוש להעיר נגד המפורסם, הן
ב' שבט תרמ"א העידו ברפום עלה אחת על בית חנוך של פלוגי

(* השמטנו השמות אשר נדפסו שם מטעם ידוע.)

אחרי הבחינה הראשונה, כי מצאה חן בעיני כל בעלי דוגמתה, והגאון מוהר"ם אויערבאך זצ"ל עלה השמימה שנת הרל"ח, ועתה יאמר נא פלוני איך העיד שקר שהגאון הנ"ל ישרה בעיניו מאד הלמוד, וההנהגה של פלוני בבית חינוכו, הלא לאחר סילוקו של הצדיק הגאון הנ"ל גרוש גורש פלוני, ממקוה ישראל" וכאשר לא עלתה בידו מלאכת עבודה ארמה תפס אומנות חנוך ילדים בעה"ק, ראו נא והביטו, איך החסד של שקר, מתחבא בשקר גלוי, מלבד אשר לא יכול פלוני להכחיש האגרת אשר העריך אליו כבוד הגאון מוהר"ם ז"ל, שיחדל מעצתו הנכערת, וירפה ידו מהשחית נחלת ה' הר הקודש, ודי לו הללים אשר הפיל ועצומים כל הרוגיו אך מה יעשו קוראי מ"ע הברליני והמה לא ידעו זמן פטירת הגאון מוהר"ם ז"ל, ונעלם מהם איך ומתי נהגלגל פלוני לעה"ק, מדוע לא יטו אוזן קשבת לדבריו, אם לא ידעו עד היכן השקר מסמא את העינים ר"ל.

שנית נכשל בודון הרב פלוני להעיד שקר גלוי באמרו כי הרב ר"ל חפץ שמש ה"ר הגאון מוהרש"ם, ולא שמע בהתראת רבו הנ"ל אשר העד העיד בו שלא להכריז חרם על פלוני, וע"כ ראוי ה' להכאות ויחבורות ולירד אל בית הכלא ומכנה אותו בשם "בורשע" והנה יודע כל שער עמינו שאיננו שמש, והרה"ג הרש"ם לא התרה בו, גם לא כנעו מהכריז, ועל בינוי השם בטוחים אנו כי מאן דלא שחיי' לאוניתא דמלכא דאדום לא נשהיי לאוניתא דירי'.

ועוד בה שלישי הנדיב פלוני מאונן ומקונן על אשר אין ברשותו ותח"י כל החלוקה של חכמי ירושלים, כי לפי תשוקת נקמתו הי' גוזר גזירת רעב על ת"ח דעה"ק על אשר ימאנו בבתי תופת (השקאלעם) אהה ד', משפטיך תהום רבה, ממצרים נגאלו אבותינו על אשר לא שינו שמם, גלשונם, ומלבושיהם, ובעקבא דמשחא, יגזור פלוני עונש מות על כל מי שאינו בוחר בשינוי הלשונות והלבוש: עלינו תושבי ציון לקונן "כה המכות האלה" ביום יו"ד תמוז אשר הוכנו בית מאהבנו, חובבי ציון (!) וחומלי ירושלים (!) אוהבי אה"ק (!) ודורשי טובתה (!) מרוב חבה הקודש ומרוב חשקת הצדקה, אשר בערה בלבם, מוסרים יראי ה' בידי אינם ישראים

להכות ולפצוע, ולסחוב לבית האסורי' באכזריות לב, שומו שמים על זאת, ולא רץ לא יכופר וגו', אבינו אברהם ע"ה כמה דמעות שפך בעת נשבה בן אחיו, וישם נפשו בכפו להצילו, האם בצדק יקראו רודפי ת"ח בשם בני איש החסד, או עכ"פ הלזה נקרא רגש לאומי להצדיק הני דאכלי קורצא כי מלכא להלשין אשר יראי ד' יעשו מרידה בש"ק, כאשר נקראו חכמי ירושלים באותו שבת לפני שרי הקאנזולעם, וקראו לפניהם כתב המלשינות שחתום עליהם פלוני ופלוני. וע"י המלשינות הגיע עד שפך דם בשעריך ירושלם, ולא נתקררה דעתו של רך הלכ הברליני עד כי תדאב נפשו, יען כי אין בידו החלוקה ונמנעה ממנו הנקמה האחרונה.

דברים כאלו יאותו לאינקוויזטאר תרשישי, או לאנטיסמיט, הכתות הללו יגילו וישמחו כי מצאו להם חבר, גם עדות שקר, גם עלילות כזב, התיר הצייטונג הברליני והן הם כלי אומנות האנטיסמיטען —.

אחרי הוואלנו דבר לא נוכל התאפק שאלה אחת קטנה, למה זה פחדו בציון חמאים מפני כרוז החרם, הלא לפי שרשי האמונה אשר בלב פלוני ופלוני ואלמוני, החרם הוא הבל ורעות רוח, גם השבועה שאנו מושבעים מאז עמדנו על הר סיני לשחוק בעיניהם, ואם אימת התוה"ק לא תבעתם, למה זה יתר לבכם מקול החרם אשר הוא בקול עלה נרף באזניהם? ואיך לא בושו ונכלמו מלהלשין גם טרם נשמע הכרוז' הלא חרפה היא לגעבילדעטען מענמשין להבעת מפני החרם? ויותר לנו להפליא על החכם הגדול פלוני אשר לפי דעתו אין מצוה כמו להתעית ילדי ישראל אחרי ההבל, ואין יושר כמו לבטל ד"ת מפיהם, להספיקם בלשונות זרות, ואיך טעה טעות גרול שיחול חרם לבטל את המצוה הגדולה הזאת? האומנם עוד יותר נשוב נתפלא הלא שלשה הנ"ל הטיב ידעו כי לא עלתה על הדעת להכריז חרם ושמתא רק חכמי ורבני ירושלם עמדו למנין והסכימו להודיע ברבים כי פלוני האפיקורס הידוע ראוי להיות מופרש ומובדל מקהל עדת ה', ותו לא מידו, חרם טאן דכר שמי' וזו היא שהוכרז בכל בתי כנסיות, ובתי מדרשות לו חכמו והשכילו להיות להם הדומי' תהלה לו החרישו ותחשב להם לחכמה!

סוף דבר הכל נשמע, אם קנאים אנו, לא השלום בנו הקנאה
 על רוב הישפע אשר משפיעים לכל התועה אחרי הכוב, ואם גם
 עניים אנחנו לא נחום על עניינו ומרודנו, ולא נחליף ח"ו תוה"ק
 בכל השכלותיכם, אמונתנו חזקה, ותקותנו אמוצה, במי שהשמיע
 תוה"ק בלפיד ואש, בקולות וברקים יקיים בעמו בני"י
 הבטחתו, לא ימושו מפיק, ומפי זרעך, ומפי זרע זרעך, ידו לא
 קצרה מהושיע, ורוה"ק עליכם מרעים, ונראה מה יהי'
 חלומותיכם.

נאם חיים יצחק אהרן מלפנים מ"מ בוילקאמיר. בעמ"ס עיני יצחק
 " חיים יצחק בעם מקראהל. נאם שמואל מוילנא.
 " זאב במו"ה משה הלוי ז"ל. " זבולון חרל"פ.
 גם אנחנו מעידים על כל הנ"ל — ואנו מכירים כי הרב ר' ליב חפץ
 נ"י הוא איש תם וישר. חף הוא מפשע וכל עולה לא נמצא בו.
 ונקי הנהו מעונש.
 יעקב יהודא לעווי. הק' ניסן ב"ק אבא מהוראדנא.
 אימלך פערילמאן. משה אליעזר דן בתרלב"ג. זלמן ריבלין
 מענדיל מוינשטר.

חֹתֶם קְהִילוֹת יִשְׂרָאֵל כֹּל
 כּוֹלֵלוֹת הַאֲשֶׁכְּנוּיִם פְּרוּשִׁים
 וְחֲסִידִים אֲשֶׁר בְּעֵהָ"ק
 יְרוּשָׁלַם תּוֹבֵב"א.

אנחנו בד"צ מקהלות אשכנזים הי"ו באנו להגיד קושט דברי
 אמת. כי אנו מכירים את האיש. הרב ר' ליב חפץ מילדותו.
 זה שבתו בירושלם שבעה ועשרים שנה. כי הוא איש ישר הולך
 בדרך טובים. לא התקיטט עם שום אדם. ולא הי' עליו שום משפט.
 ולא התערב בשום מריב. כ"א הולך בתום לדרכו ולראי' בעה"ח.

בנימין באמו"ה שמואל ז"ל.
 בנימין דוד ווילנר.
 ב' וואלף במוהר"י ז"ל
 חותם ב"ד
 בעיה"ק ירושלם ת"ו

בן גם אנוכי מכיר את האיש הנז' לאיש תלמיד חכם וישר הולך
בדרך התורה והמצוה.

שמואל סלאנט.

ד.

והנה קן לעיניכם העתק המכתב אשר העריך אליו הגאון דקאליב וגדפס סומני
בבית תרלי"ה ובבית בבית תרלי"ח בקונטרס קול ירושלים :

ב"ה. ציון תתן קולה וירושלם מבשר שלום לכבוד
שבו מו"ה . . . ג"י העומד בראש צאן הקדשים מאחב"י
הארמאדאקסין בעי"ת . . . המעמירה :

עת לחשות ועת לדבר יחד נפגשו, בשמעינו את הקול קורא
הגדפס במ"ע האיזרעליט נומ' 30, אשר הקשבנו דברים
אשר לא דימנו לשמוע מאיש תלמודי, אשר הונף והורם להוליך
עברים בדרך התורה ולהשיב לב בנים אל אביהם למען לא ילכו
שוכבים בדרכי לבם הכמים עקלקלותם לחבוק חיק נכריה, ושפחה
לא תירש נכירתה והלא אז שמעה ותשמח ציון וכל יראי ה' וחושבי
שמו לבשו גיל ואמרו ברוך הבא בשם ה' אל קרית מלך רב לנהל
אחב"י ברוך הישר והטוב בעיני אלקים אדם והפילתינו היתה
שגורה כי יצליח ה' דרכו ויפק רצון מה' וכלי הפונה ימינו עשתה
חיל לעמוד בפרץ ולגרור גדר למען לא יעפילו מחבלי כרס ד"צ
להסיר לב בני הנעורים מאחרי דרך התורה והיראה ומה נורא עתה
שהחרדה אשר באה פתאום לאזנינו כי גם על מקום הקודש מעונה
אלקי קדם ינופף ידו על הר כת ציון בעים רוחו לעמוד בפרץ
לפרוץ פרצות בחוסת בה ציון להעמיד בתים ללמד נערים מאחב"י
ויהומים נעזבים ללא תורה לברה רק גם חכמות חיצונית ולגדלם
עד צאתם מעכניקער מבית זה נפלאה היא בעינינו על מעכ"ת איכה
לקח לקח מהדענקשריפץ אשר יצא מעמ סופר שקר ומדבר תועה
דר"ר גרעין ומעכ"ת הלא יודע את האיש ואת שיחו הלא זה האיש
בנמרוד גבור ציד הרים יד בכתבי קדש לחלל כל קדשי בני ישראל
ולשום קודש קדשים לשמצה ובוזה ולעגה לו לכתוב תהו ורעות רוח
על רבותינו חכמי המשנה והגמרא וקרא דרור ללשונו ושתה בשמים

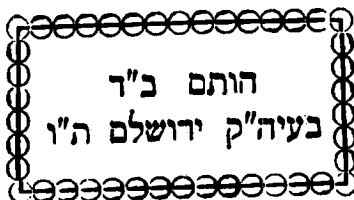
פיו לאמר אין משנה תורה מן השמים ואיככה איש משלומי אמוני ישראל השלם כאמנות חכמים ודברי רז"ל בכלל יסוד לבנו להמונ; אינו לשפת חלקות מאיש כד"ר גרעין ואם מחביריו אשר התחברו עמו וכמרגלי אה"ק יתהלכו בה איזה ימים להם נתן אמון תמה תמה נקרא הלא מי כהחכם יבין אשר לא יוכל איש יהי' מי שיהי' לדעת אף אפס קצה תכונה אנשי ארץ הק' הרחוקה מכם עד אשר יתעכב בה ימים ושנים ולא ביומים ושלש או עשרה ימים ואולם כהתחברם לרשע, פריץ החיבור מעשיהם ומחשבותיהם והיוכו בסנוורים ולא ראו אור הבהיר כעה"ק רק קבלו דברים בדוים מאנשים רקים מנוערים מתורה ויראה ה' אשר חמדת ממון לכם הולך והאמינו להוציא ש"ר על עה"ק כדברים אשר לא כן אשר יודע כל שער עירנו כי אך שקר ענו באמרם כי יהומים נעזכים פה ולפתח המיסנערין ירבצו לשאל אוכל ועל פת לחם יפשעו בעמם ואלקיהם עדים אנחנו על כל כוללות האשכנזים הנמצאים בירושלם כי אין יהום נעזב בלי השגחה בעינים פקוחות כפי כוחינו ולפי נדבות אחב"י מחו"ל וככל זאת אף כי משה ידינו וקשה כח הסכל הגה יושבי עה"ק עושים יותר מכחם ויקמצו מעיסתם לקמצים ומלחמם לחם העצבים יתנו לדל ולכל דבר שבקדושה והעולה על רוח יושבי הו"ל לדמות אה"ק לערי איירופא ויושביה ליושביהם היו לא תהי' ובעוד אנשי שם יראי אלקים אשר השליכו משכנותיהם כחו"ל וכחרו לשבת באה"ק בדרכי התורה לבדה כלי נטות ימין ושמאל ולבלתי סור מתורה שבע"פ ומנהגי אבותינו הק' ודרכם ודרך לימודיהם כעוד אנשים אלו יד ושם להם בחומות ירושלם כהיום לא יגוח שבט הנהגה אחרת בסדר הלימודים על גורלם כי בכל כח ועצמה וברוח ורגש קודש אש דת הלוהט בקרכם כקדוח אש לוחט יקריכו גופם ונפשם ואשר להם יתנו בעד נשמת חיי רוח אפס שלא לצורך נפשות נקיות ילדי ב"י בדרך הזה המוליכם לבאר שחת ונהיבותיה אל ירבהי בור ואבדון ומי ככם אשר לא ראו עיניו כי זאת המצודה הפרושה על כל באי שעריה אשר לא נאמין אם החלצו מאלף אחד להשאר אהזו בתורה והמצוה ככל לכו וככל נפשו ולימודי אלו לא המו את לבנו להעפיל לבחון את מאמרי חז"ל הצרופים והטובים שבהם בלשון רכה ישברו גרם ועצם מעצמות

התלמוד אחד אחד בעוה"ר זה תלה בשינוי הזמן וזה בשינוי מקום או בשינוי דיעות וכדומה, יש ויש ליצר הרע דרכים ותחבולות ללכוד חבמים ולהפילם במכמורות כל יקומו ומחפשים למו מצות חדשות ותולים במאמרי רז"ל יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ וכל תורה שאין עמה מלאכה וכו' ובאמת דברי רז"ל חיים וקיימים ובאיהו דרך ארץ אמרו שתהיה הדר"א יפה עם התורה ולא מנגדתה ולא לבחור דרך וענין אשר כבר ידוע עד כמה העוה את פני היהדות והשליכה משמים ארץ הפארת ישראל ודתו וכל איש אשר לו מוח בקדקדו אשר אם הו' בדורות הראשונים הו' עמלו בתורה וגרול בתורה וקושר כתר לתורה ולישראל עתה בעוה"ר כל מעיינו בלימודיות זרים ובילדי נכרים, "ישפיק" עתיתיו ואם גם מהתורה אל יגח ידו, "זמורות" זר יזרעה ויהפוך דברי אלקים חיים למינות ובמעשה ד"ר גרעץ ורבים כמוהו ותורה מה תהא עליה. ועתה חובתינו לקדם פני הרעה הנשקפה על ארבעה אמות של הלכה אשר אנחנו מצמצמים בה משכנינו בשערי ציון בהשמה וזאת בראותינו מקדש ה' חרב לעינינו והר הבית לבמות יער, בזכרנו את ציון כי היא בית חיינו והעלובה התורה אשר השליכו משכנותיה במדינת איירופא יש לה בזה אכסני' וגם מקום ללון וכה אנחנו אומרים למעכ"ת כי כל דבריו בקול הקורא זרים המה לנו לשמוע כהם מאיש תלמודי אשר דברה "יקר" בעינינו ובה' נשים מכמחינו כי לא יגום ולא יישן שומר ציון ודבר אלקינו יקום לעולם ומציון תצא תורה, לא מעכניקער ורופאי אליל, ואם באמת ובתמים מצא מעכ"ת את לבנו לאחוז בסנסני אהבת ציון ולדרוש טובתה האמיתית בחבת קדש למה לא תדרשי לקחת לקח מפי נאמנים ויראי ה' ות"ח הסובלים ויודעים מכת הארץ והחלואיה ומה היא דורשת תיקונים וטובות וחורבן הארץ לנגד עיניהם מכל דבר ובקיאים בטיב הארץ ומעלותיה וצרכיה ולא להקשיב מאנשים אשר דבר ה' איננו יקר בעיניהם ושלוים ושקטים ולא יגור באהליהם שום רעה וחוסר ודומים כי להם נתנה הארץ ומכלי הבחנה חשבים כי הכל גלוי להם ואין נסתר מנגד עיניהם ומכלי התכוננות ממציאים רפואות אשר מרורות פתנים בקרבם וכום ישועות מלא הרעלה ומים המאזרים. וידמו לרפאות בזה על נקלה כצרי גלעד ושח מראות עיניהם כי כל אחד יש לו די עבודה

ועמל בעירו ובקהל עדהו לפקח במיב צרכיהם לעמוד בפרץ נגד מחבלים לצורדי נפשות אשר ברוח פיהם סוערים להפיצם מנחלת דתם ומאחוזתם בתורה הק' על אלה יפקחו עיניהם וישימו לבב להרים מכשול בדרך עמם בני עירם ולעצור כעד המספחה שלא תפשה בעודם בעצמם ובבשרם לנגד עיניהם ולמה ישאו עין למרחוק לפרוץ ח"ו פרצות בחומת בת ציון וה' אמר והר ציון ההי' פליטה והי' קדש ועיר אלקים קדש משכני עליון יושביה לא יהי' להם דבר לענות בו רק כאנשי מעמד יהי' שהולים בחצרות ה' ולחם אחיהם יאכלו מאלה אשר בעין טובה ורוח נדיבה יתמכם ולא יהינו לעלות ההרה, להצית אש זרה, האוכלת ביעקב כאש להכה, בעוה"ר ולהצית בציון בין יושביה, ח"ו אש אשר תמצא לה קוצים ונאכל גדיש או קמה ח"ו ובערו יחד ואין מבכה ח"ו וע"כ מעכ"ת אם לב הוהל מאלה הרי הארץ הטהו כרגע מני הידיעה ברורה וכחוס לבבו להשכיל להיטיב (על דעתו) הרים בכח קול קורא נא יחישה ויהרם דבריו להשיב דבריו ההם והיא ההיה ההלתו בקרב כל ישרי לב ונכונים ולא נהי' מוכרחים לצאת חושים בכל כוחינו למען אשר לא תירש שפחה את גכירתה גם כביתה ובחומותיה וה' עמנו כאשר עשה לנו פעמים רבות בימינו לעינינו וכבר הגאונים וצדיקי עולם אשר לפנינו אסרו איסור חמור בכל כח תוה"ק לבלתי יסר בציון „ובכל“ סביכה בית למקום ללימודים אחרים או כתב ולשון אחרת רק בתורה ה' יהנו כל נערי בני ישראל ובה יגדלו ואם לא יצליחו איזה נערים בגדלם ללימוד תורה ילמדו אומנות או מסחר וקנין אבל לא לשונות העמים אשר באמת אינם נצרכים פה כלום ומה יתנו ומה יוסיפו לשונות העמים במקום הזה אשר לא יועילו רק להקרא בשם „משכיל“ ואשר הנסיון הורינו למדי בחו"ל מעוה"ר כי כאשר ינסו הנערים להציג כף רגלם על מפתח בית הלימודים בעוד לא נגעו בקצה המטה פורקים עול תורה ומפירים יראה בעוה"ר כידוע, ובכך חלוהינו ובקשתינו שתניחו ידכם מהדרך הנה להרבות ח"ו מהלוקה באה"ק ואם רוח נדיבה הפעם בלבבכם לכלכל יתומים הטו עצמכם בדרך הזה אשר נוגע עד הלב והנפש בחרו לכם דרך המלך מבלי נשות מן המסילה העולה בית א אך להגדיל תורה ולהאדירה וכבר מרגלא בפומא דרוב משכילי זמנינו אשר מאסו בתוה"ק שחוב גדול

שישארו לכה"פ בארה"ק כל מנהגי הקדמינים ללמוד אך תורת ה
 ובהורה שבע"פ יהגו יוסם ולילה יושביה ובודאי מי אשר לא יראה
 פיסן הצלחה בלימודו יפנה אל לימוד מלאכה המחוי' את בעליה ולא
 יקך שובב בדרך המאים ומי הוא אשר לא ינרך אתכם על ככה
 ושבע ביום יהללכם והא המוב ישים שלום בארץ בכלל כל אחב"
 וילמד תוהים בינה ונזכה לזמן המיועד לנו ומלאה הארץ דעה את ה'
 ויתהלל המתהלל השכל וידוע אותו ה', וקוב"ה ואורייתא וישרא חד,
 כעתירת ידידיו המבקשים ודורשים אהבה ושלום אמת פעה"ק
 ירושלם תובב"א כ"ה אב הרל"ב :

מאיר בהגאון המנוח מוהרי"א זצ"ל"ה.

הותם ב"ד
 בעיה"ק ירושלם ה"ו'

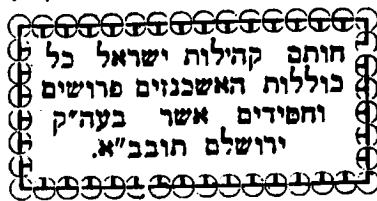
משה נחמי' כהנא רב מחאסלאוויץ.

אברהם אייזנשטיין.

אלי' מרגליות.

אלי' שרהזאן מ"מ.

מאיר אניקשטר. אלעזר שפירא. יצחק דוד בירערמאן.
 אלעזר מנחם. יוסף נאכט מורה הוראה דק"ק יאסי. יוסף נתן.

חותם קהילות ישראל כל
 כוללות האשכנזים מרושים
 וחסידים אשר בעה"ק
 ירושלם תובב"א.

ה.

מכתב הדפס בקונטרס קו"ל ירושל"ם נעשה בחסיפה רבה מן רבנים גדולים מפורסמים
 אנשי מעשה וז"ל :

מעיר ה' נשא קינה ונהי. אל אחינו בני אברהם יצחק
 ויעקב. המפוזרים בארצות גלותיהם. המחכים לאור ה' כי
 יזדה עליהם ועלינו. שרי ישראל. המסובלים בתורה ומצות.
 ה' עליהם יהי' !

מעט גלות עם ה' מחצרות ה', עמדו בכל דור ודור יחידי סגולה
 אשר מסרו נפשם לעבוד ה' באה"ק, להתגורר בה
 בחורבנה ויעזבו כל חמדת התבל והענוגי הזמן לעלות להר הקודש,

להתבודד ולהנות בהוה"ק במקום הקודש, זולה באיזה זמנים אשר נתערב גם מקצה סיגים בין הזהב המזוקק, כי כל זמן הגלות אין לנו דבר שלם בהכליה השלימות בעוה"ר, אמנם כלל הישוב הי' מיוסד לתורה, מיוחד להמקדישים ימיהם קודש לה' לעבודתו המהורה, וענה בעוה"ר חרשים מקרוב באו, רודפי קדים, הועים ומתעים, ויסדו בירושלם עיה"ק בהי ספר לכהב ולשונות נכריים (שקאלעם), ויחשבו לעשות מעה"ק כעירות הגדחות הפרוצות ה"ו מבלי להניח כל שהוא מהרגלם הרע, לילך אחר שרירות לבם הזונה וכבר נמצאו בחו"ל אנשים טומעים, ע"י תרמיה ורמי' של הריקים והפוחזים, ההומכים בידם, ומעשה שמן הצליח בידם, לקבוץ ע"ז הון רב, וע"י פוזר ממון יצודרו נפשות ישראל, סקלי הדעה, אשר לא ידעו רחם על כניהם, ולא יחפצו בטובתם האמהיה, והרבה עניות עושה, המעברת את האדם וכו', ויספיקום בלשונות צרות, ומדעות חצוניות, נכריות. ועוד רעה חולה עשו, פתחו בית עקר לכל ספרי פסול, וספרי כינות ואפיקורסות, ויהחברו גם עם הבוטרים (מיסינערין) לקבוצ קביעות להנות בהם מדי יום ביום, או לעינים שכך רואות, ואוי לדור שכך עלתה בימיו.

ועתה אחב"י. קודש ישראל לה' ראשית תבואתו. התעוררו ברוח מבינתכם, הבו עצה ופלילה לבער ע"ז מהיכל ה', ואל תשבו לכם מנגד להחריש כבלע הקודש ח"ו, דברו נא עם המיסדים וההומכים דברי חן מענה רך, בנועם שיח במתק לשון. כה ראו על ככה, להיות לנו לפוקה, ומה הגיע אליהם להקים בעה"ק אכני נגף, וצורי ממשול, לפרוש רשתות לצודד נפשות נקיים, האם עוד לא בחנו חורבן הדה אשר יביאו בהי ספר אלו צרורות בכנפיהן, מהנסיון התמידי מכל מקום אשר נראו בהם נגעני בהים המטאים האלו אשר טכל באיהם, אחד מרבכה ישוב ויצא שלם, עם אמונתו לה' ולהוה"ק, והי' לנס, יראו עליו באצבע, פלוני נכנס ויצא שלם, וככה אלפים מנפשות ישראל נלכדו ונשחחו (אפי' אבות הבנים הלומדים בב"ס השחיתו דרכם כו"כ), ואם בכל המקובות אי אפשר לגדור גדר בזה, הוא מטעם סבות נודעות (ועב"ז נמצאו צדיקים וישרים בכל אהר ואתר, המוסרים גפושם להרחיק בניהם מפתח השקאלעם כממח"י קשת, לבלי יצא ח"ו פורק

עול מזרעם) וגם תקות פרנסה מטעת לב האדם להעבירו ח"ו, (ובאמת מטעות הוא בידם, כי הננו רואים בעינינו אלה אשר לא ידעו כתב ולשון גדלו והצליחו במסחרם, ואשר לכדו לשונות זרות יסבבו בשוקים מחוסרי לחם, כי ברכת ה' היא תעשיר ולא פעולה אדם) לא כן פה בקודש, ה"ל חפשים אנחנו מכל אונם ומכריח שיכריח ה"ו לזה, וגם אין שום תקות פרנסה שיצמח מזה, בעיר חרבה ושטמה, לא מקום מסחר וקנין כנודע, והעני החסר לו לחם חוקו, גם אם יצפצף ויהגה בשבעים לשון לא יספיק לו לשבוע רעבוננו, ורעבון נפשות בני ביתו, ולמה יחפצו באלה להשריץ שריצתם בקודש :

לו חכמו ישבילו זאת. לפור הממון אשר יאספו על הבורות הנשברות האלו, לחצוב להם תמורתם בארות מים חיים אשר לא יכזבו מימיהם, להחזיק בנ"י, לגדלם לתורה ולהביאם לתכלית השלימות, והישרת המדות תורת ה' המיטה משיבת נפש, כי אז הו' ירושלם עה"ק לשם ולתפארת, והמייסדים והתומכים מאושרים בעוה"ז וזוכים לחיי ער בעוה"ב, העיר הקדושה היא תקות התבל, לב הארץ, מקודשת לשמים לכל אשר יקדיש ימיו לתורה ולתעודה, וכה הו' מתנהג מיום הוסדה, דור אחר דור מאבותינו ורבותינו זיע"א, ואחינו שבגולה הם מחזיקים בירי אחיהם יושבי הקודש, להמציא להם מחיתם ופרנסתם, ובזה כל ישראל יש להם חלק במצות ישוב הארץ, כמאה"כ כי רצו עבדיך וכו', ואשר לא יחפוץ ברעיון הזה, מה להם לאחינו שבגולה לטרוח עבורו, הלא כל העולם פהוח לפניו, יבחר לו מקום כרצונו, הכי זו היא מצות ישוב הארץ לשבת בירושלם ללמוד לשונות וכדומה? האין די כתי ספר בחו"ל, לבא לממא את הקודש? להכניס צלם בהיכל ה' :

הלא תדעו אחב"י, רבות תלאות עברו על ראשינו, הרבה מלחמות נלחמנו, כל מה שהו' בכחינו לעשות עשינו, והו' הצילנו מידם, עד עתה זה מקרוב, גברה יד האויב בעוה"ר, הקימו שקאלעם, פתחו בתי ספרי טנות ואפקודסות, יארובו לצודד נפשות בכל פנה וזויות, אין כנו עוד כח לקום מעצמנו, אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים, לכן עליכם הרי ישראל, עליכם מוטל החיוב לצאת לישע אחיכם, להצילם ממות ואבדן עולם ח"ו, פקוח נפשות

ממש, דמי אחיכם צועקים אליכם מן האדמה אדמה הקודש, הכינו עצמיכם לתפילה, ולמלחמה נגד צוררי הדת, המבקשים להשמיד שם ישראל ח"ו, ואת הטועים הנגררים אדריהם בבלי דעת (ע"י כתבי פלסתר מחופה כיפוי מליצה והגיון, אשר הפיצו הפוחזים, וזו היא כל מלאכתם ומעשיהם, לפטט בדברי רוח, במכתבי עהים וכותבי דברי הימים), את האנשים האלו למדו דעת, השכילום, הבינום, מה שיבקשו לעשות לטובת ישראל, כוונתם רצוי' ומעשיהם אינם רצויים, מוטעים הם, במה שיאמינו לתעתועי הריקים והבליהם בטוחים אנו שימוחו בהם, וידרשו טובת הקודש טובה אמתית, המביאה לתכלית השלימות, לקרב גאולת ישראל, ונכלח להם כי לכל העם בשגנה:

חזקו ונתחזקה בעד עמינו וערי אלוקינו, עשו גדר לתורה, בנו חומה סביבת ירושלם, לכל יבואו עוד פריצים לחלל את הקודש ולטען היות לזכרון התלאות הרבות אשר מצאתנו, הננו להעתיק האיסורים אשר גזרו גאוני אה"ק קדושי ה' אשר לפנינו זיע"א והכרוזים שהוכרוזו בקודש:

ועתה הנה כולכם בית ישראל הכו נא דבר ועצה הלום, והזכו לראות במהרה בנין אפריון ע"מ ועה"ק על תלה בנוי' אכי"ר:

יעקב יהודא ליב לעווי רז"ד בנימין באמ"ו שמוא ז"ל שהי' אב"ד שלמה זלמן ראם רז דו"ע בק"ק סטופצי

בנימין דוד ווילנר דיין יצחק אהרן מלפנים מ"מ דוואקאמיר פנחס בן מו"ה מענדיל הכהן זצ"ל. יודא יודיל ארי' ליב בהמ' עוזר ז"ל

אברהם אליעזר מינצבערג. רז חיים דוב אכ"ד מפעטריקאוו מרדכי אלעזר בה"ק מוהר"ד. רז משה בא"א מו"ה יעקב סלאמקי

חיים יצחק בעהם מקראהל יצחק בהרב מו"ה יהוד' ליב כהנא ז"ל זאב במו"ה משה הלוי ז"ל

חתן הרה"צ ר' יצחק דוד זצ"ל נפתלי הערץ הלוי רז דיפו ישראל איסר בר"מ הלוי מאיר מייזיל מחאסלאוויטש

אלעזר כהנא שפירא אבא מהוראדנא אברהם יעקב שאבאצקי שניאור זלמן בהרה"ג הצ' מו"ה אלי' יוסף ריבלין ז"ל

שלמה לוריא, יצחק צבי צעלניקער ירוחם טייטעלבוים מטורני

שמואל מוילנא	אלימלך פערילמאן
משה נחום בר"מ ז"ל וואענשמיין.	מענדיל מוינעשמער
מיכא ברוך בא"א מו"ה דובער ז"ל.	דוד יולים
אברהם יצחק במהר"מ ז"ל	יצחק ווינאגראד
שלמה זלמן בהר"ן ז"ל	יעקב ב"מ בלומענטאהל
יעקב דוד בהרב ר' ישראל איסר	יוסף חיים זאנענפעלד
ז"ל ספעקטער	טובי' ארי' גארבערגער
יהושע צבי מיכל בהרי"ק נ"י	יעקב קאפיל בה"ר מוהר"א זלה"ה
אברהם אלמער מקעשינאב	ישעי' אורינשמיין
זכולן חרד"פ דיין	אלי' יוסף ווינאגראד
משה אליעזר דן בהרלב"ג	ארי' ליב מביאליסטאק
דוד צבי שלמה בהרה"צ הק' ר' אליעזר מנחם זצ"ל	

ו.

ו"ל המכתב הנדפס בקונטרס בצדק ומשפט עם הסתק מכתב-בל הג' הגביר וכו' מ"ה
 עקיבא לעבן מאכט"ד נדפס בשנת תרל"ג לפ"ק

בעז"ה ח"י טבת שנת בצדק ובמשפט לפ"ק
פעה"ק ירושלים תובב"א
עת צרה היא ליושבי ירושלים.

ולה' הישועה.

יצא חתן מחדרו, וכלה מחופתה,

בשפל קול התחינה, באנו לחלות פני כ"ק אחינו הרבנים המאה"ג
 אשר יראת אלוקים נגע בלבבם, באמ"ת לאמת"ו יושבי
 על כרדין, בכל אתר ואתר, ולכל גודרי גדר ועומד, בפרץ, מאחב"י
 כי יקומו לעזרת ציון, לעזרת ה' בנבורים:
קול ענות חלושה נשמיע במרומים, על פלוני, אשר נטה קן, ולא
 השיב ידו מבלע, לבטל תינוקות של ב"ר הבל שאין בו חטא
 ולהעמיר בהי' ספר (ש,ק,א,ל,ע,ס) בירושלים, ופשט מלפיה, לכנותם
 בשם ב"ה"י "י"ה"ו"מ"ים, או בה"י אומנ"ה, ולא שב מפני כל,
 אחרי השוכות רבות הוכחות, ובא בזרוע לאכול בקצה המחנה,
 להצית אש מחלוקת בציון, כי היטה אחריו (בנ"א) למען בצע כסף,

ועל פת לחם יפשעו ומשתחויים לאגורת כסף, והשוחד יעור!
לנופת תטופנה שפתי זרה, לפתוח להם פתחה של גהינם ר"ל, להגביר
חילם למען יעיוו כל,

ואחרון הכביד כי מחדש היטה אחריו גם את לבב גבאי
אמשטרד"ם ע"י קבלת לה"ר אשר גרם להחריב בית
אלקינו בעוה"ר, וכ"נ סביב רשעים יהלכון אשר חוץ למחנה מושבם
ונספחו לבית יעקב לשאת ולספחת, ד' ירחם!

בוציאי ריבת הארץ רעה, כי בנות ירושלים יתחרון את המיסינעדיו
ושארי מקומות פרוצות והדברים האלה שקר הם, שקר
ענו בנו מעיקרא, מכל כוללות אשכנזים הי"ו, לא נמצא אף א', זולת
אלה הבאים מערות הארץ מאלכסנדריא של מצרים, אשר כפרו בה'
לחלל שבתות בפרהסיא בעודם שם, וכל יושבי מצרים היריאים,
יברלו מהם וירחיקו מגבולם, ובכואם לפה יתחברו את המיסינעדיו,
ומכנים עצמם בשם יהודים להעלות חמה, ולא יתערבו את היהודים
בפעה"ק כלל, וכי? למענם ייסר בית מכשול כזאת בעה"ק, אשר
על ידם יתקלקלו נערי בני"י בהתערבם אתם, מי ידמה מי ישקיט
ומי ינוח לזה, ובקשתינו אמוצה מרוזני אמשטרדם, כי יגלו נא את
האנשים מוצאי הריבה, ויוכיחו לנו לעינים, אם לא יבושו ויכלמו
לענות סרה ושקר בפומבי, זאת לא זאת יכתבו לאנשי סודם כי
יפרשו שמות הפרוצות ואביהם והם לאל ידם לגדור הפרצה הקזה
בכהבם למנהלי הקהלות כי לא יתנו להם מתרומת צדקות, כאשר
בן עשו תמיד בכל עת עלה על מחשבות איש להקים בית כזה
בירושלים, זאת היתה התראתם, זאת לא זאת וגם אחרת, לו כדבריהם
בן הוא הלבעבור יחידים פורצי גדר יעשו הסכם בהתרת כל
הרבנים לעשות בתי און כאלה, להעמיד סמל הקנאה בהיכל ה'
לעולמים בתוככי ירושלים הובכ"א, להשבית עולל מהוץ ויונק
מרחובות קרי', שומו שמים על זאת, אי תורה! ואי מצות! אדרבה,
עליהם מוטל חובה, לעמוד בפרץ לגדור כל פרצה בתוככי עה"ק,
ושבח לר' כל כוללות האשכנזים נקיים הם,

ופליאתינו רבה על הרב הגדול הזקן המופלג כו' מו"ה עקיבא
לעהרין נ"י, אשר עד כה הי' הוא ואחיו הרב הצדיק
מוהרצ"ה לעהרין ז"ל, מהעומדים בפרץ לגדור פרצת ירושלים, ובחזקה

יצאו להלחם נגד כל הקמים עלינו בנפשינו, על כל העולה על מחשבתו מחשבת פיגול כאלה, וזה ימים אחדים כתב הוא בעצמו ובכבודו במכתבו מיום ג' כ"א אלול תרל"ב, וז"ל אות באות, טוב מזה שלא תזרע ההוראה ההיא שמה כלל, ולא תצמיח קמשוני, אירופא, ולא יעלה כל עשב מסוכן להביא מות בסיר אמונתינו המהורה, ובאתרא דליעול חבמות חיצוניות, ליעול ש"ם ופוסקים, וכל הנכלל בתורת ד' תמימה, להשאיר שמה פליטה בעד כל בני הנולה, ולתת פתח תקוה, כי מציון תצא תורה כבימי קדם, עכ"ל
אות באות,

לזאת באנו בקידה ובהשהחוי' ניכח מעכ"ק, כל גדולי ארץ וכל תופש קסת ואשר בשם רב ומנהל לערתו יכונה, לחוס עלינו ועל נפשינו ומפינו וזרעינו וזרע זרעינו עד עת קץ לצאת לקראת נשק' מלחמת מצוה, מלחמת חובה, נגד פלוני, איש איש כפי יכלתו וחכמתו ויראתו, עד אשר יסיעום מכחשבתם הזרה, וגם אנחנו מפה לא נחריש ולא נשקום, כי עם ד' אנהנו ובקודש נשב, אחורי בתלינו כתל המערבי וקברות המלכים מלכי בית דוד ואבות העולם נביאים שופטים הנאים ואמוראי', עליהם נזעק מרה כי לא יתנו דמי להם עד אשר יראה אות משמים להפיל את כל הקמים עלינו במחשבת פיגול כזה, ואם בכל אלה לא נושע אזי נגזור צים שלושת ימים לילה ויום ונקרא עצרה ונוריד את התיבה לרחובה של עיר ונשים עפר על ראשה ועל ראשי כל הקהל ונזעק במרה כי קשה גזירה זו עלינו משריפת בית אלקינו למען לא ימחה שם ישראל חלילה,

ואם כי אמת הזהירו הז"ל ואמרו אל תאמין בעצמך, וידענו גם ידענו כי העניות שוררת באה"ק עד למכביר ורבו נפוחי כפן ואשר עולל למו עוללים שואלים לחם ואין, ואחז"ל עניות מעבירין האדם על דעתו וע"ד קונו ויש לחוש כי בשבת הפרנסה ישתררו עלינו לאכול בעם דל להטותם אחרי בצעם ברצי כסף ובמחונות כוזבות, ויפרשו רשת לקבץ חתימות כי יסכימו אתם, וטוב טוב פעלם, לזאת מן המודיעים אנחנו כי לע"ע ת"ל בולנו

ונקיים כולנו צדיקים אין בנו נפתל ועיקש, מוכנים לקיים פשוט
כמשמעו בכל נפשך ובכל מאורך, ואשר ח"ו ח"ו יצא מן הכלל
יחיד הוא כאו"א לבדו נתפס בצערו הוא, והרי דבריו בטלין מעתה
ומעכשיו פיגול הוא לא ירצה :

במחוננינו חזק ואמיץ בלבבות אחב"י הנאמנים וצדיקי' המחזיקים
בידינו מני אז, כי לא על קומב זה יהזיקו בידינו
כוונתם במח לשם שמים למען נהגה בתור' ד' לתירה ולהעודה, למען
בזכותינו יקומו בגולה, ואין כוונתם להוביל את בנינו ובנותינו
לבאר שחת להשפיקם בילדי נכרים חלילה, ובמח יצאו להלחם
אתנו לטובתינו נגר כל הקמים עלינו בזרוע, והר ציון תהי' פליטה,
אנא אנא, יהנו מקום לדברינו והשב ישיכו לנו תימ"י על דברינו
זה מכל איש ואיש אשר עשה למען נדע.

החתומים המה אלפי נפשות לדיקים הבוכים במרה יושבי עה"ק ירושלים תו"כ, וכל חלוצות התייב,
הביעו ורלו את אשר עשו גלוני וגדולי ולדיקי' אונגערין גלילי' אשר ילאו לעזרתנו במכתבים
הנדפסים ומהם תרלו וכן תעשו (כן היה נדפס כשנת תרמ"א לפ"ק)

ז.

ויל' : המכתב מן הגאון דכריסק זיל' שנדפס בשנת תרמ"ז פעה"ק ת"ו

מכתב גלוי

קול שועת אנשים גדולים בתו"י המצוינים בירושלם תוב"ב עלתה
באזני איך שיצאו מתפרצים בעם מעבירים קול לאמר אשר
החרם שגזרו גאונים הקדמונים ז"ל על כל היושבים בקודש שלא
למסור את בניהם לשקאלעם, ויאמרו המתפרצים כי עתה הוקלש
ח"ו החרם, ורבים מקלי' הדעת נאהזים בחלקלקות לשונם, לכן הנני
בזה להגיד מפורש אשר החרם הוא בתקפו ועזו, כן על המורים
והמשגיחים והמחזיקים והמסייעים, כן על הילדים ואבותיהם בל
איש אשר יזיד לעבור עליו אפי' כקוש"י ורבצה בו כה"א שגזרו
הגאונים הקדמונים זי"ע בארור ונח"ש ואין לנו כח לבטל החרם
החמור הזה שנעשה לקיומה של תורה ומחויבים אנחנו למחות
בכל עוז בידי הזדים הארורים המתפרצים, וד' יבער קוצים מן
הכרם, וכרם ב"י ישענו בקרן בן שמן וירום קרן התורה בב"א.

יג

ובאעה"ח היום יום ה' מו'מ ער"ח מנחם אנ הרמ"ז לפ"ק בתוככי
ירושלם עה"ק תוכב"א.

משה יהושע יהודא ליב בהגאון מו"ה בנימין זללה"ה

ה.

ב"ה.

מכתב גלוי

לכבוד הרבנים הגאונים. תופשי התורה וראשים ומנהיגים.
די בכל אתר ואתר. שלמהון ישנא. וביחוד לכבוד

שימו נא עין על הגליונות הנדפסים הרצופים פה. וכפ"לם הכונתם
ישקלו כמה מאושרים דרכי מאורינו ומורינו אשר עד הנה
הוקמו על כס"ד לגרור פרצת פריצי עמינו כמה נאמנים הם הצופים
הישרים האלה המזהירים לבכתי תעות אחי ההבל. וישמרו צעדנו
מהלכר ברשה המתהפשים כמעטה חמלה ונדיבה ואורכים לציד
השב"ר ובחורי חמד לפקוח עיניהם במחשכי ההשכלה להשביעם
אשכלות מרורות ולולי השומרים הנאמנים האלה המטיפים קול נעים
תמיד לא יחשו. להזהיר את העם. לא הי' נשאר שריד ח"ו זה
בשלשים שנה אשר יארבו העורכים האורכים לבלע נחלה ד' בקודש
והגאונים ות"ת והצדיקים אשר בקרבנו נלחמו תמיד נגדם במלחמת
חנופה. מי יוכל לשער התלאות הרבות אשר סבלו גאוני וצדיקי
א"י בחרפם נפשם להגן על שארית ישראל. וד' הי' אהם לבכתי
נהון את הפושעים לפרוץ גדר כחומת תוה"ק באה"ק אפילו
כחוט השערה :

אבל זה כשמונה שנים אשר בעוה"ר שלטו ירי זרים במקצת ע"י
רוב החנופה אשר גברה בעו"ה (והמקום כביכול בגלל החנופה
השיב אחור ימינו) ויותר עוד זה מקרוב אשר יצאו עזי פנים בגלוי
פנים ממש וחוצפה כלפי שמיא. מהם בכתבי עתים לקרא קול
הותר האיסור. הותר האיסור. ומהם אשר העיוז מצח בעה"ק ליכנס
לבית התורף ממש להיות מורים ומשגיחים ורוח הטומאה מסיעהם
לפתות את דלת העם קלי הרעת למסור את בניהם לתופה. וכני

ציון היקרים אשר חשקה נפשם ונפש הוריהם לגדלם לתורה להגות
 בה יומם ולילה ישימו ללעג ולקלם ובזוים ומחרפים. בפה. ובכתב.
 ובדפוס. את הת"ח והצדיקים אשר בקרבה המחזיקים במעוז תוה"ק :
ועתה אתם דרי ישראל מי יוכל לראות בהשפלה תוה"ק ובזיונם
 של גאוני וצדיקי אה"ק. המרס תדעו כי בעוה"ד כמעט
 יצא מירושלם כל הדרה והפארתה. וקרן בוי' ומחרפי' הורם. שפחה
 ארורה ירשה גבירתה והתורה מונחת בקרן זווית כל המסביר לה
 פנים לשמצה בין הקמים. אם עוד מעט תתמהמהו והחרש תחרישון
 גאוני וגדולי הדור והיו צאן ירושלם האובדות מאכל לשיני הרשעים
 ח"ו ומיד מי יפקדו צעירי צאן הקדשים כבקרת רועה עדרו ?

קומו נא התעוררו נא עשו כל אשר בידכם אם להשיב התועים
 למושב או עכ"פ לחזקנו ולאמצנו באמרי פיכם. להשמיע
 כשופר קולכם לאמר. חוסו נא על העיר הקדושה להנחה לעבוד
 את ה' וגורו לכם מגדרות הקדמונים. כל הפרצו בה פרץ. כי הנחש
 מצוי בין הגדרות. וד' יגן על עירו וארצו והומת שלום יסובבנה
 ובשלומה יהי' לכם שלום. והוא יזכה אתכם ואותנו לראותה בבנינה
 בקרוב להמית שכם א' לעכדו באמת ותמים כעתרת הכערה"ח
 פעה"ק ירושלם יום א' ר"ח אלול ש' תרט"ז לפ"ק.

ונאם בנימין בא"א מו"ה שמואל	ונאם יעקב יהודא ליב לעווי
ונאם אברהם אבא יעקב שהי'	אב"ד דק"ק סטופצי
ונאם חיים יצחק בעהם מקראהל	ונאם חיים יצחק אהרן מ"מ
אב"ד מפיראסלע	בווילקאמיר
ונאם יהושע צבי מיכל בר"ק נ"י	ונאם משה אליעזר דן בתלכ"ג
ונאם יוסף חיים זאנענפֿעלד מאונגארין	

ב"ה ט.

ואלה דברי הגאון הגדול מהר"ם שיק זצ"ל כאשר נשא
 אם חייבים לשמוע ולקיים דברי פסק בית דין ועל בתי ספר שבא"י
 וקיים המנהגים כנ"ל וז"ל : ע"ד אשר נשאלתי ממנו ע"ד פסקי
 הדינים אשר נדפסו מחדש וכו' עד וזה לשון השיטה מקובצת
 בכ"ק פ"ג בשם המאירי והחכמים השלמים שכבר מלאו כרסם בשר
 ויין רצ"ל דתורה והתלמוד ויסודות מצותיה אין לך קרוב למלכות

יותר מזה ומותר להם ללמד כדי להשיב להם ולחוק הדת במסמרים לא ימוט לעולם עכ"ל וזה היה דעתי בענין דרשות בל"א אבל חבירי רבו עלי והסכימו שלא כדברי ומוכרח אני לקבל דבריהם באימה וביראה וחלילה לסור מדבריהם וגדולה מזו הביאו תוס' ע"ז דף ל"ו ע"א ד"ה אשר לא יתגאל וכו' בשם הירושלמי דא"ל שמואל לרב או אכול או אכתב עליך זקן ממרא וטרח עלי' ואכל עיי"ש, וגזרה ותקנה שתקנו לעשות סייג לתורה, החיוב הוא לאשרה ולקיימה מן התורה כדאיתא ביו"ד סי' רכ"ח וע' רמב"ם פ"ב מה' סמרים כל פרטי דינים אלו עכ"ל בשו"ת שלו (או"ח סי' ע') עוד כתב אשרי אדם מפהד משה"לען כראותינו ונשים לכבינו מה היה מפראג ופ"פ וברעסלוי ובערלין וכדומה שהיו ערים מלאות חכמים וסופרים שומרי התורה ועכשיו נתקיים בעוה"ר ואתם תלקטו אחד לאחד ומה גרם זאת ומי הוא אביהם אבות נזיקין השהלען והלערעדס הרישעים הפושעים אשר בילדי נכרים יספיקו. הם חרבו את כל נאות יעקב, ואם אמנם אין למדין מן הכללות ולפעמים יצאו מיעוטים נקיים, ואנו במדינתנו צריכין לזה לפעמים עיר ועיר כלשינם למען יכול להיות להם שאריה בארץ כשאר אוטנות (ומגורת המלכות) אבל בני אה"ק שנוסעים שמה רעבוד את ה' ולפחדו בציון — שוהלען הגורמים חטאים מי הוא זה אשר יוכל לדבר על לבם ולהסיתם שיעשו שוהלען וכו' וצריכין אנו לעורר אחב"י היושבים באה"ק שישימו עיניהם על הלימוד שלא יצא מקרבם דברים רעים שאומרים שנעשו בתוככי ירושלם ת"ו (שס סי' שי"ח) וע"ע בחלק יו"ד (סי' קס"ט) אודות שנוי שם ולשון וע"ע בקונטרס אחרון שם המכונה בשם דרך ימה באר היטב על הגדרים ומנהגים אשר הנחילו לנו אבותינו מימי קדם כמסמרים נמועים כללות ופרטות ע"ש באורך :

י.

ראשונים שמסרו נפישם על קדושת השם

ב"ה

...נפתת הבית הספר כלמודיות כאלו בקאזשעא:טויפל ע"י השתדלות הסר גראף קאמאנדא (יהודי) שתקבלו חכמי ישראל וכראשם היה הנאון החכם ה"ר יתחק עקוב (ספרדי) בעל שו"ת קרית ארבע ונכנסו לביתו של הסר הג"ל בשערות והחרימו אותו בתוך ביתו והיכלו וכהיות כי אביו תל היו אללו למחבר סביב מיד יקרא הסר התל ולקחו איתם למחבר ועל הס"י בעל

קרית ארבע שהוא היה בראש י"א המפלט ליתן אותו בחבלי ברזל ר"ל כי יידן זה כמו מעשה
החם ליכנס לבית הבר לדדות אותו קן בהיכלו — ומיד נעשה חסיפה רבה מפוסקתמה להבדל
להוליא חכם הנ"ל מבית הסורים ונגמר ביניהם כהיות בעש"ק חג גוסע המלך בולטאן יר"ה
לבית התפלה שלו בחוף הים והמנהג כאבר שב אז כל בקבה עומה להביא לפניו והשר הפנימי
מקבל אז בדרך את כתבי בקבות הללו למכרם ליד המלך יר"ה ע"כ העריכו מכתב בקבה
למלך לבקש ממנו על אותו חכם אשר רק בעד קבלת ה' נבאות לדתו עשה קן ונתקבץ המון
רב מאחב"י כאשר העריכו בקבה זאת עד אשר היה לתימה בעיני המלך חסיפת המון גדול כזה
כניב לו אשר אינו מן המנהג קן ובאל מיד לבר הפנים מה זאת וסיפר לו כי נתקבלו
כ"י כבביל חכם שלהם הנ"ל, וזה מיד להוליא חפשי — וכאבר בא ידיעה זאת להם הלכו אל
הרב שבמחה ובידים ותשבחות לבית הסורים והטירו את חבלי ברזל שלו ולקחו אותו על
בכמס ונבאו אותו בשמחה וביר לביתו לבגום — אמנם חת"כ יאלו עוד מחלוקות כבביל החכם
כי אהו תנאים אשר היו אהבני בר הנ"ל אשר לזה להחיר את החכם ורבים אשר עמו אשר
החויקו בחכם ועד שהיה חכם סגנה כי רבים יתלו פני נדיב וגו' בלא יפגם אחד מן כריונים
ככבוד הרב כבביל החכם כרחיבות ע"כ נגמר ביסע לא"י ובה ליכושלים והדפיס שו"ת קרית
ארבע שלו והון בו ג"כ ע"ד אותו חכם אמנם בא ע"ג אל שרי מלוכה להבנית על אשר
מדפיס בלא יכתב מרוכות על אותו בר ולפגום ככבודו והי' משומר כל דך שלו מן לעמוד מיוחד
אשר פיר בשדו מכ"מ מן הגדפס בעיני זה כו"כ תבוכות יכולים לשער עד כמה היה כרזו לקרא
קבלת ה' נבאות ואחרי שהדפיס שו"ת הנ"ל נסע להבדון ת"ו ובה מנוחתו כבוד וזיע"א
(קן שמענו מאנשים חמישים ומפיו הק'?)

יא.

בעזה"י.

השקפה כלליות.

ישמעון הנכונים נישכילו הבנים ככ' זכור ימות עולם בינו שנות
דר ודור להבין ולהשביל סיבות השתנות דור ודור הלא
לדעת מה ראו על ככה במעשה אבותינו ורבותינו באשר הקדימו
מני אז נעשה לנשמע — לגרור גדר ולעמוד בפרץ — ולקיים ככ'
צופה נתתיך וגו' כי ראו למרחוק חכם עדיף מנביא ועתה כאשר
יראו השתנות דור ודור ידעו עד מה הדבר מגיע עד לדרך הגוים
ההם ומי אשר ידע מעמד כמה מדינות לפני ארבעים שנה עד
עתה נבהל הרעיון מקומות כאלו אשר היו מלאים תורה ויראה
עם כל בניך למודי ה' ברום המעלות ובישיבות רמות כאשר נפתח, זה
פתח חמאת לפסל לעויות בקמן החל ובגדול כלה — עד אשר
נעשו כמדבר שממה מו"ב עמים בבנים בבנות עם בנות ישער בני
גדה, רבנים כופרים, שוחטים פסולים, וכמהפכת מקצה אל קצה טן

אלה תולדות תורת גוים, וכעין בימים קדמונים היו נביאי אמת נגד נביאי שקר כן לאחרונים חכמי אמת כנגד חכמי שקר והאמת עד לעצמו וחכם עדיף מנביא (נ"ז י"ז) ככ' וידעו כי נביא היה בתוכם אשר הזהירו אותם למען אבות לא יאכלו בוסר ושיני בנים לא תקהנה ואם גם כנגדם ישנו וישנו נביאיך אשר חזו לך שוא ותפל, ונביאי שקר רבו על נביאי האמת, אך מי אשר בוחר באמת מבין את האמת ומבין אשר אלו חנפים הניגעים בדבר לטובת עצמן דורשים כדי להשיג במרכבה שלהם כבוד וממון להם לדורותם — ורוח הזמן בכנפיהם לגבוה עוף כמרעיתם וישבעו, לילך אחרי הבעלים כמו נביאי הבעל כאלו אשר היו מלאים זימה וניאוף — זנה ומינות דמשכי עד שאול ואכרון ר"ל — ומהיכן התחיל היצת"ר, אך ורק לדבר עם חנה, כי אם היא בידו אז גם אדם בידו להטותו אחריה עד נמשך מעצמו כן מתחיל בכנות שער — ומן בתי ספר לבנות — להביא אל שוחה עמוקה פי זרה לעלוקה שתי בנות הב הב נקראו — ולאלו נדמה היצר כחוש השערה ומתחיל בשערה אשר יצאו הנשים מגדלי שער והרבר בעצמותו גורם מלבד קלות הראש שבו כגמ' (יומא מ"ז) שנה זכות נורם לבנים טובים וכזוה"ק (פ' נשא) אשר מרעיש עליהן וע"כ אם אבות יאכלו בוסר אז שני בנים תקהנה ויש להם צער גידול בנים וגם בנים משחיתים ר"ל אשר הם הן גרמו לעצמן, וחשש גדוד בעת מבילתן כי לא יכלו לעשות חפיפה בזאת עד שלא יהי' שער רבוקה זה בזה, כ"ש, ופן תצא שער למעלה מן המים וכאשר בשביל זה לא הניח מרן החת"ם לילך למבילה בלא שבכה לבעלת שער כנודע [ואין לדמות כן ספרדיות, הא'] הלא הכל יודעין כי מנהג ספרד ואשכנז בהלכה אין דומה זה לזה ואם אשכנזי אוכל אורז בפסח הוא פשעי ישראל משא"כ בספרד ואיכא משום אל היטוש תורת אמ"ך וגו' כגמ' (פסחים ל') וגם אין לדמות אם אמרו בזיוזין יאמרו באינו זריוזין וגו' כגמ' (בילה כ"ז) בספרד מקפידין על נקיות וחפיפה יתרה במרחצאות שלהן משא"כ במקוה בפרט בא"י במקום שאין מעיינות וכאשר הם בעומק בלילה אצל נר להשניח על הרים התלוין בשערה — מי זה הוא אשר ריח יראת אלקים בלבו אשר לא יחוש לו על הנוגע לחשש איסור כרת כזה ר"ל — אשר נוגע לדורות — וגם מלכושי פריצות ושחץ

(מלדע) הן הן סרסורי עבירה בכל מקום כמו שאמרו דין דידי
הוא (מדרש ויטב) אך בא"י ביותר אם בכל מקום גורם לו קנאה
ושנאה של אה"ע ופריצות מכ"מ שם עושין כן עשירי עם משלהם
וישמן ישורון גו' לא כן בא"י אשר לרובו מן האמפסוף ומן הצדקות
יש בזה חשש גזל רבים המכריע על כולם — בי המקבל צדקה צריך
להתנהג בהכרחיות, ולא במותרות, מלבד הפריצות אשר בו חזקה
הגוי אשר בקרבו — ואל השאל מן כה פלוני לפלוני בה גהלי
הקדש אם מתנהגות כן מה נעשה כדור אשר נתקיים בו בעתה
בן מנבל אב בת קמה כאמה זכו' אם האבות כאשר התעוררה
מורת רוח ליצחק ורבקה ולא יכלו לחושע עצמן קו"ח בדיניהן אך
כל אשר כידו לעשית מחויב לעשות כגמ' (סנת ג"ה :) ולהעיל
ביתו וזרעו אחריו למען ושמרו דרך ה' וגו' והלא גם המן עמר
להיות כל איש שורר בביתו בלו מה נסכתי ספר לבנות המושבות
הן הנה בתי קבר ר"ל ותולדותיהן יהיה נכרים ממעוזי הימים,
איך הם עושים כמעשי ידי בני ארום האומרים ערו ערו עד הסוד
— ואין אנו מדברים מן כאלו אשר להם פורים אנשים לצענות
כתולדה הנאספות להם ואשר כיוצא בהם אין מציחין גם אצל
נכרים במקומות נקיות וכו"כ מעשה נראות אשר כבר נשמעם
ונודעים על פני הכל מן ניאף מן בני מורה ומורה כאכל אשר
מסיתים עד שנתפתו לזנות — ואין אפוטרופס לעריות — גם באשר
נעשין ע"י מלמדת בלא תערובות אנשים ונשים אך כאשר אין מלמדת
להן שחוק וריקודין ולשונות לדעת לקרא ספרי חשק שלהם בנידע —
אין צריכין עיד להתפתות כבר הוסיף היא וסודרת בגלי ים מחשבת
זרות, לא התאוה עוד לבנים כאברהם יצחק ויעקב, מה לה ולהם,
כ"א חשוקה וכרוכה אחרי אלוף מן אלופי עשו ואחרי בני פרץ
לפריצתם ואלו תולדות בני מרי — וכי הדבר אמה לה בגדלותה
מן פתחי נדה, געלה נפשה בה, למה לה וספרה לה, כאלו בכל
מקום היו בלי משחית אשר השחיתו את ישראל בכל מן שבותיהם
מה גם בא"י חמאם בכפלים ונלקו בכפלים הן ברוחני הן בגשמי
כי בכל מקום אם גם נזרו אחור בו ברוחניות אך היו עושין כן
להועלת בגשמיות כרי להתפרנס בו ועשו כן כמושבותם כמשפחתם
אשר משגיחין עליהם, לא כן בא"י רוכם עניים ורובם גרים

גרורים ובראשונה כאשר נהגדלו בדרכי אבותם אשר סבלו כמותם
עמהם סלופדה בצניעות וצמצום וכן היו פשיאין כולם סמוך לפרקם
כאשר למדו פאבותיהם נשאו בעול עמחם כאשר ראו בן עשו דור
אחר דור בסבלות ועבדות — ואמונהם שמחתם, פחגים ומועדים,
לא בן עתה כאשר מצודתם פרוסה ולא לחנם מזורה חרשת לאלו
פגות עניות והזמות כאשר נכנסין בבית הספר למגפת תופנה
כדרכי חיצה"ר אשר מסית בהחלה עד אשר הוא נעשה המלאך המות
בספר ר"ל אחרי שהלמדנה שהוק והקוד וליך בגדולות בדרכי
העמים ולאבול מעץ הרעם למען והפקחנה עיניהם וראו כי ערומות
חם ואת ערום ועיניה כן מי יקח שוב אותן כאלו אשר מבקשת
גדולות — הליכן חסגו כאלו אם לא בערי הפרוות ע"פ לרוב
כאשר כל נקח אשר הישא חן בעיניהם נשלחת לחו"ל ולהיות שם
במחלת (נפחיתאמק. גו') זכרחם בגוים החם — לזנות לחילל
שבת ולפשידה (וכאשר כבר כו"כ אשר נשאו למורים והמירו)
והערפו בגוים וגו' פי באו או לכפירה או לניאוף ועד אשר הדפקנה
הצרפתי ועד כי עכף ופגלו כאחרית גוים ציה ופדבר שממה —
ואלו ונשארים לבית עקב הן לשאת ולספחת וכארם בלבנון
ובדרכים פאלו דמים לבנות ציון אך לא יועילו אוצרות רשע לא
זי דרך ולא זו ערד כי רק בודכים פאלו באו עד כי בא סנחרב, ר"ל,
חללא גם בכל מקומות סאשבוזיהם ואת המרשעת היא הביאה את
כל הרשעת שבעתם ואת הסגפה אשר תיגוף בכל העמים לארסותם
ע"כ השמר לך ושמוד נפשך מאוד כי יושב בשמים ישחק מאריך
אף ונבז דלית (כ"ק ג') אם מן הכלל או מן הפרט איש לא נעדר,
ובדרכים כאלו רצונם לעשנה ישוב א"י בתמי' ואם גם בהתחלה
סצליח אך הלא יראו פופם וכמו שהיה לראשונים אשר לא שמעו
לנביאי אמת בן לאחרונים אם לא ישימו על הלב לשוב ולילך
בדרכי פשרים ככ' והיה אם שמוע תשמע וגו' ויברכך ה' בכל
אשר תעשה אם לנלאכה או עם ואספת דגנך אך ורק בדרכי
ישראל התמימים ועם כל בניך למודי ה' — ורב שלום בניך (כיר"א).

בעה"ת

קומי אורי כי בא אורך וכבוד ד' עליך זרח (ישעי' ס)

ס פ ר

קומי אורי

תוכן הענינים

לחזק איש את רעהו ולאחיו יאמר חזק לעבודת
הבורא יתברך, ויצילו איש את רעהו ממדיחים
ומכשילים, ואזהרות רבות ודינים נחוצים שרבים
נכשלים בהם.

נסדרו בעזרת השי"ת על ידי

הק' שמואל בן לאאמו"ר עזריאל יחיאל זצ"ל
בעהמ"ח ס' דעה ודבור, חומת הדת וזוהר דעת

כי טוב לי אז מעתה (הושע ב)

המשכילים יזהרו כוזהר הקיר ומצויקי הרבים פכוכבים לעולם ועד (דניאל יב)

ואמרו לא אישי הראשון ולא תמצא אותם וכקשרם ולא תשיג אותם כשארם ולא תסארי את שארם

ה ס כ מ ו ת ה ג א ו נ י ם

לכבוד הרב הגדול בתורה וביראה טהורה, אוצר בלום, נופך ספיר ויהלום מאיר עינים כש"ת מו"ה שמואל רובין שליט"א

מכתבו היקר לנכון קבלתי ובדבר ההסכמה שביקש ממני על ספרו היקר שמוציא לאור הנה בעניי לא הגעתי לידי מדה זו להיות שר המסכים, וידעתי מך ערכי, אולם ספריו היקרים שמלקט ניצוצים ואורות מספרים קדמונים של רבותינו הגאונים וקדושים המפורסמים בעולם, להעיר לבות בני ישראל ולפקוח עינים ולהוציאם מאפלה לאור גדול אין צריכים לשום עדות והסכמה כלל, כי האמת עד לעצמו ובפרט כי כבר אתמחי גברא ואתמחי קמיע מגאוני וצדיקי דורינו שליט"א, אשר מרבים לספר בשבח חיבוריו היקרים, ומה מני יהלוך, ולא באתי רק לברכו ברכת כהן הדיוט שחפץ השם בידו יצליח להיות ממזכי רבים ולהרים דגל התורה והיראה כרצונו הטוב וכחפץ ידידו החותם בכל חותמי ברכות.
סערדאהעלי, ד' ס' ויצא תרצ"א לפ"ק

הק' אשר אנשיל כ"ץ חו"פ ק"ק הנ"ל

ב"ה יום א' לחדש טבת שנת תרצ"א פעיה"ק ירושלם ת"ו
שלום וברכה למע"כ הרה"ג המפורסם וכו' מוה"ר שמואל רובין שליט"א מיהאלעוויטץ

אחדש"ה מכתבו הגלוי מיום ד' וישב הגיעני לנכון, והנני לחזק את ידיו להוציא לאור את ספרו החשוב „קומי אורי" לקוטי אמרים לחזוק התורה והיראה, וכבר איתמחי גברא בחבוריו החשובים אשר הוציא כבר לאור. יזכהו ד' לזכות את הרבים וכל המסייעים לו יתברכו ברוב ברכות ושפע שמחות ויזכו לראות בהרמת קרן התורה והיהדות בב"א כעתירת מכבדו כערכו המחכה לישועה קרובה.

יוסף חיים זאננענפעלד
רב ואב"ד למקהלות אשכנזים
בעיה"ק ירושלם תו"ב

בעזה"ת. יום ה' וארא ר"ח שבט תר"צ לפ"ק.

שלום וברכה מאלהי המערכה לאשרי שלו ככה ה"ה כבוד אהובי תלמידי הרב המאוה"ג זית רענן מעוטר ומוכתר במעלות נכבדות תרומות ונשאות חו"ש מרגניתא טבא פאר והדר כש"ת מו"ה ר' שמואל רובין נ"י ויזרח, ויזכה לכ"ט סלה.

יקרתך הגעני ושמחתי מאד שזכית להוציא לאור ליקוטי אורות פנינים ומרגליות, אמרות טהורות לחזק הלבבות, לאמץ ברכים כושלות להישיר עקלקלות ולהשיב אמרים נכוחות — והנה הגם שספרים כאלו אין צריכים להסכמה, ובפרט הלא ידעתי מך ערכי מלהיות שר המסכים, ומה מני יהלוך, ועוד קאמינא הלא כבר אחזוקי ואתמחי גברא בחיבורך הקודמים מלאים יראת ה', ולא באתי רק לעשות רצונך הטהור בשורות אלו, ותקבל נא את ברכתי על שטרחת ויגעת לאסף ולקבץ מספרים קדמונים ומדעת קדושים וטהורים אמרות קודש, שיעשו דבריך רושם בלב הקוראים בספר הזה לעוררם ולקרבם אל התורה ואל העבודה ואל דרכי היהדות, וישר כוחך וחילך לאורייתא, ויפוצו מעינותיך חוצה, ויהיו דבריך נשמעים לעבודתו ית"ש, וה' ברחמיו ירום קרנך בכבוד.

כאו"נ אוהבך אהבה נאמנה דוש"ת וטובך, המצפה לישועת ה' בקרוב.

הק' שמואל דוד הלוי אונגאר

אב"ד דקה"י טירנוי יצ"ו

בשם ה' ובעזרתו ית"ש ועש"ק ויגש תר"ץ, ווארשא.

לכבוד ידידי הרב הגדול בתורה וי"ש אוצר בלום, ערוגת הבושם
וכו' כש"ת מוהר"ר שמואל רובין שליט"א.

אגרתו האיר מול פני, בו מבשר ואומר כי ינופף שנית ידו
להדפיס ספרים חדשים בעניני אמונה ויר"ש, וכמעשהו בראשונים
הראה פרשת גדולתו בתורה ועבודת הבורא ית"ש, כן תחזינה
עינינו בקרוב בספריו אלה, אמרתי לפעלא טבא, יישר חילו ותהא
משכורתו שלמה מאל עליון, יחישו להביא הברכה לתוך ביתם,
ויתענגו מצוף אמריו מלאים אמונה, חכמה ויראת ה' היא אוצרו
הטוב, יכנסו בלבות אחב"י, ישמעו ויקחו מוסר, ומגודל הטרדות
וחסדון בריאותי ל"ע אקצר.

ידידו

צבי יחזקאל מיכלזאהן

בועד הרבנים דפה

ב"ה

הנה יד שלוחה אלי מכבוד ידידי הרבני החסיד המופלג בתו"י ותיק ועושה חסד כש"ת מו"ה ישעי' אשר מענדלאוויטש נ"י מברוקלין יע"א, אשר נדבה רוחו אותו לאדפוסי אדר"א הספרים אשר חיבר כבוד הרהצה"ק כקש"ת מו"ה שמואל רובין הי"ד ממייהאלעוויץ יע"א, זי"ע ועכי"א, הוא הגבר הוקם על, שהקים עולה של תורה ועבודת ה' תמימה, היה תלמיד מרן הגה"ק רבן של ישראל כקש"ת מו"ה שאול בראך זי"ע, עוד בימי שבתו בקראלי יע"א, וגם תלמיד הגה"ק ציס"ע כקש"ת מו"ה שמואל דוד אונגאר סג"ל אבדק"ק נייטרא זי"ע ועכי"י, והיה רובץ תחת משא עבודת ה' במייהאלעוויץ, וקצר המצע פה מהשתרע לפרוט מעשי איש קדוש וטהור הלזה, אשר כל כוונותיו היו לש"ש, כאשר כל רואיו הי' יכולים להכיר ולהעיד עליו כן, ואהבתו ומוראו היה מוטל על כל העיר, מגדול ועד קטן, מלבד שהיה תופס ישיבה לבחורים חסידים ויראים ת"ת, ממש כל ענין וענין הנוגע לצורך גבוה היה הוא המפקח והמרעיש עם האברכים החסידים האהובים שנקבצו סביב לו, והתפללו בבית מדרש שלו, ובתוכם כבוד גיסי הצדיק כש"ת מו"ה שמחה צבי גרינפעלד הי"ד, וחיוק כל בדק בגדר כרם ה' במס"נ, והיה חי חיי דוחק, ובדק בחורים וסדקים ממני לקבל מתנה וממני לא, למי החותמת ולמי הפסולי"ם, היה נוסע מעיר לעיר לדרוש ולעורר לבבות אחב"י ובפרט על עניית איש"ר ואמנים, ושלא לשוח בשעת תפילה, ולשמור על גדרי צניעות וטהרה, כשהיה דורש באיזה עיר, בין מנחה למעריב בביהכ"נ או ביהמ"ד, ביום שלאחריו כבר נסע הלאה, ולא רצה לקבל מתנות, זהירותו וריותו, אם כי היה חלש המזג, היה עד להפליא, הי חסיד הי עניו מתלמידיו של אאע"ה.

שמעתי מפ"ק ששאל פעם א' את אדמו"ר הגה"ק אור עולם ופלאו כקש"ת מו"ה אברהם שלו' הלברשטאם אבדק"ק סטראפקוב זי"ע ועכי"א, אודות שהוא נוסע לדרוש ולומר תוכחה ומי יאמר זכיתי לבי וחף אנכי מפשע, ואיך יוכל לומר מוסר ותוכחה, ואמר לו מרן זי"ע שדבר אשר הוא נזהר בו, יכול להוכיח במישור.

הדפיס ספריו רק לזכות הרבים במוסר ותוכחת מגולה ואהבה מסותרה, ולא נמצאים כלל, ובמקרה טהור הגיע כעת לידי ידידי הנ"ל וחשב מחשבות להעלותם על משב"ח הדפוס לזכות הרבים, ובודאי תועלת גדולה תצמח, להשיב לב ישראל לאביהם שבשמים מפרי פי איש צדיק המחבר זי"ע, וזכותו יעמוד לו ולנו ולכל ישראל להושע בתשועת עולמים בקרוב בעה"י אכי"ר.

היום יום ג' שנכפל בו כי טוב לס' ושמת את הדברים תשל"ד
לפ"ק.

הכו"ח

הק' רפאל בלום

ראב"ד ור"מ דק"ק קאשוי יע"א

אירווינגטאן, ניו יארק יע"א

פ ת ח ד ב ר

ברוך שהחייני וקימני להוציא לאור ספר אחד מכבוד מורי ורבי זצללה"ה אשר זכיתי לשמש אותו כי גדול שימושו של תלמידי חכמים יותר מלימודן והספר הזה נחוץ מאד מאד בזמנינו שכל הספר מלא עם חיזוק שצריכים לחזק איש את חברו ובפרט בדבר הפירצת שנפרצה בזמנינו לקיים דברי הנביא איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק. ובפרט מנהיגי ישראל שיעשו במסירת נפש לקיים תורתנו הקדושה.

כ"ד תלמידו

הק' יחיאל מיכל בן לאאמו"ר יצחק זצ"ל

נ ת נ י א

ה ק ד מ ה

ויען אליהוא בן ברכאל הבווי ויאמר צעיר אנכי לימים ואתם ישישים ועל כן זחלתי ואירא מחוות דעי אתכם. אמרתי ימים ידברו ורוב שנים יודיעו חכמה. אכן הוא באנוש ונשמת שדי תבונם. אענה אף אני חלקי אחוה דעי אף אני. כי מלאתי מילים הציקתני רוח בטני. אדברה וירוח לי אפתח שפתי ואענה. אל נא אשא פני איש ואל אדם לא אכנה. כי לא ידעתי אכנה כמעט ישאני עושני (איוב ל"ב)

היות שמצאתי כתוב בתורה ומפורש בדברי חז"ל גודל מעלת המזכה הרבים והעוסק בפעולות שאפשר שעל ידם יסובב להשפיל רוח הטומאה שנתפשטה בעולם, ולרומם כבוד שמים המחולל בעוה"ר ובפרט בדור זה שרוח החנופה כיסה ארץ ורבים מכניסין דבריהם לבל להוכיח ולזעוק מרה על מכשולי הרבים, ואמרו ז"ל בשעת המכניסין פזר ולא לטמון ידו בצלחת ולהתעטף במעטה הענוה ולומר ימים ידברו, מנהיגי ישראל הזקנים להם יאות לעמוד בפרץ ולגדור גדר.

אמנם על כל איש ישראל מוטל לעשות למען כבוד ד' כמ"ש הגה"צ בעל החפץ חיים (שליט"א) [ז"ל] והנה כהיום שנתרבה בעוה"ר פרצות גדולות בקיום מצות ד' והוא ממש כאש בוער, ורוצה לכלות כל חלקה טובה, מצוה רבה שימצא בכל עיר כנגדה חבורה של יראי השם שיראו להתזיק הדת בכל נפשם, וכמו שמלפנים שלא הי' הדלקות מצויות הי' די במה שנקבע מאת הממשלה צבא אחד של מכבים וכהיום שהדלקות מצויות נמצאים בכל עיר מתנדבים לזה, וכן בענין אש היצר מלפנים הי' די אנשים מיוחדים בכל דור שבכת דבריהם הקדושים היו מכבים אש היצר והיום שבעוה"ר הדליקה מצויה מאוד צריך להמצא בכל עיר מתנדבים לזה, וזמננו דומה לעת אשר שלט ר"ל מחלת החולי רע שהרפואה הוא לשפשיף הגוף בכח לעורר את כח החיים אשר בקרבו ויחזור עי"ז לבריאותו כמו כן בעוה"ר שולטת כעת רוח הכפירה והמינות בעולם ועלינו לעסוק ברפואות להציל הנפשות והחלש יאמר גבור אני ונחזק איש את רעהו לבל נכשל ברוח הרעה ע"כ.

ועתה בימינו נתקיים הכתוב השמן לב העם הזה שלבכנו אטום ומכוסה עד שאין אנו מרגישים בגודל חליית נפשנו.

וגם אם נתעורר רוח טהרה וקדושה ועבר רוח קנאה בלב איזה יחידים כי נודעה להם החטאת והפשע כי רבה הוא ומתאמצים להרים המכשולים מדרך עמנו, אבל בהתאסף ראשי עם יחד ויבא גם השטן בתוכם ויהי לרוח שקר בפני שלוחיו ואנשי חילו [ולפעמים מצליח מעשה שטן להתלבש גם בת"ח או בהרב] וישם דבר בפיו לאמור, כדבריכם כן הוא, אבל בעו"ה בדור הזה ואנשים כאלה אי אפשר לתקן מאומה, כי אינם מקשיבים הרפו לכם כי כל המעשים לא יועילו ולא יצילו, ולפעמים כשרואה הבעל דבר שתירוץ זה לא יתקבל, מכריז ואומר נתבונן בדבר ימים או עשור אולי יעלה לנו זמן מוכשר לתקן וכך יתחמץ המצוה עד אשר יתקרר לב היחידים וכיון שנדחה ידחה, והמכשולים מתרבים מיום אל יום ואין לך יום שאין קללתו מרובה מתבירו ברוחניות ובגשמיות כי הא בהא תלי' ומקרא מלא כתוב אם בחקותי תלכו וכי' ונתתי גשמכם בעתם וכי' ואם לא תשמעו וכי'.

ולבאר גודל הלחץ והדחק בגשמיות אך למותר הוא כי עין רואה והאוזן שומעת העוני והמחסור וחלאים רבים ורעים המתרבים מידי יום ביומו, וקול שועת בת עמי נשמע מארץ מרחקים, הד' אין בישראל מדוע עלה הפורץ עלינו בגזירותיו הקשות והאכזריות ר"ל.

אמנם שפל מצבנו ברוחניות עלינו לספר ולפרש כי מתחבולות היצר להסיח דעתנו מזה, התכוננו אחי וראו כי חזות קשה נתקיים בימינו נבואת דניאל איש חמודות [דניאל י"ב] יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים והרשיעו רשעים ולא יבינו כל רשעים והמשכילים יבינו וכמ"ש בס' ברית מנוחה שכאשר האור בא אזי החושך מתאמץ מאוד ויעלה כי המשחיתים מתפשטים בעולם, וזה רמז הגאולה שכאשר יבא יתאמץ הגלות, ורבים מהמשכילים יכשלו בראותם בלבול הגלות וצרות הגדולות וכי ואמר הכתוב ועת צרה הוא ליעקב וממנה יושע שיושיעם הקב"ה ברוב רחמיו ואשרי האדם המחזיק בתומתו בימים אלו ללכת בדרך הטובה ע"כ.

ואנא אחי נתבונן ונראה מה בין דור שלפנינו לדורנו שמעתי אומרים שמנהיגי ישראל ורבניהם בדור שלפנינו חששו למעשה שמי שמלמד את בניו חכמות חצוניות הרי הוא מנסך יין במגעו וחותני זקני הגה"צ בעל דע"ס עשה קידוש על החלות כשלא הי' נמצא יין אלא אצל אנשים כאלו, ואמר שנוהג כן ממעשה שהי' [והוא מפורסמת בישראל] פ"א נסע הגאון החתן סופר זצ"ל במסילת הברזל ונודמן עם איש אחד מעירנו מיהאלעוויטץ ואיש זה הי' מנכבדי העיר ודברו בענינים שונים ובתוך השיחים שאלו הגאון זצ"ל אם יש לו בנים והיכן לומדים השיבו הבע"ב אחד לומד בעיר הבריה פעסט בח"צ וקפץ הגאון ממקומו ואמר אתרחק מהפושע המנסך יין במגעו, [ופשוט הוא שאם שבו לתקן מה שבידם ולהתחרט על העבר שתשובתם מועלת].

ועתה בעוננו בדורנו, עשר מעלות אחורנית ירדנו, רבים גם מהמחזיקים עצמם לת"ח ויראי השם נותנים מבניהם ללמוד ח"צ וישנם מקומות שכל כך נפלו שבי ביד הסט"א שגם מנהיגם הרב שלהם לוקח לבתו חתן בור ריק מתורה ויראת שמים, מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו והוא מלא וגדוש בדעות כוזבות ורוח מינות וכפירות כי כשזה נופל זה קם.

ואם ישאל השואל, את חבירו התועה מדרך השכל, מדוע אתה עושה הדבר הרע הזה, הלא אביך הי' ירא השם, ועתה הנך תלמוד גאון וצדיק פלוני שמסר נפשו למנוע נערי בני ישראל מלהכשל באלה המים הזדונים מים המאריים המעבירים את האדם מדעת קונו, דע כי יתבע הקב"ה דם זרעיותך מידך ומה תענה ליום פקודה, ותשובתו הנבערה לא טוב אנכי מת"ח פלוני או הרב שלוקח חתן כזה לבנותיו או שנכדיו עוסקים

בח"צ ואינו די שאינו מוחה בהם אף גם זאת שמתפאר ומשתבח בהם
[אוי ואבוי לדור שכך עלתה בימיו].

והגם שתירץ כזה הבל הוא שאינו מתורץ בזה הת"ח כי דבר המפורסם
לאיסור אין לשמוע להקל אפילו לנביא כמ"ש ז"ל [יבמות ק"ב]
אפי' יבא אלי' ויאמר חולצין במנעל אין שומעין לו שכבר נהגו העם בסנדל.

אבל על כל זה רבנים כאלה הם כמדיחים ומסיתים את עם ד' לעבור על
מצותיו והם המשפילים כבוד התורה ולומדי' והם המסבבים צרות
רבות ורעות על עם ד', ואפילו החרדים נתפסים בעונם משום שלא הוכיחום
כראוי.

ועל מנהיגים כאלו ניבא ירמי' בדבר ד' „הוי רעים מאבדים ומפיצים
צאן מרעיתי" נאם ד' לכן כה אמר ד' אלקי ישראל על הרעים את
עמי אתם הפיצתם את צאני ותדיחום ולא פקדתם אותם הנני פוקד עליכם
ועל רוע מעלליכם נאם ד' ואני אקבץ את שארית צאני מכל הארצות אשר
הדחתי אותם שם.

ואל תתמה על החפץ איך יטעה ת"ח או רב באיסור הגדול הזה הלא הוא
חריף ובקי לתרץ דברי רמב"ם החמורות ואיך אשתמטתי' משנה
מפורשת באבות כל המחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה
בא וראה מ"ש בסה"ק תולדות נשא בשם חכם כי עתה התחכם היצר לבל
יצטרך לפתות היחידים על כן הוא עורך מלחמה וקרב עם אדם גדול שאם
ילכוד אותו ברשתו נלכדו עמו המון רב כי לומדים ממעשיו שאינם הגונים.

ומזה הטעם גם כן נראה לפעמים בעוה"ר חכם וזקן או רב ורבי בשעה
שעומדין להתפלל בבית הכנסת וביהמ"ד בוש לא יבושו לפער
פיהם ולהרבות בדבורים כדרך הכסילים, גם בחזרת הש"ץ התפלה וקריאת
התורה, הגם שהוא איסור חמור מפורש בש"ע בלי שום חולק ואעפי"כ
קבר פתוח גרונם ואפילו באמירת קדיש שהוא התפלה היותר חשובה על
התגלות כבוד מלכות השם במהרה שהוא הישועה הכללית על כל הברואים
הגם שהוא דבר המובן לכל בעל שכל פשוט כי חציפותא כלפי שמיא הוא
חוץ העונש החמור על עבירה זו ר"ל כמבואר בש"ע, ובדברי חז"ל בכמה
מקומות, ואין זה אלא כנ"ל שהיצר מתאמץ להכשיל אנשים חשובים כי ע"י
מכשיל ומדיח עם רב מישראל. על כן קבצתי מאמרים מספרי לקוטים
המעוררים לעבודת השי"ת, והעיקר שאיש את רעהו יעזור, ויכוחו זא"ן,
ואל ישאו פני איש ובראותם עובר עבירה ובפרט איש שרבים יכשלו בו

חלילה לשום יד לפה או להחניף לו, אמנם יוכיחוהו ויבארו לו שבמעשיו שאינם הגונים הוא מכשול לרבים וכה יתנהגו פעמים ושלש עם גבר, אכן אם סימני לץ יראו בו טמא הוא ויסירו ויתרחקו ממנו, ולא יוכיחוהו כי כן יסד המלך שלמה אל תוכח לץ כי ראה המלך החכם מכל אדם כי הלץ נחשב כחרס הנשבר שאין תקנה באולתו, ואז יפרסמו את המעשים הרעים לבל ילמדו ממנו ויכשלו ח"ו על ידו.

וידעתי גם ידעתי שימצאו אנשים מאותן שדברי קונטרסי זה מגיע להם ולמעשיהם, ויתחברו עם ליצני הדור והאספסוף אשר בקרבו והבוערים בעם ויכבירו עלי מילין בבלי דעת, ועל כל זה לא מנעתי עצמי, מלפרסם דברים אלו במחנה העברים, כי פשעי אני אדע, ולשוב לעבודת השי"ת רצוני ואמרתי במה אתרצה פני אדוני ויוצרי, הלא במה שאפרסם לבני סגולתו השמרו לכם מהתועים והצבועים מסיתים ומדוחים ומעשות מעשים מכוערים.

ולו חכמו ישכילו, גם אלו התועים שדרכם עוו, ובמקרא יבינו, טובה תוכחה מגולה מאהבה מסותרה ומדרכם ישיבו, ויתודו עונם ומעלם אשר מעלו ויתחרטו על מעשיהם, ויתקנו כל אשר עוד בכחם ויכלתם, ויביאו עלי ברכה.

וקראתי שם הקונטרס „קומי אורי” כי על ידי שנחזק איש את רעהו ללימוד התורה ולקיום מצות ד' ולהעמיד מנהיגים הכשרים יורח אור הישועה הכוללת כמ"ש ז"ל [סנהדרין ל"ב] כדאי הוא מנוי הדיינים הכשרים להחיות את ישראל ולהושיבן על אדמתן, וגם שע"י קריאת שם הקונטרס יזכר זכרונו לטובה לפניו יתברך [כמ"ש ביומא פ"ג שהזכירו שם חברון להזכיר זכות אבות] כי דבור כל איש ישראל שלא פגם פיו בדבורי איסור עושה רושם, והעם אשר בחושך הולכים, יראו אור גדול, ותגלה אור האמת בעולם, ותמלא הארץ דעה את ד' במהרה אכ"ר.

דברי המסדר

שמואל בן לאאמו"ר עזריאל יחיאל זצ"ל.

מדרש בענין עניית אמן יהא שמייה רבא

א"ר ישמעאל בן אלישע [הוא ר' ישמעאל כ"ג שהי' מעשרה הרוגי מלכות
שעלה למרום] סח לי שר הפנים יודי. שב צחקי ואגיד לך מה
יהיה על ישראל והיו דמעות נופלות לו מעיניו לעיני, והיה אומר שצכל
יום מתחדשים גזירות קשות וכו' ובשעה שבני ישראל נכנסין לצחי כנסיות
ומדרשות ועונין יהא שמי' רבא מצרך אומר הקב"ה אין אני מניחם ללאת.

איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק

כתוב * צתורה ואהבת את ד' אלקיך וכתב הרמב"ם שמורה זו כוללת
שניה קוראים לבני אדם כולם לעבודתו יתעלה ולהאמין בו
כמו שאם תאהב איש אחד תספר בשבחיו ותרצה בהם ותקרא בני אדם
לאהוב אותו, כן כשתאהב אותו יתעלה באמת אהב קורא עלי ספק הסכלים
והפתאים לידיעת האמת אשר ידעתו.

ספרי ואהבת את ד' אלקיך אהבהו על הצריות כאצרהם אביך שנאמר
את הנפש אשר עשו בחרן.

הגף רואה בעליל שהזריזות איש את חבירו לקיום דת ד' הוא עלם המורה
אהבת ד' שאנו קורין בכל יום צדוקר ובערב.

והנה כהיום שנתרצה בעו"ה מלד הילכה"ר פרלות גדולות בכל עבר
והוא ממש כאש צוער ורואה לכלות כל חלקה עוצה מורה רבה
שימלא בכל עיר כנגדה הצורה של יראי ד' להחזיק הדת בכל נפשם.

כתוב צתורה כי תפגע שור אויבך או חמורו תועה בשב תשיצו לו
וכתיב צפי תלא לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים
והתעלמת מהם בשב תשיצם לאחייך וכתב הרמב"ן שנדחים מורה שהרחיקו
לצרות ומזה נוכל להתבונן אם חסה הצורה כ"כ על ממונו של ישראל
אפילו על חמורו או שיו שתעה והרחיק מן הדרך והוארך עמל רב להטותו
הדרך וכ"ש כמה צריך לרחם על נפש הישראלי שתועה מן הדרך אפילו
אם ינערך עמל רב ולראות להשיבו אל הדרך האמת.

השב תשיצם דרשו ז"ל אפילו מאה פעמים וכמו כן צענינו אפילו צריך
מאה יגיעות עלינו לעסוק בהם להטות לאן אוצדות לידיעת הצורה
ועבודתו.

(* כל ענין זה נעתק מס' חרה"ד להגאווה"צ חפ"ח שליט"א.

והנה ממלאים מצעלי תורה ויראי השם שדי נתן בלבם חכמה ותבונה והי' בכתם לרפאות שצר עמנו והחיוז עליהם לקרא בגרון וכשופר להרים קולם לדרוש צרבים להליל ההמון ממים הזדוניים מאנשי רשע ממתעים וממדיחים שלוחי דסע"ה ולהשריש בלבם אמונת השי"ת ולחזק לבם בצוק העתים לחזקם ללימוד תורה הקדושה ולקיום המצוות ואם לא יעשו ככה יתבקש מהם נפשות האובדות ועל זה רמז הנביא [יחזקאל ל"ד] בן אדם הנבא וכו' את הנחלות לא חזקתם וכו'.

ובאמת אפילו החוטאים בזמננו מלוי צרוצן שאינם להכעיס ח"ו רק תועים על ידי פושעים שמתעים אותם והרי הם כשה אובד שאינו יודע הדרך לשוב לבית בעליו ומלוה רבה לרחם על נפשות התועות להורותם הדרך הנכונה וכמו שכתוב והודעת להם את הדרך אשר ילכו בו.

והדבר דומה למי שרואה את חצירו עוצע צנור או שאר סכנה שמלוה ואסור לעמוד על דמו לא תעמוד על דם ריעך ואם אין בכחו להלילו בעלמו מחויב לשכור אנשים להליל ואם נתעלל בזה עבר בלאו דלא תעמוד וכו' [כמ"ש בחו"מ תכ"ו] או אם רואה לחצירו שנחלה במחלה עלומה ומרוב חלישת דעתו רואה לאכול דברים הגורמים מיתתו צודאי מחויב בכל כחו למנעו מזה וכמו כן כשאנו רואים אנשים שמרוב חלישת דעתם וגודל ערדותם צהבלי הזמן נשתכח מהם תורת ד' וגודל חיוז קיום מצוותיו ועי"ז באים לעבור על דברים שיגרמו לכרות נפשם מארץ החיים צודאי אסור לנו להתעלל מלחזם לקיים את דברי ד' כדי שלא יחול עליהם חרון אף ד' כי הקב"ה מאריך אפו אבל לצסוף גובה דילי.

הנה ידוע שבעת שקצלנו התורה מאת ד' לא על עמנו בלבד קצלנו כי אם שנקיים כל מה שיבי' זיכלתנו לחזק קיום התורה אלל שאר בני ישראל וכלנו ערבים זה לזה, כמ"ש הנסחרות לד' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו וכו' וכפירש"י, לכן הדין שכל אחד מישראל יכול להוציא את חצירו אפילו הוא בעלמו ילא כגון קידוש ותקיעת שופר.

ועתה נתבונן אם ראובן נעשה ערב לשמעון אחיו על כמה אלפים כתרים ורואה שמעון רואה לקחת חיזה עסק והוא מכיר מכבר את העסק ההוא כי הוא רע ומר ויפסיד בזה כל מעותיו, כמה מהבשתדלות הי' ראובן עושה למנוע את שמעון אחיו מהעסק הרע שעי"ז יחזור החוב אליו, וכן בעניינינו לריך האדם לידע דאם יכול למנוע את חצירו מאיזה עון על ידי תוכחה וכדומה או את אנשי עירו והוא מתעלל בזה יתפש באותו עון.

ואל יחשוב האדם שיפטור עלמו צמה שלא החזיק בקיום התורה מפני שלא היו דבריו עושין רושם, כי חפני שמים לריך לחשוב עכ"פ כחפני עלמו ובחפני עלמו ידוע חפילו עסקו הולך בענין רע אינו מייאש ממנו אלא הולך ליודעים ומבינים ושואל בעלתם ועושה תחבולות לתקן עסקו והקצ"ה עוזר לו ומלוי הדבר שלצסוף ירויח מהעסק ואף צזה אלו הי' חפני שמים שקלים וחשובים אלאו כרלנו הי' מחפש עלות ותחבולות איך להקים הדת שלא יתמוטט וצודאי הי' הקצ"ה ממליח לו עלה ועזר וזה שאמר בכל דרכיך דעהו וכו' ר"ל צלותן הדרכים שאתה מתנהג בעניני עלמך תתנהג בחפני שמים לחפש עלות ותחבולות ואז הקצ"ה יאיר עיניך ויעמוד לימינך שיתרומם קרן התורה וקרן ישראל על ידך.

איכה היחה לזונה קרי' נאמנה, הכונה חפ"ל כי ישע"י הנציח תמה ואמר, איך ועל ידי מה הגיע עיר קדשנו ירושלים עיר הנאמנה להיות כזונה, עז"א "לדק ילין צה" שצעת שהגיע לעשות דבר טוב ולדק ולתקן מכשולים אז דחו הדבר מיום אל יום וז"ש "ילין צה" אבל צמטשה המלואה שצאה אליהם המלואה על דבר רע זרזו עלמם לעשות אותה תיכף ומיד וז"ש "ועתה מרלחים" על כן הגיעו עד מדריגה התחתונה, כי מלואה הצאה ליד האדם לריך לזרז צה ולקיימה תיכף כמ"ש מלואה הצאה לידך אל תחמיננה [רפואת הנפש צסם ר"י לאנדא].

ודע שצעת שנתרצו מפירי הדת בעולם מתרצה החרון אף בעולם אבל כשימלאון אנשים שמתחזקים עצור כבוד ד' להקים הדת הוא הגנה על כלל ישראל כמו שמלינו בתורה שצבע לוי אחר שהקימו דבר ד' כאשר אמר להם משה, כתוב אח"כ ועתה אעלה אל ד' אולי אכפרה בעד חעאתכם, וכתוב בתורה אלה יעמדו לצרך את העם על הר גריזים וכו' ואלה יעמדו על הקללה וכו' ארור אשר לא יקום את דברי התורה הזאת לעשות אותם ואמר כל העם אמן ואמרו ז"ל כל הארורים פתחו מתחלה בצרכה וא"כ אמרו מתחילה צרוך המקום את דברי התורה וכל איש ישראל ענו על זה אמן נמלא שכל המשתדל להקים דת התורה מתצרך מפי הכהנים והלויים וששים רצח ישראל צהסכמת אדון העולם וכי יש לך צרכה עוצה כזו, ולהיפך להיפך, מתקלל מפי כל ח"ו, ועצור זה חסר ההשפעה על כלל ישראל. וצרכות שגשתדל צהחזקת הדת יחול עלינו הצרכה שנאמרה מפי הכהנים והלויים וששים ריבוא ישראל צהסכמת צוראנו יתצרך.

גם המתרפה במלאכתו אח הוא לבעל משחית

ומפני שיסוד גדול להחזקת הדת ולזהירות בקיום מצוות ד' הוא הכתנהגות הרב חז"ל והצ"ד, אם חזקים המה באמונת השי"ת ולצד נכון עמו ומרוחקים המה וצני ביתם ממנהגים חדשים, וממאדעם הרעות אזי המה לעמוד בצול לחומת נחישת ולהסיר מכשול מדרך עם ד' לעמוד צפרץ ולגדור גדר ושלוט על ישראל.

לא כן אם רפויים המה באמונת השי"ת, והמה בעלמם מהנכשלים והנפילים אשר המה בארץ ומחירים מנהגים חדשים ומעבירים את השרץ, אזי אלה מתעי צני ישראל ומדיחם היותר גדולים כמוצן, ולא לחנם אמרו רז"ל כל המעמיד דיין שאינו הגון כאלו נטע אשירה אלל מזבח ד'.

על כן בעתקחי מאמרים אחדים מדברי רבותינו ז"ל המדברים בענין זה, כי דבר גדול הוא, לידע ולהודיע וליזהר צעת צחירת רב וכיוצא לדרוש ולחקור שלא יהיו מהמתחדשים והמכשילים ח"ו.

ידוע שמנהיגי העדה נקראים עינים וכדכתיב ונעלם דבר מעיני העדה ואם הם מסיחים דעתם מהורחת דרך ד' נחשבו צני העדה כמו הכולך צדרך בעלימת עינים שהוא עלול לצא ח"ו לידי סכנה ליפול באחת הפחתים, כן בענינו אם מנהיגי העדה מעלימים עיניהם מלהורות ולהדריכם צדרך ד' אזי עלול בהמון לצא ח"ו לידי סכנת מות ע"י עזירות של חייבי כריתות וכו' וד' ירחם [חוב"ד].

אם המנהיג הוא ירא ד' באמת, וכל עשרו והללחתו הוא, אם יכול לסבב להרצות עבדי ד' ולהגדיל התורה ולהאדירה מש"ה כמה ערחת ויגיעות וטלעול דרכים והשתדלות עושה עבור כן, וגם תפלות צדמע שופך לפני ד' שיהי בעזרו שיזכה שיהיו דבריו נשמעים לעבודתו וליראתו ומקצר נפשו צהשגת התורה, אז אשרי לו ולדורו אלו המסתופפים צללו והחונים תחת דגלו, משום שגורם להם צהנהגתו העוזה לזכותם ולהיותם עבדי ד' באמת, אצל אם המנהיג הוא מונע צר וצר עין לגמול עמהם חסד של אמת, ואינו רואה לחסר נפשו עבורם, אזי יש לקונן אוי ואצוי לעניי האלף, שהמה כיתומים צלל אצ, ותוכחות מוסר היוצא מזה שלא לחנם אמר שלמה נצבל להון איש רע עין ולא ידע כי חסר יצואנו.

הכוונה אותו המנהיג שהוא צר עין מלבעל לימודו ועבודתו, ועיי"כ אינו עורה להדריך ולנהל עם ד' צדרכי התורה והיראה, ומינה מסתעפים כמה פירצות והריסות וקרעים של תורה, לא ידמה זה המנהיג

כי באותו יקח הכל צמח שמלא כרסו מש"ם ופוסקים, אמנם כל אוחן פיראות שנתהוו והדמים שנספכין ע"י העלמות עינו מהדרכתן יהיו נקראים על שמו וינוכח לו מתורתו וזכותיו ואולי שינא נקי באלה עבור כי דמן של ישראל יקר בעיני ד' וזה כי חסר יציאנו. (בא"ד)

מכאן חוכחה לכמה מנהיגים הגם שהמה יראי השם באמת, שאינם משגיחים על עדת ד' לאן קדשים כראוי, ורק כל דאגתם לשקוד על דלתי ציהמ"ד למלאת נפשם צנגלה וצנסתר, והמון עם הולכים בחושך והגם שידרוש בכל שבת חריפות אטו הקצ"ה חדא צפלפול כזה, אם בכל השוקים מחללים ש"ק צפרהסיא, ובכל רחובות תערובות אנשים וגשים צסוד משחקים, ועצירה זו נחשב להם כהיתר עבור שמעולם לא שמעו חומר הענין, כי מי מהמון עם הגם שהם יראים שידעו חומר ענין פגם צרית דהיינו שיהי נזכר לשמור עינו מלהסתכל צגשים ולשמור פיו מלדבר נבלה, ומכש" כצמי הצחרות שאש החאוכ גדולה עד מאוד — וציום הדין ^{אמ"ל} ^{ק"מ} כשידונו אותם צעונשים נוראים הראוים על עון של רציחות ושפיכת דמים יזעקו, דיין האמת, הלא מעולם לא עשינו זאת, ואז יגידו להם כי ע"י ישיבת סוד משחקים צתערובות נשים וצתולות וחיצוק ונישוק ומקשה עלמו לדעת גרמו לשפוך זרעם והן כמה דם נקי אשר שפכו, ואז יצכו צכי רצ ויאמר אוי לנו כי שקר נחלו אצותינו הן כמה הרועים והמנהיגים הרעים שצבעלמת עיניהם מללמד אותנו גרמו לנו כל הרעה הזאת צוחן כליות יודע הנסתרות גלוי וידוע לפניך שמעולם לא עוררנו אדם להודיענו גדול העצירה הזאת וכן הרצה כיונא באלו. (שם)

עיר פררצה אין חומה

תגיא רצי יוסי צן אלישע אומר אם ראית דור שצרות רבות באות עליו לא וצדוק צדיני ישראל שכל פרעניות שצאה לעולם לא באה אלא צשציל דיני ישראל שנא' [מיכה ג'] שמעו נא זאת ראשי צית יעקב וקאיני צית ישראל המחטבים משפט ואת כל הישרה יעקשו צונה ליון צדמים וירושלים צעולה ראשי צשוחד ישפטו וכהני' צמחיר יורו ונציא' צכסף יקסומו ועל ד' ישענו וכו' רשעים הן אלא שתלו צעחונם צמי שאמר וכו' העולם לפיכך מציה הקצ"ה ג' פורעניות וכו' ואין הקצ"ה משרה שכינתו על ישראל עד שיכלו שופטים ושוערים רעים שציראל. [שבת קל"ע].

עיר פרוצה אין חומה איש אשר אין מעטור לרוחו [משלי כ"ו] אפי"ל עפומ"ש הגר"א הנפש משכנה בכבד פעולתה להתאוות אכילה ושתי וכיו"ב מעשה בהמה, הרוח משכנה בלצ מפעולותי לאהוב הכבוד והגיאחות ולהרבות בדבורים וכן מלינו במשנה רוח גבו ומלמד אותנו המלך שלמה איך שלפעמים עיר שלימה פרוצה בלי תורה וכלי חומה ואנשי מעונים בגוף ונפש בסיבת שמנהיגה הוא איש בעל גאווה "איש מאדעריני" או מרצה בדבורים שאינם נלרכים ואינו יכול למשול על תאות הרוח וזשה"כ עיר פרוצה אין חומה והכל מסתבב ע"י איש [הוא המנהיג] שאין מעטור לרוחו.

ואל יאמרו הלא בגודל עשרו בחידושי תורתו, וצשו"ת, מי ידמה ומי ישוב לו ואם הוא המתיר מי יאסור, למבקשי האמת אשים דברתי, וחליהם אני אומר הלא ירבעם בדורו לא הי' כמהו בענין גדול השגות תורתו שהיתה מחוורת כשמלה, ועל כל זה הביאו גודל לצדו שחטא והחטיא ונאצד מן העולם ומי הי' דואג ואחיתופל שהיו אצירי הרוטים ומופלאים שצסנהדרין, ועם כל זה עזור שנתנו חן ואהבה בלימוד חכמות זרות, לבסוף באו לידי כך עד שכרתם דוד צרוה"ק ואמר אנשי דמים ומרמה לא יחלו ימיהם ע"כ [מא"ד ח"ד דף מ'].

מה צין תלמודי סעמינאר לתלמודי רבנים שנותנים חן לחכמות חלונות ולעסק ספריהם, תלמודי סעמינאר מוכים בחולי הנקרא "נערפין פיטצער" שצמעט זמן ימית ואצד שמו, ותלמודי רבנים קלי הדעת מוכים בחולי הנקרא "אוסלעהרונג" שנמשך ימי חליו ושובה כמה מאות ימים עד שמעט מעט הלך וחסר עד עת קילו, וגם בענין אחד עובים תלמודי סעמינאר מתלמודים האלה כי לא אלמן ישראל מאלקיו ואם ישמעו ויראו בני ישראל שמורי תלמודי הסעמינאר המה כופרים ואפיקורסים מפורסמים צודאי מעלמס יעשו ויפרשו מהם ומתלמודיהם, ויהיו דומים צעיניהם ככת הקראים להבדילם מקהל ישראל, גם מלצד האיסור והחרם הגדול שנעשה מכל גדולי ישראל עליהם שפסולים לכל שום הוראה שבעולם — וצודאי לא יעלו על דעת שום קהל ישראל לקבלם עליהם לרצ ומורה, משא"כ אלו ותלמודיהם — לכן סורי נא מעל אהלי הרבנים המחטיאים האלה [מא"ד ח"ד].

הוי רועים מאבדים ומפיצים צאן מרעיתי

ויהי דבר ד' אלי לאמר, בן אדם הנבא על רועי ישראל ואמרת אליהם לרועים כה אמר ד' א' הוי רעוי ישראל אשר ה' רעים אותם [את עלמם היו מענגים מממון חזריהם רש"י] הלא הלאן ירעו הרעים [הלא משפט הרעים לרעות את הלאן ולא לרעות את עלמם] את החלב תאכלו ואת האמר תלצשו הבריאה תזבחו הלאן לא תרעו, את הנחלות [את הכחושים] לא תזקתם ואת החולה לא רפאתם, ולגשברת לא חצשתם, ואת הנדחת לא השבותם ואת האובדת לא בקשתם, ובחזקה רדיתם אותם ובפרך. ותפולנה מצלי רעה ותהיינה לאכלה לכל חית השדה ותפולנה. ישגו לאני בכל ההרים ועל כל גבעה רמה ועל כל פני הארץ ופולו לאני ואין דורש ואין מצקש. ולכן הרעים שמעו דבר ד' כה אמר ד' א' הני אל הרעים ודרשתי את לאני מידם והשבתים מרעות לאן ולא ירעו עוד הרעים אותם [את עלמם] והלאתי לאנס מפיחם ולא תהיין להם לאכלה. והולאתים מן העמים וקצתים מן הארצות והביאותים אל אדמתם ורעיתים אל הרי ישראל באפיקים ובכל מושבי הארץ [יחזקאל ל"ד].

הדרשות בלשון לאומים גורמים לעסוק בספרים החילונים וע"ז מפילים מעם ד' חללים וצעוק"ר גם רבנים אשר אף להם ידוע בספרים החילונים ומייגעים עלמם לבקש בספריהם איזה תיבות לפאר את דבריהם, ואומרים בלצם שהם מכבדים את התורה ולא ידעו כי צנפסם הוא וד' ברחמיו העלומים ימול לבצנו וידריכנו בדרך האמת. [צ"ה]

איתא במדרש על הפסוק ושפטו את העם משפט דק שמארה הוא בכל יכלתו ללמד זכות על ישראל, וכלל בזה שפעמים צא אחד לפניך ותראה שצדרכיו, וצמטשיו וצמדותיו וצמלבושיו וצחואר פניו הוא משונה ורחוק ממנהגי ודרכי ישראל הכשרים, ועל כל זה תזהר מאד מאד לבל להרחיקו לקראתו רשע פושע וכיוצ"ב, כי אולי לא שמע ולא ידע מעולם איזהו דרך הישר וראה אלל מלמדיו מנהגים כאלה, וקרוב הדבר אם תקרצבו ותודיעו דרכי השם, ותסביר לו הדברים לפי ערך שכלו, ותגלה לו מעניני התורה ומהשגחת השם יתצרך ומהתענוג הגדול שזוכה האדם לעטום גם צעוק"ר אם גופו טבור ורחץ מלאות עונותיו, וכן תעשה לו לא פעם אחת אלא פעמים אין מספר, שלצבו האטום והעלור בתאות עוב"ז וגשמתו הקדושה סוגרת ומסוגרת בתוכו מריח מים יפריח ויתנוץ בקרבו אהבת ד' ותורתו, ובזמן ק"ר יצער בקרבו ויתלכז בו אהבת ד'.

ואם תראה לעמוד על אמיתתן של דברים אלה, פוק חזו במקומות הרבה כמה נפשות טהורות וכמה נשמות עשוקות שהמה משוקעים ע"י דרכיהם המכוערים ציד הסט"א והגם שהמה מזרע קודש מלצתה וסיבת הדבר שהמה רחוקים מתורה ויראה הוא, המנהיגים הרעים הנושכים צשיניהם והמתעים את עמי וחזו לך שוא ותפל ולא גילו על עונך ומה יעשה אותו הצן עני שלא יחטא — וצ"ש מקומות גברה הסט"א ביתר שאת, לסצצ שלא יריחו ריח מים צשום פעם להשפיל לימוד התורה [כגון אם צניהם או נכדיהם רעים וחטאים והמה מתפארים בהם] כדי שעל ידי כן יתחזקו צשקריהם וצפחזותם.

כללא של דבר מי שידע ומכיר צלער ועוני הדור רואה שצני אצרהם יתחק ויעקצ גם עתה תאצים ולמאים לשמוע את דבר ד' רק נציאי השקר ומנהיגים רעים עצור להרבות כבודם והונם הורגים צניו של מקום מיחות נצחיות ולא זמניות לקיים מ"ש רבים חללים הפילו, עלינו לצעוק אל ד' ולהתחנן אליו חנא קרב הזמן ואתה הצער הדם הנקי מקרצין, ותכלה שופטים רעים מישראל כמו שהצטחמו ואשוצה שופטיך צבראשונה ויועליך צצתחלה עכ"ד הק' [מא"ד].

ובלפי שאמרו ז"ל הכל הולך אחר המעמיד והמנהיג, ומיום שגברה אגרופה של שקר וחנופה ועמדו מאשרים כאלה שדבר צהם הנציא [מיכה ג'] כה אמר ד' על הנציאים המתעים את עמי הנושכים צשיניהם וקראו שלו, ואשר לא יתן על פיהם וקדשו עליו מלחמה ולצשו אדרת שער למטן כחש כדי להטעות להבמון עם לילך אחר כצביהם ופחזותם — ומקרא מלא הוא נציאיך חזו לך שוא ותפל ולא גילו על עונך להשיצ את צציתך ויחזו לך משאת שוא ומדיחים, מאז נתרצו הפירלות צקיום התורה אוי ואצוי לעניי הצאן לאן קדשים שצדור ההוא [מא"ד].

כל דיין המתמנה צצציל כסף או זהב אסור לעמוד לפניו, ולא עוד אלא שמלוה להקל ולחלול צו וכי הסמ"ע ע"ז שהכתוב קראן חלקי כסף וחלקי זהב כמ"ש חלקי כסף וחלקי זהב לא תעשו לכם ודרשינן חלקים הנועשה צצציל כסף [חוי"מ סי' ח' ס"א].

ר' מגא מקיל צאינן דממנין צכספא ר' חמי קרי עליהון חלקי זהב אינן קורין אותו רצי ואין עומדין צפניו והטלית שעלי' כמרדעת החמור ירושלמי.

אחז"ל חס רחית דור שררות רבות באים עליו לא ודוק צדייני ישראל שאין פרעניות באה לעולם אלא בשביל דייני ישראל, ואז בעת ומתעטים צנציאיו וקבלו עליהם נציאי שקר וכמ"ש נציאיך חזו לך שוא ומתעטים צנציאיו וקבלו עליהם נציאי שקר וכמ"ש נציאיך חזו לך שוא ותפל ולא גלו על עונך וירמיי הוכיח אותם ולא שמעו לתוכחתו ואח"כ בשכבר עברו עליהם לרות רבות ורעות לזקו עליהם את הדין ואמרו כל זאת באתנו משום שצזינו ת"ח אנשי אמת וקבלנו למנהיגים חנפים, ורשעים, רלחנים, ובשזחרים באדם ליתן לו התמנות נופל צו לשון קריאה כמו ראו קרא ד' בשם צללאל וזש"ה לדיק הוא ד' כי פיהו מריתי שמעו נח כל העמים וראו מכאזי צתולותי וצחורי הלכו בשצי "קראתי למאהבי המה רמוני" שאלי מלדיק עלי הדין על מה שבאו עלי הצרות וצתולותי וצחורי הלכו בשצי מפני "שקראתי" שמניתי למנהיגים כאלו שיהיו מאהבי וצאמת המה רמוני והיו לי צעוכרי והיו מנציאי השקר הנושכים צשיניהם ומתעים את עמי.

מצתה הדור הסירו נח ערלת לצבכם וזכור ימות עולם מה שנעשה לצבותינו בשביל שאינו ע"ע מנהיגים רעים וצזו ת"ח מנהיג אמת נכרתו מארלם מעושרם ומהונם וכו' ועוד ידו נטוי, ראו וקח מוסר כי אמרו חז"ל כל המעמיד דיין שאינו הגון כאלו נועט אשירה ועתיד הקצ"ה ליפרע ממעמידו, ולא תאמרו כיש מהכופרים כי נשתנו העתים — כי העצב והזמן משועצד לתורה — ולא שהתורה תשתנה ח"ו עבור הזמן [מא"ד].

אזהרות לרבנן מנהלי הישיבות ולתלמידיהון

[ואל יתפלל הקורא איך יעיז פניו האיזוב אשר צקיר להדריך ולהוכיח את ארזי הלבנון אדירי התורה, כי דברים המוצאים צקונערים הנוכחי אינם דברי רק דברי רבותינו אשר כבר נתפרסמו צישראל].

ראשית יזכירו מאוד מאוד לתלמודיהון שלא יעסקו ח"ו צספרים חלונים כי הם המעצירין את האדם מדעת קונו, — יתצוננו ויראו צדברים הצאים שיאלו מפי הגה"ק ר' הלל ל"ש ז"ל על גודל המכשלה צזה ואלה דבריו.

ושמתי עיני על מקומות מרציני תורה על תוארם ודמותם וארא שאותם שיראת ד' תתולתם ויראתם קודמת לחמתם מעט מזעיר המה וכו' וצאזיה מקומות גם שעירים ירקדו שם ויצא גם השטן צתוכס, ושם

הרגיעה לילית משום שמשנת פין עם למוד התורה חכמות זרות וציש מקומות סוצב הסטי"א לעשות חתום תורה שכמעט נשכח מהם למוד התורה לגמרי וכללל הוא חס אין תורה אין יראה וכו'.

ולהיודע והמצין לערן ואצדן של ישראל ר"ל לספור על עדתו אשר נתנה לשמה אקרא צקול מר, האספו אלי דווי הללן נחה להרצות הצכי ולהרים לווחה, תורה, תורה שק חגרי והתפלשו צאפר הצל יחיד עשו לך על תופשי משועיך מי יפרק הויות מי ישדד עמקום, מי ילחום מלחמות התורה, אדון כל יצורים לפה עלבון תורתך אשר שרפו זרים קלועה פרועה קרועה לגזרים, הלחלה תחאפק, תנקום לדם הנשפך כמים המיגרים [מרבצים חללים הפילו לא הגיעו להוראה ומורים] עד ישקיף ד' משמים וירחם על עמו שהמה כשה אוצד לקיים מ"ש ומל ד"א את לצבך, שיטעורר צהם אהבת התורה ואהבת האמת ויש ליכו מעליהם כל אמונות כוזבות ופחדו אל ד' ואל עוצו ללמוד תורה עבור רלון קונם.

והנחש ה"י ערום הוא הילכה"ר יודע שכל זמן שלא יתגבר על אדם למנעו מלימוד התורה ולהיות צילדי נכרים ישפיקו לא יוכל לצטע מעשהו כי אמונת עיקרי הדת מושרשים בצל איש הישראלי, ומורא יעלה על ראש השטן, אולי אחר יגיעתו עמו זמן רב וירגילו להיות מסטרא דילי [אין ארענטעליכער מענטש] ואולי יהפך לצבו צעת יצאו עליו או על צ"צ מכאוצים וחלאים, או שמפסיד נכסיו וכיוצ"צ ועיי"ז יהי נדצה רוחו לילך אל לדיקי הדור והם יעוררו אותו לשוצ לעצודת השי"ת, ומשי"ה עושה הילר להרגילו צדרך שישאר מסור צידו, והוא שילמוד צספרים החלונים ועיי"כ ישחרשו עיקרי אמונה מלצו ולית דין ולית דיין ושפתנו אתנו, מי אדון לנו ופוק חזי עכדה"ק.

שנית להזהירם משינוי לשון יעקב ומהקישוע כי שינוי לשון הוא מראש פרעות אויב תחלה מחליף לשונו לדבר לשון אשכנז לח, ואח"כ משנה שמו, ותורתו נעשה לו סם המות כי עצירה גוררת עצירה, לסלסל צשערו ומקשע צצגדיו, ומסתכל צמראה, והוא מקלולי פיאח או מסירו תחת אזנו, ומחלק שערת ראשו לשנים [צ"ה].

וזאת המדה לסלסל צשערו וליפות את גופו מוסרת את האדם ליד הסטי"א כמ"ש צמדרש רצה א"ר אמי צשעה שהילר הרע רואה אדם מסלסל צשערו וממשמש צעיניו אומר הדין דידי הוא [מא"ד].

ג' להרגילם צלימוד ספרי מוסר ויראה כמ"ש צס' חקי חיים וז"ל.

וזה הוא לרעת נושנת צאיזה מקומות שאין משגיחים על התלמודים
 שיכיוו בעל יראה כי אינם לומדים עמהם ספר מוסר, וצעיני ראיתי
 צחורים קלי דעת שאכלו עלי נטילת ידים וצלי ברכה ואפילו ברכת התורה
 לא היו מצרכים וצשעת התפלה היו משחקים זה עם זה, ותורתם נעשה
 להם סה המות, ואלל הגאונים הקדושים החיים ור"מ א"ש זי"ע למדו בכל
 יום קודם השיעור צחוקל"צ.

ובימי חרפי הי' מרגלח צפומי לומר שהרצ לריך ללמוד עם תלמודיו שיעור
 יראה ד', ונעבן שיעור גמרא הלא מקרא מלא הוא מה ד' חלקיק
 שאל מעמד כי אם ליראה ולא מצינו צתורה שיבי' מלוה להיות חריף
 ומפולפל, וצחמת הנסיון מעיד שאותן הצחורים שיג צהם יראה שמים המה
 מלליחים גם צתורה והם חריפים וצקיאים ויש להם כל מדות העוצות
 שמנו חכמים כי אם אין חכמה אין יראה ולריך ללמוד עמהם חו"ה שלא
 יהיו נכשלים צאיסורים ויעסקו בהלכות נע"י והי' שצת והי' צרכת הנהנין
 וריצית וכיוצ"צ. אבל אם לומדים המקדש צמלוה ותוקפו כהן וכיוצ"צ הגם
 שגם אלו הם גופי תורה אבל בהלכות שנחוצים לידע לשמור ולעשות יש
 להם קדומה.

ד' שלא ישנו שני צחורים צמטה אחת כמצואר צש"ע ח"ע סי' כ"ד.

ולא יראה בך ערות דבר

מכתב גלוי

אל כבוד הרבנים והאדמורי"ם די בכל אתר ואתר

הנה יש לי לער גדול מפני עלם הענין וגם מתמיהת רבים, אף שכולם
 מאמינים שכל מה שמתהוה למטה צין לעוז צין למוטצ הכל הוא
 מאלת הקצ"ה, מ"מ כל אחד עומד ומשתומם ופלא הוא צעיניו מפני מה
 נשתנו העתים כ"כ לרעה, הלא מלצד זה שכל ישראל בכל מקום פצוריהם
 צין העמים כולם נעשו משועצדים, והיוקר הולך וגדול מיוס ליוס, והמסים
 והארנוניות ג"כ מתגדלים מאד, על כולם עוד הגזירות שנסצצו על התורה
 ומלותי נורא מאד, שהתינוקות של בית רבן צעלים צמאות עיירות, גם
 מצצ הפרנסה בכל מקום הוא רע מאד, כלל הדבר עם ישראל הולכים
 ומתחוננים כל אחד ואחד על רוע מצצו.

והנה בשנים שלפנינו אף שהיו ג"כ מלויות לרות וגזירות מ"מ מי שהי
 צלל תמימי לצ' ה' יכול להתנחם בנפשו ולומר הגם שבעניינים
 החילוניים אינו מתנהג כרלונו אבל בענייני הנפש הוא צועה שאינו מרוחק
 מהקצ"ה, וזודאי יעמוד הקצ"ה לבסוף לימינו וכמ"ש כי יעמוד לימין
 אציון להושיע משפטי נפשו, אבל כהיום בעוה"ר מר לנו מאוד מכל לך
 כי כשהוא מציב בעלמו בענייני עוה"ז אין לך יום שאין קללתו מרובה
 מחזירו,, וכשהוא מתצונן לאחריתו בענייני תורה ומצות ג"כ אין לו שום
 הללחה, והגם שכל אחד מישראל מצקש מהקצ"ה שישמע לבקשותיו וייעיז
 לו כרלונו, אין שומע לו, הלל דבר הוא.

ואמרתי שיעקר סיבת הדבר שאנו מרחיקים בעלמו את הקצ"ה מאתנו,
 הוא לזה לנו והתקדשתם והייתם קדושים, ואחז"ל כל המקדש
 עלמו מלמטה מקדשין אותו מלמעלה, מעט מקדשין אותו הרבה, בעוה"ז
 מקדשין אותו לעוה"ב, וכתוב אחד אומר כי ד' אלקיך מתהלך בקרב מחניך
 להצילך וגו' [והמאמר להצילך כולל הרבה עניינים להצילך מן החרב מן
 הרעב ומן השבי ומן הצרה] והי' מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר
 וש' מאחריך, הרי ציאר לנו הכתוב מפורש שכאשר נהי' קדושים הוא
 מתהלך צינינו להצילנו מכל רע, אבל אם יראה בנו ערות דבר הוא ש' צ'
 מאחרינו וממילא יחול עלינו כל הסיבות ח"ו.

והנה אחז"ל [ברכות כ"ד] טפה באשה במקום שהדרך להיות מכוסה
 הוא צלל ערוה. וכ"כ היום בעוה"ר נתפרץ הדבר מאד
 מאד והיח"ר מפתה לנשים לילך פרועי ראש בלי שום כיסוי וגם לילך
 בזרועות מגולות וחלוקותיהן עשויות בלא צתי זרועות ועוד חלק גדול
 מלבושיהן כנגד הלצ' וכ"ג הכל מגולה כדי שצכל מקום שיציט שם האיש
 יהי' נגד הערוה, וממילא כל הצרכות שמצרך האיש בציתו, או כשהוא
 מתפלל בציתו נגד אשתו או בתו הם כנגד ערוה, וידוע שצכל צרכה יש
 צה שם הקודש וא"כ כשם שהמצרך כהוגן ממשיך על עלמו צרכה כמ"ש
 צכל המקום אשר אזכיר את שמי אצוה אליך וצרכתך, כן הדבר להיפך ח"ו
 אם מצרך נגד הערוה ממשיך ח"ו עניות על עלמו כדאיתא בצדריס [ח']
 צכל מקום שהצרכת השם [שלא כהוגן] מלויה שם עניות מלויה.
 (ועי"ש צר"ן ורא"ש).

והנה ידוע דסוף האדם אף אם יחי' אלף שנים הוא מוכרח להשיב
 נשמתו אל האלקים ולתת דין וחשבון על מעשיו ועל דיבוריו
 ואזי ימלאו אלפי אלפים צרכות ושמות הקדושים שלא הי' עליהם קדושה

ולא עלו למעלה כלל ועל הכל יתצעו ממנו בשעת הדין, וגדולה מזה מנינו כחז"ל על הפסוק ומגיד לאדם מה שיחוו, אפי' שיחה קלה מגידין לו לאדם בשעת הדין, כלל הדבר המאדע הגרועה הזו הוא מציא לאדם לידי הרהורים רעים ולפעמים גם לז"ל ח"ו [ומסכן בזה בניו הקטנים כמש"כ כחז"ל בכ"מ], וכמעט ע"י המאדע הגרועה הזו מצטלים צידים מאמרו של הקב"ה שאמר והי' מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר.

והנה ידוע לכל כשנפול תצטרה בכרם המלך והלכב גדול מאד הכרוז יולא מגדולי המלך לאנשי העיר התחזקו התחזקו כולכם לכבות האש באיזה ענה שתוכלו כי כרם המלך צוער באש, ואם תתעללו בדבר תדעו כי בנפשכם הוא ח"ו, ומורדים תקראו כי אינכם חוששים לכבודו ואם תתחזקו כראוי ותכבדו האש יקבל כל אחד שכרו ורוצ כבוד לפי ערך התחזקותו, כן הדבר צענינו, כי הנה ידוע שכל ישראל נקראים כרם ד' כמש"כ כי כרם ד' בית ישראל [ישעיה ו'] וצטורה"ר תצטרה גדולה נפנה בכרמו בכמה מקומות ע"י המאדע הגרועה הזו, [ורצים אינם רואים להתקוטע עם גשותיהם והולכים בענאם כשור לעצמ יוצל ר"ל כי מתגבר כח הטומאה מאד עי"ז כמאמרם ז"ל על הפסוק ונשמרת מכל דבר רע אזכרה שלא ירהר אדם ביום ויצא לידי עומאה בלילה, וממילא נפסקה ההשפעה והצרכה מכל או"א, צעסקו ונסצבו עי"ז כל הלרות הרעות כמש"כ צסה"ק על כן החוב מוטל על כל איש ואיש לכבות את האש הנורא הזה ולחקן בציתו שיחיי הכל עשוי כדין ולא יתנהגו צפרינות ח"ו ויזכה עצור זה לנחת ממנו צנים ישרים וקדושי עליון, וציותר מוטל החוב על הר צנים ועל כל החרדים לדבר ה' שצכל עיר ועיר לדרוש צרבים מגודל הענין הזה הנוגע לקיומנו ולהללחתנו בגוף ונפש בזה וצצא ויתקיים בזה מאמר הכתוב והי' מחניך קדוש.

דברי הכותב לכבוד ד' ותורתו ומיאר צנרת עמו ישראל המצפה לגאולה צצ"א.

ישראל מאיר ב"ר ארי' זאב הכהן
בעה"מ ספר חפץ חיים ומ"ב

טהרת המשפחה

הנה קול שמענו ותללנה אזינוו לרה כמצכירה כי שם היאר ידו על עברה משפחת ישראל על שלפי דעת רבים עזבו חלק ממשפחות ישראל בחו"ל ובערים גדולות אף צמדינותינו את דת אבותם מצלי לעבר עלמם צמקוה כשרה כחוק החורה ורק צאמצטאות צצית יעברו, הוי תללנה אזנים, משמוע דבר זה הגשמע שיפקירו צני ישראל את חוקי החורה החמורות צשאתע נפש דבר שאף תינוקות של צית רצן יודעים דבר זה, כי אשה נדה [אף לאחר ספירת שצעה נקיים] כ"ז שלא עזלה צמקוה כשרה כדין לא יועיל לה כל מימות שצעולם והיא צנדחה, אוי לנו שצאנו לידי כך לדבר צענין הזה שלא נחשדו צנות ישראל ע"ז מעולם, והחורה נחנה להם נחמנות ע"ז כדכתיב וספרה לה לעלמה וצושה חכסה פנינו לדבר קצל עם צדבר כזה, אצל מה נעשה הלא אין אנו רשאין לחשות צזמן שלנגד עינינו חרמסנה צרגלים חוקי החורה החמורות שצחמורות וצפרע דבר זה שנוגע לכל קדושת האומה, וכאשר ידוע כי רבים מהמפקירים זה לא צמרד ומעל כ"כ רק צחסרון ידיעה מחומר העון ויש שנמשכין אחרי חצרותיהן ויצושו מחצרותיהן לנהוג כדת החורה [אוי לנו שחבה לנו לצושה לשמור חוקי חלקים חיים. ע"כ אמרתי עלינו לצאר לפני האנשים החלה את חומר הענין הזה וללעוק מרה על מה שהגענו חולי יראו וירחמו על עלמם וישו צו מדרכם [חפ"ח].

אל תתחבר לרשע

הגה"ק הח"ס זי"ע הזהיר לתלמודיו שירחקו כמעטחוי קשת מאנשי שקר ומרמה אף אם מצני חורה המה, וסיפר צנו הגאון צעל כ"ס ז"ל שהי" שם ת"ח א' עשיר ומחצר ספר אצל מינות נזרקה צו והי" רגיל להלצין פני חכמים וללערן, ואמר לו אציו הקדוש ז"ל חאמין לי שצכל פעם אשר איש הכוח הולך מציתי מיד אני לוקח ספר מוסר ללמוד צו, כי הצל פיו של אוחו איש מעמא [דה"ל צשם ס' חוע המשולש].

ואמרתי לפרש מאמר הכתוב וישו צו המלאכים וכו' ויאמרו צאנו אל אחיק אל עשיו וגם "הולך לקראתך" "וארצע מאות איש עמו" "ויירא יעקב מאד" "ויאר לר" לכאוי יש לתמו' מדוע יירא יעקב מעשו מאנוש ימות ומצן אדם חליר ינתן וגם הלשון נראה לכא' ככפל ואפ"ל שהמורה הגדולה שעלה על ראש יעקב אציונו לא מפני פחד ואימת מלחמה

אדרבה יירא שמה יתחבר עשו עמו באהבה ואהבה, ופן ישחית נפשות ביתו שילמדו ממעשיו, וע"כ צעת שצו המלאכים ואמרו ליעקב אבינו באנו אל אחיך אל עשו וגם הולך לקראתך כאיש הולך לקראת אחיו ואהבו וגם ארבע מאות איש עמו שנראה שהוא מזומן למלחמה" ואמר יעקב על ראשון ראשון על מה שהלך עשו לקראת יעקב שנראה שרצונו להתחבר עמו באהבה על זה אה"כ "ויירא יעקב מאד" פן יתחבר לעשו הרשע ויסור בני ביתו מדרך התורה, ויראה גדולה נפלה עליו, ועל השני "שארבע מאות איש עמו" שנראה שהוא מזומן לקרב ולמלחמה על זה וילר לו שיטערך להרוג אחרים או להיפך.

ובמש"ש לפרש מהרב הגאון אב"ד העלמטען "השמר לך" שמור עניני גופך לכל ישחת אצל "ושמור נפשך מאד" שעניני הנפשי והנשמה על זה תפקח עיניך והזהר בשמירה היותר מעולה כי זה כל האדם.

וז"ל הסבא קדושא הגה"ק ר' שלמי אליעזר ז"ל צם' א"א אמרו ז"ל [ברכות דף ז'] מותר להתגרות ברשעים בעוה"ז שנא' עוזבי תורה יהללו רשע ושומרי תורה יתגרו צם ומסיק בגמרא הא בלדיק גמור וכו' עיי"ש והוא לפימ"ש מדברי ר"ל ור"י דמי שאינו מוחה ומליץ טוב על הרשע דהוי כמותו משום קשר רשעים וכ"ש וקו"ח אס מהללו ומשבחן שהוא איסור גמור כמ"ש מלדיק רשע ומרשע לדיק תועבת ד' וכו' אצל מי שהוא טוב מתגרה גם באלו המליצים עליהם. וכבר מזה כמה שנים הארכתי בקונטרס מיוחד שלא יהי קל למנהיגי הקהל להעלים עין מסוררים ולומר שבזמן הזה שרצו הפריצים טוב להעלים עין שזה ודאי הריסת הדת, שסבת מה שנתרצו הפריצים הוא מפני שהעלימו ראשי העדה עיניהם ד' הטוב יכפר בעדם [א"א].

ז"ל ספרי פי שופטים מלזה תקי"ה שיש לכל אחד מישראל לשום בהשי"ת מצטחו ולא יירא על גופו במקום ושיוכל לתת כבוד להשי"ת ולעמו וכו' ואמחז"ל שכל הנלחם בכל לבבו וכונתו לקדש את השי"ת מוצטח הוא שלא ימלא חק ויזכה לו ולבניו להיות להם בית נכון בישראל ויזכה לחיי העוה"ב [א"א].

וז"ל ס' אורחות לדיקים שער הקנאה וכן יקנא בחטאים וברשעים להלחם כנגדם ולהוכיחם ונאמר לא תגורו מפני איש מי שהוא ירא שמים ימסור נפשו על קידוש השם יתברך וזאת חיוב על כל ירא שמים טבור לב להעיר קנאה. [שם].

וז"ל הרמז"ם זה"ם בפ"ד וכל מי שאינו מקפיד על אשתו וזניו וז"צ ומזהירן ופוקד דרכיהן תמיד עד שידע שהן שלמין מכל חטא הרי זה חוטא שנאמר ופקדת עונך ולא תחטא ואם יש לו יכולת ישגיח על אנשי משפחתו [כמ"ש ר' זחיי שופטים] וזערת הרע מקרבך מקרוביך שאם רואה אדם בקרובו שהוא עובר עבירה ראוי לו להכלימו ולא יחוס על כבודו ושלא יחפה עליו כמ"ש וחרפה לא נשא על קרובו עכ"ל"ק.

כל ערמת ירבעם ה"י להושיב לדיק אלל רשע וז"ל רש"י וכך ה"י ימטעו רשע להלדיק עד שהיו חותמים וכשהם ה"י רואים לשוץ לא היו יכולים לחקור בהם [סנהדרין] [שם].

הסירו מכשול מדרך עמי

שנה זו תרל"א היא שנת השמיטה לפי"ד הרמז"ם והגאונים וכן ליזהר לכל זי"ד לעשות פרוצבל כמבואר בש"ע חו"מ סי' ס"ז.

להזהיר גדולים וקטנים שיזהר בקריאת השם הנכבד והנורא הו"י ז"ה להזכירו מצטא קרא להדגיש החולס על הדל"ת ולא כהרבה עוטים שאומרים הדל"ת בשבא כן להדגיש היו"ד אחר הגו"ן [סי' הליכה"ם].

בענין עניית אמן תסמר שערות אנוש מראות גודל עולם עונש של עניית אמן קטופה וחטופה ר"ל ורצו כושלים לענות שלא במקומה מחמת הש"ץ שממחר להתחיל בצרכה השני קודם עניית אמן, ורבים עונים קודם סיום הצרכה [שם].

להזהיר את ההמון על נעילת ידים קודם כל תפלה.

מצוי מכשול צעת שמתפללים מנין מלומאם וגם מציניהם יש שפוערים פיהם ולשונם צדצרים כדרך הכסילים ואין תשעה עונים ומבואר בש"ע שכשאין תשעה עונים קרוב להיות צרכות הש"ץ לצטלה.

וצריכים להזהיר על גוף נקי צעת התפלה ויזהרו לקנח עצמם יפה וכחצו הסה"ק דטוב לרחוץ שם צמים או עכ"פ צרוק שלא ישאר משהו נואה והוא עיקר גדול לעצדות השי"ת והנה המון עם שאינם יודעים מזה אין להניחם להתפלל לפני העמוד. [חקי חיים].

וצריכים לזהר אותם שיש להם חתולים צחדרם להם מעילים נואה תחת המטה, שלא לצרך או ללמוד שם ולריך בדיקה שיהי' הבית נקך וכ"ז מבואר בש"ע. [שם].

גם צעניני בעלי תפלות יש מכשול גדול שהכמון עם אוהבין מאוד לשמוע רק לחזן ואינם צוחרים בירא שמים ולפעמים שהחזן הוא קל שבקלים וכמעט שאסור לענות אחריו אמן וכמה שאפשר לריך להשתדל לתקן.

והענין איסור רצים החמור שהמלוה עוצר בחמש לאוין וגם הלוח והעדים כלם עוצרים ואינו קם בתחיית המתים ונכסיו מתמוטטים ורצים נכשלים שאפי' על היתר עיסקא אין היתר רק אם האמת הוא שהלואתו הוא על מסחר אבל אם לריך מעות לאכילה או לשלם חובו אין מועיל בהיתר עיסקא ומלוה להודיע ולהציל איש את רעבו מאיסור החמור זה.

בענין העסקים שנוהגים הסוחרים הגדולים ליתן הסחורה לסוחרים הקטנים ואומרים אם בהקפה מחירו כך וכך ואם בזמנות מזומנים הנקרא קאססע בזול יותר ולפי המבואר בש"ע סי' קע"ג אפי' בחין שומתן ידוע אם מפרש אם בהקפה ציוקר וזמנות מזומן בזול אז אסור כתוב במהר"ם שיק יו"ד סי' קס"ד אם הלווקח אדם כשר ומכוין שלא לקנות והמקח הוא ויהי' צידו רק כעין עיסקא ויהי' לו שכר עמלו, אין איסור וסיים שם מיהו לכתחלה יאמר בפירוש צפני שני אנשים שאין דעתו לזכות רק כנועל עיסקא ושכר עמלו אע"ג דאם הי' המוכר יודע מזה לא הי' נתן לו זה אינו מזיק והוי המקח בעל ואין כאן איסור ריבית ומלוי' לפרסם עכ"ל.

אזהרות נחוצות מצות תפילין מזוהות ציצית קה"ת מס' חקי חיים

בשו"ת ח"ם חלק ששי סי' פ"ג כתב לרצ אחד דסופרי זמננו אינם בקיאים ומכשילים רצים ויש כמה מאות כשרי ישראל שלא הניחו תפילין כשרים מימיהם והרצנים אינם משגיחים עליהם וכ"כ בס' קסת הסופר בשם משנת חכמים.

והחיי"א כתב דרוב סופרי זמננו אינם בני תורה כלל ובהרבה מקומות ראיתי שאין להם שום יראה וכל מעשיהם הוא בחזקת פסול ואסור לצרך על תפילין ומזוהות שלהם אף שהכתב הוא מהודר כי הם חשודים על חק תוכות ושלא כסדרן, ואפילו על עיבוד לשמה אינן מזכרים ואין להם שום נאמנות.

והפרמ"ג כתב דסופר לריך שיהי' ירא שמים יותר משוחט כי עוצרים בכל יום על כמה מלות וצרכה לצעלה בתפילין פסולים כאלו.

והרבה תפילין בדקתי ומלאתי רובם פסולים מפילו מסופרים מוחזקים שלא היו בהם עוקץ השמאלי של היו"ד שהוא פסול לרוב הקדמונים והפרמ"ג מחיר לתקן העוקץ ולהלבוש לא מהני תיקון משום ר"ל והרבה מיני פסולים שכיחים לפעמים תיבה אחת נראה כשתיים, ולפעמים שתי תיבות סמוכים זל"ז ונראים כאחת, וגם נגיעות שכיחי, גם דהוי שלא כסדרן, וכמה גדולי תורה ויראה מניחין תפילין פסולים כל ימיהם שכיח שהגג של כ"ף פשוטה רחב והרגל קצר ונראה כר"ש וכתפילין ומזוזות לא מהני תיקון כוודע, אך זה הפסול שנחסר עוקץ השמאלי של היו"ד זה שכיח ברובא דרובא תפילין ומזוזות שעוקץ קטן לריד לירד בצד השמאלי של היו"ד קצר מהעוקץ של צד השמאלי [חקי חיים].

ועיצה היעולה שכל בן תורה ומנהלי הישיבות ילמדו עם תלמידיהם בגמרא מנחות ועור אר"ח וש"ע סי' ל"ב והרצנים ידרשו דרשותיהם מהלכות כמ"ש המג"א שטיקף להורות לעם ד' דרכי השם, והוא מעשה שטן כי מעולם לא שמענו שידרוש הרב בהלכות זיאת ותפילין וזכרת הנהנין נע"י שז' ומליחה נדה, כי מפילו הצחורים הלומדים זישיבות כמה שנים ראיתי שאינן בקיאות בהלכות אלו ומאזי שאינן יודעים בכמה השיעור לזכרה אחרונה כי אינן לומדים זישיבות רק קידשה על תנאי ותוקפו כהן וקליה אצל דינים הנלרכים אינן יודעים.

וחעולם מקילין וסומכין על הסופרים ואין צודקין התפילין אם אין בהם פסול ויהי ח"ו קרקפתא דלא מנח תפילין רח"ל ואם ישלח אחד להחליף זהב אחד על פרוטות כמה הוא חוזר ומונה אם לא חסר פרוטה אחת ולא יתן נאמנות להמחליף ואם צעניני עוה"ז מוקדקים כ"כ ואינם נותנים נאמנות לשום אדם ואיך נותן נאמנות לסופר כל זמן שאינו מוחזק לנו שהוא ירא וחרד למלות ד', מזה נראה כמה אנו רחוקים מהאמת. [שם].

ומה שמכשיר צדיעצד הח"ם צס"ת אם נכתבו היודי"ן צלי עוקץ נראה שהוא ע"ם כי צקסת הסופר פוסל והח"ם נתן הסכמתו עליו ולא הגי' צדצרו או שאינו מכשיר רק צס"ת דקריאת ס"ת הוא דרצנן, אצל כתפילין ומזוזות הדבר ברור שאפילו צדיעצד פסולים והוא משנה מפורשת צמנחות. [שם].

ומעתה החיוצ על כל איש ישראל שמשגיג עליו קונטרסי לצדוק התפילין אם אין בהם פסול ואם אינו בקי ילך אלל חכם לצדקם ואם

חין פסול אחר חלה חסרון העוקץ השמאלי יתקנס אך יזכר שיהי העוקץ החדש השמאלי קטן שלא יהא נראה כחי"ת כמ"ש בצ"י צס"י ל"ו.

אולם כל זה כשידוע שהסופר הי' ירח חלקים חבל אם חינו י"ש או שאינו יודע מי כתבם אז הפילו חין זהם שום חסרון צלורות האותיות ג"כ חין להניחם כי חין ליתן להם נאמנות על חק תוכות וכסדרן וחין אומרים צדורות חלו על סתם בני אדם עד אחד נאמן באיסורים. [ועיין צטו"ז ס"י קי"ע סק"צ].

גם יזכרו מאוד שהרצועות יהיו שחורים ממש כי הוא הלכה למשה מסויני ואם אינם שחורים רק צרוין כמראה קאפפע אינם יולאים זהם וכן צריך לזכר להשחיר הצתים.

עוד צריך לזכר ולהזהיר שיהיו הצתים מוגחים על הראש במקום שמח של תינוק רופס ולא על המלח כלל. [שם].

וצריך לזכר שלא לעשות צתים גדולי' יותר מד' אלצעות כי המחש"ק כתב שאין מקום התפילין צראש יותר מד' אלצעות, ואם יהיו גדולים ויניחם צין על המלח או למעלה ממקום שמחו של תינוק רופס לא ילא ידי חוצתו.

ליזהר שלא ליקח רצועות חלה מירח שמים מפורסם כי רבים נותנים לעצד לערל והם פסולים מה"ת אם לא סייע ישראל ולהמוכרי ספרים ולסתם סופרים חין שום נאמנות ע"ז אפי' מתנהגים צדת יהודית כאשר חנו רואים שהם מכשילים רבים שמוכרים תפילין ומחזות הקטנים אשר אי אפשר לכתבו בכשרות מחמת קטנותן וליצית פחותין מ"צ גדולין. **וגם** חין ליתן לצדוק תו"מ לסתם סופרים כי הם פוסלים ומכשירים כראונם רק צריך ליתן לצדוק ליר"ש מפורסם.

ובענין מלות ליצית השקולה כנגד כל המלות רבים אינם יולאין המלוח שהקצב שתולין זה הליצית צריכה להיות רחוקה מהכנף צין בצורך צין צרוחצ לכל הפחות קשר אגודל דהיינו ארצע ומחלה לענטי מעטער ולא יהי למעלה מג' אלצעות והוא עד שש לענטי ואם שינה פסול מה"ת נמלא שהמקום המוכשר לתלות הליצית הוא מארצע ומחלה לענטי מעטער עד ששה דהיינו אחת ומחלה לענטי והעושים שני נקצים צט"ק שלהם צריכים ליזכר שהקצב השני' לא תהי מרוחקת מהששה לענטי מעטער. **וכן** צריכים לקנות ליצית מירח שמים המעיד שנטעה לשמן וא"ל פסולים, וכן הע"ק יהי צו כשיעור שיהי מכסה ראשו ורצו של קטן צן ע"י שנים,

ואם יש לו ע"ק שאינו יולא בו מלות זילית ונושאה בשבת הרי הוא מחלל שבת באיסור הולאה. — עוד נכון לקנות ע"ק של אמר רחלים שהוא חייב זילית מה"ת משא"כ של צוים וואהל שלפי דעת רוב פוסקים אינו מחויב זילית מה"ת. — וכמה מהבושה יגיע לאיש צוים הדין שהי' צידו לקיים מלכוד השקולה ככל המלות ולא נזכר. — וצויתר מוטל החיוב על הרצנים מנהלי הישיבות שישיגוהו על תלמודיהם שיהי' להם זילית ותפילין הכשרים וכ"כ יזהירוהו על עניית אמנן ויהא שמיא רבא וצרכת הגהנין כראוי וזכות הרבים תלוי בהם.

וכן צענין מלות מזוזה לריך ליזכר ליקח מסופר ירא השם שהוא צעלמו כחצם ומקום קבועתה היא צטפת הסמוך לחוץ כמצואר צש"ע.

בקריאת התורה אם אין עשרה שומעין הקריאה כגון שמדברים בשעת קריאתה אסור לקרות בתורה צכה"ג וא"כ העולה המצרך צרכותיו לצטלה. — ושמעתי שרצ גדול נהג לומר צרוך שם כבוד מלכותו ל"ו אחר צרכתו על התורה שחשש שהוא צרכה לצטלה וכמו כן לריך ליזכר ולראות אם אין צה פסולים כי שכיח שהכתב נשתנה למראה אודם או געלצ צזה.

וגם לריך להזהיר להעולים לקרות בתורה שיקראו בלחש עם הקורא צמלה או עכ"פ יסתכלו צמקום הקריאה וישמעו היטב וא"ל צרכותיהם לצטלה ואין לענות אחריהם אמנן. — ואין ליתן להגי' ולתקן ספר תורה ותו"מ אלא לסופר ירא השם מפורסם.

ידוע מ"ש ז"ל צעון נצלות פה לרות רבות מתחדשות וצחורים מתים יתומים ואלמנות לוטקיים ואינם נענים ולריך ליזכר ולהזהיר בהמון עם למטן השם שיזכרו מליך לחתי עיאתראות וצפרע צעת ציאת הללנים המנצלים ומטמאים פיהם ועושים שחוק צפסוקים ותפלות ומנהגי ישראל ועל כל איש מוטל להליל את אחיו מרדת שאול.

צריך* ליזכר מאוד לצחור צשותה שהוא ירא שמים מפורסם כי מתחצלות היזר להכשיל צזה כמ"ש צם' תולדות פי' נשא וז"ל שמעתי שעתה התחכם היזר לצל ילערך להסית כל יחיד וכל עצמו ללכוד את היחיד אשר רצים נכשלים צו, והוא שמעמיד שותע מסטרא דילי המאכיל עריפות לרצים וכלם נלכדים צרשתו וכן הש"ץ שהוא הסרסור צין

(* האזהרות מכאן עד סוף הקונטרס הם מס' חקי חיים.)

ישראל לאציהם שבשמים וכו' עיי"ש. — וכחוצ בעל פ"ת סי' יח וז"ל שם שוחט שמזלזל באחת מן המלות קים לן בגוי' שאינו צודק סכינו יפה. — ולריכים השוחטים ליזהר מאד מדבר שקר כמ"ש מדבר שקר תרחק ומפני שראיתי שוחטים שקרנים ואין נזהרים בדבורם כתבתי להזהירם בזה. — ובאיזה מקומות לקחו השוחטים לעצמם דיקת הוושטים [ולפעמים מקבלים על עצמם זאת מחמת דוחק פרנסתם] ובעיר גדולה שמלאכת השחיטה רבה הוא מכשול גדול כמוצן כי לצדיקות הוושטין לריך מחינות וישוב הדעת, והמציאים לשחוט אלים עליהם כלו מעשיכם ואפילו הם יראי השם אעפ"י כ הם מסוכנים לפגל באחת משני העבודות.

וצריך לשום עינא פקוחא על מקומות שחולצים החלב שיהא נעשה תחת השגחת איש מהימן כי ברוב מקומות המשגיחין אלל החלב נערים המנוטרים אנשי שחן מגדלי בלוריות שאין להם שום נאמנות וידיעת גדול הפגם על ידי מאכלות אסורות מינות ואפיקורסת מ"כ שיוחנן כהן גדול נעשה לדוקי ע"י שאכל פעם אחת מאכל אסור וצסה"ק "דגל" עקב מציא אגרת בשם הרמב"ם שהשיב לאפיקורסים שכתבו לו קשיות וטענות על הניסים שנעשו לאצותנו, והשיב להם שהם אכלו מאכלות אסורות ונעכר דמם ואין יכולים להשיג האמת ונתן להם ענה שישמרו נפשם ויאכלו וישחו מה שנעשה בהיתר וממילא ישיגו האמת ויתורן להם כל הקשיות ויודו לכל הניסים שנעשו לאצותנו שהם אמת עכ"ל.

בענין מליחה צטר ראיתי מכשולות כי יש נשים טועות לומר שאסור למלות יותר מדי רק כמו שנופל השלג והעושים כן מאכלס אסור והירא את דבר ד' ישגיח בציתו היאך נוהגים במליחה עפ"י דין לריך שלא ישאר מקום מצלי מלח גם נכשלים שאינן פותחים העופות היטב ועי"ז אינו יכול למלות מצפנים ולריכין ליזהר לחתוך כל אורך העוף וגם יקחו הריאה ממקומה כי שם מלא דם, וכמה גם מצני תורה נכשלים באיסור עריפות שאין משגיחים לחקור ולראות אופן המליחה — צענין צליית הכבד יש נכשלים שאין לולין אותם אפילו שליט כדי שלא יתיך השומן לאיצוד ונשאר דמה צתוכה ואסור לצשלה כך כי הכבד והכלים נאסרים מזה ולריך ליזהר שגם מקום העצ תללה בזה. — אסור לללות כבד על הנייר.

צריך ליזהר שאם המשרת עכו"ם מלחלח המנעלים צשצת אפילו אם הוא לא נזהר מ"מ אסור לנועלו צשצת והתפת"י כתב דאפילו צמולאי ש"ק אין ללצשן עד שימתין צכדי שיעשו ורצים שאינם בני תורה נכשלים בזה.

גם לריכין הרבנים לפרסם ולהודיע כי תינוקות מצת י"צ שנים לריכה להשלים תענית לבזר כי הגקיזה נעשית צת מלוח מצת י"צ שנה.

בענין אפיית המלוח כבר לווחו קמחי על הקלות שמוהגים צה אפילו חותן שמחמירין שלא לאכול כל החג רק מלה משמירה ראיתי צהם שאינם מדקדקין צשעת לישה ואפי' ככתוב צש"ע, כי אינם צקיאין צהלכה.

המשגיח צאפיית המלוח יהי' ת"ח וירא שמים ואם אין צו יראה [כגון שהוא מהכסילים המרצים צדברים גם צעת הצפלה] או שאינו מדריך צניו וצנותיו צדרך התורה והיראה אין לו שום נאמנות צזה.

יש שאוכלים האפיקומן אחר חלוח לילה והוא אסור עפ"י ש"ע — גם רבים מההמון אינם צקיאים צשיעור כזית וממילא צרכתם לצעלה ואינם יולאים ידי חוצתם [חקי חיים].

להזהיר את ההמון עם צעת נחנית התיקון ציום היארצייט שיזהרו צצרכת על המח' שלהרצה פוסקים הוא מדאורייתא.

צריך ליזהר לצרך צרכת נט"י קודם הנגיזה כמבואר צש"ע, — וכן צענינו הדי' מינים מלוי הרצה מכשולים והצע"צ קונים הדי' מינים ואינם יודעים שרובם פסולים והסותרים צעד צלע כסף מוכרים פסולים ואומרים שהם כשרים, — ולא די שאין הצעלי צתים מקיימין המלוח על ידיהם, עוד מוסיפין חטא על פשע שגורמין להם לצרך צרחה לצעלה, ועוד עוצרים המוכרים על לא חגזול, וגם צערצות שהם מלויים צנינו שכית פסולים אם נתיצשו העלים או נשרו רוב עלים או שאינם גדולים י"צ אגודלים.

בדיני גדה החמורה שיש צה איסור כרת יש שערורי' גדולה כי רוב הנשים אינן צקיאין והצעל אפי' הוא ת"ח וי"ש אינו עולה על דעתו לשאלו לאשתו היאך היא נוהגת וסומך שצודאי היא צקיאה, והוא טעות כי כאשר זכני השי"ת ליצצ על כסא הוראה צימי חורפי שלחתי זוגתי מצית לצית לשאלו את הנשים האם צקיאין הם [כי דינים כאלו לא נתנו לדרוש צפני כל] ורובא דרובא לא ידעי האיך לריך לנהוג צצדיקת הפרישות שתתן מוך לחוק צאותו מקום ולצדוק צעומק צחורים וצסדקים יהנשים הצנועות השיצו שמהיום והלילה ינהגו כן אצל הפרואות זה הי' לשחוק צענייהם והוא קרוב לחמישים שנה אשר לא היה פרצת הדור גדול כצמנינו כי צעה"ר אנו נמעטים צכל עת כנודע ועי"כ אין חידוש אשר

הבנים הנולדים מאשה כזה אין להם חשקות ללמוד התורה הקי' וגם יש להם כל המידות רעות וגם הצעל נשתצשה דעתו.

ושמעתי כי צמדינת פולין המנהג הוא שהרב אצ"ד שהוא יר"א שולח עבור האיש אשר דר בצית המקוה ומודיע לו דינים הנחולים מאוד שנריכה כל אשה שיש לה צעל לידע שתהא בקיאה ואח"כ הוא מודיע לאשתו הצלנית העומדת אלל הנשים צשעת העצילה להשגיח עליהם והיא מודיעה להנשים הצאות לצית העצילה כל הדינים הנחולים האיק יתנהגו והאשה העומדת להשגיח על העצילה תהי' אשה לנועה וכשרה שתזכיר את הנשים לזכר צדינים אלו ויזכרו צזה כי היא עיקר גדול לחיזוק הדת. צריכים מי המקוה להיות עמוקים זרת למעלה מהעבור.

גם לריכין להיות זכר מאוד מאוד שלא תדחוק את שפחותיה ציותר מדי (והיא שכית מאוד כי היא יראה שיצואו המים לתוך פיה) אלא דיצוק צינוגי ואם לא תזכר צזה ח"ו היא נדה צצתחילה דזה היא חליצה גם לא תעלים עיני ציותר אלא תסגרם צרפיון שלא תהי' חליצה.

צריכים הרבנים והת"ח לפרסם אופן מכירת צהמה מצכרת כי אם המכירה לא נעשה כדון נכשלים רבים צאיסור כרת איסור קדשים צחון והמיכרה הוא צכסף וצמשיכה צשניהם דווקא דהיינו שיתן לו הנכרי כסף מחיר הפרה והעובר דייקא ואינו מועיל למכור הולד צלי הפרה וימשוך צצהמה לרשותו או לסימטא. הצעל מסגרת השולחן כתצ דיותר עוצ לסתם צני אדם שימכרו להנכרי צכסף הלצ של הפרה והלצ של הולד וגם משיכה ע"ז שימשוך הפרה לרשותו או לסימטא וצזה קנה הלצצות וכיון שהעכו"ם שותף צצהמה וצולדה פטורה מן הצכורה ואח"כ אחר שמנה ימים ישחוט הולד ויתן לגוי הקונה הלצ וזה יותר עוצ ונקל לעשות להמון עם ואין צזה שום ערמה (חקי חיים) לריך לזכר מאוד להחרחק מאיסור שטענז ושמעתי מאומנים שהכפתורים תופרים צהויז לוויירען שהוא חזק מאוד והוא מפשתן ולריך לחקור ולהזכיר החייעים ע"ז.

עת צרה הוא ליעקב וממנה יושע

למה אירא בימי רע עון עקבי יסרבני (תהלים מ"ט) בס' ע"ח כ' לפרש הכוונה בזה כי אנו כאשר עושים רצונו של מקום אין שליטה לשום ברי' בעולם עלינו אמנם מה שאנו מעונים בצרות הוא בעונינו ואין אנו משתדלים לשוב לעבודתו יתברך ורבי יהושע בן לוי אמה שע"י עניית

אמן יהא שמיה רבא קורעין גזר דינו של אדם ומובא ג"כ בשם הזוה"ק שבעניית יהא שמיה רבא שוברין כוחו של הסט"א ומבטלין כל גזירות רעות ואנו בעונינו דומים לחי הנקראת, "ביבער" שטבעה לחזור תמיד בעקבה ובנתיב שהלכה בה תחזור והציידים האורבים ללכדה פורשים רשת על הדרך שהלכה שיודעים שבה תחזור וכשהחי מתקרבת למקום שהרשת פרושה צועקת ובוכה וכשמתקרבת סמוך אצל המצודה מיללת וצועקת בקול מר כי יודעת שמיתתה באה אבל יש לתמו' על החי' הוי סבל ביבער שזמה מה אתה בוכה נטה מן הדרך אשר הלכת בה ולא תלכד, אבל היא אומרת שם תהא קבורתה ולא תשנה ממנהגה כמו כן אנו צועקים להשי"ת הוי צרה ויגון גזרות אכזריות מצאוננו, הוי אין פרנסה הוי אין מנוחה והשי"ת השיב שובו אלי ואשובה אליכם הוהרו בעניית אמן ויהא שמיה רבא בכל כוחכם ותושעו מיד המצוקים אבל הכסילים פוערים פיהם (ולפעמים גם המכונה רב גורם לעשות הרג רב ר"ל שעובד לפעור שפוער פיו בדברים אחרים במקום עניית אמן ויהא שמיה רבא הגם שיודעים משז"ל שבעון זה גורמים הצרות ובוהירות בעניית אמן ויהא שמיה רבא מבטלים כל הרעות אבל הם אומרים אנו ממנהגנו לא נסיר ושה"כ, "למה אירא בימי רע" הלא בידי לבטל כל הרעות אבל, "עון עקבי" העון שאני רגיל ודש בהם המה יסבוני וד' ירחם.

על כן אחי נתאמץ לבטל מכשילה העצומה והשי"ת ברחמיו העצומים יבטל מעלינו כל גזירות רעות ויערה עלינו רוח קדשו ממרום בב"א.

לוח המפתחות

בהקדמה מבואר שחיוב התוכחה מוטלת גם על איש צעיר לימים — שהאנשים המרפים לב המשתדלים בחיזוק הדת הם שלוחי דסט"א — שהרבנים והת"ח שלוקחים לבנותיהם חתן המלומד בח"צ הם כמדיחים את המון עם לעבור על מצות ד' — איך יטעה ת"ח או רב לדבר כדרך הפתאים בעת התפלה ואמירת קדיש וקה"ת הלא הוא איסור חמור את הלק לא יוכיחו וסורו טמא יקיימו בו — „איש את רעהו יעזורו" — המנהיגים נקראים עינים שהם לעינים לקהלתם על הרבנים לפרסם ולהזהיר עדתם על הסתכלות בנשים וחומר העונש על פגם ברית, „עיר פרוצה" שהצרות באים ע"י דיני ישראל שאינם הגונים והעיר נפרצה וצרות מתרבות בה בנפש וגוף והמסבב לזה הוא המנהיג המודערני שאינו מתנהג כשורה

— גם אם הרב ת"ח גדול אם אינו מתנהג כשורה אין לו שום חשיבות כי גם ירבעם ודואג היו גדולים בתורה — החילוק בין תלמודי סעמינאר לתלמודי רבנים המתחדשים „הוי רעים מאבדים ומפיצים צאן מרעיתי” ב”מ תוכחת יחזקאל הנביא על מנהיגים שאינם משגיחים על עדת ד’ — שבדרשות בלשון לאומים גורמים להריסת הדת — לימוד זכות על המון העם שבסיבת מנהיגם טעו ללכת בדרכים שאינם ישרים — דיין המתמנה בשביל כסף מצוה להקל ולזלזל בכבודו — שבעת החורבן הצדיקו אבותינו עליהם את הדין שבמשפט שלח השי”ת עליהם העונשים שבצמם קבלו עליהם שופטים רעים — אזהרה לרבנן ותלמודיהון — שיזהרו רבנים מנהלי הישיבות להזהיר מאד תלמידיהם שיתרחקו מעסק ספרים חיצונים — להזהירם ולהרחיקם משינוי לשון יעקב ומסלסול השער והקישוט — להרגילם בלימוד ספרי מוסר כי הלימוד בס’ מוסר הוא היסוד לקיום התורה — שלא ישנו שני בחורים במטה אחת — מכתב גלוי מהגה”צ בעל חפץ חיים שליט”א להזהיר ולבקש מאחינו שירחקו בגדי החציפות מבני ביתם ולא ילכו כשור לטבח יובל בעצת נשותיהם כי מלבושים כאלה מסבבים הצרות שאין התפלה נשמעת בעון זה — „טהרת משפחה” להתאמץ ללמד ולהזהיר על טבילת נשים — „אל תתחבר לרשע” להתרחק מפועלי און כמה מאמרים המזהירים על זה „הסירו מכשול מדרך עמי” הרבה דינים ואזהרות, פרוובל, להזהר במבטא השם הנכבד — עניית אמן — גוף נקי — נט”י קודם תפלה — ריבית, היתר עיסקא, שקאנטא, תפילין, מזוזה, ציצית, ס”ת — שוחטים — חלב — פגם במאכלות אסורות — מליחת בשר צליית הכבד — על המחיה — מצות ד’ מינים, נדה וטבילתה, מכירת בהמה מבכרת — שעטנז — עניית אמן ויהא שמיה רבא.

